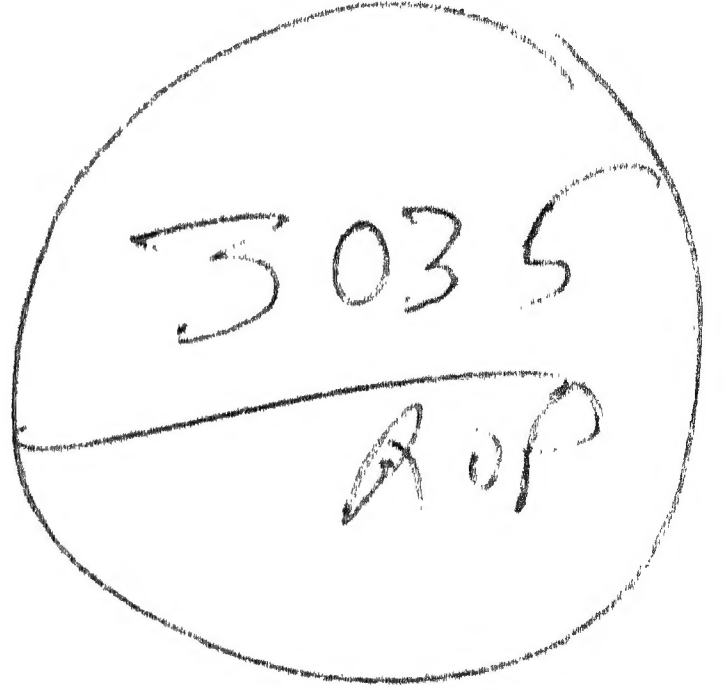

తొ

హాస వ్యాస మంజరి

[వ్యంగ్యార్థం వ్యాసమహా]

రచన

సర్వోపాధ్యాయ చక్రవర్తి శేషాచార్య

సర్వ హక్కులు గ్రంథ కర్తవి.

హాస వ్యాస మంజరి

HASA VYASA MANZARI

1993_500 Copies

ఈ గ్రంథ ముద్రణకై తెలుగు యూనివర్సిటీవారు రూ॥ 5000/- అర్జీ
సహాయమందించిరి. వారికి నా కృతజ్ఞతలు.

వెల : **Rs. 63-00**

ముఖచిత్రం : ఆర్. ప్రభాకర్

ప్రచులకు

యన్. సి శేషాచార్య

శ్రీవత్స నిలయము

2-2-647/149-A,

సెంట్రల్ ఎక్స్ప్రెస్ కాలనీ,

హైదరాబాదు-500 013.

ముద్రణ :

యల్. ఎ. వి. ఎంటర్ ప్రైజెస్

తిలక్ నగర్, హైదరాబాదు.

అంకితము

శ్రీమాన్ శ్రీరంగం దేశికాచార్యులు

వారు ఆంధ్ర గీర్వాణ తమిళ భాషలయందు విద్వాంసులు,

కడవ పట్టణము మునిసిపల్ హైస్కూలులో ప్రధమశ్రేణి పండితునిగా
మూడు దశాబ్దాల క్రిందట వదవీ విరమణ చేసిన వారు.

ఉపాధ్యాయ పృత్తిలో నున్నప్పుడు, విద్యార్థినులకు చక్కని శిక్షణనిచ్చి
మేకప్, దర్శకత్వము, సంగీత దర్శకత్వము భాధ్యతలను నిర్వహిస్తూ
శ్రీనివాస కళ్యాణము, శ్రీకృష్ణ తులాభారము మున్నగు పౌరాణిక నాటకాలను,
రసపత్తరముగా, జనరంజకంగా వేయించి, బహుధా ప్రశంసల సందుకున్న
లబ్ధప్రతిష్ఠులు!

వివ్వారి దశలో వారు అనుభవజ్ఞులైన స్కృతు మానరు:

ఫార్మసిస్టుగా ఒక దశాబ్దము పనిచేసిన వారు. అలోపతి, ఆయుర్వేద వైద్యములను ఆకళింపు చేసుకున్నవారు.

ఫొటోగ్రఫీని ఒక హాబీగా తీసికొని ఎందరకో నేర్పించి, వారి తీవ్రమైన తోడ్పడిన ఉదారశీలి,

వేదము, ఆగమ శాస్త్రము, మంత్ర శాస్త్రములను ఘట్టంగా నెలగిసిన వారు. వైద్యక కార్యములను జరిపించగల దిట్ట. వేణుగాని విద్య నేర్చినవారు. చిత్రలేఖనము మృత్తికా శిల్పములను తయారుచేయుట వారికి అభ్యసించకయే అబ్బిన ప్రజ్ఞ. అన్నిటికన్నా మిన్న అపారమైన వారి నిష్కళంక భగవద్భక్తి: గీతలోని చరణములను ఆచరణలో పెట్టి జీవితమును గడుపుచున్నవారు. వారు సేవించని దివ్యక్షేత్రములు లేవు: ఎన్నిచూరులో లెక్కలేదు:

వారు లేనిదే ఆ ప్రాంతములలోని కొన్ని దేవాలయములలో ఉత్సవ విగ్రహాలంకరణ జరుగదన్న అతిశయోక్తి గాదు. విగ్రహాలంకరణలయందు తాదాత్మ్యము చెందుతారు. పయసు నవతిలో పడ్డా మనసు ఉరకలు వేసే పద మూడేళ్ల (13X7) నవయువకులు: రసహృదయులు: హాస్య సంభాషణా చతురులు: బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి:

వారు నాకు మామగారు గావటం నా పూర్వజన్మ సుకృతముగా భావిస్తున్నాను.

అందుకే శ్రీమాన్ శ్రీరంగం దేశికాచార్యుల వారికి ఈ “హాసవ్యాస మంజరి” చంద మామకు నూలుపోగు చందమున అంకితమిచ్చి కృతజ్ఞతాభివాదములర్పిస్తున్నాను.

నల్లాన్ చ కివర్తి శేషాచార్య

23.5.93

(శ్రీముఖ జ్యేష్ఠశుద్ధ విదియ)

పిషయ సూచిక

ప్రథమ భాగము

1.	ఇదేసండి లోకంతీరు	....	1
2.	అసత్యమేవ జయతే	....	7
3.	శిశుర్వేత్తి పశుర్వేత్తి	....	16
4.	శంకల చక్రవర్తులు	....	28
5.	ప్రేమపురాణం	....	29
6.	పాపీ చిరాయుః	....	37
7.	నెత్తిమీదెక్కడం	....	42
8.	తమసోమాజ్యోతిర్గమయ	....	48
9.	సుబ్బారావు—'బారు' పిచ్చి	....	54
10.	మూడు	....	58
11.	సతులు—సంబోధనలు	....	63
12.	మనస్తత్వాలు మాటలతీరులు	....	69
13.	దోష్టేక దృష్టులు	....	75
14.	భిన్నత్వంతో ఏకత్వం	....	80
15.	సమస్యల 'తో'రణము	....	89
16.	బి. పి. కి సరిక్రా త్త చిట్కా	....	94

17.	ఇంటిపేర్ల ప్రహసనం	....	102
18.	నామకరణ ప్రహసనం	....	108
19.	ముద్రారాక్షస ప్రహసనం	....	115
20.	అధికారభాషా ప్రహసనం	....	120
21.	న్యాయవాద ప్రహసనం	....	125
22.	ఉచిత ప్రహసనము	....	131
23.	నీతిసూక్తులు—నేత సూక్తులు	....	137
24.	కుక్కలున్నాయి—జాగ్రత్త !	....	145
25.	మార్చే విలువలు	....	150
26.	భగవద్గీత—బారాకట్ట	....	151
27.	దేవుడుగారు	....	167
28.	బేరం—నేరం	....	164
29.	నవ్వు	....	179
30.	మాన మహిమ	....	185
31.	జిడ్డు రాయుళ్ళు	....	180
32.	తీరిక వేళలు	....	195
33.	వైద్యోనారాయణోహరిః	....	196
34.	అంబరాలూ—అడంబరాలూ	....	200
35.	దేవుడు వరమిచ్చినా	....	204

36.	పుస్తకాలు	....	208
37.	జననీ-జన్మ భూమిశ్చ	....	214
38.	యమా : గురూ :	....	219
39.	దండోపాయం	....	222
40.	జీవితం-గణితం	....	226
41.	చెల్లని సామెతలు	....	229
42.	జంటనగరాల వీధులు - నామకరణాలు	....	235
43.	'స, కార ,ర, కార మహిమ	....	241
44.	ద ఫేదార్ ముసలయ్య	....	244
45.	మతము - మతోన్మాదము	....	248

ద్వితీయ భాగము

1.	అన్ని హంగులున్న ఆంధ్రభాష	....	261
2.	మనభాషలో చిత్రపదాలు	....	272
3.	అర్థాలు మార్చుకున్న పదాలు	....	276
4.	మరుగున పడిపోతున్న మనభాషాపదాలు	....	281
5.	పొంతనలేని తిరమక పదాలు	....	286
6.	ఆంగ్లవాసనతో కూడిన ఆంధ్రపదాలు	....	288
7.	విరుద్ధార్థపదాలు	....	291

తృతీయ భాగము

కొనమెరుపులు	....	295
-------------	------	-----

కృతజ్ఞతాభివందనములు

ఈ వుత్తరములోని వ్యాసాలను ఓపికతో విని, ప్రశంసించి, ప్రోత్సహించిన సుప్రసిద్ధ సాహితీవేత్తలైన

డా. తిరుమల రామచంద్ర గారికి

డా. నంధూరి రామకృష్ణమా చార్యుల గారికి

డా. ఆచార్య తిరుమల గారికి

ప్రెస్ అధినేత, స్నేహశీలి, విద్యావేత్త శ్రీ బి. నరసింహం ఎం.ఎ గారికి

చిత్రకారుడు శ్రీ ప్రభాకర్ బాబుగారికి

నా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతాభివందనములు

యన్. సి. శేషాచార్య

మ స వి

ఈ పుస్తకానికి సుప్రసిద్ధ సాహితీవేత్తల లేదా నలుగురి నోళ్లలో నానుతున్న వారి అభిప్రాయాలను వీటి వ్రాయించలేదు. ఎందుకని మీరడగొచ్చు. ఎదురుగా లేసు గాన అలా అనుకోవచ్చు. 'సుప్రసిద్ధ సాహితీవేత్తల' అన్న తర్వాత మళ్ళీ "నలుగురి నోళ్లలో నానుతున్న" అని ఎందుకు అన్నానా అని అనుకోవచ్చు. ఈ స్పీడు యుగములో నిజమైన 'నరుకు' గల పండిత ప్రకాండులూ పత్రికలవారి సౌజన్యంతో వట్టిసిటి బ్రహ్మాండంగా పొంది నెట్టుకొస్తున్న రచయితలూ క్రమక్రమంగా రెండు పర్గాలుగా విడిపోతున్నారా అని నా అనుమానం.

ప్రస్తావన, మున్నుడి, ఆముఖము అవతారిక లాంటివి అందరిలాగా నేను వ్రాయద్దామనే అనుకున్నా. ఇదిపరలో ముద్రితమైన నా నాలుగు పుస్తకాలకూ, అద్భుతంగా పున్నాయని ఆశీస్సులవందీస్తూ ఆకాశానికెత్తి లబ్ధ ప్రతిష్ఠలు వ్రాశారుకూడా, ఉదాహరణకి ఈ పుస్తకం కవరు పేజీ చూడండి.

ఏ ఎరిగున్నవారినో, వారిద్వారానో అనుకున్న వారిని ఆశ్రయించి అభిప్రాయం వ్రాయించుకోవడం ..... అజేమింత దుర్లభం కాదు. ఎటొచ్చి, నడరు అభిప్రాయాలకు పాతక మహాశయులు అట్టే పిలువ ఇవ్వరేమో అని నా అభిప్రాయం. తెలుగు పాఠకులు మరీనూ:

అభిప్రాయాలు బేషుగ్గా ఉన్నాయనుకోండి. "ఆ ..... బాగా కాకాబట్టి వ్రాయించి ఉంటాడని తేలిగ్గా తేల్చివేసే మనస్తత్వము మనవాళ్ళది! ఈ పుస్తకంలో 'పుస్తకాలు' వ్యాసంలో తెలిపినట్లు సు, కా, మ, మా, త్ర, జపంతోనే (సుత్రి, కాకా, మస్కా, మాలీసు, తైరు కొట్టడం పగైరాలు!) సులభంగా పనులొతున్న మంచి రోజులాయె. నీసాలూ, పైసాలూ కొంతమేర ప్రదావితం చేస్తున్నట్లు కూడా వినిపిడి! పోతే ..... అభిప్రాయం నాకు నచ్చలేదనుకోండి. దానిని అలాగే అచ్చుతోకి దింపించే వెర్రిదాగులవాడివి కాదు, నేనేంటి ఏ రచయితా ఉండదు.

అగ్రశ్రేణి రచయితలకు, అడపా దడపా అవార్డులందుకున్న అంధ్ర సాహితీవేత్తలకూ ఈ పుస్తకాన్ని ఖుష్టంగా చదివే, తీరుబడి ఉండదు. ఒకటి, అరా పేజీలు తిరగేసి వారఫలాల్లాగా గోపమీద పిల్లి వాటంగా రాసి తప్పు కోవచ్చు. అంత గొప్పొక్క పట్టిలో లేనివారిని పట్టుకొని వారిచేత రాయినై వృథా శ్రమ. వాళ్ల పుస్తకాలకు పట్టిన గతే నా పాటికీ పట్టొచ్చు:

ఎందుకొచ్చిందబ్బా! డబ్బు పోతే పోనీ, నా డబ్బు నేనే వాయింతున్నదా మనే నిర్ణయానికి వచ్చా. చదివేవాళ్లు చదువుతారు. చదివితో... రద్దీ పేరుకు పోనే అంగళ్లు రాజధానీ నగరంలో రద్దీగానే పుంటాయ్!

సాధారణంగా, ఎవరూ బాగాలేవని వ్రాయరుగాక వ్రాయరు. అట్లా వ్రాస్తే నేను అచ్చు వేయించనని తెలియదా యేంటి? వాళ్ల పేర్లు అచ్చులో పడాలని వాళ్లకూ ఉండదా?

ఇక్కడ మరో విషయం. బహు పసందుగా ఉన్నాయని ప్రశంసల నందుకున్న గ్రంథాలమీద పత్రికల వాళ్లు “చప్పగా” ఉన్నాయనీ, రచయిత ఆశించిన ప్రయోజనం ఏమిటో స్పష్టంగా లేదనీ పాఠకులను విసిగించిన సందర్భాలు అక్కడక్కడా చోటుచేసుకున్నాయనీ ‘చురక’ లండించిన సమీక్షలు ఎన్నో చూచా! కొండొకటో, పాత్రికేయ సార్వభౌములే, మహామహాగా. యమాగా వున్నాయనీ గగనతలానికి ఎత్తిన గ్రంథరాజాలను వి.పి. తెప్పించు కొని, వెర్రి పాఠకుడనై భంగపడ్డా! సారీ! ఒక్కసారి కాదు. కొన్ని అవిష్కరణ సభల్లో రచయితను శృతిమించి ప్రస్తుతించి ప్రోత్సహించిన సందర్భాలు కద్దు. మరి తద్గ్రంథాలు అయిదేశ్యయినా అలమారా గూళ్ళలో అలంకారం చేసుకుంటూనేవున్న కేసులు ఎన్నో! అలమారాలు కూడా చాలినన్ని లేక అటకమీద మూషక సంతతికి ఆహారమైనవెన్నో! మహామహా గ్రంథకర్తలు కూడా ఫుడ్ పాత్ లమీద మనకు దర్శనమిస్తుంటారు. అయిదేశ్యయినా అమ్మ కానికి నోచుకోలేదంటే ఆ రాసినోడికి అయిదువేళ్లు నోట్లోకి పొయ్యేదెప్పుడు? వంటమీద దువ్వుట్ల సంగతి దేముడెరుగు! పేరుకున్న అప్పులు ఎప్పట్లో ఓరే టట్ల? రచయిత ‘రాత’ మారేదెప్పుడు? మళ్ళీ కలం కదిలేదెప్పుడు? మదిలో కలకలం వదిలేదెప్పుడు? ‘గిట్టు’ వుంటే కళ అబ్బుతుంది కానీ కలిమి ప్రాప్తికి “లిట్టు” చాలా ముఖ్యం!

ఈ పరిస్థితి బర్క్ సాహితీ రంగానికే పరిమితి కాలేదు. కాదంటే డి. ఫీల్డులో కొండము ఎక్కువ. సినిమాలూ అంతే. కొన్ని క్లాసికల్ పిక్చర్లు ఫ్లోవ్; Solomon Brand. Born on Monday అని చిన్నతనంలో నేర్చిన పద్ధతలాగా వారిం తిరక్కముందే డబ్బాలు వెనక్కిస్తాయ్; మరికొన్ని గబ్బు పిక్చర్లు, డబ్బో పిక్చర్లు హిట్, సూపర్ హిట్ అని ప్రకటనలు చూస్తూంటాం.

“న నారీ హృదయ స్థితం” అన్నారు గానీ, నారీ హృదయం తెలుసు కోదం అంత కష్టం కాకపోవచ్చు. న పాఠక జన హృదయ స్థితం అనో, న ప్రేక్షక హృదయ స్థితం అనో, న వోటరు హృదయ స్థితం అనో ఒప్పులేమో:

ప్రజలు ఎలాంటి చిత్రాలను ఆదరిస్తారు. వేటిని చీదరించుకుంటారో, నిర్మాతలకు దర్శక సార్వభౌములకే అంతు చిక్కక నెత్తినోరూ కొట్టుకుంటున్నారు. వోటర్లు.....డిటో.....ఏ పార్టీకి తాళం వేస్తారో, ఎవరిని పాతాళం పంపిస్తారో, ఎవరిని వల్లకి ఎక్కిస్తారో గల్లంతు చేస్తారో దొడ్లదొడ్ల రాజకీయ విశ్లేషక చక్రవర్తులే చెప్పలేక లేకచెప్పి పప్పుతో కాలేసినట్లు తెలుసు కుంటున్నాం.

వత్రికల్లో రివ్యూ చూచి, చిత్రాలను మాచేవాళ్ళ శాతం ఎంతో, సమీక్ష లతో, ప్రభావితులై పుస్తకాలను చదివేవారి శాతం అంతే!

ఎడిషన్ లాంటి కొమ్ములు తిరిగిన రచయిత పుస్తకాలే సెకండ్ ఎడిషన్ నోచుకోలేదట!

ప్రముఖ కవి శ్రీమాన్ ఉత్పల సత్యనారాయణాచార్యుల వారు ఒక చోట ప్రస్తుత పుస్తకములకు పట్టిన పరిస్థితిని గూర్చి ఆవేదన చెంది ఇలా వ్రాశారు.

ఉ॥ ఇప్పుడు పుస్తకములివి ఇట్టి పరిస్థితి నొంది వీధిలో
ద్రిప్పుచు పోవుచుండ ఆమరించిన చక్కని బీరువాలలో
చెప్పుల లంకరించినవి శ్రేష్ఠములైనవి ఉచ్చ నీచముల్
దప్పెను నేటి నాగంతలా మహిమమ్మది ఏమి చెప్పుదున్”

వీటన్నింటినీ దృష్టిలో పెట్టుకొని, అందరికన్నా చదువరులే పుస్తక
నమీజా చతురులని తెలుసుకొని అభిప్రాయ సేకరణ అనవసరమనీ అదనపు
వ్యయమనీ మానుకున్నా.

ఈ పుస్తకానికి మోక్షం రావాలని మాత్రం నాకేమాత్రం లేదండోయ్
మోక్షం వస్తే పునర్జన్మ ఉండదంటారు గదా! నా పుస్తకం పునర్జన్మకు నోచు
కోవాలనే (పునర్ముద్రణ!) ఆశిస్తున్నా.

వ్యంగ్యము, హాస్యము ప్రధానముగా గల ఈ వ్యాసాలు హాస్య రస
ప్రియులైన పాఠకులందరి ప్రశంసలకు నోచుకుంటాయని నా విశ్వాసం
అందరికీ అన్నీ నచ్చాలని రూలు లేదనుకోండి.

గాన, ఓ చదువరులారా! మీరు ఈ గ్రంథాన్ని చదివితే, కొని చదివితే
పొంగిపోతా. సద్విమర్శలకు సర్వదా స్వాగతం. చదువరులుగానే గాక, ఏ
నూతన వదూవరులకో, మేరేజీడెలూ గట్రాలూ (ఇంగ్లీషులో ఎచ్చెట్రాకు
వికృతి!) జరుపుకునే రసహృదయులకు చదివినై చాల సంతోషం.

ఈ పుస్తకాలు నావి. కాదు మీవి. కాదు మనవి. ఇదే నా విషయ
పూర్వక మనవి!

నల్లాన్ చక్రవర్తి శేషాచార్య

23.5.93

(శ్రీముఖ జ్యేష్ఠశుద్ధ విదియ)

1. ఇదేనండీ లోకంత్రిరు !

తామర లాంటి చర్మ రోగమేదయినా వస్తే డాక్టరిచ్చే మొట్టమొదటి సలహా టెస్టిన్ లూ, పాలియెస్కర్లా, ఇలాంటి సింథటిక్ దుస్తులు కొంత కాలం పాటు మానేసి, కాటన్ దుస్తులు ధరించమని! సబ్బులు కూడా మానేసి సున్నిపిండినో లేదా ఏ సువాసనా లేని మెడికేటెడ్ సోపునో వాడమని! అంటే అర్థం? సింథటిక్ వస్త్రాల కన్నా, నూలువే ఆరోగ్యదాయకమనీ, పూర్వం మన నాయనమ్మలూ, అమ్మమ్మలూ, తాతలూ వాడే సున్నిపిండి, సబ్బులకంటే శ్రేష్ఠమైనవనేగా? కానీ, వేటికి గిరాకీ? ఈ సవనాగరిక ప్రపంచంలో సింథటిక్ లూ, కాస్మటిక్ లూ స్పృహ విహారం చేస్తున్నాయి. దంత రోగాలను అరికట్టగలిగే, చౌకగా లభించే వేప పుల్లలూ, కానుగ, ఉత్తరేణి పుల్లలూ వడిపోయి అడ్వర్టయిజ్ మెంట్లు ప్రభావంతో, టూత్ పేస్టులూ, బ్రష్ లూ టూ-ఇన్-వన్ లాగా దర్శన మిస్తున్నాయి. పోనీ దంతములేమైనా పటుత్వంగా వున్నాయా అంటే వట్టుమని “ఫిఫ్టీ” నిండక ముందే కట్టుడువట్టు! దంతరోగ ఉదంతాలు?

దయదెడిన్ వ్యాధి వచ్చిందంటే డాక్టరిచ్చే మొదటి సలహా వరి అన్నం తగ్గించి, వీలైతే మానేసి రాగులు, గోధుమలు, ఆకుకూరలు ఎక్కువగా తీసుకోమని! మరి ఆగర్భ శ్రీమంతులు, ఆదునికులు అనుకోవటం రాగులను ఎవరో గతిలేని బైరాగులు, పల్లెటూరి బైతులు, లేబరు పర్గాలు తినే తిండి అని. ఇప్పుడు వాళ్ళకూడా మానేశారులెండి. జొన్నలు, సజ్జలు, రాగులు మున్నగు చిరు ధాన్యాలలోని పోషక పదార్థాలతో పోలిస్తే, వరి ధాన్యం ఖచ్చితంగా కడపటి కాటగిరీ లోకి వస్తుంది! అయితేనేం? బియ్యం దొరగారు బోగానికి చిహ్నమై సమాజంలో ‘రాంకు’ కొట్టేశారు!

శ్రీనాథుడు కవిసార్వభౌముడే అయ్యుండొచ్చుగాక! ఆయనగారు రాజాధిరాజులచే పోషింపబడియుండొచ్చుగాక! పోషక పదార్థ పరిజ్ఞానం కలిగినవాడు కాదంటా: కాకుంటే “జొన్నన్నము జొన్న కలి, జొన్న

అంబలి" అంటూ "సన్నన్నము సున్న సుమీ" అంటూ మీర వల్నాటి సీమను వెక్కిరిస్తాడా? "వెల్లులిన్ తిలపిష్టమున్ మెనవితిన్" అనీ, తింత్రిణీ వల్లవ యుక్తమౌ ఉడుకు బచ్చలి శాకము" అనీ పోషక పదార్థాలను అవ హేళన చేస్తాడా? వాటిని తినగానే ఆ పద్యాలను ఆశువుగా చెప్పాడు: వాటిలో కవితా ధార వృద్ధిచేసే ఖనిజాలుండితీరాలి: నిజం: బచ్చలిలో దండిగా 'ఐరన్' ఉంది: తిలల్లో పుష్కలంగా 'కాల్షియం' ఉందాయె. తింత్రిణీ పలంలో సరే విటమిన్ 'సి' ఉందిగదా? వెల్లులిని తల్లితో పోల్చారే? వెయ్యి రోగాలను పోగొట్టగల దిట్ట అనీ బి.పి. తగ్గిస్తుందనీ, ఆధునిక భిషగ్వరులు కూడా అంగీకరిస్తున్నారే: గార్లిక్ పెరల్సు (వెల్లులిముత్యాలట) వెలిశాయే. శ్రీనాథులుంగారు కంగారులో ఆ విధంగా అనింటాడు. మహా కవి గారైనా 'మహానస' (వంటఇల్లు) విషయంలో మామూలు మనిషే: లేదా వరుసగా అవే రోజూ తిని తిని మొఖం మొత్తిందొచ్చు!

హఠాత్తుగా ఏ నడుమో పట్టుకుందనుకోండి. డాక్టరు గారు ఏ చాప మీదో, చెక్క మంచం మీదో బల్లపరుపుగా, పరుపు, తలగడ కూడా లేకుండా పడుకోమని సలహా ఇస్తారు. దీని అర్థం ఆరోగ్యానికి మంచిదిగాకున్నా, ఫోమ్ బెడ్డూ, స్పాంజి తలగడాలూ ఎక్కువ మార్పులు సమాజంలో కొట్టేశాయనేగా?

అందరికీ అందుబాటులో వుండే అరటిపండ్లూ, జామపండ్లూ, పోషక విలువల్లో ఆపిల్ పండ్లకు తీసిపోవు: వేరుశనగవప్పు తీడివప్పుకు తల వంచక్కర్లా: కానీ ఆపిల్ పండ్లకూ సమాజంలో గౌరవం: పై అధికార్లకు హాపీ న్యూయియర్ గ్రీటింగ్స్ చెప్పేందుకు ఆపిల్ పండ్లను బహుకరించడమే ఆచారమై కూర్చుంది. ఆంగ్ల నాగరికత వాసన: జామపండ్లనో, నారింజ పండ్లనో ఇస్తే 'జాప్ బే' అంటారు మరి:

గుమ్మడికాయలు రెండు రకాలు ఒకటి పసుపు పచ్చగా వుండేది, రెండోది తెల్లగా వుండేది. గుణాత్మకంగానూ, ఔషధాలకూ, లేహ్యాలకూ వడియాలకూ, శుభ కార్యాలకూ ఉపయోగకరమైన తెల్ల గుమ్మడికాయలకు

‘ఋషి’ పూసి ‘ఋషి’ గుమ్మడి అని పేరు పెట్టాం. శ్లేష్మ కరమైనదీ, అశుభాలకు వాడే వచ్చి గుమ్మడికాయలను ‘మంచి’ గుమ్మడి, తియ్య గుమ్మడి అని బిరుదు ప్రదానం చేశాం. అలాగే నల్లగా పుండే పాత చింతపండు ఆరోగ్యం. తెల్లగా పుండే కొత్త చింతపండు అనారోగ్యం. మరి డిమాండు దేనికి?

చుట్ట, బీడి, సిగరెట్ అన్నీ ఒకే తల్లి బిడ్డలైనా, నశ్యానికి మాత్రమే నేటికీ సభా గౌరవం: ‘సశ్యం వశ్యచరం’ అన్నారు.

పంచదార కన్నా బెల్లం గుణాత్మకంగా మంచిది ‘గుడ’ దానాలున్నాయి గానీ, పంచదార దానాలు నిషిద్ధం: కానీ పంచదారకు నెత్తిన కిరీటం పెట్టాం:

గులాబీ పూలను ‘కింగ్ ఆఫ్ ఫ్లవర్స్’ అని తెగ కీర్తిస్తాము. వాటి ప్రదర్శనలను ఏర్పాటు చేస్తారు. పోటీలను నిర్వహిస్తారు. గులాబీ తనను ముట్టుచునే వాళ్ళను గుచ్చుతుంది. దాని బ్రతుకంతా గంట, మహా అయితే రెండు గంటలు: రేకలన్నీ రాలిపోతాయ్! సువాసన అంటారా మనో రంజితం, పారిజాతం, మల్లె, సంపంగి ముందర ఏపాటి? కనకాంబరాలు రెండు మూడు తోజుల పరకూ కళకళలాడుతూ పుంటాయ్? చైనా దేశంలో గులాబీ పూలను సంతాపాన్ని ప్రకటించే సాధనాలుగా పరిగణిస్తారట. ఏం లాభం, గులాబీ పూలు స్టేటస్ సింబల్స్: ఒక స్వీటుకు కూడా దాని పేరు తగిలించాం, ఇంక ఏ ఇతర పుష్పానికి ఆ గుర్తింపు రాలేదు, అంతేనండి.

పులిని చూడండి.ఎంత అందం: ఎంత తీవి: ఎంత హుందాతనం: మునీశ్వరులు పులి చర్మం మీద, జింక చర్మం మీద కూర్చుని తపస్సు చేసుకొంటారుగానీ సింహం చర్మం తపోనిష్ఠకు పనికిరాదే? పరాక్రమ విషయంలో మాత్రం పులిదే పై చేయటం: సింహానికి బద్ధకం ఎక్కువట. ఆక్రమాణ శక్తి కూడా పులికే ఎక్కువ: ఏం ప్రయోజనం? ‘మృగరాజు’ బిరుదును తన్నుకొని పోయింది సింహం: కవికేసరి బిరుదుకే ఘనత: లోకం తీరే అంత ?

ఇలా చెప్పుకుపోతే ఎన్నో. లోకం వ్యవహారమే అంత. కాకిని తీసుకోండి. కలుపుగోలు తనములో కాకిని చూచి మనము సిగ్గు పడాలి. పితృ దేవతలకు ప్రతినిధి అంటారు. అదెంతవరకూ నిజమో తెలియదు కానీ, తస్మాదియ్యా రోజూ వచ్చి విసిగించే కాకులు తద్దినం రోజూ మాత్రం, కనబడి కూడా వాయస పిండాన్ని ముట్టుకోకుండా మారాం చేస్తాయ్. మనలను పరీక్షిస్తాయి: చిత్రం గదూ, ఇక అందంలో కాకి కోకిల కన్నా సయం! కోకిల కాకి శ్రమను దోచుకునే సోమరి దొంగ! పెట్టుబడి దారీ వర్గాలకు ప్రతిక: గుడ్లు పెట్టగానే సరా: పొదగడం రాదాయె! అయితే ఏమంట? మన సాహితీ వేత్తలు, కవి పుంగవులు కోకిలకే బ్రహ్మరథం పడ్డారే. కవికోకిల, గానకోకిల బిరుదులకై ఎగబడతారే. వాయస కవి అనిపించుకోటానికి ఇష్ట పడరెందుకు స్వర మాధుర్యం అంటారా? ఆ ఆపాటి మాధుర్యం తేరకు తిని కూర్చుంటే కాకి గొంతులో కూడా వుండేదేమో.

గోపూజలు, గోదానాలు, గోసంరక్షక సమితులున్నాయి. గేదె దానాలు శాస్త్రాల్లో ఉన్నట్లు లేవు. ఎందుకో? గేదె పాలు, ఆవు పాల కన్నా ఏమంత తక్కువండి.

వీధుల్లో గారడీ వాళ్ళను చూడండి వాళ్ళ సంరంజామా అంతా ఒక చిన్న చేతి సంచి: స్టేజీలూ, లైటింగ్ లూ ఏ హంగులూ వుండవు ఒక చిన్న వెదురు బద్ద వయొలిన్, ఒక థమరుకం అవే పాపం వాళ్ళకున్న నేపథ్య గాన వాయిద్య సంపద. ఆడ, పాడా, మద్దెల గొట్టా అన్నట్లు అన్నీ వాళ్ళే. వన్ మాన్ షో. గంట, రెండు గంటలు టికెట్టు లేకుండా జనాన్ని ఆకర్షిస్తారు. మా కాలంలో 'విప్ర వినోదులు'ండేవారు. ఇప్పుడు వారి తెగ అంతరించి పోయినట్లుంది. మన కట్టెదుటే అత్యద్భుత ఇంద్రజాల విద్యలను ప్రదర్శించి ముగ్ధులను చేసేవారు. మరి వీరికి ఎవరైనా 'జూడోరత్న' బిరుదులిచ్చారా? స్కార్పరువారు సహాయం చేశారా. అభినవ స్కార్పరు బిరుదులిచ్చారా? అది అంతేనండి, ఈ తరం వారిలో ఎంతమందికి 'విప్ర వినోదుల' విషయం ఎరుక?

రైళ్ళలో గుడ్డి బిచ్చగాళ్ళు, తామే పాడుకుంటూ, రెండు చెక్కముక్కలను చేతిలో ఇరికించుకొని అయోత్మకంగా అందించే వాద్య మూడుర్యాన్ని, గాన పళను అనందించేవారేగానీ, అర్థికంగా ఆదుకునే వారున్నారా? అక్షరజ్ఞానం లేకుండా సంగీత శిక్షణ లేకుండా రైళ్ళలోనే రాపురం చేసే వీరితో ఘంట సాలలనూ, జేసుదాసులనూ, దాలసుబ్రహ్మణ్యాలనూ తొంగిచూస్తుంటాము. తారు రోడ్లమీద రంగు రంగుల సుబ్బముక్కలతో, బొగ్గు ముక్కలతో అద్భుతమైన చిత్రాలను రచించే నిరుపేదలను చూస్తుంటాం. వీరికి సమాజం, సర్కారు శిక్షణ యిప్పిస్తే వీరితో ఎందరో పికాసోలూ, రబి వర్మలూ బయటికి రావచ్చు! కానీ వీళ్ళను ఆదుకునేదెవరు?

చంద్రుడు-ఆయన కేవలం చాయాగ్రహం! స్వయం ప్రకాశుడుకాడు. నెలలో పక్షం రోజులు క్షిణ దశలో వుంటాడు. అన్ని గ్రహాల్లాగా ఆయన గారు ఆదిత్యుని చుట్టూ తిరుగుతూంటాడు. అయితే ఏమాయె? మన సాహితీ వేత్తలు ఆయన్ను ప్రశంసా వర్షంతో ముంచెత్తుతారు. చుట్టరికం అంటగట్టి చంద 'మామ' అన్నారు. రబి చంద్రుడు అని చంద్రునితో పోల్చి కవులను సత్కరిస్తాము. స్వయం ప్రకాశత్వం కలిగియుండి, సూర్య చంద్రాదులకన్న ఎన్నో రెట్లు వైశాల్యంలో పెద్దవి అయ్యుండి బహుదూరంగా ఉండటంతో, తారలు, సాహితీ రంగంలో పేరు ప్రఖ్యాతులను ఆర్జించలేకపోయ్యాయి అసలు సరుకు లేకున్నా అందరి మన్ననలను అందుకున్నాడు చంద్రుడు! స్వయం ప్రకాశుడు కాకున్నా తారానాథునిగా ఆనందో చలామణీ అవుతున్నాడు.

మహాభారతంలో కర్ణుని పాత్ర తీసుకోండి. ఎంత మహోన్నత వ్యక్తి! స్నేహానికి, నిస్వార్థానికి, త్యాగానికి, వీరత్వానికి నిరూపమాన ప్రతీక! అంతటి మహాపురుషుని ముందు ధర్మరాజుగా కీర్తించబడిన యుధిష్ఠరుడు మార్తాండుని ముందు మసక దీపం! కానీ కర్ణుణ్ణి ఎవరు గుర్తించారు? పాపం పలు శాపాలకు గురి అయ్యాడు. అలాగే రామాయణంలో భరతుని పాత్ర. రాజ్యాన్నే త్యజించిన మహా మనీషి. శ్రీరామునికన్నా ఉన్నత వ్యక్తిత్వం. ఆయనకు ఒక్క దేవాలయం కనీసం ఒక్క దేవాలయం ప్రత్యేకించి వుందా?

ఇంతెందుకు? మన దేశం సంగతే తీసుకోండి: మహాత్మా గాంధీ లాంటి ఎందరో మహానుభావులు తమ తమ జీవిత సర్వస్వం ధారపోసి, కారాగార క్షేతాలను అనుభవించి, దేశ ప్రజలకు స్వాతంత్ర్య పలాన్ని అందించి, నిస్వార్థంగా తనువులు చాలించారు. ఫలితం: రెండు దశాబ్దాలు తిరక్కముందే, స్మగ్లర్ సార్వభౌములు, సారా రాజులు, బ్లాక్ మార్కెట్ చక్రవర్తులూ మాఫియా గ్యాంగులూ, బందిపోటు దొంగలూ ప్రత్యక్షంగానో, పరోక్షంగానో పాలకులై దేశం నలుమూలలా వీరవిహారం చేస్తున్నట్లు దినపత్రికలను చదవని వాళ్ళకు కూడా తెలుసు! గాంధీ ప్రబోధాలను ఆరడుగుల లోతు పోతేసి అక్టోబరు రెండు నాడు ఓట్లకోసం బయటకు దీసి, ఆయన సిద్ధాంతాలను భూ స్తాపితం చేసి ఖడ్గరు బోపీలను బీరువాల్లో బీరు, విస్కీ సీసాల ప్రక్కన భద్రపరుస్తున్నారు! పైలోకాలనుండి గాంధీ గారు చూస్తే షాక్ తగిలి నిలుపునా కూలిపోతాడు. ఎందుకు స్వతంత్రము తెచ్చిపెట్టానా అని ఏడ్చి తీరుతాడు. సొమ్ము మనది షాక్ ఆయనది.

ఇదేనందీ లోకం తీరు! అయిదువేళ్ళూ వాటి అవసరాలు, విలువలూ ఒకటే అయినా ఆ మాటకొస్తే బొటనవ్రేలు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యాన్ని కలిగి వున్నా 'రింగ్ ఫింగర్' అవార్డు కొట్టేసింది ఎవరు? 'అనామిక'. కొందరు ప్రతిభా పాటవాలు లేకున్నా అంచెలంచెలుగా జీవిత సోపానంలో నిచ్చెనమీద నిచ్చెనలెక్కి పాపులర్ అయి కూర్చుంటారు. కలికాలంలో పాపులే పాపులర్! కొందరు దురదృష్టవంతులు వారెంతటి పండితోద్ధండులైనా వట్టిసిటి లేక భజన పరులను ప్రోగుచేయలేక పస్తులుండటం వింటున్నాం. ఎందరో మహానుభావులు అజ్ఞాత కళాకారులుగా అనువులు బాయటం కద్దు. అంతేనండి ఈ యుగంలో అనామకులకే అగ్రాసనాలు! ఫ్రీ పాసురాయుళ్ళకే ఫ్రంట్ సీట్లు! ప్రతిభ గల వాళ్ళకు బాక్ సీట్లు!

2. అసత్యమేవ జయతే !?

నాస్తి సత్యాత్ పరోధర్మో-నాస్యతాత్ పాతకం పరమ్
స్తి త్త్విత్తి సత్యం ధర్మస్య-తస్మాత్ సత్యంనతోపయేత్

“సత్యము కన్న గొప్ప ధర్మము అసత్యమును మించి పాతకమును లేవు సత్యము వల్లనే ధర్మము నిలబడు చున్నది. కావున సత్యమును పాటింప వలెను. అని నీతి సూక్తి. “సత్యమేవ తత్త్వరో తోతే సత్యేధర్మప్రతిష్ఠితః సత్యమూలాని సర్వాణి సత్యాన్నాస్తి పరంపదం “అని మరొక ప్రవచనం.

ప్రపంచంలో వండలాది మతాలున్నాయి మత సూత్రాలు కూడా విభిన్నంగా ఉండటం కద్దు కానీ అబద్ధమాడరాదు అని సత్యమునే పలుకవలె నని అన్ని మతాలవారూ రాసుకున్నారు ఆచరిస్తారా అని అడక్కండి అక్కడే చిక్కు. మానవులకు ముఖ్యంగా మనవాళ్ళకు హిపోక్రసీ ప్లాక్లెక్కువ పటాటో పాలు పై పై మెరుగులు! గ్రంథాలు రాసుకోవడంలో, విమూడి పూసుకోడంలో ఉర్ధ్వపుండ్రాలనూ తులసి మాలలను ధరించడంలో పున్న శ్రద్ధ ఆచరణ దగ్గర కొచ్చేసరికి యాభైశాతం డిస్కోంట్! ఇంకా ఎక్కువే నేమో..!

మన వాళ్ళ కున్నన్ని మతగ్రంథాలు ఏ దేశంలో గూడా లేవు. వేదాలు వేదాంగాలు, అష్టాదశ పురాణాలు, ఉపపురాణాలు, ఉపనిషత్తులు, బ్రహ్మ సూత్రాలు. భగవద్గీత, బండ్ల కొద్ది బాష్యాలు! ఓ! ఓ! ఎన్నని ఇంకా ఏవో గృహ్య సూత్రాలనీ షడ్దర్శనాలనీ బోలెడు గ్రంథాలు రాసులు రాసులు విదేశాల వాళ్ళకి ఇంత సంపద బాదర బందీ ఉన్నట్లు లేదు ఒకటి, రెండు ఖైబిలు, పాత నిబంధనలు కొత్త నిబంధనలు అంతే ఒకటి, రెండు గ్రంథాలున్న వాళ్ళే, వాళ్ళ వాళ్ళ మతాలను ఆచరించ లేక తన్నుక చస్తున్నారు “పొరుగును ప్రేమించు అన్నారు వారు ఎంత వరకు ప్రేమిస్తున్నారు? కాదంటే వేరే

అర్థంలో ఉండొచ్చు. Love thy neighbour all the day but when her husband is away. అన్నాడట ఎవరో.

ఎప్పుడు చూచినా యుద్ధాలు, ఎక్కడ చూచినా ఆయుధాల రాసులు: యుద్ధ భయాలు: అన్ని మతాలు సత్యమునే పలుకమనీ స్వార్థాన్ని తగ్గించు కోమనే మెటీరియల్ జనుని రియల్ జనునిగా చేసేనే రెలిజియన్. ఇది ఎంత వరకు అమలుపరచబడిందో గత చరిత్ర పుటలు ప్రతి పేజీ చాటు తూనే వుంది. ఎన్ని మతకలహాలు: మత యుద్ధాలు: మతాధిపతుల్లోనే షష్టాష్టరాలు: స్వార్థాలు కుతంత్రాలు: రాజకీయాలు..:

చం॥ సకల మతాలు నూరుపనిషత్తులు, గీత పురాణశాస్త్రముల్
రకరకమైన తత్త్వములు రాజులొసర్చిన ధర్మశాసనా
లొకటియు గూడ నిన్నుణగ ద్రొక్కగ జాలవె నిన్ జయించుటల్
సుకరమె మర్త్యకోటికిని చూడ అజేయుడవో అసత్యమా..:

ఈ సత్యపరిరక్షణ ఏ యుగాంలో నైనా జరిగిందా అని ఈ పాడు దేహానికి సందేహం: దేవతల రాజు ఇంద్రుడే అబద్ధుల కోరు: అనుక్షణం పరాంగనలను కోరు కానీ జనం అలా అనుకోరు యజ్ఞాల్లో పూజించటం మానుకోరు: 'అహల్యాజారుడు' అనువిరుదాంకితుడైన బిడౌజుడు (ఇంద్రుడు) అంటే అహల్యమ్మ దగ్గర కాలు జారిన వాడని: పురాణ పురుషుడైన కృష్ణుడు ధర్మ రాజు సమయాను కూలంగా అబద్ధాలాడి నెట్టుకొచ్చిన బావతే: కాదంటే ధర్మ సూక్ష్మాలనీ రాజనీతి అనీ, లోక కళ్యాణార్థమనీ, పూర్వ జన్మ శాపమనీ, పాప మనీ వాటికి కాస్త వార్నిష్ పూసి బుకాయస్తారు నాకు తెలిసినంత వరకూ మీకు కోపంకాదంటే మీకు, లేదా మనకు తెలిసినంత వరకూ ఈ సత్యాన్ని పట్టుకొని ఊగిసలాడ కుండా ఊగులాడిన రాజు హరిశ్చంద్రుడొక్కడే. కృష్ణ పరమాత్మగారు 'సత్యా సత్యా' అని సత్యభామగారి 'శారీ' బట్టుకొని తిరిగాడే గానీ 'సత్యం' కొంగు పట్టుకోలేదు. కాదంటారా? మహాభారతం తిరిగెయ్యడి టి.వి. భారతం కూడా మరోసారి చూడండి. హరిశ్చంద్రుడు, పాపం! ఆ ఇక్ష్వాకులరాజు వ్యాకులపడి, ఆకులలములు తినుకుంటూ, ఆలిని అమ్ముకొని

తనను అమ్ముకొని, సర్వనాశనమయ్యాడు అలాంటి 'నభూతో నభవిష్యతి' యనదగ్గ ఆదర్శమూర్తికి మన పవిత్ర భారత దేశంలో ఎక్కడైనా ఒక్క దేవాలయం కట్టించామా? ఊ. హు. తమిళనాడులో 'ఒట్టేరి' అనే ఒక కుగ్రామంలో హరిశ్చంద్రదేవాలయం ఉందిట. అదీ ఎక్కడ? శ్మశానంలోనట! ఎందుకు? దయ్యాలు వూజించడానికా? సత్యహరిశ్చంద్ర సినిమా చూచి, ఎంత మంది సత్యవ్రతమునకు కంకణం కట్టు కున్నారో తెలియదు. బ్లాకులో టిక్కెట్లు కొని అరటికెట్టు కక్కుర్తి కోసం, తమకుర్రాళ్ల వయస్సు అబద్ధంచెప్పి, గాడిద బరువు కుర్రాళ్లను భుజాల కెత్తుకొని సినిమా చూచినవాళ్లు చాలా మంది పున్నారు. నా మిత్రుడు ఆస్నవరం సత్యనారాయణ "ఇక ముందు బుద్ధుంటే నిజం చెప్పకూడదు ఆని నిజంగా ఒట్టేసు కున్నాడు. అప్పటి నుండి వాడు అసత్యనారాయణ అయ్యాడు.

నిజం నిప్పులాంటిది అంటారు. అక్షరాలా నిజం. నిప్పు ఎప్పటికైనా బూడిద కావాల్సిందే. ఆ నిజం చెప్పేవాడు కూడా బూడిదగా మారకున్నా అంత్యదశలో పూసుకోవలసి రావచ్చు.

నాకు అప్పుడుపుడు అనిపిస్తూంటుంది. మొత్తం మన భూగోళం ఆంతా 'అబద్ధం' అనే ఇరుసు మీదనే తిరుగుతూందా, అబద్ధం చేతనే పరిరక్షించ బడు తూందా అని! కాదంటారా?

మీ రేషను కార్డు చూసుకోండి. మీ సుపుత్రుల, పుత్రికల జనన తేదీలను స్కూలు రికార్డులో చూచుకోండి. సినిమా తారల వయస్సు వద్దలెండి. వారి ఆదాయపన్ను రిటర్ను చూడండి. అమాత్యవర్కుల ఆస్తి వివరాలు చూడండి హరిశ్చంద్రపాత్రధారిగా, శ్రీరాముని పాత్రధారిగా, నటించి ప్రజలలో చెరగని ముద్రవేసిన సటసార్వభౌముల, పద్మశ్రీల, పద్మవిభూషణ్ బిరుదాంకితుల ఆదాయపన్ను కాగితాలు తిరగెయ్యండి. పది సంవత్సరాల పాటు రిటర్ను దాఖలు చెయ్యకుండా మరచిపొయ్యానని నమ్మిపలికిన రాజ్యాధినేతలు మనకున్నారు.

“ఏమిటయ్యా పాలు మరీ నీళ్లగా వున్నాయ్? అని నిలదీసి అడిగితే గేదె మీద ఒట్టు నీళ్లు కలపలేదంటే కలపలేదంటాడు పాలు పోసే పోలయ్య.

ఇంట్లో సత్యనారాయణ వ్రతం అని సెలవు చీటి గీతి పారేసి, ఆఫీసు కేగేసి మాట్నీలకు, క్రికెట్ గేమ్స్ కూ చెక్కేసే నిజాయితీ పరులు మనలో లేరా?

కోర్టులో ప్రమాణాలు చేసి చెప్పే సాక్ష్యాలలో నిజం పొజ్గు ఎంతో తెలియని దెవరికి? న్యాయవాదులే అబద్ధాలు నూరిపోస్తారాయ్!

పిల్లాడే లేకున్నా “అబ్బాయికి ఉపసయసం” అనీ ‘పుట్టు వెండ్రుకలు’ అనీ అర్జీపెట్టి, ప్రావిడెంట్ ఫ్రండ్ లోను తీసికొని, అనుసయంగా “అశ్వమేధ యాగాలను” పావనంచేసి ‘పూజ్యులై, పోయిన అశ్వద్ధనారాయణులున్నారు!

ఇన్ కం టాక్స్ కన్సల్టెంట్లనీ, స్టడీ సర్కిల్ అనీ, ఎడ్యుకేషనల్ అకాడమీ అనీ అదనీ ఇదనీ ఆర్భాటంగా బోర్డు పెడితే పదికాలాలపాటు పర్జిల్లు తుంది గానీ, “ఇచట ఆదాయవన్నులు ఎగగొట్టు మార్గములు చెప్పబడును” అనో డబ్బు తీసికొని పరీక్షలు పాసు చేయించ బడును అనో అసలు రహస్యం బయటపెట్టి బోర్డు కడితే రెండో రోజు టపాకట్టాల్సిరాదూ..!

అను నిత్యం మనం చెవులు చిల్లులు వడేటట్లు వినే వ్రకటనలు, వచ్చి అబద్ధాలో, పాక్షిక సత్యాలో కావా..?

ఇహ పోతే, రాజకీయాల్లో నిజం ఎంత రసవత్తరంగా పోషించ బడుతూందో మీకు తెలియనిదా? మన గిరీశం సూక్తులే వారికి శిరోధార్యాలు ‘గోబెల్స్’ దొరగారే వారి కులదైవం!

“అయ్యా!బాబూ! నాకు పదవీ దాహం ధనవ్యామోహం పెచ్చు పెరిగింది పిల్లల పెళ్లిళ్లున్నాయ్. చిన్న సైజు కోటీశ్వరుణ్ణో, పెద్ద సైజు లక్షాధి కారినో కావాలని కలలు కంటున్నా. దయచేసి నాకు ‘ఒట్టు’ వెయ్యండి. చచ్చి మీ కడుపున పుడతా. ఈజన్మకు మీమేలు మరవను” అని ఏడుపుగొట్టు మొగముతో మనసులో వున్నమాట చెపితే తలకాయ వున్నవాడెవడైనా వోటు వేస్తాడా?

“బ్రహ్మాండాన్ని డైనమైట్లు పెట్టి బ్రద్దలు చేస్తా. బీదరికాన్ని చిరునామా లేకుండా చించి కొండాడుతా, అవినీతికి అవనీ తలములో ఆరడుగులతోతు సమాధి కట్టిస్తా” అని పొలికేకలు పెడతాడు. మీ ఇంకి ముంగిటకు వచ్చి, టిడ్డు గారుతున్నా సరే మీ కుర్రాడే అనుకొని మీ వనిమనిషి పిల్లాడిని యెత్తు చుంటాడు. అదంతా స్కొల్లు కూతలు తొల్లు కూతలు అని మన అంతరాత్మకు తెలిసినా, మనకు పెద్ద తలకాయ వున్నా ఆ ఆసామీకే ‘ఓటు’ వేస్తాం! ఎన్నికల ముందు ఓటు! గెలిస్తే వాట్? అంతా షరా మామూలే! ఓటు అంటే ఓటమి భంగపాటు అని కూడా నైఘంటి కార్దాలండోయ్!

అణుదాంబులు తయారు చేస్తూకూడా అబ్బే! అదేదో మాకు తెలియదు రామ!రామ! (లేదా అల్లా అల్లా అని అని యుంటాడనుకోండి) అని దబాయించే పొరుగు దేశాలు లేవూ!

రాజకీయ నేతలు పరస్పరం బురద చల్లుకోవడం, ‘త్వంశుంత’ అంటే ‘త్వంశుంత’ అనుకోవడం, ప్రతికల తెక్కడం, అవి కట్టు కథలని, సయోధ్య వారూ ‘చరక్టు’ కథలని అయోధ్య వారూ(?) విరుచుక పడటం సవాళ్లు, ప్రతి సవాళ్లు, రాజీనామా బెదరింపులు (ఉత్తుత్తిగనే?) అందరూ కలిసి ఒక అవగాహనకొచ్చి ప్రజలకు పంగనామాలు పెట్టడం ఇవన్నీ పాచివట్టిన వార్తలు. :

అందాకా ఎందుకు? మన ఇంట్లోనే చూడండి క్లబ్బులో రాత్రి పన్నెండు దాటేదాకా ఉండి కొంప జేరి “అఫీసులో బెధవ ఇన్ స్పెక్షన్ తగలడింది చచ్చెంతవర్కు” అని అర్ధాంగితో అబద్ధమాడి ఇంట్లో రణరంగం తప్పిస్తాడు బ్రదుకనేర్చిన దర్త.!

అప్పుడప్పుడు అయ్యగారికి తెలియకుండా, పోపుల పెద్దెతో (అది ఆడువారు ‘సేఫ్ డిపాజిట్ లావర్’) పొదుపు చేసి కొనుక్కున్న పట్టుచీర”మా అమ్మగారు మొన్న పండక్కి పెట్టారు” అని అత్తగారితో కాస్తంత దర్పం ఒలకబోస్తూ బుకాయిస్తుంది తాత్కాలిక నేర్చిన ఒక అమ్మడు.!

కాలేజీకి వెళ్ళిన ఆమ్మాయి కథలు....పాపం వ్రాయలేక....సడపుతూ “ఇంత ఆలస్యం ఎందుకమ్మా” అని తండ్రి అడిగితే (తెలుగు సినిమాల్లో సాధారణంగా తల్లి ఉండదు!) ‘ప్రేమేటు క్లాసు తీసికున్నాడు నాన్నా!’ అని అమాయకురాలి పోజు పెడుతుంది. సదరు పుత్రికా రత్నం త్వరలో నెలదప్పే ముప్పు వచ్చి పడేదాకా:

ఈసారి జీతం ఇంత తక్కువ వచ్చిందెందుకురా అంటే కటింగ్స్ ఎక్కువ అయ్యాయ్ నాన్నా! అని నమ్మబలుకుతాడు క్రొత్తగా పెండ్లిచేసుకున్న పుత్ర శిఖామణి ఇంట్లోకి హడావిడిగా దారితీస్తూ:

ఈ ఉదాహరణలు ఇక చాలు! ఇలా ఏకరువు పెడుతూబోతే మూడు పెన్నులూ ఆరు తావుల కాగితాలూ చాలవు. కాగితాల ధరలు?.... మీకు తెలియందేముంది!

అబద్ధాలాడడాన్ని మన పూర్వీకులు చతుష్టష్టి కళల్లో ఎందుకు చేర్చ లేదో? చోర కళను చేర్చిన విజ్ఞాలు అబద్ధాలాడడాన్ని వెలివేయడం, అన్యాయం! నిజానికి, నిజాన్ని చెప్పడం బహు సులభం. దానికి శిక్షణ, గట్టా అక్కర్లే. అదే అబద్ధం చెప్పాలంటే ఎన్ని రిహాల్స్ ఉండాలి! ఎంత గుండె దైర్యం కావాలి. అంతరాత్మను చంపుకునేందుకు ఎంత ఆత్మ విశ్వాసం వుండాలి! ఎంత జ్ఞాపక శక్తి, సమయస్ఫూర్తి, సంయమనం వుండాలి!

అదే విదేశాల్లో అంతర్జాతీయ అబద్ధాలకోర్టు మహాసభలు వైభవంగా జరిపి అత్యుత్తమ అబద్ధానికి నిజంగా బహుమతి ఇస్తారట! మన ఖర్మభూమిలో అలాంటి యేర్పాటు లేకపోవడం మన దేశ ప్రతిష్ఠకే భంగం కాదా!

బీడిల్ అను మహాశయుడు “Half of the work that is done in this world is to make things appear what they are not” అని తేల్చిపారేశాడు! ఎంత సున్నితంగా దెబ్బకొట్టాడు! సత్యాన్ని, సత్య స్వరూపాన్ని మరుగుపరచుటకే మానవాళి సగం కాలాన్ని తగలేస్తుందట!

అసత్యమేవ జయతే

ఒప్పుకోరా, అనుమానమా? అయితే ఈ బండ్లకొద్దీ కాన్స్టాబుల్స్, హేర్ డై లూ రట్టుడు పళ్లు కాంటాక్ట్ రటకాలూ సవరాలూ, విగ్గులూ, వగైరాలూ ఏమిటంట:

లేనిది ఉన్నట్లుగా, ఉన్నది లేనట్లుగా కనిపింపజేసే నిరంతర ప్రయత్నంతోనే జనాలు ఉన్నదంతా ఊడ్చిపెట్టుకొంటున్నారు. లేనివాడు లేనట్లుగా పడియుండక ఉన్నవానిసనుకరించి ఉన్నది ఊడించుకొంటాడు!

ప్రపంచమంతా ఇలా అబద్ధాలు ఎందుకు ఆడతారు? ఆబద్ధం ఆడితేనే గానీ జీవితం సాఫీగా నడవని పరిస్థితి, దుస్థితి ఎందుకు వచ్చింది? ప్రతివాడూ లేనిది ఉన్నట్లుగా ఉన్నది లేనట్లుగా కనబడాలని ఉబలాట పడతాడెందుకు ?

షిటిని గూర్చి కాస్త పరిశోధించాలి అనుకొని, తెలుగు నిఘంటువును తెరిచా. అనుకోకుండా బలే 'క్లూ' దొరికింది. ఏమిటంటారా నిఘంటువులో ప్రపంచము అంటే (1) భూలోకం, (2) సంసారం, (3) శబ్ద విస్తరం, (4) విరివి, (5) రచన, (6) వ్యత్యాసము, [7] మోసపుచ్చుట. ఆని ఏడు అర్థాలిచ్చాడు. అదండి సంగతి: ఇదంతా నిఘంటువారుని పని. ఆ యేడో అర్థాన్ని అమలుపరచి అహోరాత్రాలూ అహోరిస్తున్నాము:

మన పుట్టిన భూమినే తీసుకుందాం. "గోళాకారంగా వుందని జాగ్రఫీ చదువుకున్నాం." అబ్బే నేను బల్లపరుపుగా పున్నానే కనబడ్డంతేదా? గోళం లేదూ, గండ్రగోళంలేదూ అని భూమి నవ్వేస్తుంది.

సూర్యుని చుట్టూ తిరుగుతుంది అనీ తన చుట్టూ తాను తిరుగుతూంది అనికూడా జాగ్రత్తగా జాగ్రఫీ చాటిందాయె:

నాయనా! అధికార్లచుట్టూ, మంత్రిగార్లచుట్టూ, వారి కార్లచుట్టూ, అప్పులాళ్ళచుట్టూ, ఆఫీసులచుట్టూ, అంగనామణులచుట్టూ, ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్‌చేంజీలచుట్టూ, ఎలక్ట్రిక్ ఆఫీసులచుట్టూ, సినిమాహాళ్ళచుట్టూ తెల్లవారింది

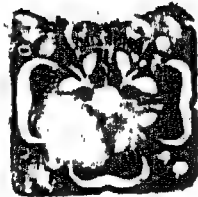
మొదలూ తిరుగుతూ, పాదాభివందనాలు కూడా చేసే పాడు అలవాటు మీకుంది గానీ ఆ తిరుగుళ్ళ టెక్నిక్ నాకు తెలియదు సుమీ. మీరే అడ్డమైన తిరుగుళ్ళకూ అలవాటు పడ్డారు అని తిరుగుతూనే బుకాయిస్తుంది : చుక్కలెక్కడున్నాయో చూపించవయ్యా సూరీడా అంటే అబ్బే ఆకాశంలో అవి లేనే లేపంటాడు :

మన భూమే ఇలా వచ్చి అబద్ధాలాడితే దానిమీద నివసించే అల్ప జీవులమైన మనము అందులో బుద్ధి జీవులమని భ్రమపడే మనము అవనిలో అడుగిడినప్పటినుండి ఎప్పుడు టపా కట్టేస్తామో చెప్పలేని మనము భూగోళ ప్రభావితులము కాకుండా ఎలా వుండగలం ? పృథ్వీతలంపై పాదాలు మోపితే చాలు. మాటలే కాదు కనిపించేవి అన్నీ ఖచ్చితంగా అబద్ధాలే: కన్ను అను పదమే 'Cunning' లో నుంచి వుట్టిందేమో. నేత్ర అనే శబ్ద కూడా న + ఇతి — నేతి = ఇది కాదు అనే అర్థంలో ఏర్పడి యుండకూడదాం ఏమో? సూర్యుడు ఉదయించినట్లు, అస్తమించినట్లు ఆగవడటం అబద్ధం గాదా నక్షత్రాలు సూర్యునికన్నా, చంద్రునికన్నా చిన్నవిగా కనిపించడం అబద్ధం గాదా. ఆకాశం భూమిని సృశించినట్లు కనిపించడం అబద్ధం గాదా? నీలంగా ఉండటం అబద్ధంగాదా. ఎండమావుల్లో కనిపించే నీరు అబద్ధంగాదా. తస్మాదియ్యా! అన్నీ అబద్ధాలే: వచ్చి అబద్ధాలే!

శ్రుతిలయలే జననీ జనకులు కావా : అన్నారు శ్రుతిఃమాతా లయః పితా అని. అనగా “పైవారి మాటలకు తైరు కొట్టి శ్రుతి కలపాలి” లయ తప్పకుండా చూచుకోవాలి. లయ అంటే మోసపుచ్చుట అని కూడా అర్థమండోయ్! లయ నుండి వచ్చిందే LIE వుండొచ్చు. లా తెలిసిన వాడు లాయర్ కాడు. లయలు నేర్చినవాడే లాయర్! జడ్జిగారి వద్ద లయలు చేయాలి! ఆయనగారి మూడ్ ను గమనించి శ్రుతి, లయలు పట్టాలి అప్పుడు గానీ ఆ లాయరు గారికి గురువు ఏకాదశంలోనో, ఉచ్చలోనో, స్వస్థానంలోనో అంటాడు. ఎంచక్కా స్మగ్లర్లకూ, ఖాసీకోర్లకూ, బ్లాక్ మార్కెట్లకూ సంఘ విద్రోహులకూ వగైరా శాస్త్రీలకూ బెయిళ్ళు ఇప్పిస్తూ, జైళ్లు తప్పిస్తూ

ఆపద్బాంధవుడై అపర కుబేరుడై పోతాడు: ఈ సూత్రం ఉపేక్షించాడో, తాడూ, బొంగరమూ లేనివాడై చెట్టు నీడల నాశ్రయించి అడ్వకేట్ కాస్తా అడవికాట్ (Cat) అయిపోతాడు: లేదా ఉత్త UTTA అడ్వకేట్ అనగా Under The Tree Advocate అని అంటాడు మా ఫ్రెండ్.

యదార్థవాదీ లోక విరోధీ అని మనవాళ్ళు స్వానుభవంతో చెప్పినట్టే వుంది మరి:

3. శిశుర్వేత్తి! పశుర్వేత్తి!

సంగీత మంటే చెవి కోసికొని వారుండరు, కొండొకచోట మూసికొని మండిపడేవారుండక పోరనుకోండి అలాంటి శాలీలను మానసిక రోగులుగా, ప్రతినూత్రానికి మినహాయింపులుంటాయని ప్రత్యేక సూత్రవర్గులుగా పరిగణించాలి! సంగీత మంటే 'ఎలర్జీ' బాధితులకు హోమియోపతి చికిత్సలో ఏవో మందులున్నాయట! ఆవి మన కొద్దులెండి. 'మనకు' ఆని మిమ్ములను కూడా దైర్యంగా ఎందుకు కలుపు కున్నానండే మీకు సంగీత మంటే, మంట గాదనీ గ్యారంటీగా ఇష్టమే నని నాకు సంపూర్ణ విశ్వాసంగనుక.

సంగీత మనగానే కేవలం శాస్త్రీయ సంగీతమే కానక్కరలేదు. పాప్ మ్యూజిక్, డిస్కోపాటలు ఎంకి పాటలు, జానపద సంగీతం, యక్షగానాలు, ఏదైనా సరే! శాస్త్రీయ కాని సంగీతాన్ని లలిత సంగీతం అన్నారే గానీ, అ శాస్త్రీయ సంగీతం ఆని నామకరణం చేయనందుకు సంతోషిద్దాం.

'శిశుర్వేత్తి, పశుర్వేత్తి వేత్తిగాన రసం పణి:' ఆని మన వాళ్లు ఏనాడో తేల్చిపారేశారు. పాములకు ఆసలు చెవులే లేవనీ, కాబట్టి, చెవులు కోసుకొని పాములవాని సొరకాయ బుర్రకుగానీ, శంకరాభరణ రాగానికి గానీ పరవశత్వం చెందే ప్రసక్తే లేదనీ, అవి పగవడతాయను కోవడం మూఢ విశ్వాసమనీ పాము మంత్రం, తేలు మంత్రం అంతా ఒక తంతు అనీ ఆధునిక శాస్త్రజ్ఞులు నెత్తినోరూ కొట్టుకోకుండానేడంకా బజాయించి చెప్తున్నారను కోండి. 'చక్షుశ్రవము అని పామును అనటంలో అర్థంలేదట! ఈ నైన్నును పూర్తిగా నమ్మనూలేము అలా అని కొట్టిపారేయనూలేము. స్వానుభవము అయ్యేదాకా.

సుప్రసిద్ధ చరిత్రకారుడు, విమర్శకుడు, కళాకారుడు, భారతీయుడు, ప్రస్తుతం అమెరికా పౌరసత్వం పొంది యున్న డా. రామకుమారస్వామి [ఈయన గారు కీ॥శే॥ ఆనందకుమారస్వామి పుత్రుడు] ఏమన్నాడో తెలుసా?

“అన్నిటికన్న మించిన మత్తుమందు ‘నైన్సు’. దాని పేరిట చలామణీ అయ్యే మూఢనమ్మకాలకు సాటి లేదు. ప్రగతి, పరిణామం అన్నవి కూడా యధా శక్తి నిషా పదార్థాలుగా తయారయ్యాయి” అని అవహేళన చేశాడు:

ఆయనగారు నెలవిచ్చిన దాంట్లో నిజము పాళ్లు ఎక్కువే అని నా అంతరాత్మ నెలవిస్తూంది సుమండీ! రెండు మూడు దశాబ్దాల క్రిందటి నైన్సు, దశ దిశ ఎన్నో మలుపులు తిరిగింది. తిరుగుతూంది. ఇంకా తిరుగుతూనే వుంటుంది మన భూగోళం లాగా. వాళ్లది ఎప్పటికీ ‘రీసర్చే’ దప్ప ఫైనల్ సర్చ్ కాదుమరి. నైన్సు ఎలా ఎలా దినదినం మారుతూందో చిత్రగించండి!

1930 లో మాచిన్నతనంలో భూగోళం త్వరత్వరగా వేడెక్కి పోతూందని అదరగొట్టారు. వేడెక్కడం సంగతటుంచి. 1940 నుంచి 1970 వరకూ క్రమంగా తగ్గుతూందన్నారు, మళ్ళీ శాస్త్రజ్ఞులు ‘అదుగోవచ్చేసింది వచ్చేసింది. మంచు యుగం వచ్చేసింది. అన్నారు ఇప్పడేమో ఊహ. మళ్ళీ వేడెక్కుతూందిట అందు వల్ల ఆర్కిటిక్ అంటార్కిటిక్ ద్రువాల్లో మంచు కరిగి ఆ నీరు క్రమంగా సముద్రాల్లోకి ప్రవహిస్తుందట. వచ్చే శతాబ్దానికి సముద్రమట్టాలు పది, పదునైదు అడుగులైనా పెరిగి కూర్చుంటాయట! తమాషా ఏమిటంటే మళ్ళీ మరో వర్గం వారు, [వాళ్ళు శాస్త్రజ్ఞులే!] ఇహిహీ నాన్సెన్స్! అంటున్నారు!

ఇంతవరకూ మనం సూర్యుడు స్థిరంగా వుంటాడనీ భూమి, ఇతర గ్రహాలూ సూర్యుని చుట్టూ తిరుగుతూంటాయని చదువుకున్నాం. అలా రాసి మార్కులు కొట్టేశాం. పరీక్షల్లో. మరి ఇప్పడేమో తత్ ఆధునిక శాస్త్రజ్ఞులు ‘ఛాండ్’ సూర్యుడు స్థిరంగా వుండటం లేదనీ, నిముసానికి 320 కి.మీ. స్పీడులో తిరుగు తున్నాడనీ అలా అంతరిక్ష నౌకలందించిన సమాచారం వల్ల తేలిందనీ తేల్చారు:

కుజగ్రహంలో ప్రాణులుండే అవకాశమే లేదన్నారు. ఇప్పడేమో ఉండే

అవకాశం లేక పోలేదనీ, మరి చెప్పాలంటే ప్రాణులుండే అవకాశాలే ఎక్కువ అనీ అంటున్నారట. మనవాళ్లు 'కుజుడిని' భూపుత్రుడు (కు-భూమి, జః పుట్టినది) అని ఏనాడో ప్రకటించారు:

యజ్ఞాలూ, యాగాలూ, శుద్ధవేస్తు అన్నారు, ఇప్పుడు యజ్ఞయాగాదు లలో వచ్చే హోమదూమము వల్ల భూగోళమును సంరక్షించే ఓజోన్ పొర సంరక్షించ బడుతుందని పరిశోధనల్లో తేలు తున్నట్టు ఆడపాదడపా వార్త లొస్తున్నాయ్: మన సువిశాల విశ్వం, సుమారు వెయ్యి కోట్ల సంవత్సరాల క్రిందట 'బిగ్ బాంగ్' [బ్రహ్మాండ మైన ప్రేలుడు శబ్దం] వల్ల ఏర్పడిందన్నారు, కానీ ఇటీవల జరిపిన అంతరిక్ష నౌకల పరిశోధనల వల ఆ అభిప్రాయం అంత సత్యం గాక పోవచ్చనే ఆలోచనలో పడ్డారట:

ఎగిరేపళ్లెల విషయం కానివ్వండి, హిమాలయాల్లో మంచుమనిషి విషయం కానివ్వండి శాస్త్రజ్ఞుల్లో ఇప్పటికీ భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి గదా!

ఇంతెందుకు మొన్నమొన్నటి దాకా ఆదిమజాతి మానవులు ప్రస్తుత మానవుని రూపం సంతరించుకున్నది మొదట ఆఫ్రికా ఖండంలో అన్నారు. మరి ఈ మధ్య చైనా దేశంలో కొన్ని శిలాజాలు లభ్యమయ్యాయట వాటిని విశ్లేషిస్తే ఒక్క ఆఫ్రికాలోనే కాదు, ఇంచుమించు ఆసియా, యూరోపు దేశాలలో కూడా ఈ పరిణామం సంభవించినట్లు తేలుతుందట!

ఐన్ స్టీన్ సిద్ధాంతాన్ని విమర్శించి సవరణ ప్రతిపాదించిన శాస్త్రవేత్త నర్లేకర్ భారతీయుడు గదా.

సంగీతంతో కొన్నికొన్ని మానసిక రోగాలు కుదురు తాయంటే మా కాలంలో శాస్త్రజ్ఞులు అంగీకరించలేదు. ఇప్పుడిప్పుడు సంగీతం వినిపిస్తే పశువులు ఎక్కువ పాలు ఇస్తున్నట్లు రుజువువుతుందని అంటున్నారు శిశుర్వేత్తి తెలుస్తూనేవుంది 'పశుర్వేత్తి'కి రుజువులు కనబడుతూనే వున్నాయాయ.

భి.సి.జి. టీకాలు వచ్చిన రోజుల్లో రాజాజీగారు అవి అంత మంచివి

కాదన్నారు. శాస్త్రజ్ఞులు ఆయన్ను అంతగా పట్టించుకోలేదు. ఇప్పుడేమో బి.సి.జి. టీకాలు వల్ల కుమ్మవ్యాధి వచ్చే అవకాశములున్నాయని శాస్త్రజ్ఞులు అభిప్రాయపడుతున్నట్లు వార్తలు?

అలాగే కుటుంబని యంత్రణకై జరిపే 'వానెక్టమీ' శస్త్రచికిత్స వల్ల అండముల మీద కాన్సరు వచ్చే అవకాశమున్నట్లు కొన్ని వేలమంది మీద పరిశోధనలు జరిపి ప్రకటించారట ఎడింబరో విశ్వవిద్యాలయంలోని ఒక సుప్రసిద్ధ డాక్టరు

'కెమోడెరపీ' వల్ల కాన్సరు తగ్గుతుంది అన్నారు. ఈ మధ్య కెమోడెరపీ వల్ల రొమ్ము కాన్సరు ఇంకా ఎక్కువయ్యే ప్రమాదమున్నట్లు బోస్టనులోని, హర్వర్డు మెడికల్ కాలేజీలోని డా. స్పెక్టర్ చెప్పారట:

మన పూర్వీకులు గర్భస్థ శిశువుపైన గ్రహణ సూర్యకిరణాలు ప్రసరిస్తే శిశువుకు అంగవైకల్య మేర్పడుతుంది అన్నారు. ఆధునిక వైద్యులు దీనిని కొట్టిపారవేశారు నాస్తిక సమాజం వారు కూడ 'ఇహిహీ' అన్నారు. మరి ఇప్పుడేమో లక్నోలోని కింగ్ జార్జ్ మెడికల్ కాలేజీకి చెందిన ఆర్థోపాడిక్ సర్జన్ డా. విజయప్రకాశశర్మ మన పూర్వీకులు చెప్పింది నిజమేనని గ్రహణ సూర్యకిరణాల వల్ల శిశువుకు అవయవలోపం వచ్చే అవకాశాలు లేక పోలేదని అలా విస్తృత పరిశోధనలో తేలిందని చెబుతున్నాడని పేపర్లో వార్తలు వచ్చాయి

పంచదారకూ సుగర్ వ్యాధికి సంబంధమన్నారు ఇన్నాళ్లు. మరి ఇప్పుడు పంచదారకూ, డయబెటిస్ కూ ప్రత్యక్ష సంబంధ లేదూ. పంచదారకూ ఊబ శరీరానికి మాత్రం సంబంధం వుంది. ఊబశరీరానికి సుగర్ వ్యాధికి కొంత వరకు సంబంధం అని విస్తృత పరిశోధనల్లో తేలిందని వార్త:

రక్తపోటూ గుండె జబ్బూ కలవాళ్లు కొలెస్టరాల్ ఎక్కువగా ఉండే కోడిగుడ్లను తీసికుంటే మంచిది కాదన్నారు. ఇటీవల అమెరికన్ హార్ట్ అసోసియేషన్ పరిశోధకులు తేచే చెప్పినదేమనగా "రక్తంలో ఎక్కువగా వుండే కొలెస్టరాల్ ను, ఎక్కువ కొలెస్టరాల్ శాతం వుండే ఆహారపదార్థాలే

కొలెస్టరాల్ తెవలును అదువులో వుంచగలడనీ! హోమియో సిద్ధాంతము అదేగా. ఉష్ణం ఉష్ణేన శీతంఁ అని మన వాళ్ళా అన్నారు!

పోతే, రక్తంలో కొలెస్ట్రాల్ తెవలుకూ, గుండెజబ్బులకూ సంబంధం అనుమానాస్పదమేననీ, కొలెస్టరాల్ తగ్గించి నంత మాత్రాన గుండెజబ్బులు తగ్గుతాయని ఖండితంగా చెప్పలేమనీ లండన్ నగరంలోని స్వీడన్ శాస్త్రజ్ఞుడు డా. యు. రవన్ స్కోప్, ఘంటాపథంగా చెపుతున్నాడని వార్త. చాక్లెట్లు తింటే పళ్లు చెడిపోతాయనేది రూడిగా ఇంకా చెప్పడానికి లేదట మితంగా అయితే పర్యాలేదట!

వెనకటి రోజుల్లో నైన్సు పాఠాల్లో 'శరీరము కాలినప్పుడు కాలిన చోట చల్లనీళ్లను పోయరాదు' అని చెప్పారు ఇప్పుడు చల్లనీళ్లను పొయ్యమంటున్నారు.

కాఫీకి గుండె పోటుకు సంబంధం వుందన్నారు. ఆమధ్య జాన్ హాపిన్స్ మెడికల్ ఇన్స్టిట్యూట్ కు చెందిన డాక్టర్ రాయ్ ఫ్రెడ్ కాఫీకి గుండె జబ్బుకు వీమీ సంబంధం లేదని ఘంటాపథంగా చెప్పాడు!

ఇన్నేళ్ల నుంచీ నీళ్లలో క్లోరిన్ కలుపు తున్నారు సర్కారువారు. త్రాగు తూనే వున్నాము ఇప్పుడేమో క్లోరిన్ కలిసిన నీళ్లు త్రాగితే 'కాన్సరు' వచ్చే ప్రమాదాలు ఎక్కువ అని వార్తలు వచ్చాయి.

మన వాళ్లు నిద్రించేటప్పుడు ఉత్తరం వైపు తలను పెట్టి నిద్రించ రాదన్నారు దీనిని మూఢవిశ్వాసం క్రింద కొట్టిపారేశారు ఆధునికులు. ఇప్పుడేమో శాస్త్రజ్ఞులు ఈ సూత్రంలో ఎంతో నైన్సు ఇమిడి యుందని అంగీకరించారట. భూమ్యాకర్షణ శక్తి దక్షిణం నుండి ఉత్తరం వైపుకు ప్రయాణిస్తుంది. మనిషిలో నిబిడికృతమై ఉన్న ఇనుము, కోబాల్డ్ నికెల్ ఈ ఆకర్షణశక్తికి గురవుతాయి. దక్షిణం తలాపి అయితే ఇలా జరిగే అవకాశం లేదు! చూశారా మనవాళ్ళ శాస్త్రీయ దృక్పథం!

పిల్లలు, యువకులు, ఎక్కువ నొప్పిని ఓర్చుకో గలరనీ, పెద్దవాళ్ళు

చిన్నపాటి నొప్పిని కూడా ఓర్పు కోలేరనీ ఇంతకు ముందు శాస్త్రజ్ఞుల అభిప్రాయం. ఇది సరికాదట, నొప్పి అనేది అందరికీ ఒకేలా వుంటుందనీ, దానిని భరించ గల శక్తి కీ వయసుకూ సంబంధం లేదనీ శాస్త్రజ్ఞులు అభిప్రాయ పడుతున్నారట:

ఉప్పువాడకానికి, రక్తపోటుకూ సంబంధముందని ఇన్నే క్ల నుంచీ డాక్టర్లన్నారు. విన్నాము, ఇటీవల, హార్వర్డ్ విశ్వద్యాలయంవారు పోర్ట్ లాండ్లోని ఓరేగాన్ యూనివర్సిటీలో ఒక ప్రముఖ డాక్టరు డెట్రాయిట్లోని మరికొంత మంది పరిశోధకులూ ఎంతో మందిని పరీక్షించి తేల్చిని సారాంశమే మంటే ఆ అభిప్రాయం తప్పట రక్తపోటుకూ. కాల్షియం లోపానికి మాత్రమే సంబంధమట కాల్షియం లోపం లేనివారిలో రక్తపోటురావటం లేదట మరో ఐదు సంవత్సరాల తర్వాత మళ్ళీ ఏమంటారో.

ఇంత సోదెందుకు? ఆరోగ్యవంతులైన మానవుని శరీర ఉష్ణోగ్రత 98.6 డిగ్రీలని ధర్మామీటరు కనిపెట్టక ముందు నుంచీ లేదా కనిపెట్టిన కాడి నుంచీ, శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పుతూ వున్నారు. లేదా పొయ్యారు! మరి ఇప్పుడేమో అది కరక్టు కాదనీ శరీర ఉష్ణోగ్రత 98.2 ఫారిన్ హీట్ డిగ్రీలేననీ విస్తృత పరిశోధనల వల్ల అమెరికా శాస్త్రజ్ఞులు తేల్చారట. ఈ తాజా పరిశోధన కేవలం అమెరికనులకే పరిమితమో లేక భారతీయులకూ ఇతర దేశీయులకూ కూడా వర్తిస్తుందో నెలవీయలేదు. ఇంక కొన్నేళ్లు పోతే కాలే కడుపులు ఎక్కువగా ఉండే భారతీయులకు 100 డిగ్రీలు అనీ, కడుపు నిండిన అభివృద్ధి చెందిన దేశస్థులకు 98° డిగ్రీలే అనీ మరో పరిశోధన ఫలితాలు వెల్లడించ వచ్చు! ఏమో ఎవరు చెప్పగలరు?

చివరి మాట. పాములు పగపట్టడం మూఢ విశ్వాసం అన్నారా. ఆ మధ్య పేపర్లో ఒక వార్త. హుబ్లీలో ఒక ఆసామీ మోటారు నైకిలు కొని దర్జాగా పోతూ, పొరపాటున గమనించకూడా జతకట్టిన ఒక పాముల జంటపై నుంచి పోనిచ్చాట్ట. అందులో ఒక పాము అతనిని కాటేసింది. అక్కడి

కక్కడే మరణించాడు. అతని తల్లిదండ్రులు వాహనం అచ్చిరాలేదలి దాన్ని అమ్మేశారు, ఆ వాహనాన్ని కొన్న రెండో అతను గూడా పక్షం తిరగక ముందే పాము కాటుతో మరణించాడట! ఈ విషయాలేవీ తెలియక మోటరు నైకిలును ఇంకోకతను కొన్నాడు ఆ మూడో! వ్యక్తి అదే కేసుతో మరణించాడు. ఇప్పుడు ఆ మోటరు నైకిలును కొనే నాదుడు లేడట. ఇలాంటి కథలు అప్పుడప్పుడు అక్కడక్కడ చదువుతూనే వుంటాం. వింటూనే వుంటాం. శాస్త్రజ్ఞులు ఆభిప్రాయం ఏమైనా.

నిరంతరం మార్పులు, చేర్పులు, వస్తూన్న ఇలాంటి నైస్సులో భవిష్యత్తులో ఎవడో ఒక యమా నైండిస్తు పాములు కూడా సంగీత ప్రీయు లే అనీ, శంకరాభరణం రాగానికి పరవశిస్తాయనీ, పగవట్టడం కూడా నిజమేననీ రుజువైనట్లు ప్రకటించేదాకా, ఈ 'శిశుర్వేత్తి' శ్లోకాన్ని అలాగే ఉండనిచ్చి భావి తరాలకు అందజేస్తే కొంపలంటు కోవు. ఏమంటారు?

4. శంకల చక్రవర్తులు

సందేహం వేరు ధర్మసందేహం వేరు, ధర్మసందేహం అంటే ధర్మం విషయమై ఇదమిత్థమనిని ర్థయించ లేని విషమ పరిస్థితి రానురాను దానికి ఒక విధమైన అవహేళ నాత్మక అర్థం ఏర్పడి “ఏరా! ఇకనైనా, నీధర్మ సందేహం తీరిందా?” అని ఎగతాళి చేయటం కద్దు. ధర్మసందేహం అంటే చొప్పదంటు ప్రశ్న అనివాడుకలో ప్రయోగించడం పరిపాటై పోయింది:

శంకరాపుర అగ్రహారంలో పుట్టిన మా శంకరాపుకు అన్నీ శంకలే! అసలు వాడు పుట్టడమే లగ్న సందిలో, నక్షత్ర సందిలో పుట్టాడట! చనువున్న వాళ్లు వాడిని ‘శంకల్రావు’ అనే జోక్ గా పిలుస్తారు. వాడి బుర్ర శంకల కార్థానా! ముఖమే ఒక కొశ్చన్ మార్క్!

పువ్వుపుట్టగానే పరిమళిస్తుందంటారు. పుట్టగానే వీడి లక్షణాలు వాసన వట్టలేక పొయ్యాంగానీ, అయిదో యేటి నుండి గుబాళింపు ప్రారంభమైందని చెప్పొచ్చు! ఒక సారి బస్సులో పోతుంటే వాళ్లమ్మ “బస్సులో చేతులు పెట్టకూడదు” అని హెచ్చరించింది “అయితే కాళ్ళు పెట్టొచ్చా! అని అడిగాడేట మావాడు. విష్ణు సహస్రనామ స్తోత్రం చెప్పిస్తూండే వాళ్ల మేనమామ “పుణ్యోపేతం పుండరీకాయతాక్షం అని వస్తే “పుండరీకాయ” అంటే అది ఎలాంటి కాయ? ఆ చెట్టు నాకు చూపిస్తావా? పండ్లు తినొచ్చా? అని వాడు ‘బాటనీ శాస్త్రజిజ్ఞాసను చిన్ననాడే బహిర్గతం చేశాడు!

బళ్లో చేర్పించిన తర్వాత తరగతుల్లో ఒక్కొక్కమెట్టు ఎక్కేకొద్దీ ఉపాధ్యాయులకు సమస్యైత్మకంగా, కొన్ని వేళల్లో వినోదత్మకంగా తయారై మాస్టార్లను ముప్పతిప్పలు పెట్టేవాడు. “పెన్నిల్వేనియా” లో పెన్నిళ్లు ఎక్కువ తయారు ఆవుతాయా?” అని ప్రశ్నించేవాడు. ‘గంగడోలు’ అంటే ఆ వాయిద్యం ఎలా వుంటుంది? అది గంగానదిలో దొరుకుతాయా?” అని అమాయకంగా అడిగేవాడు:

వయసు పెరిగే కొద్దీ స్వభావం మారక పోగా అను బంధ ప్రశ్నలు కూడా వేయటం అలవాటు చేసుకున్నాడు. “దైమెంతండీ? అని అడుగుతాడు ఇహ ఆవతలివాడి తాడు తెగినట్టే! ఆతగాదేదో తనకున్న పాతకాలం వాచీ చూచుకొని దైము చెప్తుతాడు. అంతటితో మావాడు ఊరుకుంటే వాడు సార్ధక నామదేయుడెలా అవుతాడు? “రేడియో దైమా? రైల్వేదైమా? పోస్టలు దైమా?” అని తిరిగి ప్రశ్నలు తప్పవు, అవతలి వాడిని ఇబ్బంది పెట్టాలని మాత్రం వాడి అభిప్రాయం కాదు. వాడి స్వభావ విశేషమే అంత.

ఒకసారి కాలక్షేపానికి ‘హరికథ’ కు వెళ్లాం గిరిజాకళ్యాణం కథ హరిదాసు గారు భక్తిపార వశ్యంలో చెప్పకొని పోతున్నాడు. మా డాటింగ్ థామస్ [తామసుడు?]కు సందేహం రానే వచ్చింది “ఏమండీ! హరిదాసుగారూ ఈశ్వరుడిని గూర్చిన కథను కూడా ‘హరికథ’ అంటారెందుకూ? హరకథ’ కావాలగదా? హరిదాసు అంటారు మానీ హరదాసు అనరెందుకూ? అని అడిగేశాడు. నిజానికి, వాడు అడిగాక, నాకూ ఆ సందేహమే వచ్చిందను కోండి. కాని నేను అడగను, అడిగే దైర్యంలేక! ప్రక్కవాడు నా అజ్ఞానాన్ని ఎక్కడ వసిగడతాడో అని భయం. మా వాడికి ఆ బాపతులేమీలేవు. అనుమానం తటస్థించడం తాడోపోడో తేల్చుకోడం అంతా ఒకే సమయంలో జరగాల్సిందే. హరిదాసుగారు ఏం సమాధానం ఇచ్చాడో మరోసారి విన్నవిస్తా. విచిత్ర పోతే మన్నించండి.

ఇప్పుడు వాడు నాలుగో వడిలో పడ్డాడు: కార్ఖానాలో సందేహాల ఉత్పత్తి శాతం ‘గ్రాఫు’లో నిచ్చెనెక్కుతూంది. కానీ ఇప్పుడు సందేహాలు కావనీ, తన అభిప్రాయమే సరియైనదనీ మొండిగా వాదించే స్థాయికి ఎదిగాడు! తానేదో పెద్ద పరిశోధకుడైనట్లు అనుకొని పోజు పెడతాడు అవునో కాదు చెప్పలేను గానీ ఆవతలి వాడి బుర్రను పాడుచేడి, అనుమానడునకు, ఆలోచనకు బీజాలు మాత్రం నాటగలుగు తున్నాడని పిస్తుంది నామటుకు నాకు! వాడి అభిప్రాయాలను కొన్ని వివరిస్తా వినండి.

Aethist యతిస్థ)లో నుంచే, యతి, యతీశుడు వచ్చాయట, ఈ యతీశ్వరులు నెంట్రల్ ఏషియా ప్రాంతం నుండి కొన్ని వేల సంవత్సరాల క్రిందట ఆసియా ఖండమంతా ముఖ్యంగా మన భారత దేశానికి వ్యాపించారట ముఖలే “రష్యన్లు”గా పిలువబడ్డారట. అమరులకూ ‘అమెరికనులకూ’ ఎక్కడో లింకు ఉందిట. ఎగిరేస్తేలు ఎక్కువగా అమెరికాలోనే, కనబడడానికి కారణం అదేనట! హోమియో వైద్యమును కనిపెట్టిన ‘హనిమాన్’ హనుమాన్ సంతతి వాడేనట. రామాయణంలో హనుమంతుడు లక్ష్మణుని కిచ్చిన మందు సంచీవి మూలిక మదరుణించరట. ఇంగ్లీషులో HUN అంటే ఒకజాతి ఆదిమ మానవుడని అర్థమట. Hunman హన్మాన్ హనుమాన్, ఆయుండ్చుట. ఓంకారము నుండి జగత్తు పుట్టిందని వేదాలు చెప్పాయి గదా. ఆ ఓంకారము విద్యుత్ పరిమాణమునకు సంబంధించిన OHM పరిభాషట! దానిని ‘ఓం’ అనే జర్మను శాస్త్రజ్ఞుడు కనిపెట్టాడు. మన ‘శర్మణ్’ జర్మన్లకు సంబంధమట. రావణాసురుడు ఎప్పుడో విహారయాత్రకు వెళ్లిన ప్రాంతమే లంకాషైర్ ఆయుండ్చుట. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోని అలంపూరునుండి కొన్ని వందల సంవత్సరాల క్రిందట మలేసియాకు కొంత మంది వలసవెళ్లి అచటనివాస మేర్పరచుకున్నారట. అదే ఇప్పటి కొలాలం పూర్ట! ఆరాతీస్తే విదేశీయుడైన అగస్టీన్ తీరా మన అగస్త్యులవారేనట. రామాయణంలో బలమైన పొడవైన చేతులు గల కబంధుడే అమెరికాలో అంతరిక్ష యాత్రికూడు Arm Strong గా పుట్టి యుంటాడట.

మన దేవుళ్లలో మొదటి ఆవతారం చేప గదా. ఆ చేప Cod చేపట. ఆ Cod Fish ఫిష్ కాడ్ ఆయి ఫిష్ గాడ్ గా మారిందట. అసలు ‘విష్ణు’ లో నుండే ఫిష్ అనుపదం వచ్చిందట. ఇలాంటి వాటినన్నీ క్రోడీకరించి పెద్ద సిద్ధాంతవ్యాసం రాసి పి.హెచ్.డి. ఆ మీద నోబెల్ ప్రైజు కొట్టేయాలని వాడి జీవిత ఆకాంక్ష!

అప్పుడప్పుడు, అష్టావధాల సమయాల్లో, వీడి అదృష్టవశాత్తు ఎవ్వరినా పుచ్చుకుడు రాకపోతే పిలువని పేరంటంగా మన శంకరావు ‘నేను’ అని ముందు కురుకుతాడు, వీడి ప్రియమైన స్థానం అప్రస్తుత ప్రసంగము । ఇక

ఆ అః ధాని గారి ఆవస్థ చుడాలి.

“అషధాని గారూ ! ‘లోకాయుక్త’ అంటే లోకానికి అయుక్తుడనియా !
సవస్థదీర్ఘసంధియా !

“ఆదంబరము అంటే ఆడువారి అంబరము అనియా”.

“నల్లిండ్లు అంటే నల్లులు ఎక్కువగా వున్న ఇండ్లు అనియా”
[నల్లిండ్లు అంటే అగ్రహారాలు].

“ముదనష్టము అంటే ముదమును గూర్చు నష్టమా. ముదలాభం
అనే పదము లేదేం ?

“ఉదయ రవి చంద్రిక అనే రాగం వుంది. రవికి చంద్రిక (వెన్నెల)
కూ పొత్తు ఎలా ?

“వారిజాక్షులు అనగా కండ్ల యందు ఎప్పుడు ‘వారి’ అనగా నీరు
కలిగియుండు వారనియా ?”

ఆరవ్యాళ్ళ కొళంబుకూ ‘కొలంబో’కూ ఏమైనా లింకు ఉందా ?
“కన్నడ దేశస్థులకు కెనడా వారికి లింకు ఉండకూడదా.”

ఆకాశరామన్న అంటారేగానీ ఆకాశసీతమ్మ ఆనరెందుకూ ? కులాలే
వంటూ తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం వారు కులపతి కులసచివులు అని అంటా
రెందుకూ ?

మంగళ సూత్రం అంటే వుమన్ గళములకు కట్టు సూత్రమనియా ?
పంకజాక్షి, మీనాక్షి అంటే సరే. కామాక్షి అంటే వ్యుత్పత్తి ఏమిటి?

ఉద్యోగాలు చేసే స్త్రీలను వర్కింగ్ వుమెన్ అంటారు. మిగతా వాళ్ళు

ఇంట్లో ఏ పనీ చెయ్యకుండా దూబర తిండి తింటారా? పలానా వాడు కార్టర్ ఆర్టర్ అంటారు. మిగతా నటులకు కార్టర్లు లేదని అన్నమా 'మునివేళ్ళు' అంటే ఆ వేళ్ళు ఏ మునీశ్వరునివి? మునిసిపాలిటీ వాళ్ళ సులభ్ కాంప్లెక్స్ లను కట్టించారు సులభ్ అంటే సులువైన అని కాంప్లెక్స్ అంటే చిక్కుతో కూడుకున్న అని. ఈ రెండు పదాలకు సంధి ఎలా? కంఠంతో ప్రాణం వుండగా అంటారు. ప్రాణం కంఠంతోనే వుంటుందని గ్యారంటీ ఏమిటి. ఇంకోచోట ఉండే అవకాశం లేదా?

రాజ్యాలు పోయినా, ఇంకా మన దేశంలో రాజ్యసభలు ఎందుకు? విమానాలున్న రామాయణకాలంలో స్త్రీమర్ద ఎందుకు లేవు. ఉంటే అంజ నేయుడు సముద్రాన్ని దూకాడెందుకు? నేతువు కట్టారెందుకు!.....

ఇలా ఇలా సవాలక్ష ప్రశ్నలతో అవధానిగారిని మూడు చెరువుల నీళ్లు త్రాగిస్తాడు అందుకనే వీడిని బాగా తెలిసిన వాళ్లు వీడికి చాన్సు ఇవ్వరు:

ఎక్కడి కెళ్ళినా వీడు తన పాండితీ ప్రకర్షను (అది పాండిత్యమని వాడిభ్రమ!) ప్రదర్శించు కోవాలని ఉబలాట. ఒక సారి కాఫీ పొడి కొనేందుకు వెళ్లాం. కొన్నాం వచ్చేయ్యవచ్చుగా, "ఏమండీ ఇక్కడ కాఫీపొడి దొరకును" అని రాశారే? ఉచితంగా ఇస్తేనే అలా రాయాలి: అన్నాడు చనువుకొద్దీ. సరే. కాఫీవాడు గుడ్డతో సుద్దముక్క వ్రాతను చెరిపేసి, "కాఫీపొడి అమ్మబడును" అని దీర్చాడు. "బడును" కాదండీ, బడును అంటే భవిష్యత్తు. కాఫీపొడిని అమ్ముచున్నాము లేదా కాఫీపొడి అమ్మకమునకు కలదు అని రాయాలి. **Coffee Powder Sold here** అంటే ఇది వరకే ఆమ్మేశాం. ఇప్పుడు స్తాకు లేదు అని అర్థం అని ఉచిత సలహా పారేసి వచ్చాడు.

మరొక సారి నెహ్రూ పిల్లల పార్కుకు వెళ్లాం, మన శంకలరావుకు మళ్ళీ ఒక పాయింటు దొరికింది. పిల్లల పార్కు అంటే పెద్దలకు ప్రవేశం

లేదా! లేక నెహ్రూగారివంశస్థులతోరకే ఏర్పడిన షార్కాఅని అడిగాడు. నోరు మూసుకో అన్నా.

మొన్న ఆ మధ్య ఒక స్కిన్ స్పెషలిష్టు దగ్గరకు వెళ్లాం. తిరిగి వస్తూః డాక్టరుగారితో "మీ బోర్డు కాస్త సవరించాలి డాక్టరుగారూ". చర్మరోగ నిపుణుడు అన్నారు అది బహుశ్రీహి సమాసం కావచ్చు. చర్మరోగం కల నిపుణుడు అని అర్థం స్ఫురించ వచ్చు, చర్మరోగ వైద్యనిపుణుడు అని వ్రంజే బాగుంటుంది మీ కష్టం" అని అయాచిత సలహా ఇచ్చి వచ్చాడు.

ఇలాంటి శంకరావులు ఈ సమాజంలో ఎందరో! వందల మందికి వందనాలూ అనడం కష్టం తందనానా అనడం అంతకన్నా కష్టం. తప్పదు మరి సర్దుకుని పోవాలి.

5. ప్రేమ పురాణం

తే. గీ.   ప్రేమమయమండ్రు జగమంత — వెర్రిమాట :
స్వార్థ భూయిష్ట మీ నరజాతి యంత
ఉన్న దాత్మానురాగమ్మె ఎన్న డైన
అర్థరహితము భ్రమయు — పరార్థప్రేమ:

అదీ సంగతి: ఆత్మాను రాగం దప్ప ప్రపంచంలో ఎక్కడా ప్రేమ పదార్థం లేదు. నిస్వార్థప్రేమలనీ అమర ప్రేమలనీ ఇవన్నీ కవుల మేధల్లో గ్రంథాలయ ప్రబంధాల్లో దప్ప, నిజ జీవితంలో, నిత్యజీవితంలో ఎక్కడా కనబడుతున్నట్లు రుజువులు లేవు. ఆనలు ప్రేమ అనే బ్రహ్మపదార్థాన్ని గూర్చి ఎంతో మంది కవులు, వేదాంతులు ఎన్ని రకాలుగానో వర్ణించారు. నా కెందుకో ఆ పోలికలు అంతగా నచ్చలేదు.

ప్రేమ సముద్రంలాంటిది అన్నారు. అంటే అందులో కూడా ఆటు పోటులుంటాయనీ, పైకి గంభీరంగా వున్నా, వినేవారికి హోరు అనీ, లేదా తోపల, తోపల అనలాలనూ, బడబానలాలనూ, భయంకర జలచరాలనూ కల్గి యుంటాయనేగా? [లేక ప్రేమ ఉప్పుగా వుండి, ఆస్వాదన అధికమైతే వికారాలు కలగవచ్చు, వేవిళ్లుగా మారవచ్చు అనా?]

ప్రేమ ప్రవాహం అన్నారు. ఆ పోలికా అంతంత మాత్రంగానే ఉంది. కొన్ని ప్రవాహాలు ఎండాకాలంలో ఇంకిపోవచ్చు. ప్రవాహానికిలాగా ప్రేమ ప్రవాహం కూడా ఎన్నో మలుపులు తిరగొచ్చు. ప్రవాహం ఎత్తు నుంచి పల్లానికి పారుతుందాయె. ఈ పోలిక. ప్రకారం ప్రేమ 'వన్ వే' ట్రాఫిక్ కావాలి. అన్ని ప్రవాహాలూ చివరకు ఉప్పునీటి సముద్రంలో కలిసి పోయ్యేవే: సముద్రం పోలికలాగా ప్రవాహం పోలిక కూడా తృప్తిగాలేదు :

కొందరు ప్రేమను అగ్నితో పోల్చారు. మనవాళ్లే కాదు, పాశ్చాత్యులు కూడా : **Love is a radiator which keeps you warm** అన్నారు. ఇదీ చప్పగానే వుంది. రేడియేటరు 'కరెంటు' లేకుంటే ఎందుకూ పనికిరాదు. [ఇక్కడ కరెంటుకు బదులు కరెన్సీ అని కాసేపు ఆనుకుందాం.] ప్రేమాగ్ని చివరకు బూడిదగా మారాలి. రేడియేషను ఎఫెక్టు వల్ల అది సోకిన వాళ్ళు మంచమెక్కాలి. [జబ్బుతో పడొచ్చు అని నా అభిప్రాయమండోయ్ !]

'అమర' ప్రేమ అని వింటూంటాం. వినకపోతే శరత్ గారి నవలలు చదవలేదన్నమాట! మరణించే మానవులకు 'మర' ప్రేమలే గానీ, అంటే 'యాంత్రిక' ప్రేమలేగానీ, అమర ప్రేమలు అమరే ఆస్కారమే లేదు : అమరుల ప్రేమలు మాత్రం ఆదర్శవంతంగా వున్నాయంటారా? బృహస్పతి సతీ మణితార చంద్రుని ప్రేమించినట్లు, దేవలోకంలోని ఊర్వశి మానవుణ్ణి ప్రేమించినట్లు వినలేదూ : తప్పుకుంటూ పోతే ఎన్నో ఉదంతాలున్నాయ్. అసలు దేవతల రాజు ఇంద్రుని మీదనే పురాణాల్లో ఎన్నో క్రిమినల్ కేసులూ పాపం బ్రహ్మగారొకరే ఏకపక్షీవ్రతుడు : విష్ణుమూర్తి, ఈశ్వరుడు ప్రేమ వ్యవహారాల్లో ఎన్నో సార్లు తగులుకొన్న బావతే : కాబట్టి ఈ పోలికా 'అమర'రేదు!

Love is like a Mirror అంటారు. ప్రేమ అద్దంలాంటిదట : విడాకులు విరివిగా పొందే వీలున్న విదేశాల్లో ఈ మిర్రర్ పోలికలూ, టెర్రర్ పోలికలూ హారర్ పోలికలూ .... ఇలాంటివే సహజమేమో : 'మిర్రర్' కూడా అంత నచ్చలా. ఒకసారి పగిలితే అతికించడం కుదరదు అనే ఆర్థంలో అన్నారే అనుకోండి. ఆ కాలంలో 'ఫెవికాల్' లాంటివి కనిపెట్టబడలేదు. ఆధునిక యుగంలో ఆద్దాలను శుభ్రంగా అతికించవచ్చు. పనీ జరుపుకోవచ్చు!

ప్రేమను మంటగా, జ్యోతిగా పోల్చినవారూ ఉన్నారు. ఇదీ అంతే. మంట వ్రక్క ఇళ్ళకు కూడా పాకి వాటిని దహించివేయవచ్చు. జ్యోతి

చిరుగాలికే చప్పున చవ్వారవచ్చు. సంసారంలో కలహాలే చిరుగాలులు. జ్యోతి నూనె, పత్తి ఉన్నంతసేపే వెలుగుతుంది. అంటే డబ్బా, నగా, నట్రా అని కాసేపు అనుకుందాం :

ప్రేమ లత అంటారు లత చాలా సున్నితమైంది. ఏదైనా కర్రతో, రాతిస్తంభానికో మరో జడ పదార్థానికో అల్లుకుపోయేదే. మరి ప్రేమకు చైతన్య శక్తి ఆవసరం : లతల మీద కాలు మోపితే నలిగి నశించిపోతాయికూడా :

ప్రేమ 'నౌక' అన్నవారూ ఉన్నారు. ఏ తుఫానో, గాలివానో వచ్చినా, లేదా సుడిగుండంలో చిక్కుకున్నా ఆ నౌక కాస్తా బుడుంగుమని మునిగి కూర్చుంటుంది. తలక్రిందులు కావచ్చు. జీవన సాగరంలో ఆపాటి తుఫానులూ భూకంపాలూ సహజం కదా :

ప్రేమను సాగరాలతో, నయాగరాలతో గానీ, అగ్నితో గానీ, అద్దంతో గానీ తీగలతో, తెప్పలతోగానీ పోల్చటంలో ఏదో ఒక వెలితి కొట్టవచ్చినట్లు కనబడుతూనేవుంది.

పాశ్చాత్యుల దృష్టిలో ప్రేమ వేరు. పెళ్ళి వేరు. కలిమిలేములు, కష్ట సుఖాలు, పుంచిచెడ్డలులాగా పరస్పర విరుద్ధార్థ ద్వంద్వసమాసాలు, మినహాయింపులుండొచ్చు. 'Love ends with marriage' ప్రేమ పెళ్ళితో ముగుస్తుందన్నాడొకడు. If you are afraid of loneliness, don't marry అని వార్నింగ్ ఇచ్చాడు మరొకడు. ఏకాంతతకు జడుసుకునేవాడు పెండ్లి చేసుకోరాదట. Woman is woe of man అనే నిర్వచనమూ పాశ్చాత్యులదే. To marry is easy. To stay together is difficult And lifelong married life requires fine art! అంటాడు మరొక మహాశయుడు. జీవితాంతం సుఖంగా వైవాహిక జీవితం గడవడం అనేది వారి దృష్టిలో ఒక గొప్ప లలితకళట! ఇంకో పెద్దమనిషి మరికొంచెం దూరం ఆలోచించి నట్లున్నాడు. కొంచెము ఇంగితజ్ఞానం వుంటే విడాకులనుండి తప్పించుకొన

వచ్చు, ఇంగితజ్ఞానమంటూ వుంటే అసలు పెండ్లినుంచే ఏకంగా తప్పించుకోవచ్చు” అని తెగేసి చెప్పాడు.

‘పీత కష్టాలు పీతవి’ అన్నట్టు విదేశీయుల కష్టాలు విదేశీయులవి ! వాళ్ళ పద్ధతికి మనవాళ్ళ జీవన విధానానికి అతకదు. మనవాళ్ళకు ఇంకా అంతదాకా వ్యవహారం ముదరలా. మనవాళ్ళ పెండ్లి ప్రేమకు లైసెన్సుగానే ఇప్పటికీ అమలులో వుంది. పాశ్చాత్యుల దృష్టిలో భారతీయులు భార్యతో జీవితాంతం పెనవేసుకు పోగలిగే లలితకళాప్రవీణులనే !

అలాంటి సరస లలితకళా సార్వభౌముడు అను బితుడుకు అర్హుడైన వాడు మా చంద్రశేఖర్ ! వాడు IDL కంపెనీలో పనిచేస్తాడు.

“మాది ఐడియల్ (Ideal) ప్రేమ అంటే ఆదర్శవంతమైన ప్రేమ” అంటాడు. వాళ్ళ ప్రేమను రీసెతో గానీ, రి7తో గానీ పోల్చాలిట. ఎందుకంటే, రీసె లాగా ఎదురెదురుగా వుండాలి. ఎడమొగం పెడమొగం కాకుండా. రి7ను ఏ అంకె భాగించలేదుట. కాబట్టి వారు ఎవరివల్ల విడదీయబడలేరట. అదీ గాక రి + 7 కలిపితే ఏక సంఖ్య. చివరకు ఒకటే అవుతుందిట. మహా తక్కువ ప్రేమకు ప్రతీక రిరిట. మరేమో ఒకానొక ప్రెంచికవి “ప్రేమఅంటే ఒకరినొకరు ఎదురెదురుగా కూర్చోని చూసుకోవడం కాదు. ఇద్దరూ ఒకే దిశలో చూడటం” అన్నాడనుకోండి. అది వేరే విషయం.

రెండో రకం ప్రేమ HAL ప్రేమట ! అది IDL కంపెనీ కాదు. Hindusthan Aeronautics Limited కాదు. ప్రేమపక్షుల్లాగా విమానాల్లో విహారయాత్రలూ చెయ్యరు. HAL అంటే హాల్. వీరు హాల్తో ఉన్నంత వరకూ పదిమంది ఎదుట భేషగా ఉన్నట్లు కపివిస్తారుట, అతిథిదేవుళ్ళ సాగి పోయిన తర్వాత దంపతులు తలుపులు వేసుకుంటూనే షరా మామూలేనట ! అవే కీచులాటలు, పోట్లాటలు, నూతివిరుపులు ! మూడోరకం ప్రేమ చూచారూ !

అది HEL ప్రేమలు అంటే Hindustan Electronics Ltd. అని వారి జీవితాలు ఎలక్ట్రిక్ బల్బులలాగా వెలిసిపోతుంటాయనీ అనుకునేరు : HEL హెల్ అంటే నరకమట : ఇక్కడ అడపా దడపా అప్పడాల కర్ర విన్యాసాలూ, వంట పాత్రోచిత మర్యాదలూ బాహా బాహీలూ, పస్తులూ, భూశయనాలూ, దర్శనమిస్తాయట. మా వాడు దీనికి ముందుగా 300 'ప్రేమరా' అంటాడు. అంటే “ఎడ మొగం పెడ మొగం ఏందీ కత” బావతు :

ఏ మాట కామాటే చెప్పకోవాలి. మా చంద్రశేఖర్ది మాత్రం ఆదర్శ దాంపత్యం సుమండీ. వాళ్ళు బాగాచనువున్న ఫామిలీ ఫ్రెండ్స్, చాలసరదాగా వుంటారు. ఒకసారి వాళ్ళింటి కెళ్ళా.

భార్యను ‘సభా : రాసభా! ఇలారా! ఆచార్యగారొచ్చారు’ అని పిలిచాడు.

“ఇదేమి పిలుపురా, ‘రాసభం’ అంటే గాడిద గదా’ అన్నా.

“అక్కడే వుంది మజా, సభా అంటే సగభాగము అని అర్థం” అన్నాడు.

ఆమె గారు మాత్రం ఏం తక్కువ తిన్నదా. సరసరస పోషణలో చతుర.

“వస్తున్నా : ఖరా : చంద్రశేఖరా : అనింది :

మరొక్కొక్కవుడు భార్యను ‘కకుభ’ అని పిలుస్తాడు.

“ఇదేమి పిలుపురా, ‘కకుభ’ అంటే ‘దిక్కు, అని అర్థం : అనడిగాడు.

“అది మా కోడ్ లాంగ్వేజ్ : కకుభ అంటే కట్టుకున్న భార్యట :

“నీ పన్నట్టు ‘దిక్కు’ అనుకున్నా చక్కగానే వుంది గదా. వయస్సులో మనము ఎలా ఏడ్చినా పట్టించుకోకుండా ముదిమి కాలంలో, మనలను ఎల్ల వేళలా నీడలా కనిపెట్టుకొని యుండి పెద్ది దిక్కు భార్యగానీ ఇతరులు కాదు గదా. కాబట్టి కకుభ సంబోధన కరకేనని సమర్థించాడు :

ఎప్పుడైనా మా వాడు విసుక్కుని 'వెదవ సంసారం' అంటే

"అవును అది తృతీయా తత్పురుష సమానం : అని సర్మగర్భంగా త్రిప్పి కొడుతుంది. (వెదవతో సంసారం అనిట !)

ఒకసారి 'మీ ఇంట్లో ఎప్పుడూ కీచులాటలు రావా' అని అడిగా.

"అబ్బే, అలాంటివాటికి మేము చాలా చాలా దూరం" అన్నాడు.

"ఎలా : ఆ కిటుకేదో నాకూ చెప్పరాదా" అని అన్నా.

"ఏముంది మేము ఇంట్లో పనులన్నీ ఏలాంటి గొడవలూ రాకుండా సమానంగా పంచుకుంటాం. మాటవరసకు జీ వీ చూడటం, నవల్సు, వార పత్రికలూ చదవటం, రేడియో నడం, పత్రికలకు ఉత్తరాలు రాయటం, ఇలాంటి కష్టమైన, క్లిష్టమైన పనులన్నీ అవిడ చూసుకుంటుంది. మిగతా చిల్లరమల్లర పనులు అనగా వంటవని, అంట్లవని, బట్టలు వాషింగ్ మెషిన్ లో వేసి ఆరేయటం, లాంటివి నేనే స్వయంగా చూచుకొంటా, వెరీ సింపుల్ అన్నాడు తాపీగా.

అద్దదీ! అది దాంపత్య సుఖజీవన రహస్యం, ఇచ్చి పుచ్చుకోవడంలో వుండే ఆనందాన్ని ఆస్వాదించడం ఒక లలితకళే.

మనకు ఆదర్శదేవుడు శ్రీకృష్ణుడు లేడూ : సత్యమ్మ మేడమ్ గారు 'ఎడమ్' కాలుతో మాంచి 'కిక్' ఇస్తే హీరోగారు ఒక 'కిస్' ఇచ్చి ఆందోళన చెందకుండా హిందోళలో ఒక పద్యం అందుకుంటాడు.

".....చెల్వగు నీ పదవల్లవంబు మత్తను పులకాగ్ర కంటక వితానము తాకిన నొచ్చునంచునే ననియెద-అల్కమానవు గదా....."

గోవర్ధనగిరి ఎత్తిన గోపాలుడు గోవ్యంగా ప్రేయసి తావున గోవు లాగా మారి ప్లేటు ఫిరాయిండాడు : ఆ ఫీల్డులోని రూల్సు అంతే మరి.

“ప్రమదల గూడి” అని మరొక వద్యం గూడా ముక్తాయించాడు.

కాబట్టి శ్రీకృష్ణులవారొక్కరే మోస్ట్ సక్సెస్ఫుల్ హస్బండ్ : ఏ మంటారు :

మహానగరాలైనా, సాగరాలైనా అట్లాసుకు అలునైనట్లు, అర్ధిక శాస్త్ర వేత్త అయినా, అమాత్య శేఖరుడైనా, అంతరిక్షగామి అయినా, అణుశాస్త్ర నిష్ణాతుడైనా ఆ మహావిష్ణువైనా అర్థాంగికి అలుసు: అంచేత శ్రీవారి అలవాట్లకు. జరిగే పొరపాట్లకు కప్పిపుచ్చే ప్లాట్లకు సత్యమ్మ పెట్టే చీవాట్లకు అరవై మెగావాట్ల శక్తి :

ఏ మాట కామాటే చెప్పకోవాలి. కలికి అలుకనుండే ఎన్నోరసవత్తర కావ్యాలుద్భవించాయి. కై కమ్మగారు అలక్కపోతే రామాయణ మహాకావ్యం మనకు దక్కియుండేదా : సాత్రాజితి అలుకపాన్పు ఎక్కబట్టే గదా : మనకు తిమ్మన్నగారి పారిజాతం దక్కింది? గాన, అలగాలి. ఆ గాలి తగలాలి? లాలించుకోవాలి. ఒకరి మీద ఒకరు వాలిపోవాలి : బోలెడు ‘మనీ’ తపీమని తగలేసి, తడవ తడవకూ హసీమూస్తనీ, వీకెండ్లనీ ఏ కాశ్మీర్ కో, కోడై కెనాల్ కో పరుగిడేబదులు, క్వార్టర్లినో, హాప్ ఇయర్లనో తీరిక చేసికొని చిలుకలకొలికి అలుక పాన్పు, (అది కటికనేల, ఈత చావ నులకమంచమైనా పరవాలేదు) అధిరోహిస్తే వంద హసీమూన్ల ఆనందం అనుభవించవచ్చు. ‘మనీ’ కూడా ఆట్టే ఖర్చుకాదు. అలిగితే ఆవేశంతా అయ్యగారికి ఒకపూట పస్తు ప్రాప్తించవచ్చు. విండ్ (Wind) భోజనంతో గడపాల్సి రావచ్చు. అయితే నేం అలుక తీరుతూనే ఆలుమగలకు వెన్నెట్లో వెన్నెల లేకుంటే ఉన్న యింట్లోనే విందుభోజనం బహువసందు భోజనం.

అందుకనే అలుక ప్రేమకు పైలట్ కారు అన్నాడొకడు. ప్రేమకు రిన్యూయల్ : రిన్యూయల్స్ లేని ప్రేమ ఒక ప్రేమా అంటాడు మా వితండే శ్వర్ రావ్.

లార్డ్ మాన్ క్రాఫ్ట్ అనువాడు ఆదర్శదాంపత్యానికి చక్కని నిర్వచనం ఇచ్చాడు. పడతిచెప్పిన మాటను గ్రహించి నడుచుకునేవాడు ఉత్తమ భర్త అయితే చెప్పకున్నా గ్రహించి నడచుకునే భర్త ఉత్తమోత్తమ భర్తట !

మరి మన వాళ్ళేమో 'ననారీ హృదయస్థితం' అడువారి హృదయము తెలుసుకోలేము అని తేల్చివేశారే !

6. పాపీ చిరాయుః

“తేతం భుక్త్వా స్వర్గలోకం విశాలం
క్షిణే పుణ్యే మర్త్యలోకం విశంతి”

అని ‘గీత’లో నైన్ చాప్టర్‌లో రూల్ నెం. టెన్టివన్‌లో ఒకే ఒక ‘గీత’లో’ తేల్చి చెప్పారు. శ్రీకృష్ణ భగవానులవారు మహాభారతా ‘వార్’ కు ముందు కురుక్షేత్ర యుద్ధరంగంలో : ‘పుణ్యానుభవం పూర్తి కాగానే పాపానుభవం కొరకు మానవులు మర్త్యలోకంలో జన్మిస్తారు అని అర్జునునితో నెత్తిమీద పూడ్తో నాలుగు మొట్టి చెప్పాడు :

‘పార్థదైజ్’ హోటళ్ళూ, హెవన్ డోర్సు’ హోటళ్ళూ ఎన్ని వున్నా అసలు ఈ ‘అర్తు’ మర్త్యలకై ఏర్పాటు చేయబడిందే. ‘అర్తు’వాసులు కనుకనే అర్థదాసులూ, పైకి చెప్పకోకున్నా, ఒప్పుకోకున్నా అర్థాంగి దాసులు : కాదంటే దాంట్లో మళ్ళీ లెవల్సు, తర, తమ బేదాలుండొచ్చు :

పాపులే యీ మన భూలోకంలో పుడతారు. ‘పాపులను రక్షించుటకై యేసు భూలోకమునకు వచ్చెను” అని వీధి వీధీ, వాడ వాడా, గోడలపై తాటి కాయంత రాతలు మనకు నిత్యనూతనంగా దర్శనమిస్తూనే వుంటాయి. ‘పాపులు’ అనే పదములో నుండి ఉద్భవించినవే ఈ ‘పీపులు’ (People) పాపులేషన్లు (Population) పంకజనాభ (కమలోద్భవుడు) ‘బ్రహ్మ’ జనాభా సృష్టికి కారకుడయ్యాడు. పాపులను సృష్టించిన పాపానికే పాపం బ్రహ్మగారు, తనకంటూ ఒక దేవాలయం లేకుండా శాపగ్రస్తుడయ్యాడు : ? నా థియరీకి దాఖలాలు ఎన్నో వున్నాయి. చిత్తగిస్తానంటే సుత్తిగొడతా అవధరించండి. కాసేపు భరించండి :

వలానా 'రామనాథం' రాత్రి పోయ్యాట్ట అంటే :

అయ్యో పాపం - అలాగా అంటాం. అదేదో మనకు నూరేళ్ళూ గ్యారంటీ అన్నట్లు : 'వాడింట్లో నిన్న దొంగలు పడ్డారట అంటే 'అయ్యో ! పాపం : అని అప్రయత్నంగానే అనేస్తాం :

పోనీ, మనసుకు కష్టం కలిగించే విషయాలకే 'పాపం' తలిగిస్తామా అంటే 'మా వాడు యమ్.ఎ. ఫస్టుక్లాస్ లో పాసాయ్యాడోయ్' అంటే

అలాగా : పుణ్యం అనం :

పెండ్లి చాలా బాగా జరిగింది అని అనగానే

అలాగా పుణ్యం అనం

పాపం బిచ్చగాడు అంటామే గానీ పుణ్యం శ్రీమంతుడు అనం

లాటరీ ప్రథమ బహుమతి లక్షవస్త్రే నాకు సగమిస్తావా ? అని మాట వరసకు అడిగామనుకోండి.

అమ్మా 'పాపం' ఎంత ఆశ అని ఆశ్చర్యార్థక ముఖం పెడతాం.

వాని పాపం పండింది అంటామేగాని వాని పుణ్యం పండింది అన రెండుకూ ?

పాపాలు అనుభవించుటకై పుడతాము కాబట్టే, అప్పుడే పుట్టిన బిడ్డను పాప, పాపాయి అని అంటాం. పాపారావులున్నారు, పాపిరెడ్డున్నారు, పాపే శ్వరరావులున్నారు వారిలో ఎందరో ధన్యజీవులున్నారు, పుణ్యజీవులున్నారను కోండి. అంతే గానీ పుణ్యారావులూ. పుణ్యేశ్వరరావులూ ఎక్కడా వినమే ? ఇంకొక విషయం. పుణ్యజనుడు అంటే రాక్షసుడు :

పరోపకారాయ పుణ్యాయ పాపాయ పరపీడనమ్

అని పాప పుణ్యనిర్వచనాలు ఒక్క ముక్కలో తేల్చి చెప్పేశారు తత్వవేత్తలు. సరజాతి చరిత్ర సమస్తం పరపీడన పరాయణత్వం అని మహాకవి శ్రీ శ్రీ తేల్చివేశాడు అంటే ఈ రెండినీ సమన్వయం చేస్తే తేలే సారాంశ మేమిటి ?

మానవులు పరపీడనం చెయ్యకుండా వుండలేరు. తద్వారా పాపార్జన తప్పదు. దీనికి శిక్షగా మళ్ళీ భూలోకవాసమూ దప్పదూ అనేగా.

‘నక్షత్రాణి దేవగృహాణి’ అన్నారు. నక్షత్రాలే దేవతల గృహాలట. పుణ్యలోకాలు మాత్రమే మనకు కనబడకుండా పైన వున్నాయ్ : ‘పాపలోకం మాత్రం ఎక్కడో ‘ఆర్బిడ్’ అవతల లేదు. ఈభూలోకమే ఒక పాపలోకము: కాదంటే ఒకేచోట గాకుండా విశేంద్రీకరణ సిద్ధాంతము ఆమలువబడబడి ఎన్నో నెంటర్లలో వుంటున్నాయ్ : మాటపరసకు ఆసుపత్రులు, ముఖ్యంగా ఛర్మాసుపత్రులు, మునిసిపల్ ఆఫీసులు సబ్రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులు, రైళ్లు, బస్సులు సిటీ బస్సులు, బస్సుస్టాపులు, రేషను క్యూలు ఇలా ఇలా వారి వారి పాప శేషాలను బట్టి వుంటాయి.

నవ్వుకోమంటే, పోనీ, సరదాగా నవ్వుకుంటామంటే ఎన్నాళ్ళనుంచో నన్ను పీడిస్తున్న రెండు అనుమానాలను మీకూ తగిలించుతా.

ఎలాగూ పాపములనుభవించుటకే మానవులు భూలోకమునకు వచ్చారని రుజువైంది గనుక ప్రప్రథమ పాపులు ‘ఆడమ్ గారు’ మరియు ఆయనగారి ప్రక్క ఎముకలో నుంచి ఊడివడిన ‘మేడమ్’ ఈవ్ గారు : వారు ఒక తోటలో విహరిస్తుంటారు. దేవుడుగారు ‘ఆరామ్’గా ఆరామములో తిరుగుతున్నవారిని చూచి దంపతులారా ఆ మూల ఒక పరివృక్షముంది ఆ పండ్లను మాత్రం తిన వద్దండి. డేంజరెస్ అని వార్నింగ్ కూడా ఇచ్చి వెళ్ళాడు. తానొకటి తలిస్తే

‘నైతాను’ మరొకటి తలిచాడు. సదరు నైతానుగారు అదను చూచుకొని అది దంపతుల దగ్గరకుపోయి, ఆ పండ్లు చాలా రుచిగా వుంటాయి. వాటిని లింపే మీరు తనంతటి గొప్పవారు అవుతారేమో అనే ఈర్ష్యతో దేవుడు మిమ్ములను తినొద్దని బెదిరించాడు. నిశ్చేపంగా తినండి అని నోరూరించాడు. కక్కుర్తిపడి ఇద్దరూ ఒకటి రెండు నోట్లో వేసుకుంటారు అంటే, కొంపలంటుకున్నాయి. వారికి కామ వికారాలు వుట్టి, సంతాన కార్యక్రమమునకు శంకుస్థాపన చేశారట. నా ‘డాటు’ అన్నానే. అది ఆ పండ్లచెట్టు ‘బొప్పాయి చెట్టు అని ఎలా అంటారా? బొప్పాయిని వాండ్లు Papaya అంటారు ఇది చాలా బలకరమని డాక్టర్లు కూడా చెప్తారు. ఆ పండును తినగానే వారు ‘మదనకామరాజు’ లయ్యారు కనుక ఆ చెట్టును మన తెలుగులో ‘మదనానబ’ అని కూడా అంటారు. ఆ పండ్లను తిని వారు డిస్కో డాన్సు చేసుకుంటూ, పాడుకుంటూ వుండొచ్చు, ఆ పాటలు ‘పాప్, మ్యూజిక్’గా చలామణి అయ్యుండొచ్చు :

ఈ నా వ్రతిపాదనకు మరో సపోర్టు కూడా వుంది. రాయలసీమలోని కొన్ని ప్రాంతాల్లో, కర్ణాటక ప్రాంతంలో బొప్పాయికాయను పరంతప కాయ అని అంటారు. మరి శ్రీకృష్ణులవారు గీతలో అర్జునుణ్ణి హే పరంతప! అని అనేక చోట్ల సంబోధిస్తాడు. అర్జునుడు అంటే నరుడేననీ శ్రీకృష్ణుడే నారాయణుడనీ పురాణాలు చాటుతున్నాయి. నరుడంటే పాప అని ఇంతకుముందే ముచ్చటించుకున్నాం :

అది సరే, శ్రీకృష్ణుల వారేమో మనకు జన్మనిచ్చిన ఈ భూమిని పాపం అనుభవించుటకై ఏర్పాటు చేయబడిన లోకమని నెలవిచ్చారు. మరి శ్రీరాముల వారేమో జననీ జన్మ భూమిశ్చ స్వర్గాదపి గరియసీ అని మాతృభూమిని, స్వర్గంతో పోల్చి, ప్రశంసించాడు.

పాపాలను అనుభవించుటకు హోల్ మొత్తం విశ్వంలో భూలోకం దప్ప ఎక్కడా మరొకచోటు లేదని తేలింది. ఈ భూలోకం శాశ్వతంగా, చిరంజీవిగా

వర్తిల్లుతూ ఉండాలంటే మానవులు పాపాలు నిరంతరం చేస్తూనే వుండాలి. ఎందుకంటే, పాపాలు చెయ్యడం ఏనాడు తపీమని ఆగిపోతుందో, ఆ క్షణం నుంచి మరణానంతరం, మరలిరాము కమక, మానవజాతి అంతరించినట్లే : కాబట్టి, మానవజాతి సర్వనాశనం కావాలంటే అణుయుద్ధమే రానక్కరలేదు పాపాలు చెయ్యటం మానేస్తే చాలన్నమాట :

ఇంకా కాస్త దూరంగా, లేదా దగ్గరగా, బిగ్గరగా అలోచిస్తే పాపాలు చేయకపోవటం అన్నిటికన్నా ఘోర పాపం : ? మానవజాతిని అంతరింప చేయడం పాపం కదూ : ఘోర పాపం ।

ఈ భూలోకం ఏమైపోవాలి ? యుగయుగాల మన సంస్కృతి ఏమై పోవాలి ? యమలోకంలో యమధర్మరాజు మొదలు, చప్రాసీ వరకు కొన్ని వేల మందికి ఉపాధి కల్పించేదెలా ? అందరూ స్వర్గానికే పోతే అక్కడ మళ్ళీ వసతి సమస్యలు, ఆహార సమస్యలు యోచించాల్సిందే. । :

7. నెత్తిమీదెక్కడం

“ఏ మున్నది గర్వకారణం - నరజాతి చరిత్ర సమస్తం పరపీడన పరాయణత్వం” అన్న శ్రీశ్రీ మహాకవి వాక్కు యుగాంతం వరకూ నిలబడే ఋక్కు. ఆ మాటకొస్తే నరజాతి చరిత్రయే కాదు సమస్త చరాచర సృష్టి తత్వమే అంత : ఆయన మహాకవి కాబట్టి ‘పరపీడన పరాయణత్వం’ అని అందంగా అన్నాడు, నేను మామూలు మనిషిని కాబట్టి పామర బాషలో అహోరించా : కర్ర పెత్తనం, దబాయంపు జబర్దస్తీ .... ఇవన్నీ ఆ కోవవే. పెద్ద ప్రాణి చిన్న ప్రాణిని చంపుకొని తినడం, ఏడిపించటం, సృష్టి ధర్మమే అంత.

మన పెండ్లి మంత్రాల్లోనే వరుడు వధువుతో ‘మూర్ధానం పత్యురారోహ, వదుః అమృతస్యలోకం’ అని అంటాడు. (పురోహితుడు వరుని తరపున ఆనే స్త్రాడు లెండి. అందుకనే మనకు తెలియదు) దాని అర్థం “ఓ ఆర్థాంగీ : నిన్ను దేవలోకమునకు తీసుకొని వెళ్తాను నా నెత్తి మీది కెక్కు” అని మరి ఇక నేం. ఈ నెత్తిమీది కెక్కడం వేద కాలం నుంచీ వస్తూంది :

మీరు ఏ రంగమైనా తీసుకోండి. కొద్దో గొప్పో వీలునుబట్టి ఈ నెత్తి మీది కెక్కడం జరుగుతూనే వుంటుంది. గుమాస్తాగారి మీద హెడ్ గుమస్తా ఆయన మీద మరో హెడ్డూ, అతగాడి మీద ఒక అధికారి, ఆ అధికారి మీద డైరెక్టరు సవారీ. డైరెక్టరుగారి మీద సెక్రటరీలు, సచివులు, సచివుల మీద, ముఖ్యమంత్రి, అందరి మీద ప్రతిపక్షాలు విరుచుకపడటం, అన్నీ రాజకీయ పక్షాల మీద ఎన్నికల సీజన్లో, ఓటర్లు, మళ్ళీ సదరు ఎన్నికల తంతు పూర్తవగానే ఆ ఓటర్ల మీదనే అదే ప్రభుత్వనేతలు । ఇది అంతే : చక్రవ్రమణం. దీనికి జ్యోతిషశాస్త్రం : విద్యార్థుల మీద ఉపాధ్యాయులు, వారి మీద ప్రిన్సి పాళ్లు, వారి మీద వైస్ చాన్సలర్లు .... అలా అలా .... చివరకు ఏ స్థాయికు

పేరుతోనే విద్యార్థులు బస్సులు తగలబెట్టి, ధర్మాలు చేసి పైవాళ్లను ఘెరావ్ చెయ్యడం. చెయ్యి చేసుకోవడం .... ఇవన్నీ “మూర్ఖానం పత్యురారోహ జాపతే. కొండొకవో, క్రిందివాడు పైవాడి మీద ఎక్కుచ్చు.

పూర్వార్థంలో అత్త కోడలిమీద, తండ్రి కొడుకులమీద, పెత్తనం చలాయినే, ఉత్తర్వార్థంలో అత్తగారికి తత్తర పుట్టడం, కథ అడ్డం తిరగడం చూస్తూనే వుంటాం, వింటూనే వుంటాం. ఇది ఇంటింటా రామాయణమే !

తల్లిదండ్రులకు కొడుకులకు, ఏకాభిప్రాయం ఉంటుందనుకోడం భ్రమ. ఎవడో ఒక మహాశయుడన్నాడట, “Society moves by some degree of Patricide by which Children, on the whole kill if not their Parents, their ideas beliefs and arrive at new beliefs. This is what is called progress ! “ఎంతో కొంత తల్లిదండ్రుల హత్య జరగందే ప్రగతి జగతిలో జరగడట. ఆదేమయ్యా అంటే తల్లిదండ్రులు నమ్ముకున్న సిద్ధాంతాలతో ఏకీభవించకుండా, వారివి ఛాందాసభావాలంటూ ఖండిస్తూ, కొత్త పోకడలను తొక్కడం వరోక్షంగా వారిని హత్యచేసినట్లే గదా ?” అన్నాడట.

మన జ్యోతిష శాస్త్రములో, రవికి కొడుకు శని, చంద్రుని కొడుకు బుధుడు, రవి శనులు, బుధ చంద్రులు సహజ శత్రువులు : దశాబ్దాలుగా ‘వడుగు’ జాతివారు (బ్రాహ్మలు) ‘బడుగు’ జాతివారిని అణగద్రొక్కారనీ, హరిజనులను అరిజనులుగా చూచారనీ, ఇప్పుడు బడుగుజాతివారు, రాజ్యాంగ క్రిత్యా రిజర్వేషనులనీ, అవనీ, ఇవనీ, అవనిలో, అదే, భారతావనిలో ‘వడుగు’ వర్గాల వారిని అడుగుకు తొక్కి వారి నెత్తిమీది కెక్కాలని ఉద్యమిస్తున్నారు:

మత స్థాపకులనూ, మతాధిపతులనూ చూడండి. మొదట్లో వేదమత ముండేది. బుద్ధుడు అవతరించి, జనులను తరింపజేయుటకై బౌద్ధమతాన్ని స్థాపించి వేదమతము మీదికి “మూర్ఖానం పత్యురారోహ” చేశాడు. వేదమతం

క్షీణించు దశలో, ఆదిశంకరులవారు అవతరించి బౌద్ధములోని అవకతవకలను ఎత్తి చూపించి యజ్ఞయాగాదులను పునరుద్ధరించి, బౌద్ధాన్ని భారత దేశము నుండి తరిమివేసేదాకా విశ్రమించలేదు. అద్వైత్యాన్ని స్థాపించి, దేశం నాలుగు చెరగులా పీఠాలను స్థాపించి, జగద్గురువులను ప్రతిష్ఠించి, హఠాత్తుగా అస్తమించాడు. మళ్ళీ కొంతకాలానికి శ్రీరామానుజులవారు విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించి, లక్షల సంఖ్యలో జనసామాన్యాన్నీ, రాజులనూ వైష్ణవ మతావలంబకులుగా మార్చారు. కర్ణాటక రాష్ట్రంలోని 'హళే బీడు' లో సుప్రసిద్ధ వైష్ణవ దేవాలయమును కట్టించిన విష్ణువర్ధనుడు జన్మతః జైనమతస్థుడు, తేనాలి రామకృష్ణుడు మొదట అద్వైతి । అప్పుడప్పుడు మతాధిపతులు తమ సిద్ధాంతమే మహోత్కృష్టమైందని పరస్పర విమర్శలు చేసుకోవడం సామాన్యమే, సహజమే. స్థూలంగా పరిశీలిస్తే వీళ్ల సిద్ధాంతాలన్నీ మరణించిన మనిషి ఏమాతాడనే. ప్రత్యక్ష సాక్ష్యాలు లేవు. సగటు మనిషికి ఇవి సమస్యలే కావు : హిందువులు, ముస్లిములు, క్రైస్తవులు వారి వారి మతాన్ని ఇతర మతస్థులు స్వీకరించాలని ప్రచారం చేసుకోవడం, ఇదంతా నెత్తిమీద ఎక్కే లక్షణాలే ।

రాజకీయాల్లో సరే సరి । ఒక పార్టీ మీద మరోపార్టీ మీదెక్కాలని నిరంతర ప్రయత్నం, ఒకే పార్టీలోనే ఎన్నో ముఠాలు, గ్రూపులు ఇవన్నీ దేనికి ? అదే, మీదెక్కడం కోసం । కొన్ని దశాబ్దాలుగా రష్యామీద ఆధిక్యత సంపాదించడానికి ప్రయత్నించి, ప్రయత్నించి ఈ మధ్యనే అగ్రరాజ్యమైన అమెరికా విజయం సాధించడం, ఆ లగాయతు వరుసగా అన్ని దేశాల మీద ఎక్కి తన ప్రతాపాన్ని చాటుకునేందుకు తంటాలు పడుతూండటం చూస్తూనే వున్నాం గదా. ఐ.యమ్.యచ్. అప్పల ఆంతర్యం ఆలోచిస్తే అంతే ।

సాహితీ రంగం మాత్రం ? భిన్నంగా ఉందేంటి ? మొదట్లో ప్రబంధ కవిత్వం బంధ కవిత్వం, చిత్ర కవిత్వం రాజ్యమేలింది. లెక్కలు, జాగ్రఫీలు గూడా పద్యాల్లోనే వుండేవి ఆ రోజుల్లో । ? తర్వాత, తర్వాత కొంచెం స్థాయి

దిగి, పండిత పామరులకు కూడా అర్థం గావలెనను దృక్పథంతో తిరుపతి వెంకట కవులు, జాషువా, కరుణశ్రీ లాంటి మహాకవులు తమ పద్యాలతో ప్రజలకు దగ్గరయ్యారు. క్రమంగా గ్రాంథిక భాషపైన వ్యవహారభాషమీ దెక్కడం ప్రారంభమైంది. ఛందోబద్ధ కవిత్వం పలచబడి, ఒక్కొక్క మెట్టు దిగి, భావ కవిత్వం, పచన కవిత్వం, గేయ కవిత్వం మీదెక్కాయి. క్రమంగా, దిగంబర కవిత్వం, విరసం అర, సం (పాతిక, సం ?) అని అనేక రూపాలతో కవిత్వం వచ్చింది. వాటిని కూడా యాంత్రిక జీవనం చేసే జనసామాన్యానికి చదివే ఓపిక, గ్రహణ శక్తి క్షీణించిందని గ్రహించారు కాబోలు. ఒకటి, రెండు, మూడు, మహా ఉంటే నాలుగు అంగుళాల మిసీ కవితలు మీదెక్కాయి. నవలా సాహిత్యం స్వైరవిహారం ప్రారంభమైంది. దీంట్లో కూడా, డిటెక్టివ్ సాహిత్యం, థుద్ర సాహిత్యం, 'నెన్ను ముసుగు' సాహిత్యం నెక్కు, క్రైం అన్నిరకాల సాహిత్యాల్లా ఒకరి నెత్తిపైన ఒకరు ఎక్కి అన్నీ పత్రికలవారి పక్ష వ్యాపారదృష్టి పుణ్యమా అని జనం మీద ఎక్కుతున్నాయి.

మా రోజుల్లో, తోలుబొమ్మలాటలకూ, వీధి నాటకాలకూ, బుర్ర కథలకూ, హరికథలకూ, బ్రహ్మాండమైన గిరాకీ ఉండేది, ఇసుకవేస్తే రాలనంత జనం. సురభి కంపెనీ నాటకాలు వచ్చి వీటి మీదెక్కాయి. మూకీ సినిమాలు సురభి మీద ఎక్కాయ్. టాకీ సినిమాలు మూకీ మీదెక్కాయ్. టెంట్లమీద థియేటర్లు, 35 MM లు, 70 MM లు బ్లాక్ ఆండ్ వైట్ లు, కలర్ పిక్చర్లు వరుసగా ఒకరి మీద ఒకరు ఎక్కాయి. సినిమాలమీద టీ. వీ. లు, వాటిపైన వీడియోలూ : వీటిలో కూడా మొదట్లో సినిమాలకు, పురాణాలు, కాశీ మజిలీ కథలే ఊపిరిపోశాయి. తర్వాత సాంఘికాలు. సరే తొంభయ్యవ దశకం నుంచి 'ట్రెండే' మారిపోయిందనుకోండి !

ప్రాణం లేని జడపదార్థాలకు కూడా ఈ 'మూర్ఖానం ఆరోహ' గుణం వుంది. పొగాకులో నుంచి వుట్టిన 'నశ్యం' మొదట్లో సభాభారవం పొందింది.

వేదపండితులు కూడా నశ్యదాసులైనారని. నస్యముమీద సిగరెట్లుమీదెక్కాయి. “పొగద్రాగనివాడు దున్నపోతై పుట్టున్” అనే దాకా ఎక్కాయ్. అవీ కూడా మంచి ‘కిక్కు’ ఇవ్వడం మానేసినట్లున్నాయ్. రకారకాల మత్తుపాసీయాలు ‘పొగ’ మీద పగ చూపాయి. దేశవాళీ నరుకుమీద విదేశీ సరుకెక్కింది. “మంచి వద్యమా! ప్రభంచి మద్యమా?” “వచ్చావా! రాక్షసా! రా! తెచ్చావా ద్రాక్ష సారా!” “జిన్ దాబాద్” అంటూ మహాకవులు వ్రాసెంతవరకూ ఎక్కింది. మాంచి, కిక్కించింది, దిగనంటూంది.

ఏ వూర్లోనైనా ఏ వీధిలోనైనా చూడండి - సినిమా పోస్టర్ల మీద, ఎలక్షను పోస్టర్లు, వాటి మీద ఏ ట్యూటోరియల్ కాలేజీవో, మరో బాపతు పోస్టర్లు, వాటి మీద మరోరకం. గుప్తరోగ నిపుణుల ప్రకటనలు. అన్నిటి కన్న ముందున్న, కాదు, అట్టడుగున పడియున్న బస్సుల రాకపోకల వివరాలు, రూట్ నెంబర్లు పాపం నలిగి చచ్చి పడియుండటం నిత్యానుభవమే!

రైల్వో గానీయండి, బస్సులో గానీయండి, పాపమని ప్రక్కవాడికి, సర్దుకొని సీటిస్తే ఒక్కపావు గంటలో వాడు మీ మీద ఎక్కకుంటే వాడిమీద ఒట్టు. మీకు సీటు ఏకవృష్టానికే పరిమితమై పోవచ్చు.

పైకి ఎక్కాలనే ఉబలాటం ప్రతివాడి సహజగుణమేమో, ఏదైనా చార్ మీనార్లు, కుతుబ్ మీనార్లు, కోటలూ, ఎత్తైన కట్టడాలూ, కొండలు కానివ్వండి జైంట్ వీళ్లూ, విమానాలు కానివ్వండి, చివరకు రంగులరాట్నం కానివ్వండి చూడగానే ఎక్కుదామనిపిస్తుంది గదా! ఏ తలతిరుగుడు జబ్బు వాళ్లకోదప్ప! మనలో ప్రతి యొక్కరిలో ఒక ఎడ్మండు హిల్లరీ ఒక డెన్నింగ్ నార్కే దాగియుంటాడేమో?

పైలోకాల సంగతి ? అది అంతే । దేవతలమీద రాక్షసులు, రాక్షసుల మీద దేవతలూ, పరస్పరం ఎక్కుతూనే వుండటం పురాణాల్లో వినడం లేదూ దశావతారాల వ్యవహారం అదేగా ?

ఏ మున్నది గర్వకారణం ?

మీ దెక్కడమే సృష్టి లక్షణం । ?

8. తమసోపా జ్యోతిర్గమయ

కం॥ లోకంబులు, లోకేశులు

లోకస్తులు తెగిన తుది నలోకంబగు పెం

జీకటి కవ్వల నె వ్వం.

డే కాకృతి వెలుగు - న తని - నే - సేవింతున్,

ఎప్పుడూ, విడుపు లేకుండా, విలాసంగా వుండే భగవంతుని 'విలాసం' గూర్చి భాగవతంలో బమ్మెర పోతనగారు విశదీకరించారు. భగవంతుని గూర్చియే కాదు. పోతనను గూర్చి తెలుసుకోవాలనుకున్నా ముందుగా 'తనను' గూర్చి తెలుసుకోవాలి :

పోతనగారు చెప్పిన 'దేవుడి' గారి చిరునామా భావగతం కావటం కష్టమే. ఏదో కాశీమజిలీ కథల్లో 'స ప్రసముద్భావం అవతల మఱ్ఱిచెట్టు తొర్రలో ఉండే పక్షిలో, బ్రహ్మ రాక్షసి ప్రాణం వుంది' లా వుంది. సదరు అడ్రసులో పిన్ కోడ్ చెప్పలేదు. పిన్ కోడ్ వేసినా మన ఉత్తరాల బట్టాడా ఇలా అహో రిస్తున్నాయే ! వెయ్యకపోతే ఎలా ? మా చిన్న తనంలో పోస్టులు ఆడ్రసులా వుంది. "ఈ వుత్తరం ఊరి పెద్ద చెరువుకు ఆవలి గట్టున రావిచెట్టు ప్రక్కన ఉండే ఫలానా రామయ్యగారు చూచుకొని సుబ్బయ్యగారికి ఇచ్చేది" అని రాసేవారు.

సరే, 'పెంజీకటి కవ్వల' అన్నారు హైదరాబాద్ లో లాలాగూడా (నార్) లాలాగూడా (సౌత్) మారేడుపల్లి (ఈస్ట్) మారేడుపల్లి (వెస్ట్) బేట్ నైడ్ లాల్ దర్వాజా ఇన్ నైడ్ లాల్ దర్వాజా లాగా. పెంజీకటి 'కావల' వున్నాడు. 'ఆవల' ఉన్నాడు కనుక భగవంతా, భగవంతా అంటే ముందుగా మనకు వచ్చేది ఆవలింత ! ఆవలింత భగవంతుని చేత చీకటికావలనుండి

పంపబడే 'టైలట్ కార్'. నా మాట కాదంటారా. నామజపానికి కూర్చోండి లేదా హరికథ విసండి. ఆవులింత రాకుంటే ఒట్టు !

దేవుడుగారిని ఈ పాడుకళ్లతో, ను, లోచనములు ఉన్నా సులోచనములున్నా, మైక్రోస్కోపు, 'టెలిస్కోపు ఉన్నా చూడగలిగే 'స్కోపు' లేదు. హోప్ కూడా లేదు. మన నేత్రం కాదు. మనో నేత్రమే శరణ్యం. త్రికరణ శుద్ధిగా 'సరెండర్' కావాలి. 'సరెండరే గతి. అదే వైష్ణవులు 'శరణాగతి' అన్నారు. మనోనేత్రం తెరుచుకోవాలి అంటే మన నేత్రములను మూసుకోక తప్పదు. కళ్లమూసుకుంటే ఆరంభంలో ఆవలింతలు, ఆ తర్వాత నిద్రాదేవత ప్రత్యక్షం ! సీతాకోక చిలుక పుట్టుకకు గుడ్డుదశ, గొంగళి పురుగు దశ, పూపాదశల లాగా ఆయనగారిని తెలుసుకోవాలంటే ఆవులింత, పూర్వ నిద్రావస్థ, నిద్రావస్థ, గాఢ నిద్ర .... ఇలా ఒక్కొక్క మెట్టు ఎక్కాలి. "గాడ్" కనిపించేది 'గాఢ' నిద్రలోనే కొందరు నిద్రపట్టక నానా అవస్థ పడతారు. ఫోమ్ బెడ్డూ, పట్టె మంచం మనదైనా పట్టే నిద్ర మన చేతిలో లేదు. 'గాడ్' అనుగ్రహించనిదే గాఢనిద్ర పట్టదు :

ప్రాపంచిక కలలకు గాఢనిద్రలక్కర్లేదు. దేవుని కలలకు మాత్రం కావాలి : కలలో, మన ప్రాప్తం కొద్దీ, నలుపు తెలుపులోనో, ఈస్ట్ మన్ కలరు, గేవా కలర్లలోనో ఒక్క మెరుపు మెరిసి పోతాడు. "విద్యుల్లేఖేవ భాస్వరా" అని మనవాళ్లు చెప్పనే చెప్పారు గదా : ఒక్క క్షణం మెసేజ్ ప్లాప్ చేసి రపీమని అదృశ్యమౌతాడు ?

"నాకు రాత్రి పలానా దేవుడు స్వప్నంలో కనబడి చెప్పాడంటూ, చెప్పుకొని, కలవచ్చిన చందాన్ని వివరించి, గుడి కట్టించాలంటూ 'చందాల్ని వసూలు చేస్తూ వుంటారు కొందరు కారణజన్ములు : ఆవును కట్టించేవారు కారణజన్ములు. చచ్చి చెడి శ్రమించి, కట్టేవారు కార్యజన్ములు : అకారణ జన్ములు మాత్రం కాదు : ఇలాంటి 'గుడి' కలలు 'కలవారికే' వస్తుంటాయి.

అల్లాటప్పాగాళ్లకూ టామ్. డిక్కు హారీలకు రావు గాక రావు : కారణాలు ఇక్కడొద్దు. బహుశా, కలియుగంలో కలవారికే 'గుడి కట్టించాలనే' కలలు వస్తాయి అని సమాధానపడదాము.

'నామ' జపము కన్న 'మన, జపము మిన్న. అనవరతము నరుదు 'నా' 'నా' అనుకుంటూ నానా తంటాలు పడుతూంటాడు. ఈ 'నా, జపం తగ్గించి 'మన' 'మన' అనే చింతన కావాలి, రావాలి. సర్వేజనా స్సుఖినో భవంతు' అనుకుంటూ "మా పక్కింటివాళ్లు దక్క" అనుకోకూడదు. నామ జపము మన ఉన్నతికి తోడ్పడుతుంది. 'మన' చింతన మానవోన్నతికి దోహదం చేస్తుంది. నామజపము మన ఉన్నతికి ఎలా సహాయపడుతుందంటారా? మన దేశంలో (ఆ మాటకొస్తే విదేశాల్లోనే ఎక్కువ) రక్తపోటు మందులకు, నిద్రమాత్రలకు, నరాల రోగాలకు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతున్నాయి. ప్రాణాయామాలు, నామ జపాలు, పారాయణాలు నంబర్ వన్ నిద్ర మాత్రలుగా పని చేస్తాయి. బి. పి. తగ్గిస్తాయి.

'గార్డినాల్' మాత్రలకన్నా సర్వ జగద్రక్షకుడైనా 'గార్డ్' నామజపం పైసా ఖర్చులేని దివ్యాషధం. 'శ్రీయః ప్రాప్తికరాషధమ్ పి బ మనః శ్రీకృష్ణ దివ్యాషధమ్' అనేది అక్షరసత్యం. నిత్యపారాయణాలు, నామజపాలు వీటితో ప్రపంచవ్యాప్తంగా మానవులను పీక్కుతినే సగం రోగం కాని రోగాలను దూరం చేసుకోవచ్చు. అసలు, వయస్సు మీరగానే పయస్ (Pions) ఆరోచనలు రావాలి పైస్ 'ఆరోచనలు వస్తూంటే మనస్సుకు పీస్ వుండదు : ఆరోగ్యమునకు 'యా' వత్తు బీజము. ఆరోగ్యం యావత్తు భాగ్యములకు మూలము. ఆరోగ్యరహస్యం 'లైఫ్ బాయ్ సబ్బుకాదు. హాస్తిక్కు కాదు. హరి అనే లిప్స్ : హరిజపం (హరజపం కూడా) నిత్యం చేసుకుంటే అంత హరి,గా హరి అనడు : నిదుర లేవగానే దంతదావనం పిదప 'వీవా' అనో మాట్టోవా అనో అనేముందు దేవా' మాధవా అంటే పుణ్యం పురుషార్థం (శ్రీ ఆర్థం అనలేదని నన్నదిశేపించవద్దని మనవి. ఉన్న ప్రయోగం ఉటంకించా అంతే.) ప్రాణ

మున్నంతవరకు బ్రతికి తీరుతాం. పాశ్చాత్య వైద్యులు 'క్రిమి' సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదస్తే, ప్రాచీనులు కర్మసిద్ధాంతాన్ని నమ్ముకున్నారు. హేతువాదులు పైకి ఒప్పుకోకపోయినా, స్వానుభవం మీద, ఎప్పుడో ఒకప్పుడు, కర్మ సిద్ధాంతం తరెక్టేనేమో అని వాళ్ళ అంతరాంతరాల్లో పీకుతూంటుందనే నా నమ్మకము. కాబట్టి త్వరపడుడు. నేడే ప్రారంభించండి. మీ హృదయ వీణ ఆ దైవశక్తికి 'జోహార్ జోహార్' అని అనవరతం జపిస్తూనే వుంది. చెవులు మూసికొని ఆ వీణాగానం ఆలకించండి. ఏ నామజపం చెయ్యాలో నిర్ణయించు కోండి. లేదా, మీకు దగ్గర్లో వున్న ఏ గుళ్ళోనైనా ఉచితకర పత్రమునడగండి. ట్రింగ్. ట్రింగ్, అని రేడియోల్లో ప్రకటనలు రావాలి.

అయ్యా ! ఆదిదేవుడు అగుపడతాడా అని అనుమానించకండి. "సంశయాత్మ విశ్వాతి" అని గీతావాక్యం. 'Faith is to believe what we do not see and the reward of faith is to see what we believe' అని అగస్టీన్ అను ఆంగ్ల మహాశయుడు కూడా చెప్పాడు. మనకన్నీ వాళ్ళ శంఖంలోని తీర్థం పుచ్చుకుంటేనే మన శంకలు తీరుతాయి మరి :

కనిపించినా, కనిపించకున్నా ఐహిక లాభం, దైహిక లాభం అంటే ఆరోగ్యం ప్రాప్తిస్తుంది. అదీ గాక, అయ్యా, మన ప్రభుత్వ కార్యాలయాల్లో గుమాస్తాలే వాళ్ళవాళ్ళ సీట్లలో, సమయానికి కనిపించరే ? వారు నింపాదిగా, కాఫీ, ఫలహారాలూ, కిళ్ళీలూ, పార్టీ ఖర్చులమీద దట్టించి, సీట్లలో ఆసీనులయ్యే దాకా గంటల తరబడి మనం పడిగాపులు కాయటం లేదా ? చిరుద్యోగులకే తీరికలేని పనులున్నపుడు శ్రీమన్నారాయణునికి ఎన్ని పనులుండాలి ? ఎన్ని పర్యటనలుండాలి ? పిబ్రవరిలో కూడా ముప్పై రోజుల 'టూరు' ఉండొచ్చు. అవును, ఆయనవి సంస్కృతం నెలలు : అదనంగా నెలవులు, యల్.టి.సీలు, విదేశీ ప్రయాణాలు విశ్రాంతి సమయాలు వుండవా :

ఒక మాట, భగవంతుడు కనబడాలంటే చాలా చాలా త్యాగము చెయ్యాలి. 'పర' 'తమ' వ్యత్యాసము విసర్జించినపుడే 'పరమాత్మ దర్శనం

ప్రాప్తి : కలికాలంలో కావలసింది యాగముకాదు, త్యాగము : త్యాగరాజు
లాగా : రామదాసు లాగా : అంతేగానీ ఆస్తి అంతా అనుంగు బిడ్డలకు రాసిచ్చి
“నా దగ్గరేముంది బూడిద” ? అంటే ‘ముడియాదు అనిత్యాని శరీరాణి -
అందరి సొమ్ము నాకే రాసి అంటే జాంతానై : దేవునితో ఇంటర్వ్యూ
దొరకదు. అంతర్వ్యూ లభించదు. వెధవది ‘మోపెడ్ లై సెన్సు కోర్టు,
బోకర్ల కాళ్లు బట్టుకొని, తైలం సమర్పించుకొని, సమాప్తాలను, అధికార్లను
‘నైలెన్సు’ చేసి, మోపెడు డబ్బు తగలెడుతున్నామే. మోపెడులే అంతైతే
మోక్షప్రాప్తికి మరెంతకావాలి ?

బస్సురూటు పర్మిట్ కై లక్షలు గుమ్మరిస్తారే : భగవంతుని రూట్ లో
వెళ్ళటానికి ‘భక్తి’ తైలం ఎంత కావాలి : ‘అవిచ్చిన్న తైలా దారావత్ భక్తి’
అన్నారు. తెగిపోని తైలా దారవలె భక్తి ఉండాలిట. ‘భక్తి అనే డిపాజిట్
కట్టాలి : దారావతే : ధరావతు :

పోతే, అదే మనం పైలోకాలకు పోతే, మన కరెన్సీ ప్రక్కదేశంలోనే
చెల్లదే : పరమాత్మ దేశంలో రద్దీ పేపరు క్రింద కూడా కొరగాదు. అక్కడ
చెల్లాలంటే వేరే కరెన్సీ. అది సంపూర్ణ స్వార్థ త్యాగం. త్రికరణ శుద్ధమైన
పరోపకారం : అనే డినామినేషనులలో వస్తుంది. అప్పుడే మన నామినేషను
దాఖలు చేసుకునేందుకు వీలుపడుతుంది. ఆ ‘మారక’ ద్రవ్యం మన ‘మా
రకం’ పిదపనే లభిస్తుందండోయ్ : ఏతా వతా, ఉపకారబుద్ధి లేని ఊర్ధ్వ
పుండ్రములు అహం చంపుకోలేని అడబొట్టూ, మనసులో ‘జెలసీ’ మాల మెళ్లొ
తులసీ మాలలూ ఈ బాహ్యవేషాలతో మారక ద్రవ్యం లభ్యం గాదుగాక కాదు.

భగవంతుడు మన వెంట నిక్షిప్తంగా వచ్చే అంతరంగ ఫలకం చూస్తాడు.
ఫలకం అంటే ఇంగ్లీషులో ‘కార్డు’ అనుకుందాం, అందుకనే నేమో హార్డుకు
వచ్చే జబ్బులను కార్డియాలజీ వారికి చూపించాలి : ఆ ‘కార్డు’లో మన చర్చ
లన్నీ ‘రికార్డు’ అవుతాయి. పైన కర్మసాక్షి అయిన సూర్యుడు అనుక్షణం

సహస్ర కిరణాలతో గమనించి 'ఆడిట్' చేస్తూనే వుంటాడు. ఆడిట్ చేయు వాడు, పాపపుణ్యాల చిట్టాలో Add చేయువాడు గనుక 'ఆదిత్యుడు' (Aditya) అని వ్యాఖ్యానిస్తే మీ రొప్పుకోరనుకోండి. అసలు Pathology అంటేనే పాతకాల చిట్టా : మనకు ఎంతవరకు మారకద్రవ్యం అర్హత వుంటుందో, మన ద్రవ్యం పరిమాణం అనే క్రెడిట్ కార్డుమీద ఎప్పటి కప్పుడు కంప్యూటర్ లా నమోదు అయ్యుంటుంది.

అన్నట్లు పెంజీకటి కవ్వల ఆనే పద్యానికి ఇంకా కొంచెం వ్యాఖ్య ఉందండోయ్. "ఆదిత్య వర్ణం తమనః పరస్తాత్" అని పురుషసూక్తం : పెను చీకటి తెరకు ఆవలిచైపు దగ్గడగాయ మానంగా ఆసీనుడై వుంటాడు భగవంతుడు. 'తమసోమా జ్యోతిర్గమయ, అని కదా మన ప్రార్థన. అందుకే దేవుని నీలమేఘ శ్యామునిగా వర్ణిస్తాం. అజ్ఞానమనే చీకటిలోనుంచి జ్ఞానమనే వెలుగులోకి తీసుకొనిపోమ్ము అంటాం. కాబట్టి, 'తమ'స్సును తలక్రిందు చేసేదే 'మత'ము చీకటి కావలిగట్టుకు మనలను తీసుకొని పోలేనిది మతము ముమ్మాటికీ గాదు. ఒక విధంగా దేవుడు శ్రీనివాసుడేగాదు Dark (చీకటి) Screen నివాసుడు, ఆ తెర, వాతెరతో, నిరంతరం ఛాన్యం ద్వారానే తొలుగుతుంది. ఆత్మకే కాదు, శరీరానికి మతం చాల మంచిదనీ, నిత్యం పూజా పునస్కారాలు చేసేవారి ఆరోగ్యం ఇతరులకన్నా ఎన్నోరెట్లు మెరుగుగా వుంటుందనీ విదేశాలవారు నైతం అంగీకరిస్తున్నారు. అమెరికాలోని 'పర్డ్యూ' విశ్వవిద్యాలయానికి చెంది మెడికల్ సోషలాజిస్టు కెన్నెత్. యప్. ఫెరారో విస్తృతంగా ఎంతో మంది రోగులను పరిశీలించి సిద్ధాంతీకరించిన మాటలు : చూచారా మన పూర్వీకుల సిద్ధాంతం : ఏమంటారు :

9. సుబ్బారావు - “బారం” పిచ్చి :

కొందరికి పేర్ల మీద అదోరకం పిచ్చి ఉంటుంది. ‘పిచ్చి, అంటే ‘దాన్ని’ కలవారు నన్ను ‘శుక్లాం బరథరం’ అంటూ శుద్ధి చేసి అడ్రసులేకుండా చేస్తారేమోనని భయం. నిజానికి పిచ్చి కాదనుకొండి. ‘ఫాన్సీ’ :

‘ఫాన్సీ’ అంటే నాకేమో పరమ చిరాకు ; ఒకసారి మా పక్కంటి మిత్రుడు “మా అమ్మాయికి ఫాన్సీ డ్రెస్సులో ఫస్టు ప్రైజ్ వచ్చిందండోయ్” అని చెప్పాడు. మహా ఉత్సాహంగా తానే ఏదో యూనివర్సిటీలో ఫస్టు వచ్చినట్లు, నాకు కడుపులో దేవినట్లయింది. ఒక బిచ్చగాడి వలెనో, లంబాడీ వనిత లాగానో, కుళ్ళురోగి మాదిరిగానో, వేషం నేసుకొని, వాళ్ళను, వాళ్ళభాషను అనుకరించి ఈ ‘కలవారి’ కాన్వెంటు బిడ్డలు తామేదో ఘనకార్యం చేశామని అనుకొంటారు. వాళ్ళమీద సానుభూతి మాత్రం చిన్న మెత్తుండదు. ప్రథమ బహుమతి వచ్చిందని కులకటమే కానీ, ఆ వచ్చిన బహుమతిని ఆ లంబాడీ పిల్లకిచ్చినా కొంతమేలు ! ఇది ఒక విధంగా వాళ్ళను అవహేళన చేయటం కాదా ; ఈ పోటీల్లో ఆ అనుకరింపబడిన వాళ్ళు పాల్గొనరు, పాల్గొనలేరు చూడలేరు, గనుక సరిపోయింది. చూస్తే మాత్రం లోలోవల ఎంత కుమిలిపోతారో :

మా స్నేహితుడొకడున్నాడు, వాడింట్లో అమ్మాయిలందరికీ వాణి, వీణ, వేణి అని పేర్లు. ‘ణ’ కార ఫాన్సీ, మరొకరింట్లో ‘హేమ, రమ, ఉమ, ప్రేమ. ఇలా ‘మ’ కార మమకారం. ఇంకొకరున్నారు వాడి కూతుర్ల పేర్లు విమల, కమల, అమల ఇలా ‘మల’ పిచ్చి : క్షమించాలి. ‘ల’ కార్యవ్యవహారం; అబ్బాయిల విషయంలో కూడ అంతే. సురేష్, నరేష్, రమేష్. లేదా సునీల్, సుధీర్ ..... ఇంకొందెం శ్రుతిమించిన వారింట్లో నర్మద, ప్రమద ఇలా ‘మద’ పిచ్చి, సారీ ‘ద’ పిచ్చి : ఇలాంటి పిచ్చి చాలా మందికి ఉంటుంది.

న్యూ మరాలజీ పిచ్చి, అక్షరాల పిచ్చి, సినిమా వాళ్ళకు చూడటం లేదు. ప్రముఖ డైరెక్టర్లు విశ్వనాథ్ గారికి, 'శ' కార. పిచ్చి : సకార పిచ్చి : ఆయన గారి సినిమాలపేర్లు శంకరాభరణం, శుబోదయం, శ్రుతిలయలు, సప్తపది, స్వర్ణకమలం ఇలా.

ఫాన్సీలో ఎన్నో రకాలు, ఆయా ఫాన్సీలు వాళ్ళ వాళ్ళ మనస్తత్వాలను తెలుపుతాయి.

లండన్ మహానగరం శివార్లలో నివసించే ఓ ఆసామి పొటాటో అని పేరు పెట్టుకున్నాడట. ఆయనగారు బంగాళా దుంపలను గూర్చి దక్క మరో విషయం ఆలోచించడట. వాటితో చేసిన వంటకాలను దప్ప వేరే వాటిని ముట్టడట. బంగాళా దుంపలతో చేసే వంటకాల వివరాలను సేకరించేందుకు 30 దేశాలు చుట్టి పచ్చాట్ట. వీడి 'దుంప' తెగ : ఎంత ఓపికో : అదేం వేలం వెరో. ఇలాంటి శాస్త్రాలు అన్ని దేశాల్లోనూ అవతరిస్తూంటాడు. ఈ ఫాన్సీ లన్నీ ఒక యెత్తు మా నుబ్బారావు మిత్రుడిది మరొక ఎత్తు. వాడిది 'బారు' ఫాన్సీ, ఎలా అంటారా, చిత్తగించండి.

వాడి పేరు Subba Rao లో BAR ఉందట. అంచేత చిన్నప్పటినుంచి BAR అంటే ఇష్టం : ప్లే గ్రౌండ్ కు వస్తే హరిజాంటల్ బారు వదలడు. 'నా పేరులో BAR వుంది కాబట్టి 'లా' డిగ్రీ చదివి బార్ లో కూర్చుంటానని పట్టు దలతో అడ్వకేట్ ఆయ్యాడు. వాళ్ళ నాన్న ఇంజనీరింగ్ చదవరా అన్నా విన కుండా. ప్రాక్టీసు అంటారా. ఏదోలా తంటాలు పడి ప్రాక్టీసు చేస్తూనేవున్నాడు. జీవితాంతం వైద్యులు, వక్కిళ్లు చేసేది ప్రాక్టీసు అంటే అభ్యాసమే గానీ వృత్తిలో నైపుణ్యం సంపాదించి నూరు శాతం పర్ ఫెక్షన్ Perfection పొందేది ఉండదేమో ! ? కాలాంబర కవచధారులకు కాలం, ఖర్మం కలసి రావాలి మరి !

ఇంతవరకు బాగానే వుంది. కానీ కొన్ని అర్థం పర్థం లేని వాడి సెంటి మెంట్లతో పట్టింపులతో, చాదస్తాలతో మేము రెట్టింపుగా చస్తుంటాం.

ఆ మధ్య వాడొక బాంకులో అకౌంట్ ఓపెన్ చెయ్యారప్పి వచ్చింది. ఇంటి ప్రక్కనే ఆలహాబాదు బాంకు ప్రక్కపీధిలో మహారాష్ట్ర బాంకు వుంది. మహారాష్ట్ర అంటే ఏమిటో ఆష్రే గుర్తొస్తుందట. ఆలహాబాదు, హైద్రాబాద్ లలో చివర BAD అని ఉందట. కర్నాటకలో నాటకం వుందట. ఇలా ఏవో కుంటి సాకులు చెప్పి రెండు కిలోమీటర్ల దూరం వుండే బరోడా బాంకులో చచ్చి చెడి ఎరిగున్న వాడిని పట్టుకొని అకౌంటు తెరిచాడు. అసలు రహస్యం, Baroda లో 'BAR' ఉందట : మా సుబ్బారావు ఆ బార్ పదోచ్చారణలో పొందే త్రిల్ చూడాల్సిందే. కూరలు, పచ్చళ్లు కంచంలో వున్నా భోజనం సాంబార్ తోనే ప్రారంభోత్సవం చేస్తాడు. క్షవరానికి వెళ్లాలంటే సెలూసు అని గానీ, మంగలిషాపు అని గానీ పొరపాటున కూడా అనడు బార్బరుషావ్ అంటాడు. రేషనుషాపుల్లో 'క్యూ'లో నుంచి ఎవడైనా దాటడానికి యత్నిస్తే బారులో నిలబడు : అంటాడు. వరుసలో నిలుచో అని గానీ, క్యూలో, లైనులో అని గానీ అనడు.

మొత్తం ఇంగ్లీషు కాలెండర్లోని నెలల్లో సెప్టెంబర్ నుంచి డిశెంబర్ వరకే వాడికి లక్కి నెలలట. చాతుర్మాస్యములని వాటికి ముద్దు పేరెట్టాడు. వాటిని పలికేటప్పుడు కూడా మా వాడు 'బ' కు దీర్ఘం సాగదీకి సెప్టెంబర్, అక్టోబర్ అని పలికి థ్రిల్ పొందుతాడు. అన్నట్లు వాడు పుట్టింది డిశంబర్లో:

ఇదంతా వదిలేద్దాం. వాడి వివాహం ఒక ప్రశ్నార్థకం అయి కూర్చుంది. కారణం అమ్మాయి పేరులో BAR అని విధిగా రావాలని కండిషన్. 'పోనీ నీవు అమ్మాయి పేరు మార్చుకోరా అంటే, అదేం కుదరదు. దొరక్కపోతే గదా చూద్దాం, అని దాటవేసేవాడు.

ఎన్నో కారణాలలో ఒక దశాబ్దంగా నాకు వాడి సమాచారాలు ఏవీ తెలియలేదు. ఆ మధ్య ఎపడో ఫ్రెండును రిసీవ్ చేసుకుందామని సికింద్రాబాదు నేషను కెల్లా. అనుకోకుండా మా వాడు సతీసమేతంగా ప్లాట్ ఫామ్ మీద ఊడి పడ్డాడు. ఉక్కిరి బిక్కిరై ఆనందంతో చప్పట్లు కొట్టి పిలిచాడు. కుశల ప్రశ్నలతో ముంచెత్తాడు. తర్వాత తాపీగా మరి తమరి సతీమణి పేరేమిటో తెలుసుకోవచ్చా' అని అడిగా : 'అరుణ' అన్నాడు : 'హమ్మయ్య : ఇన్నేళ్ళకు నీకు జ్ఞానోదయమై పేరు విషయమై నీ భీష్మ ప్రతిజ్ఞను గంగలో కలిపివేశావన్నమాట. థాంక్స్' అన్నా దీమాగా.

అబ్బే : అదంతా జాంతానై మా ఇంటి ఇనిషియల్ 'బి' కదా. ఇంకేం B. Aruna లో BAR వుంది కదా అంటూ కనుబొమ లెగరేస్తూ కొంటెగా అరుణవైపు చూసి రెలెక్కేశాడు మా సుబ్బారావు :

10. మూడు !

‘మూడు’ అంటే నాకు మొదటి నుంచీ, మెదడు వికసించడం ప్రారంభమైనప్పటినుంచీ చాల ఇష్టం. మరో గీత కాదండోయ్ బగవద్గీత : అక్కొంబ్స్ టెస్ట్ మేడ్ ఈజీ లాగా, కుక్కింగ్ మేడ్ ఈజీ లాగ, రెలిజియన్ మేడ్ ఈజీ! వేదాలూ, పురాణాలూ, ఉపనిషత్తులూ అన్నీ దానిలో త్రీ ఇన్ వన్ లా ఇమిడి వున్నాయి. కర్మయోగం, భక్తియోగం, జ్ఞానయోగం, మూడూ అందులోనే, దానవుణ్ణి మానవునిగా ‘మనీ’ కి ‘షి’ అతీతుడుగా మార్చి ‘మనీషి’గా మలచ గల మహత్తర శక్తి అందులో వుంది. ఈ విషయం మన కన్నా జర్మనీ వాళ్ళే బాగా గుర్తించా రంటారు. కొందరు ‘గీత’ను నిత్యం పారాయణం చేస్తారు. మంచిదే, కానీ అది పఠించవలసిన గ్రంథం అనటం కన్నా నిత్యం పాటించ వలసిన గ్రంథరాజము అనడం పాడి.

శ్రీకృష్ణ భగవానుడు అందులో తాను ఎందులో వున్నాడు ఆయనగారి ప్రీయులు, అత్యంత ప్రీయులు, ఏ యే రూపాల్లో, ఎక్కడెక్కడ వున్నారో విభూతి యోగములో విశదీకరించారు. “మాసాల్లో మార్గశీర్షమును నే నే. మహర్షుల్లో భృగుమహర్షి నే నే, ప్రాండవుల్లో అర్జునుణ్ణి నే నే, ఋషుల్లో వేద వ్యాసుణ్ణి నే నే, ఋతువుల్లో వసంత ఋతువును నే నే, అక్షరాల్లో ‘ఓం’ కారమును నే నే” అంటాడు. విష్ణుమూర్తిగారిని భృంగు మహర్షిగారు ‘మహా హర్ష’గా ఒక్క తన్ను తంతాడు, అదీ ‘హర్ష పైన ! దేవుడు గారు ఎప్పుడూ అంతే. ‘స్వామీ ! రక్షించు’ అంటే ఒక పట్టాన కదలడు. వేల సంవత్సరాలు చూసి చూడనట్లుండి. పెద్దగా పట్టించుకోడు. పాపం గజేంద్రుడు నా నా హైరానా పడ్డాడు గదా. అదే, హిరణ్యాక్షుడు, హిరణ్య కశిపుడు, శిశుపాలుడు, దంతవక్త్రుడు, రావణ, కుంభకర్ణుల విషయం కేవలం ‘మూడు’ మూడే జన్మల్లో మోక్షం ప్రసాదించాడు! ఏ సిఫార్సులూ లేకుండానే !

నిజమైన భక్తులను దేవుడుగారు యమాగా సతాయిస్తాడేమో : డోన్ కేర్ బాపతు నా స్తికులకు లోలోపల జడిసి, వాళ్లను త్వరగా వదిలించుకుందామని చూస్తాడేమో ? దేవుని అడుజాడల్లో నడిచేది నిజంగా నా స్తికులే అంటాడు మా విప్లవవాది వితండేశ్వర్ రావు. నా స్తికులు దేవుడు లేడంటారట. దేవుడు కూడా తాను దప్ప ఇంకో దేవుడు లేడంటాడు కదా అంటాడు :

“వీది ఎట్లా వున్నా నా స్తికులు పైకి మేకపోతు గాంధీర్మం ప్రదర్శిస్తున్నా లోపల. లో లోపల లేడనుకున్న దేవుడు కొంపదీసి ఉంటే మనగతి ఏం కావాలి అని భయపడుతూనే వుంటారని నా సందేహం : ఆ మాటకొస్తే ఆ స్తికులకు, అర్థ ఆ స్తికులకు పూర్ణ ఆ స్తికులకు మరో రకంగా గుబులు : ఆయనగారిని నమ్ముకొని భూలోకంలో చేతికందిన సౌఖ్యాలను జుర్రుకోకుండా త్యాగం చేస్తున్నామే. ఈ త్యాగాలకు పైలోకాల్లో ఫలితం వుంటుందో వుండదో అని వారి దిగులు :

సరే, అసలు విషయాని కొస్తాం. దేవుడుగారు తన బ్రాంచి ఆఫీసులు ఎక్కడెక్కడ వున్నాయో అన్ని రూపాలను చెప్పాడు. ‘జూదాన్ని కూడా నేనే’ అట : గుర్రాల్లో ఉచ్చైశ్రవమును నేనే అట. ఇక నేం గుర్రం, జూదం ఆయనే అయినప్పుడు ‘రేసు కోర్సులు, లాటరీలు, మట్కాలు ఎలా పోతాయి మన ఘ. ప. ప్రభుత్వం వారు ఎందుకు వాటిని నిషేధించాలి ?

ఇంచుమించు అన్నీ చెప్పాడు గానీ ఒక్కటి మరచినట్లున్నాడు. అంకెల్లో ఆయనగారి లంకె, లింకు లక్కి నెంబరు ఏదో నెలవీయ లేదు. లేదా కనుక్కోండి అని మన కొదిలేశాడు : నేను విస్తృతంగా పరిశోధించి ఒక నిర్ణయానికొచ్చా. అంకెల్లో ‘మూడు’ ను నేనే అని సూచించాడు. అందుకే మూడవ వేదమైన సామవేదాన్ని నేనే, అన్నాడు. మూడు ఆకారంలో వుండే ఓం ను నేనే అన్నాడు. ఈ ‘మూడు’ కు ఒక ప్రత్యేకత వుంది. చాలా భాషల్లో ఈ అంకె స్వరూపం దాదాపు ఒకటిగానే వుంటుంది. సున్నా కూడా అంతే

గదా అంటాడు మా వాడు. అవుననుకోండి, ఆ సున్నా కూడా పరిపూర్ణత్వమునకు, దైవత్వమునకు చిహ్నమే కదా.

త్రిగుణములు, త్రిమూర్తులు, త్రికాలములు తెలిసినవే. ఓం కారములలో అకార, ఉకార, మకారములు మూడు ! వాత పితృ శ్లేష్మములు మూడు ! సన్యాసులను 'త్రిదండి' అంటారు. త్రిదండి, అంటే మనోదండము, వాక్ దండము, కాయ దండము అని - ఈ మూడింటిని అదుపులో పెట్టుకొనువాడు 'త్రిదండి' ఆధునిక సన్యాసులను, రాజయోగ సన్యాసులను, రాజకీయాల్లో వుండే సన్యాసులను వదిలెయ్యండి. పురాణా లెన్నివున్నా, భారతీయుల నిత్య జీవనంలో పెనవేసుకొని పోయినవి. అందరనూ ఏకం చేసినవీ రామాయణం, మహాభారతము, భాగవతమూ, మూడే మన ప్రయాణ మార్గాలు మూడు భూ మార్గము, జలమార్గము, ఆకాశ మార్గము. సైనిక విభాగాలూ అంతే. సూక్ష్మ జీవులు స్థూలంగా మూడే రకాలట : స్తంభాకారము (cocci) శంఖాకారము (Spirilla) కాడ ఆకారము (Rod) పరమాణువులో ఎలక్ట్రాన్, ప్రొటాన్, న్యూట్రాన్ అని మూడు భాగాలు ! శరీరం తల, మొండెము, కాళ్లు, చేతులు అని మూడు భాగాలు. శరీరానికి కావలసినవి ముఖ్యంగా మూడే. గాలి, నీరు, ఆహారం !

పోతే, నిత్యజీవితంలో కూడా ఈ మూడు డామినేట్ చేస్తున్న దాఖలాలు ఎన్నో పెళ్లిళ్లలో మూడు ముళ్లు, వేలం పాటలో మూడు సార్లు డాక్టరు గారు మాత్రలు రాసి T.T.D. అంటారు. T.T.D. అంటే తిరుమల తిరుపతి దేవ స్థానమనీ ఆ దేవునికి మొక్కుకోమనీ కాదు. త్రి టైమ్స్ ఎ డే ఆని ! అత్యంత గోప్యంగా చెయ్యాల్సిన పనిని 'మూడో' కంటికి తెలియకుండా చెయ్యాలి. శివుడు మూడో కన్ను తెరిచాడో భూగోళం బుగ్గి కావల్సిందే లేజర్ చూపులు ! ప్రభుత్వ నిబంధనల ప్రకారం కీలక స్థానాల్లో ఉన్న ఉద్యోగులను మూడు సంవత్సరాల కొక సారి మారుస్తారు ! మినిష్టరుగారి ఇలాకా అయితే మినహాయింపు లుండొచ్చు లెండి.

ప్రభుత్వ విద్యావిధానంలో అమలు పరచబడేది త్రిభాషా సూత్రం : విద్యాలయాలు కూడా స్థూలంగా మూడు రకాలు. హైస్కూల్, కాలేజీ, యూనివర్సిటీ, నేరస్తుల వద్ద నుంచి నిజం రాబట్టుకునేందుకు పోలీసులు ప్రయోగించే పద్ధతి 'థర్డ్ డిగ్రీ మెథడ్' :

ఇలా జీవితమే మూడు తో నిండిపోయింది. చైనా భాషలో 'మూడు' అంటే జీవితం అనే అర్థం : జీవితం మూడునాళ్ళ ముచ్చట అంటారు. వేదాంతులు, మూన్నాళ్ళ ముచ్చటే గాదు. మూడునాడుల ముచ్చట :

మన ప్రపంచంలోని దేశాలను కూడ ఆధునికులు మూడు వర్గాలుగా విభజించారు : అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు, అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలు, అభివృద్ధి కావలసినవి (Third world countries !)

ఈ మూడు ఇలా మనలను సడుపుతూ వుంటే మరో మూడు కూడా మనలను ప్రత్యక్షంగానో, ప్రరోక్షంగానో ఆడిస్తూంటుంది.

నెలవు మంజూరు కావాలన్నా, ఇంక్రిమెంట్ శాంక్షను కావాలన్నా, ఇంకే పని కావాలన్నా పై అధికారి మంచి 'మూడు' లో వున్నపుడే కలవాలి పరీక్ష పేపర్లు దిద్దేవాడి 'మూడు' ఖరాబు అయిందా. గోవిందా, వృత్త వైశాల్యం సరిగా వ్రాసినా వృత్తం మార్కు పడవొచ్చు. రాజుగారికి ఆగ్రహము లేని 'మూడు' ను కనిపెట్టి గదా మన పూర్వీకులు అగ్రహారాలు, మడులు, మాన్యాలు కొట్టేసింది .

కొందరు మహాకవులకు, రచయితలకూ ఈ మూడు రావటానికి బలే చిత్రమైన నమ్మశక్యం గాని అలవాట్లుంటాయట . ఒక జర్మను కవిగారు తన టేబిల్ డ్రాయర్ల నిండా బాగా కుళ్ళిపోయిన ఆపిల్ పండ్లను పెట్టుకునేవాడట. షెల్లీ అనే ఇంగ్లీషు రచయిత మూడ్ కోసం ఎప్పుడూ ఏదో ఒకటి నమలు తూనే వుండేవాడట. బెర్నార్డ్ షా గారు మూడు కోసం బస్సుల్లో ప్రయాణం

చేసే వాడట. మన ఆర్థిని బస్సులో ప్రయాణం చేసి యుంటే వచ్చిన మూడ్ ఎగిరి చక్కా పోయిందేది.

కొందరు చన్నీళ్ళ స్నానం చేసే వారట, కొందరు కప్పమీద కప్ప తే నీరు త్రాగేవారట. కడప పట్టణంలో నాకు తెలిసిన ఒక కవి వుండేవాడు. ఆయన గదిలో ఎప్పుడూ ఒక తెల్ల పిల్లి వుండేది. నార్యే దేశంలో లా టెన్ పాప్ లోన్ అనే సుప్రసిద్ధ రచయిత అలవాటు మరీ విడ్డూరం. పండుల కొట్టంలో కూర్చొని వాటి గుర గుర శబ్దాలను వింటూంటేనే అతనిలో భావావేశము పెరిగి బ్రహ్మాండమైన కథలు వ్రాసే వాడట. ఆయన్ను అందరూ వరహ రచయిత అనే వారట. డిశరక 'ట', 'ట' అనుకోవద్దండి. ఇవన్నీ పేపర్లో అప్పుడప్పుడు చూచిన వార్తలే సుమండి.

సాధారణంగా ఇలాంటి వింత అలవాట్ల సంగతి వదిలేస్తే, చాలా మంది కళాకారులు, కార్టూనిష్టులు, కలం వీరులు, మూడు దేవత అనుగ్రహించ తానికి, ఆవహించతానికి, కారా కిళ్ళీలను ఆశ్రయించడం, నీగరెట్లకు దాసు లవటం, మరి కొంత మంది రస'జ్ఞులు 'చుక్క'ను, చుక్కని చుక్కను ఆరాధించటం వారి వారి స్థాయిని బట్టి జరుగుతుంది. కొందరు ఆ స్థాయిని కూడా మరచిపోతారు.

ఇవన్నీ ఆలోచింప మందులు. డోసు ఎక్కువైతే 'మూడు' తలక్రిందై మనిషి 'డూమ్ (Doom) అయ్యే ప్రమాదం. మంచి పద్యమా ప్రపంచి మద్యమా అన్న మహా కవి మనకు లేడూ?

11. సతులు - సంబోధనలు

ఆ మధ్య తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఒక పెళ్ళికి వెళ్లా. ఆ వూరు వూర్తిగా ఒక పల్లెటూరు, నా వెంట మా మిత్రుడు కూడా వచ్చాడు. వాడి పేరు బి. జె. శాస్త్రి చనుపున్నవారు బి. జె. యస్. అంటుంటారు. దానికి సంకేతం 'బోడి జోకుల నైషలిస్తు!' అని.

పెండ్లి మంత్రాలు వల్లిస్తూ మధ్యలో పురోహితుడు "పిల్ల, పిల్లగాడు త్వరగా బట్టలు మార్చుకొని పీటల మీద కూర్చోవాలి" అని ఆదేశించాడు. మా బి. జె. యస్. గాడు నా చెవిలో "మార్చుకోవాలి అంటే ఒకరివి మరొకరు ఎక్స్చేంజి చేసుకొని కూర్చోవాలా" అని వాడి సహజశైలిలో ఒక జోకు వేశాడు.

"నోరు మూసుకోరా" అన్నా, విన్నాడు : ?

ఇంతలో ఒకరు మాకు తాంబూలం ఇచ్చి వెళ్లారు. అరగంట తర్వాత మళ్ళీ మరొకాయన ఇంకొక తాంబూలం పాకెట్ అందించాడు. "ఇది రకే ఇచ్చారండీ" అన్నా, అది విన్న పురోహితులుం గారు 'అది పిల్లది, ఇది పిల్ల గాడిది' అన్నారు. మా వాడు ఊరుకోకుండా పిల్ల గాడిది' అంటా డేమిట్రా అని మరో జోకు చెవిలో ఉదాడు, 'మహా ప్రభూ : ఎవరైనా వింటే దేహశుద్ధి చేస్తారేమో ఊరుకో' అన్నా. శుభ్రంగా వదూవరులు అనో పెండ్లి కొడుకు పెండ్లి కూతురు అనో అనొచ్చుగా. 'పిల్లా, పిల్లగాడు' ఏమిటీ అని మళ్ళీ అనుబంధ ప్రశ్న వేశాడు. వీడి వెంట పెండ్లికి రావటం నాది తప్పు అనుకున్నా.

"నీవు ఇక్కడి మాండలిక భాషలను విమర్శించకూడదు. ఆ లెక్కన మన వైపు మాండలికాలు వీళ్ళకు ఎబ్బెట్టుగా వుండొచ్చు, అదీ గాక 'పిల్లగాడు'

అంటే పెద్ద తప్పేముంది? మన సంప్రదాయంలో భర్త దైవ స్వరూపుడని గదా, పతియే ప్రత్యక్ష దైవం - గదా! కాబట్టి పిల్ల పాలిడి గాడ్ పిల్లగాడు లేదా పిల్లకు 'గార్డు' పిల్ల గార్డు పిల్ల గాడు! అని నేనూ ఒక సద్ది జోకు వేశా. ఇక ఈ విషయం వదిలేద్దాం.

వివాహ మహోత్స వాహ్వాన పత్రిక అని అర్థాటంగా పత్రిక ముద్రించారే గానీ 'మహోత్సవము' గాదు. మాములు సాదా సీదా షాపీ! పెండ్లి పిలుపు అనో, పెండ్లి పత్రిక అనో సింపులేగా ఎందుకు పెట్టరో అర్థం గాదు. మరి కొంత మంది ఇంకా ముందుకుపోయి "వివాహ మహోత్సవాహ్వాన శుభ పత్రిక" అని అచ్చు వేయిస్తారు. పెండ్లి అన్న తర్వాత శుభ పత్రిక గాక అశుభ పత్రిక అని మరో రకం కూడా ఉండదే! పెండ్లి వహ్వా అనే లా ఉండకున్నా యీ 'వాహ్వాన పత్రికలు వస్తూనే వుంటాయి, పి.ఐ.పి.ల ఇంట్లో పెళ్లిళ్ళూ, మంతుల ఇంట్లో పెండ్లిండ్లూ, కంట్రాక్టర్లూ, క్రింది తాబే దార్లూ అందరి చేతా చేతి చమురు వదిలించి అట్టహాసంగా 'స్టార్' హాటళ్ళలో చేసే పెండ్లిండ్ల సంగతి గాదు! నేను చెప్పేది సగటు మనిషి ఇలాకా పెండ్లి విషయం.

పెళ్లిళ్ళలో ముఖ్యంగా వియ్యాల వారికి ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క రకం పట్టింపులుంటాయ్, ఏ పట్టింపులూ లేని వారు కూడా మగపెళ్లి నైడు వారు కాగానే అప్పటి కప్పుడు కొత్త కొత్త పట్టింపులు గాలిలో ఉసుళ్ళ లాగా పుట్టు కొస్తుంటాయ్. కాఫీ మొగము చూడని వాడు కూడా ముడో సారి కాఫీ రాలే దని దబాయిస్తుంటాడు. వియ్యానికి. కయ్యానికి ఎక్కడో చుట్టరికం వుందేమో!

పెండ్లి కుమారుని తండ్రితో సాధారణంగా పేచీ రాక పోవచ్చు, అను కున్నంత కట్నం అణా పైసలతో సహా ఏ మదింపులు, కుదింపులు, బకాయాలూ లేకుండా ముందుగా ముట్టిలేసే అనుకోండి, 'మనీ' ముట్టితే మన్ను తిన్న పాములాగా, సారీ 'మనీ' తిన్న పెద్ద 'మనీషి' లాగా అదేమని అడక్క

పోవచ్చు. వియ్యాల వారిలో కొంత మంది పాత తరం వాళ్ళకు ప్రాంతీయ ఆచారాల మీద, సంప్రదాయ పద్ధతుల మీద పట్టింపు లుండొచ్చు. వర రత్నం గారికి వీడియోలూ, ఫోటోలూ వెరీ ఇం పార్టెంట్, వెర్రి వ్యామోహం, పేకాట రాయుళ్ల బృందముంటే ఒక వర్గం వారికి అదే స్వర్గం : వాళ్లు భోజ నాల వేళకు హాజరై మళ్ళా కనిపించరు. కొందరు భోజన వరాక్రములు : వంటల పర్యవేక్షణ మిషన్ ఏకంగా పాకశాల మీద దండయాత్ర సాగించి పిండి వంటలను లాగించేస్తారు. పౌర నరఫరా నిఘా అధికారుల లాగా : మరి కొందరు, పాపం ఆడ పిల్లల తలి దండ్రులు పెండ్లికి విచ్చేసిన వారిలో, వరుల చిట్టాలోకి ఎక్కిన, ఎక్కబోతున్న యోగ్యులున్నారా అని అన్వేషణా యజ్ఞంలో నిమగ్న లౌతారు : మరి కొందరు సాక్షాత్ నారద ముసీంద్రుల వారి 'జీన్స్' పుణికి పుచ్చుకున్న వా రుండొచ్చు. చాకచక్యంగా మనస్పర్థలకు బీజాలు నాటి అవి మొలక లెత్తే లోపలే చల్లగా జారుకునే రకం : వీరి వల్లే అడపా దడపా చిన్న నైజు, పెద్ద నైజు వాగ్యుద్ధాలు, భోజనాల మధ్య లేచి పోవడాలూ (వేరే అర్థం గాదు సుమా :) అభాసూలూ కలుగుతూ వుంటాయ్. గ్రంథ సాంగులూ, రసికులూ (వీరినే 'రాస్కెల్సు', అందురు అంటాడు. మా బి. జె. యస్. తారసిల్లుతూనే వుంటారను కోండి.

మరి కొందరు ఇంద్రజాల మహేంద్రజాల, టక్కు టమార విద్యల్లో విద్వాంసులు : సహస్రాక్షులు : నగలు, నట్రా వగైరాలు అదృశ్యం చేయ టంలో నేమి, నూతన పాదరక్ష పరిగ్రహణ పద్ధతుల్లో పద్మ విభూషణాది బిరుదార్హులు : తస్సా దియ్యా : తస్మాత్ జాగ్రత :

కాసేపు మహిళా విభాగం వైపు పరికిస్తే అమ్మ లక్కలకు, వట్టు చీరలు, నగలు, వాటి డిజైనులు, వీటిపైన శ్రద్ధ : సునిశిత పరిశీలనా ప్రక్రియ సల్పి, వారి వారి 'వారు' లతో చెప్పో, 'వార్' లేదా కోల్డువార్ ప్రకటించో, మూరాం చేస్తో అలాంటి ఆభరణాల కొనుగోలుకై గోల చేసే పథకం వేసు కుంటారు. బర్తకు రాబోయే బోనస్ మైనస్ :

మరొక ఏజ్ గ్రూపువాళ్లు, వయసులోకి అడుగు పెడుతున్న వాళ్లు, వదూ వరుల వైపు మరదళ్లు, పెండ్లి కూతుళ్ళ లిస్టులోని వారూ, కొత్త జంటతో పేర్లు చెప్పించుకొని, వేళా కోళం చేస్తూ ముసి ముసి నవ్వులతో, కిల కిలలతో వాతావరణాన్ని ఆహ్లాదకరంగా మారుస్తూంటారు.

ఇంకేం, పెండ్లిలో ఆ రసవత్తర ఘట్టం రానే వచ్చింది. పెండ్లి కొడుకే (పిల్లగాడే అనను :) ముందు పేరు చెప్పాలి అని అమ్మాయి వైపు వారు లేడీస్ ఫస్టు ప్లీజ్ అని వరుని వైపు వారు కాసేపు భీష్మించుకొని కూర్చున్నారు. చివరకు 'చీట్లు' వేసి తీర్మానించు కుందాం అని ఒకరు సలహా ఇవ్వగా, అబ్బాయి పేరు వచ్చింది. ఆ సలహా ఇచ్చినాయన ఏదో చిట్ ఫండ్ ఏజంటు అట :

అబ్బాయిగారు కాసేపు బెట్టు చేసిసట్టు నటించి, బోజనాల వేళయిందిరా, ఈ రోజు వంట అసలే ఆలస్యమయిందిరా. ఈ తొక్కిడిలో నా పట్టు ఉత్తరీయం పట్టు దప్పి క్రింద పడిందిరా అనీ, పోండి - మూడు సార్లు చెప్పానన్నాడు. "ఎక్కడ చెప్పారూ అని ప్రశ్నిస్తే మూడు చోట్ల ఇందిరా అని వుందిగా అని ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు.

ఇక అమ్మాయిగారి వంతు, ఆ నవలా మణి రసజ్ఞురాలు లాగానే ఉంది. కనీసం ప్రముఖ తెలుగు మేగజైనులకు, కొన్ని దిన పత్రికలకు పంచ ప్రాణాల్లైన సీరియల్ నవలా బాధితురాలై యుండొచ్చు.

సదరు నవలా మణి "శ్రీవారు ఇంత చమత్కారంగా కవితా పరంగా చెపితే నాకు మాత్రం సుకుమారంగా చెప్పటం రాదేంటి, చెప్తా, జరగం డ్రా కొంచెం దూరంగా," అనింది వయ్యారంగా. "ఆయన గారు మూడు సార్లు నా పేరు చెపితే నేను ఆయిదుసార్లు చెప్పా, చాలా" అనింది సరదాగా ఆందరం నవ్వు కున్నాం, వర రత్నం పేరు రంగారావు అని ఈ పాటికి అర్థం కాకుంటే మీరు మార్చి, నెట్టెంబరు మార్కు, గజనీ, మహమ్మదులన్న మాట :

వివాహాల్లో సూతన వధూపరుల చేత పేర్లు చెప్పించడ మనేది అనాదిగా వస్తున్న వేడుక. భార్యా భర్తలు పరస్పరము పేర్లతోనే సంబోధించుకునే ఈ నవ నాగరికతా కాలంలో ఈ వేడుకకు ఇప్పుడు ప్రాముఖ్యత లేదను కోండి. మన పూర్వీకుల్లో భర్తను పేరుతో పిలిస్తే ఆయుక్తిణం అనే నమ్మకం. మూఢ విశ్వాసమే, అందుకని వివాహ సమయాల్లో చెప్పించడం ఒక చాప్టర్ అయింది. అప్పుడు దోషం లేదట.

మీరు వినే వుంటారు. మన నాన్నలు, తాతలు భార్యను ఏమేవ్ అనో, ఒనేవ్ అనో పిలిచేవారు. మొన్న మా బి. జె. యస్. గాడు మాటల సందర్భంలో ఈ సంబోధనలు స్త్రీలను కించ పరచేవిగా ఉన్నాయనీ అదిక్షేపించాడు. కాలక్షేపం కొరకు వాడిని ఉడికించడానికి.

“మిత్రమా : భార్య మనకు అహర్నిశలూ సేవ చేస్తూ వుంటుంది. అనులోమ, విలోమ సూత్ర ప్రకారం, అరవంలో ‘ఉరల్’ తెలుగులో రోలు అయి అయినట్లు సేవ ‘వసే’ అయ్యుం డొచ్చు. లేదా భర్త వశములో నున్నది కాబట్టి ‘వశ’ వశే అయ్యుంటుంది” అని దబాయించా.

‘ఏడ్చినట్లే వుంది, నీ బోడి సమర్థన. ప్రతినిధిని మ్రింగువాడు ప్రతి నిధి అనీ, ఉక్కపోయి కాలమునకు అధి కాబట్టి ఉగాది అనీ ఉమ్మరముతో కూడిన కాలము స + ఉమ్మర్, సమ్మర్ అని ఎవడో నెల విచ్చాడట. ఇంకా నయం, లావా దేవి అంటే లావుగా ఉండు దేవి అనో లేదా గుండెల్లో లావా పెట్టుకొని జీవించు దేవి అనో చెప్పలేదు, వస్తా” అని వుత్తరీయం దులుపు కొని చక్కా పొయ్యాడు :

వాడు వెళ్ళిన తర్వాత నాకూ అనుమానం వచ్చి ‘ఏమే, వశేలు నిజంగా నీచార్థక సంబోధన లేనా అని నిర్ధారించు కుందామని తెలుగు నిషుంటువు తెరిచా.

ఏమే అంటే ఏ పూజ్యురాలు అని అర్థము ! వశ అంటే అడుది, అడే నుగు, పెండ్లాము ఆపు, కూతురు, గొడ్డు టావు ఇన్ని అర్థాలు !

ఆ కాలంలో ఈ పదాలు భార్యపట్ల గౌరవ సంబోధనలు గనే ఉన్నట్లు కనపడింది. కొన్ని ప్రాంతాల్లో భార్యను బైశాలి అని పిలుస్తారట. ఇది 'భాగ్యశాలి' కి వ్యవహారికం అయ్యుంటుందేమో పరిశోధకులు చెప్పాలి మరి.

ఏది యేమైనా 'వలపు' ఉండాలే గానీ 'పిలుపు' ఎలా వుంటే యేం ? వలపు లేనప్పుడు ఏ పిలుపు అయినా సలుపు : ఏ మంటారు ?

12. మనస్తత్వాల-మాటల తీరులు!

ఒకే విషయంపై ఒక్కొక్కరిది ఒక్కొక్క అభిప్రాయం. ఒక్కొక్క దృక్పథం. ఉదాహరణకి, ఒక పాము పుట్టను చూచి ఒకడు భక్తి ప్రపత్తులతో పాలు పోసి పూజిస్తాడనుకుందాం. దాన్ని చూచి, హేతువాది “ఇదంతా మూఢ విశ్వాసం” అని హేళన చేస్తాడు. పాలకు నోచు కోని ఎందరో దౌర్భాగ్యులకు ఈ పాలు అందిస్తే ఎంత బాగుంటుందంటాడు. “విలువైన కొబ్బరి పాలను, ఆవు పాలను, ఇలా మట్టిపాలు చేసి, జాతీయ సంపత్తిని వృధా చేస్తూ పోయే దేశం ఎలా అభివృద్ధి చెందుతుంది అని వ్యధ చెందుతాడు ఆర్థిక శాస్త్రవేత్త ! “కష్టపడి చీమలు పుట్టలను నిర్మిస్తే, ఏ కష్టమూ పడకుండా, హాయిగా, పాములు, వాటిని ఆక్రమిస్తాయ్. కష్టమొకరిది, కలిమి మరొకరిదిగా వుండే మన వ్యవస్థ మారాలి, మారాలి. అంటాడు ఒక గడ్డం మార్కు విప్లవ వాది :

“ఏ పని ముట్టా లేకుండా అంత అల్ప జీవులు మట్టితో పుట్టను ఎంత బాగా నిర్మించుకున్నాయ్ ? యేమి అద్భుత శిల్పం ? యెంత అందము ?” అని నివ్వెర పోతాడు శిల్ప కారుడు.

“మానవుడు ఏర్ కండిషన్ పద్ధతిని చీమల నుండే నేర్చుకున్నాడు” అంటాడు మరొక ఆధునిక శాస్త్రజ్ఞుడు.

“నాయనా : ఒక బెన్సు పాలు మట్టిలో పోశామని అంత విలవిల లాడి పోతావే. నేడో రేపో, మన మందరమూ మట్టిపాలు కావలసిన వారమే గదా” అంటాడు వేదాంతి : ఇలాగే అణ్ణాస్త్ర నిర్మాణం దగ్గిరినుంచీ, ఆధునిక అశ్వ మేధ యాగాల (గుర్రపు పందాలు) వరకూ ప్రతి వ్యక్తి దీ ఒక్కొక్క దృక్పథం :

భావాల్లో భిన్నత్వ మున్నట్లే, భావ వ్యక్తీకరణ విషయంలో, మాటల తీరులో కూడా అంతటి విభిన్నత్వం తప్పదు. కొందరి మాటలు పైడి మాటలు కొందరివి, వాటి ములుకులు.

మా పూర్ణో ఇద్దరు ఉద్దండ జ్యోతిష్కులు ఉండేవారు. అన్న దమ్ములు, తమ్ముడేమో మాంచి లొకికుడు. అన్నగారు నోరెత్తితే ఎదుటివాడు తారెత్తి పోవల్సిందే! మాట వరసకి ఆయుర్దాయ విషయము అడిగారనుకొండి. తమ్ముడు 'మీకు సంపూర్ణ ఆయుర్దాయ మండీ తొంబైకి పై మాటే' అనే వాడు. ఆ వచ్చినాయన సంబరపడి అయిదు ఇవ్వవలసిన వాడు పది ముట్ట చెప్పి వెళ్ళేవాడు.

అదే అన్నగారి దగ్గర అడిగాడో, 'ఆయుర్దాయాని కేం బ్రహ్మాండంగా వుంది. నీ ముందరే నీ కొడుకులు, కోడళ్లు అంతా చస్తారు. ఎంత మంది ఆత్మీయుల చావో చూచి గానీ నీవు పోవు!' అని కట్టె విరిచినట్లు తెగేసి చెప్పే వాడు!

ఇద్దరు చెప్పిందీ ఒకటే అయినా మాటల తీరులో ఎంత తేడా.

ఇలాగే మరికొన్ని మన స్తత్వాలను చెన్నకుందాం..

ఒక పూర్ణో మూడు పూల తోట లున్నాయట, ఒకటి ఆంగ్లేయునిది, ఇంకొకటి జర్మనీ వాడిది మరొకటి ఫ్రెంచి వాడిదట.

ఇంగ్లీషు దొర 'ఇచ్చట పూలు కోసినవారు ప్రాసిక్యూషను చేయబడుదురు' అని బోర్డు తగిలించాడట.

జర్మనీ పౌరుడు "హెచ్చరిక, పూలు కోయట నిషేధించబడినది" అన్నాట్ట, ఫ్రాన్సు దేశస్థుడు "ప్రకృతిని ఆస్వాదించే రసజ్ఞులు పూలను కోయరు, చెట్లకే విడిచి పెడతారు" అని వ్రాశాడట. ఫ్రాన్సు దేశీయుని బోర్డుకే

ప్రజలు స్పందించి వాడి తోటలోని పూలను విడిచిపెట్టే వారని వేరే చెప్ప నక్కర లేదు.

అదే మన పదహారణాల ఆంధ్రుడు అయ్యంటే బహుశా “పూలు కోస్తే దెబ్బలు, ఖబడ్డార్” అని వ్రాశేవాడేమో.

చెప్పొచ్చే దే మంటే చెప్ప దలచుకున్న విషయ మొక్కటే అయినా చెప్పే తీరులు ఎన్నో రకములని :

ఇద్దరు రైల్వో ప్రయాణిస్తున్నారట, అందులో ఒకడి పర్సు కనబడ లేదు. పర్సు పోగొట్టుకొన్న వాడు, ప్రక్కవాడిని ‘పర్సు నీవే తీశావు’ అని పరుషంగా మాట్లాడి, గోల ఛేసి. జనాన్ని ప్రోగుచేసి, వాడి జేబులు, సూటు కేసు వెదికాడు. చివరికి ఆ పర్సు అసలు పోగొట్టుకున్న వాని దగ్గరే వుంది. ఎక్కడో పెట్టేసి, ఎక్కడో వెదుక్కొని, ప్రక్క వాణ్ని అనుమానించి, మర్యాద పోగొట్టుకున్నాడు. కొంచెం తేరుకున్న తర్వాత “క్షమించాలి, సారీ” అన్నాట్ట.

ఇదే సంఘటనకు ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క విధంగా స్పందిస్తారు.

“సారీ, అట - వెధవ సారీ ఎవరికి గావాలి, నీ మీద పరువు నష్టం దావా వెయ్యొచ్చు, కొంచెం బుద్ధుండక్కర్లా, ఎదుటివాడు ఎలాటి వాడనే ఇంగిత జ్ఞానం లేకుండా సోదా చేస్తా వుట్రా, పుండాకోర్” అని గర్జించ వచ్చు.

“తను దొంగ అయితే పొరుగును నమ్మడు అని సామెత ఊరికే అన్నారా. నీ బుద్ధి బయట వేసుకున్నావ్. పాంటు, షర్టు వేసుకొని నాలుగు ఇంగ్లీషు కూతలు నేర్చుకోగానే సరా : సంస్కారం ఎక్కడి నుంచి తెస్తాం ?” అని కూడా అనొచ్చు.

“చూస్తా వేం రా, నాలు గంటిచ్చక, చచ్చినోడా. ఆయన్ను అనుమానిస్తావుట్రా?” అని గుర్తుకు వచ్చు.

కానీ ఆ సోదా చేయించుకున్న పెద్ద మనిషి.

“అబ్బే దాని దే ముంది లెండి, మీరు వస్తువు పోగొట్టుకున్నా ననుకున్నారు. నన్ను దొంగ అనుకున్నారు. నేను మిమ్మలను పెద్ద మనిషి అనుకున్నాను ఇద్దరం పొరపాటు బడ్డాం! అంతే! డటాల్ రైట్” అన్నాడు. పర్స వాడి మొఖాన నెత్తురు చుక్క లేదు.

అలా సున్నితంగా చెప్పు దెబ్బ కొట్టడం ఒక లలిత కళ సుమండీ! కొందరు ‘ఖస్’ అని మాట్లాడుతారు. మరి కొందరు ‘ఖస్ ఖస్ వేళ్ల మీద నీళ్లు చల్లినట్లు మాట్లాడుతారు, హాయిగా.

ఒకా నొక పెద్ద మనిషికి ఒక చిన్న మనిషి బండ బూతులు తిడుతూ ఒక ఉత్తరం వ్రాశాడు. ఆ పెద్ద మనిషి చాల బాధ పడ్డాడు, ఎలా సమాధానం ఇవ్వాలా అని ఆలోచించాడు. నేటి రాజకీయ నాయకుల్లాగా త్వం శుంథ అంటే త్వం శుంథన్నర అని తిట్ట లేదు.

“అయ్యా! నేను సంస్కారం వంతుణ్ణి గనుక, నీవు వ్రాసిన విధంగా ఉత్తరం వ్రాయడం భావ్యం కాదు. పోనీ, మా సైన్లో గ్రాఫరుకు డిక్టేట్ చేస్తామా అంటే ఆమె గారు స్త్రీ గనుక ఆ పదజాలమును వ్రాయుటకు సిగ్గు పడుచున్నది. తమరు ఈ రెండు వర్గాలకు చెందినవాడు కాదు కాబట్టి నేను వ్రాయదలచుకున్న దేదో తమరికి అర్థం అయిందను కొందును” అని ఒక కార్డు ముక్క వ్రాశాట్ట!

ఇంగ్లీషులో ‘రి పార్టీ’ అనే పదముంది, దానికి అర్థము ఎదుటి వాడిని ఆర్టే నొప్పించుకుండా సున్నితంగా దెబ్బ కొట్టడం, రి పార్టీకి సరియైన తెలుగు

అనువాదము ఏదో తెలియదు గానీ, మనకు కూడా, పురాణ గ్రంథాల్లో పూర్వ కవుల రచనల్లో, ముఖ్యంగా సంస్కృతంలో ఎన్నో వున్నాయి. అక్షిదేవి తాను శ్రమంతురాలినిని తల బిరుసుతనంతో పార్వతీ దేవితో 'ఈ దేశ అన్న గారు (వృడు) బిక్షకు ఏ సీమకు వెళ్లారు?' అని అవహేళన చేస్తే బలిచక్ర వర్తి వద్దకు అని పార్వతి తపీమని జవాబిచ్చిందట !

ఇలా సుగ్ధతమైన హాస్యమున్న రెండు మూడు జోకులు చెప్పి వ్యాసం ముగిస్తా. మరి బోరు కొట్టించను లెండి !

ఒక పార్కులో రెండు రాతితో మలచిన కుక్క శిల్పాలున్నాయి. మా ఫ్రెండు అక్కడ ఉన్న తోట మాలితో 'ఇవి ఇంతగా బలిసి వున్నాయే? రోజూ ఏమి తింటాయ్? ఎప్పు డెప్పుడు తిండి పెడతావ్?' అని పరియాచకంగా అడిగాడు. ఆ ముసలి తోటమాలి "ఏం తెలివిగా మాట్లాడుతున్నా ననుకున్నావా? నాతోనా నీ పరియాచకాలు?' అని రుస రుస లాడలేదు. 'మరే నండి, అవి మొరిగి నప్పుడల్లా అన్ని మాంసం ముక్కలు పడేస్తానండి...' అని నవ్వుతూ సమాధాన మిచ్చాడు! మా వాడి ముఖం అప్పుడు చూడాలి. ఈ అనుభవం నాకే జరిగి యుంటుంది. అనీ, ఫ్రెండును అడ్డం పెట్టుకుని చెప్పాననీ మీకు అప్పుడే అనుమానం వచ్చి యుంటుందేమో అని నా అనుమానం.

ఒక పల్లెటూరి ముసలాయన హైదరాబాదులో సెలూన్ కు వెళ్లాడు. మంచి లౌక్యుడు లెండి. ఆయనకు వాళ్ళ వూర్లో బాగా గడ్డము ఎదురుగీయించు కునే అలవాటు, మన సిటీ షాపుల్లో గిరాకీలు ఎక్కువ. అంచేత ఓపిగ్గా గడ్డము ఎదురు గీస్తూ కూర్చుంటే గిట్టుబాటు కాదు. బర్ బర్ అని గీసేవారే 'బార్బర్లు!' అలాగే చేశాడు. మన ముసలాయనకు అది నచ్చలా, మళ్ళీ గీయ మని అడగాలంటే నామోషీ, పైగా నే నెక్కడ విసుక్కుంటానోనని బెరుకు బహు లౌక్యుడు గాబట్టి 'మళ్ళీ ఎదురు చెయ్య వయ్యా!' అని గానీ, గడ్డము ఇలాగేనా చేసేది మీ వూళ్ళో? అని గానీ, కొత్తగా నేర్చుకుంటున్నావా అని

గాని దైరక్తు అటాక్ ఇవ్వాలా, ఏమన్నాడో చిత్తగించండి, 'బాగుండయ్యా, చాలా బాగా గడ్డం చేశావ్, అసలు మొన్ననే సెలూన్ కు వస్తామనుకున్నా అమావాస్య, తర్వాత రోజు మంగళవారం! అందుకని రాలేక పోయా. పోసీలే ఇప్పుడేమయింది. గడ్డం మొన్న గీయించుకున్నట్లే ఉండిలే అని అదోలా నవ్వుతూ అన్నాడు. సదరు రసిక షురక వరేణ్యుడు ఆ బోకుకు విరగబడి నవ్వి 'ఏం సామీ! పెద్ద దెబ్బ కొట్టారే, మళ్ళీ గీస్తా తల యెత్తండి' అని అన్నాడు, తల దించుకుంటూ.

ఒక లావుపాటి ఆసామీ కొత్తగా ఒక సెకండు హాండు డొక్కుకారు కొన్నాడు. అది లగాయతూ మహాగా కోతలు కోయడం మొదలెట్టాడు. ప్రక్క నున్న మిత్రునితో, ఆయన ఆ బోరు భరించలేకుండా వున్నాడు. కారు శాస్త్రీ మాటలు కట్ చెయ్యాలని "మీరు ఎన్ని చెప్పండి. కారు కన్నా ఎద్దు బండి నయం అంటా, పైగా పెట్రోలు ఖర్చు లేదు!" అన్నాడు. కారాయనకు కోపం వచ్చి 'నీకు, కారుకూ, ఎద్దు బండికీ తేడా తెలిసినట్లు లేదే; అవును లే, ఎప్పుడైనా తిరిగిన మొఖమైతే గదా!' అని అవహేళన చేశాడు. ఆ మిత్రుడు "ఆ, ఆపాటి తేడా తెలుసు లెండి. ఎద్దు బండిలో ఎద్దు బయట వైపు వుంటుంది లెండి," అన్నాడు తాపీగా, అంతే కారయ్యకు నీరు కారింది :

మా ప్రేండు ఒక డుండేవాడు, ఎప్పుడూ మన సమాజం మారాలి! మారాలి! అని పిడికిలి బిగించి అనవరతం 'మార్పు' జపం చేస్తూండే వాడు, అవివాహితుడు. పెండ్లి చేసుకోవా, అని అడిగితే "భార్యా భర్తల్లో విభిన్న ప్రవృత్తులుండాలి. అప్పుడే ఆనందం, అందుకోసం నిరీక్షిస్తున్నా అని దాట వేశేవాడు. ఒక సారి నేను సరదాగా నాకు మంచి సంస్కారం, అందం చదువు, తెలివి అన్నీ ఉన్న అమ్మాయి కావాలి! అని దైరక్తుగా చెప్పరాదా' అని అన్నా.

ఇలా సున్నితంగా చెపితే వాడికి అర్థమైందో లేదో మరి!

13. దోషైక దృష్టులు !

'నోరు మంచిదైతే ఊరు మంచి' అని మనకొక సామెత. ఆణిముత్యం లాంటి ఈ సామెత అర్థం అందరికీ తెలుసు. యదార్థవాదీ, లోక విరోధి అనీ, 'మానేస కలహం నాస్తి' పీటి అర్థాలు కూడా అందరికీ తెలుసు. కొద్ది పాటి ప్రయత్నంతో, సువర్ణ సూత్రాలైన ఈ సలహాలను పాటిస్తే సగానికి పగం కలహాలు తగ్గవూ : కానీ ఎందరు పాటిస్తున్నారు ?

కొందరితో మాట్లాడుతూంటే మనకు ఏ 'స్పెస్ పిష్' లోనో భూమి కక్ష్య దాటి పోతున్నట్లు శరీరం చాలా తేలిక పడి హాయిగా వుంటుంది. గిరిశం నెలవిచ్చినట్లు వాళ్ళతో మాట్లాడడమే ఒక ఎడ్వంజేషన్ :

తమాషా యేమిటంటే "పరుష వాక్చక్రవర్తులు" అందరూ చెడ్డవారు కాకపోవచ్చు. "మధుర వాక్ స్పెషలిస్టు" అందరూ మంచి వారూ కాకపోవచ్చు. కొందరు మృదు మధుర కవితలు వ్రాసే వాళ్ళ నోళ్ళలోంచి గళం విప్పితే వడగళ్ళ విసుర్లే : మరి కొందరి మాటలు మహా కఠినంగా వుంటాయి. కానీ వారి రచనలు లలిత పద భూయిష్టమై, యిష్టంగా, స్పష్టంగా, ఆహ్లాదకరంగా వుంటాయి.

సమాజము నిభిన్న మానవ స్వభావాలు ప్రదర్శన శాల. ఒక ఆంగ్ల మహాకవి అన్నాడట "మానవ స్వరూప స్వభావాలను సమగ్రంగా అధ్యయనం చేయుటకు జంతువుల కొఱకై యేర్పాటు చేయబడిన చోటునే 'జూ అందురు" అని, అక్షరాల నిజం : ఆమాయకులు, తెలివిగల వారు, మోసగాళ్ళు, స్వార్థ పరులు, సంశయాత్ములు, సోమరులు, ధీరులు, భీరువులు, ఆశావాదులు, నిరాశా వాదులు, విమర్శక స్వభావులు, కువిమర్శకులు ఇలా ఎందరో మహానుభావులు. అందరూ ప్రతి సమాజంలో వుండి తీరుతారు : చీకల్లో కూడా మళ్ళీ ఎన్నో గ్రేడులు వుండొచ్చు.

మా సుబ్బారావు ఫ్రెండు సంగతే తీసుకుందాం. వాడి మనసు చాలా మంచిదే, కానీ యేం లాభం. నోరు విప్పితే గబ్బు : పాపం ఎన్ని రకాల టూత్ పేస్టులు, వళ్ళ పొడులు స్నాయో అన్నీ వాడి చూచాడు. చివరికి వాడి జబ్బుకు మందే లేదన్నారు. పోనీ నోరు మూసుకోని పడియుండరా అంటే తిట్టే నోరూ, తిరిగే కాలూ అని ఒక సామెత యేడ్చిందాయె.

మా వాడు ఎప్పుడూ రాంగ్ నైడ్ లోనే ఆలోచిస్తాడు. బహుశః వాడి జాతక చక్రంలో వాక్ స్థానాధిపతి వక్రించాడో ఏమో మరి. ఉదాహరణకి ఎక్కడో దానిలో తారసిల్లినపుడు ఎవడైనా మిత్రుడు భర్మకాలి పలకరించి మాటల సందర్భంలో “ఆ ఇంట్లోనే వుంటున్నావా ?” అని అడిగాడనుకోండి..

“అంటే ? ఆ అడగడంలో నీ వృద్ధేశ్యం ఏమిటి అంట. నేను రోజుకో.. ఇల్లు మారతాననా ? లేక రెండు. మూడు ఇళ్లు నాకీ వూర్లో ఉన్నాయనా ? అని ఎదురు ప్రశ్న :

“అన్నం తిన్నావా ?” ని అడిగామనుకోండి.

‘అలా అడగడంలో నీ అభిప్రాయం ఏమిటి అంట’

అన్నం కాక గడ్డి, గాదము తింటాననా అదీ దొరక్క పస్తున్నా ననా ? అని ఎదురు ప్రశ్న :

“సినిమా బాగుందా ?”, అని అడిగితే ‘నన్నెందుకు అడగడం ? ఎవరి అభిప్రాయం వాడిది, నీకు దాన్సులు నచ్చొచ్చు, నాకు నచ్చకపోవచ్చు. కొందరికి ఫైర్స్ కావాలి. మరి కొందరికి అవి బోరు కొట్టొచ్చు. కామెడీ ఒకరికి ఇష్టం. ట్రాజెడీ మరొకరికి ఇష్టం. కాబట్టి సినిమా చూడ దలచుకుంటే వెళ్ళి చూడు, అంటే గానీ నన్నదక్కు ఇది వాడి ఉపోద్ఘాతం.

..ఘంటసాల, చాల బాగా పాడుతాడు.. అన్నారనుకోండి.

“అతనిని మించిన గాయకులు ఎందరో వున్నారు. నీ కేం తెలుసు వాళ్ళను నీనే రంగంలో పైకి రానీయకుండా చేశాడు.” అంటాడు.

పోసి “ఘంటసాల” ను మంచి గాయకుడు గాదని అన్నామనుకోండి,

‘వడీ నీ వొక పాట పాడు చూద్దాం. గొంతెత్త లేవు గానీ నీకు విమర్శించే స్తోమత ఎక్కడుందీ. అని మళ్ళీ అటు నుంచి నరుకొస్తాడు.

ఎదుటివాడు చెప్పిందాన్ని కాదనడమే వాడి నైజ గుణం. సూర్యుడు తూర్పున ఉదయించును అన్నా కాదనే రకం : వాడి మాటల తీరే అంత-

మా జె. సుబ్బారావు మదికి అందేవీ ఎదలో నిలిచేవీ లోపాలే. తప్పులే, చేట లాగా మంచిని గ్రహించి, చెత్తను వదలి పెట్టడు, చెడ్డను గ్రహించి, మంచిని వదలి పెట్టే జల్లెడ బావతు. అందుకనే వాడిని ‘జల్లెడ సుబ్బారావు’ అని అనుకుంటాం వాడు లేకుండగా సుమండీ.

మా మిత్రుడు చంద్రశేఖరావు ఉరఫ్ చంద్రం నిజానికి చక్కని కవితలు, కథలు వ్రాస్తూంటాడు. ఇంకా యేవీ అచ్చుకాలేదు. పత్రికల్లో పడలే దనుకోండి. దానికి వాడి తప్పు సుతరామూ లేదు.

“అచ్చుకాని రచనైనా అందరికీ నచ్చవచ్చు పత్రికల్లో బడ్డ రచన పరమ చెత్త కావచ్చు. ధర్మవరుల కెన్నికల్లో ధరావతు తన్నవచ్చు. స్మగ్లరు సార్వభౌముడు, సచికోత్తముడే గావచ్చు, న్యాయవాది కేసు ఓడినా న్యాయవాదే అయినట్లు, కవిత స్వీకరింప బడకున్నా నేను కవిని గాక పోను అంటాడు. మా చంద్రం, నిజమే మరి. అందుకని నేనేమో వాడిని ప్రోత్సహిస్తూనే వుంటా!

ఒక సారి మా సుబ్బారావుతో ‘చంద్రం : నీవు చంద్రానివే కాదు, కవి చంద్రుడన్న బిరుదుకి అర్హుడి వోయ్’ అన్నా, మా సుబ్బారావున్నాడు

చూడు చూచారూ : (ఎలా చూస్తారు లెండి నేను చూపించందే పేరు కూడా మార్చేకాగా :) "అవునోయ్, నిజంగా వాడన్నట్టు నీవు కవి చంద్రుడివే. ఎందుకంటే చంద్రుడికి స్వయం ప్రకాశత్వం లేదు కదా, చంద్రుని నిండా గోతులే కదా, నెలలో పదునైదు రోజులు క్షిణదశ గదా" అని వెటకారంగా వాడి ప్రతిభను నీరు కార్చాడు :

ఇంకొక సారి కవితను విని 'ఓ హే : పానకం లాంటి కవిత్వమోయ్. అన్నా "అంటే అర్థం రేపటికి పులిసిపోతుంది" అనేగా నీ భావం అని నిలదీసి ఇహిహి అని ఇకిలిస్తాడు, మా జల్లెడ సుబ్బారావు.

నీ కవిత తెలుగు తల్లికి కర్పూర నీరాజనం అన్నామనుకోండి. అంటే కాసేపట్లో చప్పున చల్లారి పోతుందనే నా ? అని అదోలా మొహం పెడతాడు.

"తొలకరి జల్లు" తో పోలుస్తామనుకోండి.

"అంటే కాళ్లు తడుపుకో వచ్చేమో గానీ, స్నానయోగ్యము కాదన్న మాట" అంటాడు.

'కోకిల' తో పోలిస్తే "అంటే, కాకి గూట్లో పెట్టుకోవాల్సిందే", అని వెటకారం :

గంగా ప్రవాహంతో పోల్చినా సరే. "అంటే హిమాలయాల్లో పుట్టి చిట్ట చివరకు అధః పాతాళానికి దిగజారి పోయిందన్నమాట". అని అవహేళన చేస్తాడు.

ఎలా వీడితో జేగడం :

ఒక సారి యేమైందంటే, మా చంద్రం హడావిడిగా వచ్చి, మొన్న సోమవారం మాకు అబ్బాయి పుట్టాడోయ్. పునర్వసు నక్షత్రం. ఇప్పుడే జాబు వచ్చింది అన్నాడు. మహా సంబర పడిపోతూ,

“గుడ్” కంగ్రాట్స్, పునర్వసు నక్షత్రం చాల మంచిది. శ్రీరాముని జన్మ నక్షత్రం. కాబట్టి ‘రామ’ అని వచ్చేటట్లు పేరు పెట్టు అబ్బాయికి అన్నా ఊరికే పుండకుండా.

మా సుబ్బారావు నోరు ఊరుకుంటుందా. “ఇంకేం. నీకు పదహారేళ్ల లోపే పుత్రునితో విరహం. ఆ తరవాత వానికి వనవాస ప్రాప్తి. ఆ తర్వాత నీకు ..... అదీ గాక అబ్బాయిగారు పెద్దయ్యాక గడియ గడియకూ ఆర్థాంగిని అగ్నిప్రవేశం చెయ్యమని పట్లబడతాడేమో జాచ్రత్”: అని పళ్ళికిలింపాడు.

ఇలాంటి వాళ్ళను ఎలా పదిలించుకోవాలో? తోచడంలేదు.

14. భిన్నత్వంలో ఏకత్వం !?

అన్ని సబ్జెక్టుల కన్నా లెక్కలంటే నాకు ఇష్టం. నూటికి నూరు మార్కులు కొద్దెయ్యగల సబ్జెక్టు ఆదొక్కటే! ఎంత బాగా వ్రాసినా మిగతా వాటిల్లో పూర్తి మార్కులు పడెయ్యటానికి అదిద్దే టీచరుకు బుద్ధే పుట్టదు! అలాంటి లెక్కల్లో ఆల్ జీబ్రా కన్నా అర్థమెటిక్స్ అంటే మరీ ఇష్టం. దానిలో కూడా భిన్నాల లెక్కలంటే నాకు చిన్నతనం నుంచి బలే ఇష్టం! మనవాళ్ళు కూడా, ఏ సబ్జెక్టుకూ లేని గౌరవ ప్రపత్తిని 'భిన్నాల' కిచ్చి పూలహారం వేసి సత్కరించారంటా. ఎలా అంటారా లవము, హారము అని ఒక్క భిన్నాలల్లోనే చూస్తాం! అసెగాక "లోకో భిన్న రుచి:" అని నానుడి ఉండనే ఉందాయె! మత ప్రవక్తల దగ్గరనుంచి మండల నాయకుల వరకు ప్రతివారూ ఎప్పుడో ఒకసారి 'భిన్నత్వంలో ఏకత్వం' సిద్ధాంతానికి మన పవిత్ర భారతదేశం ఆదర్శమని ప్రవచిస్తూనే వుంటారాయె! మన దేశంలో వున్నన్ని భాషలు, మతాలు. సంస్కృతులు, ఏ ఇతరదేశంలో లేవు! రాజకీయ నాయకుల సంగతి సరేసరి. మీకు నచ్చింది నాకు నచ్చదు, నాకు నచ్చినది మీకు నచ్చదాయె. మనిద్దరికి నచ్చింది ప్రక్కవానికి సుతరానూ నచ్చదు! భిన్నత్వంలో ఏకత్వం!

చూచారా! ఈ 'భిన్నత్వం' ఏ విధంగా మన సమాజాన్ని అనాదినుంచి ప్రభావితం చేస్తూందో ఇదంతా ఆ భిన్నాల ప్రభావం! ఆందుకేనేమో మీరు ఏ విషయం తీసుకోండి. దానిమీద ఏకాభిప్రాయం కుదిరితే ఓట్టు. అన్నీ భిన్నాభిప్రాయాలే.

దేవుడున్నాడా లేడా? నుత్ర తంత్రాలు బూటకమా? జ్యోతిష్యం, వాస్తు శాస్త్రము ఇలాంటివి నమ్మదగినవేనా? స్త్రీలకు ఆస్తిలో వాటాలుండాలా! ఉద్యోగములో రిజర్వేషన్లు కులాల ప్రాతిపదిక మీద ఉండాలా ఆర్థిక ప్రాతిపదిక మీదనా? ఉమ్మడి కుటుంబం వల్ల సమాజానికి మంచిదా చెడ్డదా? 18 సంవత్సరాలు దాటిన వారికి ఓటుహక్కు సరియైనదా కాదా. సబ్బీడిల పథకాలు

దేశాని మంచివా లేక, భవిష్యత్తులో దేశానికి నష్టదాయకమా? టాంక్ బండ్ పైన విగ్రహాలు ప్రతిష్ఠించడం, హుస్సేన్ సాగర్ మధ్యలో, బుద్ధుని విగ్రహాన్ని నెలకొల్పటం, కోట్లు కోట్లు తగలెయ్యటం సబబా? స్వాతంత్ర యోధులకు, శాసన సభ్యులకు, పార్లమెంటు మెంబర్లకు పింఛను ఇవ్వటం ఎందుకు? ఇంగ్లీషు భాష మనదేశంలో ఇంకా కొనసాగాలా? జంటనగరాలలో గజేష్ ఉత్సవాలను నడివీధుల్లో నిషేధించాలా వద్దా. ఇలా ఏ విషయమైనా సరే అటూ ఇటూ గంటలకొద్దీ వాదించవచ్చు.

గాంధీ, నెహ్రూ మన దేశాన్ని బ్రష్టు పట్టించారని అనేవారూ ఉన్నారు. వారికి బ్రహ్మాండంగా నీరాజనాలు పట్టే జనాలూ ఉన్నారు. సత్యజిత్ రే పిక్చర్లను విమర్శించినవారూ ఉన్నారు. వేనోళ్ళ పొగిడే వారూ ఉన్నారు. నక్సలైట్ల సమస్య గానీయండి, నాయకుల చితాభస్మాన్ని నాలుగు మూలలా వెదజల్లే విషయం గానీయండి, ఎవరి అభిప్రాయం వారిది.

అయోధ్యలో రామమందిర నిర్మాణం విషయమైతేనేమి? జనతా వస్త్రాల పథకమైతేనేం, మరణశిక్ష రద్దు విషయం దగ్గరనుంచి మెర్సీ కిల్లింగ్ ఆత్మహత్య చేసుకునే హక్కు వరకు ఎంత సేపు వాదోపవాదాలు చేసుకున్నా ఒక కొలిక్కిరాదు. ఇంతెందుకు ఎమర్జెన్సీని సమర్థించినవారూ ఉన్నారు, విమర్శించినవారూ ఉన్నారు.

మనదేశంలో అధ్యక్షపాలన కానీయండి, డంకెల్ ప్రతిపాదన కానీ వ్వండి. వాదోపవాదాలు వారి వారి వచో నైపుణ్యప్రదర్శనకు మాత్రమే పని కొస్తాయి గానీ సత్యశోధనకు గాదు. నిరంతర అంతర్మధనం వల్లనే అది సాధ్యం.

అందుకనే Thomas Carile అనువాడు అంటాడు. "Man lives by believing Something and not debating or arguing" వాదోపవాదాలు వినేదానికి వినోదానికే! మనిషిని శాసించేది విశ్వాసం మాత్రమే.

ఆ మధ్య ఒక స్నేహితునికి వీడ్కోలు సందర్భంగా స్టేషనుకెళ్లా. ప్లాట్‌ఫాం మీద పాసింజర్ల కొరకై నిర్దేశింపబడిన సీట్లున్నాయి. వాటిని కదిలించడానికి వీలులేకుండా బిగించబడ్డాయి. ఏసీటుకు ఆసీటు ప్రత్యేకం. అయిదు సీట్లంటే అయిదుగురే కూర్చోవాలి. ఆరోవాడు కూర్చునేందుకు కుదరదు.

మా మిత్రుల్లో ఒకడు అన్నాడు ఈ రైల్వేవాళ్లకు బుర్రలేదోయ్, ఆడు సీకత పేరుతో బోలెడు డబ్బు తగలేసి, ఇలాంటి షోకు కుప్పీలు ఏర్పాటు చేసే బదులు, ఏకంగా పొడవైన సాదా బెంచీలు వేయిస్తే దాంట్లో సర్దుకొని ఉద్దరు, ముగ్గురు అదనంగా కూడా కూర్చోవచ్చు కదా?" అని రిమార్కు చేశాడు:

వాడు చెప్పిందీ నిజమేననిపించింది. వాళ్ళు ఏర్పాటు చేసిన సీట్లలో సీటుకు సీటుకు మధ్య ఖాళీ జాగా వృధా అయినట్లు తెలుస్తూంది. సొంపు ఏక్కువ. సౌకర్యం తక్కువ.

ఆ మాటలు విని ప్రక్కనున్న మరొకడు "ఇలాంటివే మేలండీ. లాంగ్ బెంచీ అయితే మొత్తం బెంచీనంతా దోకుగా ఆక్రమించేసి ప్రతివాడూ వదులుకుండా మనుకోవచ్చు. బిచ్చగాళ్ళు అనంతశయనులయ్యే! అవకాశం వుంది వాళ్ల రొంగ నిద్ర నుండి లేపటం కష్టం! ఎక్కడ చూచినా రొడ్డి వెదవలే రాత్రికి రాత్రే బెంచీలు మాయమవచ్చు! అన్నాడు.

ఇతగాడు చెప్పిందాంట్లో కూడా నిజముందనిపించింది.

నరంతేని నాలుకతో మెలికలెన్నెనా తిప్పొచ్చు. ప్రతిపక్షంలో వున్నప్పుడు ఒకమాట. అధికార పక్షంలో వున్నప్పుడు మరొకమాట. మనకు అనుభవమే అదా.

దేవాలయ నిర్మాణానికి చందాకోసం వచ్చారనుకోండి. అది మంచి పని అనే వాళ్ళుంటారు. “దండగ. పాతబడి, శిథిలమైన ఆలయాలను పునరుద్ధరించవచ్చుకదా, మళ్ళీ కొత్తవి ఎందుకూ? ఈ మారిన విజ్ఞాన యుగంలో కావలసినవి బడులు గానీ గుడులు కావు” అని వాదించేవారూ ఉండొచ్చు ఇద్దరిది కొంత కరకై అనిపిస్తుంది:

వార పత్రికల్లో సీరియల్ గా నవలలు వస్తున్నాయిగదా. దాని వల్ల రచయితకు లాభమా గాదా, ముందుగానే మంచి పేరు వస్తుంది-గనుక, రేపు గ్రంథంగా విడుదల అయితే బాగా పుస్తకాలు అమ్ముడు పోతాయి’ అంటాడొకడు. మరొకడేమో “అక్కడేనండి మీరు పొరబడుతున్నారు గ్రంథం విడుదల కాకముందే, నవలను పాఠకులు ఎప్పుడో చదివేసి వుంటారు ఇత యావత్తూ తెలిసి వుంటుందాయె. సస్పెన్సు పోతుంది. అంచేత పుస్తకాలను మళ్ళీ డబ్బెట్టి ఎవడు కొంటాడండీ” అంటాడు ఇద్దరిదీ ఒక విధంగా రైటే అనిపిస్తుంది మరి:

తుపానులో, వరదలో వచ్చాయనుకోండి, బీదా బిక్కి ప్రజలు తుపాను ఖరీదానికీ గురై కూడు లేక, గూడు లేక, కట్టుకునేందుకు బట్టలేక అలమటించుతూ వుంటే ‘ముఖ్యమంత్రిగారు రాలేదు’ చూచారా అని అభియోగం వెయ్యొచ్చు. అదీ కరకై:

ఆయనగారు వచ్చారే అనుకోండి. ప్రధాన మంత్రిగారొచ్చి వంగి తొంగి చూడలేదు చూచారా? అని ప్రచారం చెయ్యొచ్చు, (రానిదే ఎలా చూడటం?)

ప్రధాన మంత్రిగారు ఆలస్యంగానైనా వచ్చారే అనుకుందాం. „మా కష్టాల్లో మేముంటే చావు బ్రతుకుల మధ్య కొట్టుమిట్టాడు“ తూంటే వీరంతా ఇప్పుడు వచ్చి ఏం వుద్దరిస్తారు? వీరంతా ప్రచారానికి పోటోలతో టి. వీ. లో, పేపర్లో చడటానికి వచ్చారే దప్ప, ఏంలా? ఇక్కడ మాకు, కొద్దో గొప్పో, సహాయ కార్యక్రమాలు అందించే అధికార బృందం అంతా పోటీలుపడి, వంద వంధిమాగదుల్లాగా, ఒకసారి ముఖ్యమంత్రి వెంట, ఒకసారి ప్రధాన మంత్రి వెంట, మరొకసారి గవర్నరుగారి వెంట, ఇంకొకసారి కేంద్ర పరిశీలక బృందం వెంటబడుతూంటే ఈ కాస్త సహాయం అందటంలో నత్తనడక నడుస్తుంది. అసలు వీరందరికీ, మా ఓట్లమీద దప్ప, మా పాట్లమీద దృష్టి ఉందా? అందరూ కొంపలంటుకున్నప్పుడు చుట్టలు అంటించుకునే బాపతే. మాపేరు చెప్పి లక్షలకు లక్షలు దిగమింగడానికే. అనీ అనుకోడం వింటుంటాం. ఇందులోనూ నిజముంది మరి!

మొన్న మా మిత్రుడొకడు హడావిడిగా వచ్చి అర్జంటుగా ఓ అయిదొందలు సర్దు గురూ. పిల్లలకు స్కూలు యూనిఫారాలు కొనాలి. జీతం రాగానే ఇచ్చేస్తా' అని అన్నాడు.

‘ఏమిటి ఇచ్చేస్తావ్. యూనిఫారాలన్నా, అయిదొందలనా’

‘జోకుకేం గానీ, ముందు డబ్బు కావాలి’ అన్నాడు.

నాప్రక్కనున్న వితండేశ్వరావు ఊరుకుంటాడా?

“అసలు ఈ స్కూలు యూనిఫారాలు ఎందుకు? శుద్ధ దండుగ. వ్యాపారస్తులు స్కూలు యజమానులు దండుకునేందుకు! అన్నాడు.

ఎందుకేమిటి! యూనిఫారాలను చూచి వాళ్లు ఫలానా స్కూలు పిల్లలు అని సులభంగా తెలుసుకోవచ్చు. అందరికీ ఒకే రకం ధుస్తులు కాబట్టి, ఒకరి నొకరు చిన్న చూపు చూచే అవకాశం లేదు. సర్వమానవ సమానత్వ, సౌభ్రాత్రపు బీజాలు విద్యార్థి దశనుంచే వాళ్ళలో నాటుకుంటాయ్” అన్నాడు.

యూనిఫారాల ఊసెత్తిలే చాలు. మా వితండేశ్వరావు శివ తాండవం చేసాడు! ఒక ఉపన్యాసం ఇస్తాడు.

వాడు అందుకున్నాడు.

“విద్యార్థనకు ఈ యూనిఫారాలూ, టై లూ, బూట్లూ ఎందుకట్టా? ఎంజైమ్లు ఎందుకట? ఈ వేషాల్లో విద్య బాగా వస్తుందేమో అని భ్రమపడి పామర జంతు మోజుపడి, వేలువేలు అప్పో, సొప్పో చేసి తల తాకట్టు పెట్టి, వారి బిడ్డలను ఈ స్కూళ్ళలో చేరుస్తారు ఈ హంగామాలతో సగటు మనిషి క్రుంగి పోతున్నాడు. పంచె డాబు కన్నా, అంచు డాబు ఏక్కువా? తలుపులు కన్నా కిటికీలు పెద్దవా? అసలు వద్యం అరనిముసం. ఆలాపన అయిదు నిముసాలా? చేతి గాజుల కన్న చెవి కింగులు పెద్దవా? పాటలు పావుగంట. ప్రకటనలు అరగంటా?

అయ్యా! అన్నదానము, విద్యా దానము అనాదిగా గల మన భారతీయ సంప్రదాయములో, విద్య గలపుట వ్యాపారమా? అదీ నల్లబజారు వ్యవహారమా? జీతము ఏ అయిదొందలో ఇచ్చి వదులైదు వందలకు సంతకాలా?

వ్యాపార దృష్టే లేకుంటే, కొన్ని స్కూళ్లు ఏకంగా, యూనిఫారాలూ, పుస్తకాలూ, నోటు బుక్కులూ, తమ స్కూల్లోనే కొనాలని నిబంధన తెందు కండి! ఆ స్కూళ్ళ యాజమాన్యానికి, పబ్లిషర్లకూ, తాలూచీ వ్యవహారం లేదని గుండెమీద చెయ్యి వేసికొని చెప్పగలరా?

మీరు అభిప్రాయ పడ్డట్టు, పిల్లల్లో సమానత్వ భావాలు పెంపొందు తాయనే మాట వరసకు అంగీకరిద్దాం మంత్రిగారి పుత్రరత్నం ఒక చిన్న ఉద్యోగస్తుని కుర్రాడితో నేస్తం కట్టినట్టు విన్నామా? కార్లలో వచ్చే ధనిక విద్యార్థులు కాలి బాట మీద నడచి వచ్చే స్టూడెంట్సుతో చేతులు కలుపుతారా?

దేశ సమైక్యతా భావమే నిజమైన ద్యేయమైతే దేశ వ్యాప్తంగా మొత్తం విద్యార్థి లోకానికంతా ఒకే రకమైన యూనిఫారాలు పెడితే ఇంకా బేషగ్గా వుంటుందే! ఒక్కొక్క స్కూలుకు ఒక్కొక్క రకమెందుకు? కొన్ని యూని ఫారాలు చాలా ఖరీదైనవిగా మరికొన్ని స్కూళ్ళవి సాదాగా వుంటాయే? మరి గాడీ యూనిఫారాలగాళ్లు సాదాగాళ్ళను చిన్న చూపు చూడకుండా వుంటారా? శనివారం యూనిఫారం అక్కర్లేదట ఆ రోజు వారివారి దుస్తుల తడాఖా చూపించుకోకుండా వుంటారా? మరి కాలేజీ విద్యార్థులకు యూనిఫారాల నిబం ధన ఎందుకు లేదు. వారిలో సమైక్యతాభావం అక్కరలేదా. లేక అదివరకే ఆరడుగుల లోతు నాటుకొని పోయిందా?

మిలిటరీ, పోలీసు, పైలెట్లు, నర్సులులాంటి వృత్తుల్లో వుండే వారికి గుర్తింపునకై యూనిఫారాలు అవసరం గానీ, విద్యార్థుల కెందుకు?

మహానుభావా! కేవలం దుస్తుల్లో ఏకత్వం దోస్తులుగా మార్చడానికి దోహదం చేసేదాంట్లో సత్యమే ఉందే ఈ నాలుగు దశాబ్దాల కాలంలో సమై క్యత మూడు పూవులు ఆరు కాయలుగా వర్ధిల్లి యుండేది! అదే నిజమైతే మొత్తం భారతీయ ప్రజలందరికీ ఒకే యూనిఫారం విధింపబడితే.....

ఐడియా బ్రహ్మాండం గదూ!

పాపం అభం శుభం ఎరుగని విద్యార్థులు ఏం చేస్తారు? హోదాల బీజాలు అసమానత్వ దృక్పథాలు మచ్చుకై నా లేని పిల్లల లేత మనస్తత్వాల్లో ప్రప్రథ

మంగా నాటబడుచుండేది తలిదండ్రులతో, పెద్దతరం వారితో? కట్టుకున్న మస్తులకు చూచి, పెట్టుకున్న నగలను చూచి ఎదుటి మనిషిని అంచనా వేసి మెలగటం నేర్చేది ముమ్మాటికి పెద్దలు! ఈ పెద్దల్లో మార్పు రానంతకాలం చూసిపోరాలు ఒక ఫార్పు! ఇదొక దోపిడి వ్యవస్థ కనిపెట్టిన కిటుకు! ఈ కనస్వామ్య సమాజంలో రాష్ట్ర పాలకులు ధృతరాష్ట్ర పాలకులైనప్పుడు పట్టించుకునే నాడుడెవడు?:

ఇదండీ మా వితండేశ్వర్రావు వాదం! మరి మా వాడి అభిప్రాయంతో ఏకీభవించని వారు బోలెడు మంది! ఏమంటారు?

ఇంతవరకు చదివేటప్పటికి బోర్ కొట్టిందా? అయితే 'రిలీఫ్' కొరకు ఈ 'జోక్' వినండి! బోర్ కొట్టలేదా? అయితే ఇంకేం. ఈ జోక్ వినాలి! విని తీరాలి!

ఒక పరధ్యానం జడ్జి. అసలే కొత్త. కోర్టులో కేసు జరుగుతూంది. వాది. న్యాయవాది బల్లగుద్ది వాదిస్తున్నాడు. ఆ వాద పటిమకు జడ్జి "మీరు చెప్పింది అక్షరాల నిజం. కేసు గెలిచారు" అన్నాట్ట ఆ మాటలకు ప్రతివాది వక్కిలు "గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి నా వాదము వినకుండా తీర్పు చెప్పడం న్యాయంకాదు" అని కొత్త జడ్జికి విన్నవించుకున్నాడు జడ్జి తమాయించుకొని "సరే మీ వాదం ప్రారంభించండి" అన్నాడు. ఆయన తన ఎదిరి న్యాయవాది కన్నా బల్లగుద్ది, అడపా దడపా గుండెలు కూడా గుద్దుకుంటూ హావభావాలు ప్రదర్శిస్తూ అరగంట పైగా అనర్గళంగా సినిమాల్లోలాగా, తన వాక్ చాతుర్యాన్ని ప్రదర్శించాడు. ఆ ఆర్జుమెంటుకు విస్తుపోయి జడ్జి "అవును ఈ సారి వాదములో ఎన్నో కొత్త పాయింట్లున్నాయి. ప్రతివాదిదే న్యాయంగా కనబడు తూంది" అన్నాట్ట!

ఇంకేముంది! కోర్టు హాల్లో కలకలం! పరధ్యానం కొత్త జడ్జిలో వేగేదెలా అని! ఒక సీనియర్ న్యాయవాది లేచి “మీరు ఇరువైపుల వారి వాదోపవాదాలు విన్న తర్వాత ఖుణ్ణంగా ఆలోచించి తోతుపాతులు చర్చించి ఈ కేసులో ఎవరిది అన్యాయం, ఎవరిది న్యాయం అది ఏ విధంగా న్యాయం అని సకారణంగా విమర్శించి, విశ్లేషించి తుది తీర్పు ఇవ్వాలి. అంతేగానీ, వాది, ప్రతివాది ఇరువురూ గెలవడం అంటూ వుండదు” అని లొక్కంగా నచ్చ చెప్పాట్ట!

జడ్జికి ఏమీ పాలు పోలేదు. “ఇదంతా పెంటుంకే నా బుర్ర వేడెక్కి పోతూంది. ఈసారి మీ పజ్జాన న్యాయం ఉన్నట్లు ప్రకటిస్తున్నాను” అని ఇహిహీ అని నవ్వి తన బేంబర్స్‌లోకి దారి తీశాడట. తర్వాత ఆ “స్క్వాలాజ్” జడ్జిని కక్షిదార్త పుణ్యమా అని మెంటల్ ఆస్పత్రిలో చేర్పించారని తెలిసింది!

జోకు చాలా పెద్దదయిందా? అదిమీ దురదృష్టం!

15. సమస్యల 'తో' రణము

ఆ మధ్య పిచ్చుడో పేపర్లో వార్త: పశ్చిమ బెంగాల్లో ఒక ప్రాజెక్టును ప్రారంభించటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ససేమిరా డబ్బు లేదన్నారట. మన తెలుగు వల్లభుని (?) బల్లూకపు వట్టులాంటి వట్టుదల గల పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రభుత్వం వారు "బిచ్చమెత్తైనా సరే నిదులు సేకరించి ప్రాజెక్టును అమలుచేసి తీరుతాం" అని భీష్మ ప్రతిజ్ఞ చేశారు. అందులో భాగంగా ఉచిత రక్తదాని శిబిరాలను నిర్వహించ దలచారు. జేష్: పౌరుషమంటే అలా వుండాలి', అని ప్రశంసించారు. మేధావులు: 'ఐడియా వండర్ ఫుల్' అన్నారు మరి కొందరు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రకటనలను గుప్పించింది. దానికి కొన్ని లక్షలు ఖర్చు: సదరు ప్రకటనలను చూచి దేశభక్తి గల రక్త దాతలు, వందలు, కాదు, వేల సంఖ్యలో ముందుకు రావటం ప్రారంభించారు. పాలకుల ఆంచనాలు తలక్రిందులయ్యాయి. అన్ని వేల లీటర్ల రక్తాన్ని ఎలా భద్ర పరచాలో పాలకులకు పాలుబోలేదు. పెద్ద సమస్య ఎదురైంది. ఇదిలా వుండగా రక్త దాతల్లో ఎయిడ్స్ వ్యాధి లేకుండా జాగ్రత్త పడేందుకు ఖుణ్ణంగా పరీక్షలు జరిపి తీరాలి అని డాక్టర్లు ఖరాఖండిగా తేల్చి చెప్పారు. అందుకుగాను పతి, పదునైదు ప్రత్యేక కేంద్రాలను, యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద నెలకొల్పి, ఇరవై లక్షల చేతి చమురు వదిలించుకోవాల్సి వచ్చిందట. అంతటితో సమస్య తీరిందా? ఊహు: ప్రారంభమైంది: ఈ సేకరింపబడ్డ రక్తాన్ని పౌడరు రూపంలో మార్చకపోతే చాలాకాలం నిలువ వుండక పోవచ్చు అన్నారు నిపుణులు: దాని కోసం మరో ఇరవై లక్షలు తగలేసి అమెరికా నుంచి ఒక అధునిక యంత్రాన్ని దిగుమతి చేసుకున్నారట. ఆ యంత్రము ఏదో విడిభాగాలు లేక చెడిపోతే మళ్ళీ ఒక సమస్య రావచ్చు. ఇంతటితో ఈ విషయం నిలిపేస్తా.

సమస్య అనేది ఒక ప్రబలమైన శక్తి లాంటిది. 'ప్రబలము. అన్న పదములోంచే "ప్రాబ్లమ్" వచ్చి యుండొచ్చు: ఎప్పటికప్పుడు వేషం మార్చు

కొని మోసం చేస్తుంటుందేగాని, సమస్య సమసిపోదు, సరిత్రొత్త సమస్యలు పుట్టుకొస్తూనే వుంటాయి. 'అత్త'కు చావు లేదు. అది అగ్నిలో కాలదు. వానకు తడియదు. అని గీతలో చెప్పినట్లు సమస్యకు కూడా అంతం అంటూ లేనేలేదు:

ఈ రంగం ఆ రంగం అని లేదు, ఏ రంగమైనా సరే. పరా మామూలే. మనిషి మెళ్లో సమస్యల మూలే. నెత్తిమీద సమస్యల చిమూలే! ప్రపంచమే సమస్యల వలయాల నిలయము!

అమ్మాయికి పెండ్లి కాలేదని సమస్య! అయినకాడి నుంచి, అల్లాడిలో సమస్య! లేదా సంతానం లేదని సమస్య! చదువుల సమస్య! వాణేషన్లు! ఉద్యోగ సమస్య! తర్వాత.....అదే పెళ్లి సమస్య! అత్తపోరు సమస్య! అడవడుచుల సమస్య! ఆత్మహత్యలు, కిరణనాయిలు చావులు! చూస్తూనే వున్నాం.

వేళకు రాని సిటీ బస్సులతో నిత్యం వేగలేక ఏ మోపెడో, స్కూటర్ మోపెడు తగలేసి తీసుకున్నామనుకోండి. పెట్రోలు ధర పెరుగుదల! హెల్మెట్ల ధారణ! పోలీసు మామూళ్లు!

అలోపతి ఔషధాలకు, ఆథర్ ఏపెక్ట్ ల సమస్య! ఆయుర్వేద మందులకు కఠిన పథ్య సమస్య! ప్రకృతి వైద్యంలో పస్తుల సమస్య!

ఆసుపత్రి లేని సమస్య! ప్రసూతి ఆసుపత్రి కావాలని సమస్య. మందులు లేవనీ, డాక్టర్లు లేరనీ, ఉన్నా రారనీ సమస్యలు! పోలీసు స్టేషన్లు అంతే. లాకప్ మరణాలు, "రేపు" గొడవలు అదనపు సమస్యలు!

ఊరికి బస్సు లేదని కొన్నేళ్లు సమస్య! వచ్చింది. వేళకు రావటం లేదనీ, స్టేజీల దగ్గర ఆగటం లేదనీ, ఒకే ఒక బస్సు చాలదనీ, కండక్టరు టిక్కెట్టు

ఇప్పుడుగా దబ్బు దండుకుంటున్నాడని ఆగడం! బన్ను పెల్లరు లేదని, సంవత్సరంతోపే రెండుసార్లు రేట్లు పెంచారని, మా వూరి ముందర రోజుకో పశువు చస్తూందని ఇలా ఇలా వుంటూనే వుంటాయి.

విద్యాలయాల్లేవని, ఉంటే అన్ని హంగులూ లేవని, విద్యా ప్రమాణాలు దిగజారాయని, కాలేజీలు పెరిగితే నిరుద్యోగుల సంఖ్య ఇంకా పెరిగిందని, కాపీలు ఎక్కువయ్యాయని, సమస్యలు! క్వశ్చన్ పేపర్లు లీకేజీలు, యూని యన్ల రాజకీయాలు, స్పర్థలు, హత్యలు! బందీలు. బన్ను తగలెట్టడాలు. రాళ్లు విసరడాలు, రాగింగ్లు.....ఎన్నో.

కొన్ని దేశాల్లో జనాభా పెరుగుదల సమస్య. మరికొన్ని దేశాల్లో తగ్గుదల సమస్య! ఇంట్ల కొరతను తీర్చటానికి వ్యవసాయ భూములను, అడవులను తగ్గించాలి. తత్ఫలితం ఆహార కొరత! అనావృష్టి సమస్య! రోడ్డు ప్రమాదాల నివారణకై వేసిన స్పీడ్ బ్రేకర్లే అక్కడక్కడ సరిగ్గా కనబడక రోడ్డు ప్రమాదాలకు కారణాలా?

ఉత్పత్తులు తగ్గితే కరువు సమస్య, హెచ్చితే గోడౌన్ల సమస్య! గిట్టుబాటు ధరల సమస్య!

నిరుద్యోగ సమస్యను తీర్చటానికి ఫ్యాక్టరీలు పెడితే వూర్లో శబ్దకాలుష్యం! విషవాయువులు, కార్మికుల సమ్మెలు! లాకౌట్లు! శ్వాశకోశ వ్యాధులు:

మా వూర్లో ఎలక్ట్రిసిటీ లేదు మొర్రో అంటే రెండు దశాబ్దాల తర్వాత వచ్చిందనుకుంటే పవర్ కట్టు! పై వోల్టేజీలు! లో వోల్టేజీలు! షార్టు సర్క్యూట్! విద్యుత్ చౌర్యాలు! దొంగ బిల్లులు!.....

ఎండ కాలాన్ని ఎదుర్కోవాలని ఏ. సి. గదులు పెట్టుకొంటే సమస్య తీరిందా? ఏ.సి, గదుల్లో చాలసేపు గడిపితే కీళ్ళ వ్యాధులొస్తాయట! ఏ.సి.లు, ప్రిజ్లు ఎక్కువ కావటంతో వాతావరణంలో ఓజోన్ పొర క్షీణించి సరిక్రొత్త రోగాలు వస్తున్నాయి! జాబోయ్! కద్దెల మంటలో వంట సమస్యను వదిలించుకోటానికి కిరోసిన్ స్టేలు! షీట్తో కండ్ల వ్యాధులు! కిరోసిన్ కొరతలు గాస్ పొయ్యిలకు సిలిండర్ల కొరత ప్రమాదాలు! చిటికెలో వంట అయిపోతూం దని సంబరపడి మైక్రో ఓవెన్లు కొంటే వాటిల్లో వండినవి తింటే కాన్సరు వచ్చే అవకాశాలు ఎక్కువట! తస్మాత్ జాగ్రత్త! అని శాస్త్రజ్ఞులు వార్నింగ్లు! అలాగే అధిక సంతాన సమస్య పరిష్కారానికై గర్భ నిరోధక మాత్రల వాడకం వల్ల కాన్సరు, ఎయిడ్స్ లాంటి వ్యాధులు వచ్చే అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయని ఈ మధ్య పేపర్లలో వార్తలు!

దరిద్రులకు డబ్బు లేక సమస్య. ధనికులకు దాచుకునే సమస్య! ఆకలి కావటం లేదని ఒకరి సమస్య! తిండిలేదని మరొకరిది. ఎవరో అన్నాట్ట! “అకల్ మంద్” కావాలని (అకల్ మంద్ తెలివి గలవాడు) మందు వేసుకొంటే ఆకలి మందగించిందట.

ఆర్థిక సమస్యలను పరిష్కరించటానికి ఆడువారు కూడా ఉద్యోగాలు చేస్తారు. తీరిందా. ట్రాన్స్ ఫర్ల సమస్య. వేరువేరు కాపురాలు, పిల్లల పెంవకాలు! మానసిక వత్తిట్లు, మనస్పర్ధలు! నరాల బలహీనతలు! ఎన్నో!

రాక పోకల ఖర్చులు, విలువైన సమయం వృధా కాకుండా వుంటుందనీ, హాయిగా వుందామనీ, పోను పెట్టుకుంటే, రాంగ్ నంబర్ల సమస్యలు, తప్పుడు బిల్లులు! లైన్లు దొరకని సమస్యలు! ఇరుగు పొరుగు వారితో అనలేని అనుభవించలేని తీరని సమస్యలు! మూతి ముడుపులు!

ఆ మధ్య ఒక తమాషా వార్త పేపర్లో వచ్చింది. అమెరికాలో దూమ పాన నిషేధాన్ని గూర్చి యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద ప్రచారం చేయటం వల్ల

దూమపాన ప్రీయుల సంఖ్య గణనీయంగా పడిపోయిందట. అందరూ ఆహా! ఓహో! అన్నారు. ఇప్పుడిప్పుడు ప్రభుత్వం వారికి ఇదొక పెన్షన్ లాగా పనిచేసే సమస్యగా తయారైందట. పొగ ద్రాగడం మానివేయడం వల్ల వృద్ధ మరణాల సంఖ్య రాను రాను తగ్గటంతో. వారికి చెల్లించవలసిన పింఛనులు. వృద్ధావృథాత్యాలు వీటికింద పట్టు విపరీతంగా పెరిగి, అమెరికా వారి అర్థిక వ్యవస్థ బాగా దెబ్బ తింటుందట. పోతే, సిగరెట్ కంపెనీలు మూతపడి, నిరుద్యోగులు వీధిన పడ్డారట. వారికి ఆదనంగా అలవెన్యుల క్రింద బడ్జెట్ మరీ పెరిగిందట! కాబట్టి దూమపాన దాసులు చస్తే చావసీయండి. వారు చస్తే ప్రభుత్వానికి ఆదా అయ్యే డబ్బుతో! మిగిలిన ఆరోగ్యవంతుల ఆరోగ్య రక్షణ కై నా ఖర్చుచేస్తే దేశం బాగుపడుతుంది. ఈ ముసలి పీనుగులు, రోగిషి వెధవలు ఎంటే ఎంత చస్తే ఎంత? అనే మీమాంసతో అమెరికావారు పడారుట! మద్యపానం వల్ల కొన్ని సమస్యలు, మద్యపాన నిషేధం ఆమలు పరచి మరొక కొన్ని సమస్యలు:

చూశారా! అష్టావధానాల్లో సమస్యాపూరణం అంత కష్టంగాదు. శీతంలో మాత్రం ఈ సమస్యల తోరణం సమస్యలతో రణం! చక్ర, భ్రమణం. మానవునికి దేవుని అస్తీత్వము ఒక సమస్య! దేవునికి మనిషి తత్వమే కొడుకుడు పడని సమస్య!

మరి, కౌపీన సంరక్షణార్థం, అనే శ్లోకం మనవాళ్ళు ఊరికే చెప్పారా! మనవాళ్ళ సూక్తులు మనవళ్ళకూ మనవరాళ్ళకూ శాశ్వతంగా అందించవలసిన సువర్ణసూత్రాలు!

16. బి. పి. కి సరికొత్త చిట్టా

మా పక్కంజి వెంకటపతి వాదాపు రెండు సంవత్సరాలుగా బి. పి. లో బాధపడుచున్నాడు. మందులు వాడుతూనే వున్నాడు. ఉప్పు తగ్గించడమేగాదు పూర్తిగా మానేశారు. వాళ్ళల్లో నలహా ను పాటిస్తూనే వున్నాడు. తగ్గినట్లు తగ్గి తూనే వుంది. వ్రతినెలా వాళ్ళకు విలువ ఇతర ఖర్చులు చూచే సరికి మళ్ళీ యదా ప్రకారమే. వాళ్ళల్లో కూడా అంతు చిక్కడంలేదు! ఏం వెంకటపతి. బి. పి. ఎలా వుంది? అని ఎప్పుడైనా అడిగితే "బాబూ ఈ శరీరం ఒక పడవలాం! ది ఏదో సినిమాలో 'హైలో హైలో' అనే పడవ పాటలాగా వుంది' అనేవాడు.

అంటే? అని అడిగా

హై-అంటే హై బి. పి. అంటా, లో-అంటే లో బి. బి! అట!

ఇటీవల వేసంగి నెలవల్లో వాళ్ళ ఊరెళ్లి మొన్ననే వచ్చాడు! పొలా లేవో అమ్మకొని రావటానికి, మరి వాళ్ళల్లో మొహాన కొట్టడానికి ఎంత డబ్బైనా చాలటం లేదాయె. వాడి ఊర్లో రెండు నెలలు హాయిగా గడిపి నన్ను చూచి వెళ్ళామని మా యింటికి వచ్చాడు. చిత్రమైన చల్లని కబురు చెప్పాడు. వాడి బి. పి. నార్మల్లోకి వచ్చి ఆరోగ్యం పూర్తిగా చక్కబడిందట!

ఏం మందులు వాడావ్? హోమియోపతీయా! ఆల్టోపతీయా, నేచురో పతీయా? అడిగా.

"ఏ పతీ గాదు". ఆ రమాపతి సింపతీ!

,ఎవరా రమాపతి,?

"ఉమాపతి బావమరిది!"

,ఉమాపతి ఎవరు'?

రమాపతి బావ అన్నమాడేగా!

“వెంకటవతి! నీ జోతు చాలా నడ్డిదిగానీ వేళా తోళాలు కట్టిపెట్టి ఏం మందులు వాడావో చెప్పు. నాకూ ఈ మధ్య బి. పీ, పెరిగిందని డాక్టరు చెప్పాడు. నేనూ ఆ మందులేవో వాడుతా ఎంత డబ్బైనా పర్వాలేదు” అన్నా.

“డబ్బా! అబ్బే డబ్బు పైసా కూడా అక్కరలేదు. డబ్బాలు డబ్బాలు మందులూ అక్కరలేదు. పైగా మనకే వోరెడంత డబ్బు గౌరవంతోగా ఆదా!” అన్నాను.

కఠిన పథ్యము చెల్లాలి కాబోలు”! అని అన్నా!

“అలాంటి దేమీ లేదు. కానీ కొన్ని రూల్సు ఖచ్చితంగా పాటించాలి!”

“బాబ్బాయి! ఆ చికిత్సేదో త్వరగా అహోరించవయ్యా!”

“వెరీ సింపుల్! రేపటి నుంచే ప్రారంభించు”.

..నెంబర్ వన్ ముఖ్యాతి ముఖ్యం. ముందు ఎలాటి దినపత్రికనూ తెప్పించుట, చూచుట, ఒకరు చదువగా విసుట పూర్తిగా మానెయ్యాలి!”

“అదేమిడీ”!

“ఆ. అక్కడే వుంది చిత్రా దైవం కిటుకు”

ఏ దినపత్రిక తిరగేసినా, ఏ రోజు తిరగేసినా ఏమున్నది నాయనా గర్వకారణం! ఫలానా ఊర్లో ఆర్టీసీ బస్సు దోపిడీ! పట్టణగలు బ్యాంకు లూటీ! నలుగురు పోలీసు అధికార్లు నక్సలైట్ చేతుల్లో బండి, నగర శివార్లలో హత్య, హంతకులు పరారీ, ప్రారంభోత్సవానికి ముందే వంటెన కూలి! కూలీలు యాభైమంది దుర్మరణం. పదో తరగతి నుండి పై తరగతుల దాకా కాదు, సివిల్ సర్వీసు పరీక్షల దాకా పరీక్ష పేపర్ల లీక్! అధికారుల అసమర్థత;

కా రేబీ : ద్యాభుల సమ్మె. చందీషుద్ లో పదిమంది పోలీసు అధికారుల మరణం; ఇద్దరు ట్రెజరరీస్టుల వజ్రవేత; శ్రీనగర్ కాల్పుల్లో ఇరవై మందికి పైగా హతం; నిరవధిక కర్ఫ్యూ! ఇంతేనా! సిల్వోన్ లో మారణ హోమం, అస్సాములో మారణహోమం పాకిస్తాన్ తో ముంచుకొస్తున్న యుద్ధ ప్రమాదం; కౌస్తా జిల్లాల్లో రుఫాను దీక్షత్వం. హరిజన వాడల్లో అగ్ని ప్రమాదం విద్రోహ చర్యలు, అగ్రవర్ణాల హస్తము, హుస్సేన్ సాగర్ తో ప్రేమికుల ఆత్మహత్యలు! పోలీసు స్టేషనులో లాకప్ మరణాలు! మైనర్ జాలిక మానభంగాలు!

జైలునుంచి దొంగల పరాచీలు, పోలీసుల లాలూచీలు! ఇంతేగా! గుండె నిలిచి పొయ్యేదానికి, అదృష్టవశాత్తూ నిలిచి పోకపోతే బాదుకునే దానికి ఇవి చాలవా?

“అన్నీ వార్తలు అలాంటివి కాదుగా. మిగతా విషయాల సంగతి సందర్భం తెలుసుకోవాలిగా”

..తెలుసుకొని ఏమిటి చెయ్యగలం ?

కొట్ట కొట్ట అప్పుల ఊబిలో శాశ్వతంగా ఇరుక్కుపోతున్న మనదేశ ఆర్థిక వ్యవస్థను చక్కబెట్టగలమా? అనునిత్యం అధినేతల భూమి కజ్జాలను ఆపగలమా? బస్సు ఛార్జీల పెంపుదలలను నీటి పన్నుల పెంపుదలలను ఆపగలవా? పెరిగే కడలి తరగలను ఆపగలవేమో గానీ, పాల రేట్లను, తపాలా రేట్లనూ, ఇంటి పన్నులనూ ఆపగలవా? వరకట్న పిశాచి కరాళ నృత్యాలను ఆపగలవా? ఆనెంట్లీలో ముప్తి యుద్ధాలనూ మైకులు విరగ్గొట్టడాలనూ, శాసన సభ్యుల అసభ్య వదభూయిష్ట పరస్పర దూషణలనూ అరికట్ట గలవా?

తెలుసుకోవాలి! తెలుసుకోవాలి!

స్మగ్లరు, సార్వభౌముల, మాఫియా గాంగుల నైర విహారాలకు కళ్లెం వెయ్యగలవా? రాజకీయ నేతల ప్రచున్న హస్తాలను నరికి వెయ్యగలవా? పోలింగ్ స్టేషనులలో బాలెట్ పెట్టెల అవహరణలను నిలుపగలవా? ఎన్ని కళ్లెం హత్యలను అంతం చెయ్యగలవా? గద్దెమీద బుద్ధితో ఎగు సిగ్గులను గాలి కొదిలి, ఒకరిమీద ఒకరు విసురుకునే పేడ ముద్దలను అలికి వేయగలవా? పదవిలో ఉన్నప్పుడు కప్పను మింగిన పామువలె పెదవి విప్పనివారు, పద గోవింద కొట్టగనే.....అనునిత్యం పరస్పరం బురదతో ఆడే వసంత వేడు కలకు అడ్డుకట్ట వేయగలవా?

అమ్మో! అమ్మో! వేదాంత ప్రవక్తల ఇండ్లలోనే విదేశీ మద్యం సీసాలు లభ్యమా! అమ్మలు బాబుల కొంపల్లో బ్లూ ఫిల్ముల పట్టివేతా? వ్యభిచార గృహాల వ్యవహారములలో మంత్రి గారి ప్రమేయమా! అవినీతి ఊబితో ఆరడుగుల లోతున ఇరుక్కుపోయి అప్రక్షులైన అమాత్య శేఖరులకు, దేశ ద్రోహులకు, అమెరికాలో ఆరేడు లక్షలు సర్కారు ఖాతాలో శస్త్రచికిత్సలా? సామాన్య ప్రజాశీకం సకాలంలో చికిత్స అందక సర్కారీ దవాఖానాలలో అకాల మరణాలా? చి.ఛీ: ఇలాంటి వార్తలు ఒక రోజు, రెండ్రోజుల్లా? ఒక పేపరా. రెండు పేపర్లా, ఏరోజు చూసినా, ఏ పత్రిక త్రిప్పినా ఏమున్నది నాయనా తలయెత్తుకోగల్గిన వార్త? సర్వే సర్వత్రా షరా మామూలే!

మురికి వాడల నిర్మూలన పథకం క్రింద మంజూరైన నిధులు కోట్లు కోట్లు స్వాహాలట! మురికి వాడలు పాపం అవేం జేస్తున్నాయ్? పండులను, దోమలను, వీధి కుక్కలనే గాక, పార్టీ నేతలను కూడా శాశ్వత ప్రాతిపదికగా పోషిస్తున్నాయ్? గుడిసె లిప్పిస్తామని, స్థలాలిప్పిస్తామని, దాదాగిరి దలాయిస్తూ డబ్బు దండుకుంటున్న కుహనా నాయకులు కోకొల్లలు! మురికి వాడలను వీరా నిర్మూలించేది? బోబోర్సు విరజిమ్ముతున్న కల్మషం కన్న జలాంత ర్గాముల, ఏర్ బస్సుల కంపుకన్నా బీదా బిక్కి ఉండే మురికివాడలు దేశానికి తలవంపులు తెస్తాయా? దేశ ప్రతిష్ఠను దిగజార్చుతాయా?

మహా నగరాల్లో వెలసిన మురికి వాడలకన్న ముందు, మహానేతల మనసుల్లో పేరుకున్న మురికిని మొదలంటా వదిలించుకోవాలి! ఇది ఏ నాడో జరగవలసిన తక్షణ కర్తవ్యం.

కేవలం అయిదేళ్లలో, పదేళ్లలో దేశ సేవ మునుగుతో ప్రజలను మభ్యపెట్టి అయినకాడికి దోచుకుని తినింది చాలక, ఉత్తపుణ్యానికే శేష జీవితమంతా పింఛనులు మ్రింగుతూ దేశాన్ని కుదువబెట్టజూచే యీ క్రొత్తరకం దేశభక్తుల కన్న, పాపం....తమ బాధ్యతలను గుర్తించి, ముక్కుపచ్చలారని పసితనం తోనే, అమ్మానాన్నలకు ఆర్థికంగా సహాయపడుతూ, దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థను బాగు పరచడంలో ఉదతా భక్తితో సాయపడే బాం కార్మికులు ఒక సమస్యా!

ఇలా చెప్పుకపోతే ఒకగ్రంథం చాలకపోవచ్చు. నాకు మళ్ళీ బి. పి పెరగొచ్చు. ఇలాంటి అమంగళకర వార్తలను ప్రతినిత్యం పనిగట్టుకొని, పతిస్తూపోతే, ప్రజానీకానికి రక్తపోట్లు రాక రాజయోగాలు వస్తాయా? ఒక్క బి. పి యే ఖర్మ? ఎన్ని నరాల బలహీనతలు? మానసిక వ్యాదులు? అంతు చిక్కని రోగాలు? దేశం ఎటువైపు పోతుందో, తిరోగమిస్తుందో తలచు కుంటే హార్ట్ అటాక్ లూ రావచ్చు. అతిసార విరేచనాలూ రావచ్చు!

ఒకరోజు ఉదయాన్నే పేపరు రాకపోయినా ఒక్కగంట అలస్యంగా వచ్చినా ఇల్లు పీకి పందిరేసి అందరి మీదా ధాం. దూం అని ఎగిరిపడి అనవసరంగా బి. పి పెంచుకునే మేధావులున్నారు:

కాబట్టి....నన్ను అట్టే వాగించక దినపత్రికలు చదవనని, విననని ఒట్టే సుకో. నీ ఆరోగ్యం కుదటబడకుంటే నీమీద ఒట్టు:

“అబ్బ! బాగా చెప్పావోయ్! అంతేనా. ఇంకా ఏమన్న చెయ్యాలా”:

“ఓంబర్ టూ రేడయో, టి. వీలు కి ట్టేయ్!”

‘అవేం జేశాయ్?’

“అవి మాత్రం తక్కువ న్యూసెన్సు కలిగిస్తున్నాయా? పంచె కన్నా అంచు పెద్దదైనట్లు. తలుపులకన్నా కిటికీలు పెద్దవన్నట్లు, పాటకన్నా అలా పన అధికమైనట్లు, అసలు గ్రంథంకన్నా సమీక్షలే ఎక్కువన్నట్లు, అభినం దనల ‘సావనీరు’లో మేటరు పదిపేజీలు, అధ్వర్తయిజ్ మెంట్లు అరవైలాగా అందులో వచ్చే ప్రోగ్రాములకన్నా ప్రకటనలే మిన్న!”

ఈ వెధవ ప్రకటనలను విని విని, చూచి చూచి, అభం శుభం ఎరుగని అర్భకుల మనస్తత్వాలు కలుషిత మౌతున్నాయ్. సంపన్నుల ఇండ్ల సంగతి వదిలేద్దాం. మధ్య తరగతి కుటుంబాల్లో ఒకటే గోల. నన్నడితే అధ్వర్తయిజ్ మెంట్లు మానేస్తే అధిక ధరలు తగ్గి తీరుతాయి.

‘నాకు ‘రసనా’ కావాలి అని ఒక వెధవ యేడుస్తే ‘బూస్ట్’ కోసం మరొకడు ఏడుపు!’

‘ఫలానా, సబ్బు కావాలి, ఫలానా టూత్ పేస్ట్ కావాలి, అని ఇలా తలా ఒకరకం కావాలని మారాం జేస్తూంటే నేను తల పట్టుకుని కూర్చోవాల్సి వచ్చేది ‘విమర్’ అని ఒకరూ, ‘రాజ్ కమర్’ అని మరొకరూ అని దుంప తెంచేస్తారు:

‘తెలివి గలవారు’ సర్ప్ నే ఉపయోగిస్తారట. తెలివికి ఇదే కొలమానం అయితే మనదేశం తెలివి ఏనాడో ఉవ్వెత్తున ఎగిరి యుండేది ఆ సర్పు నురుగు లాగా?

నాకు తెలిత అడుగుతా. గీసుకున్న గడ్డాన్ని చూచి, పూసుకున్న పొడరు స్నోలను చూచి, తీసుకున్న పానీయాలను చూచి, వేసుకున్న వేషాన్ని చూచి, ఉద్యోగానికి ఇంటర్వ్యూలలో నెలక్తు అయితే నిరుద్యోగ సమస్య మనదేశంలో ఈ పాటికి ఎప్పుడో ఉదాయించి యుండేది:

ఆరోగ్యానికి రక్ష లైఫ్ డాక్టర్ సబ్బో హార్టికోస్ అయితే దవాఖానాలు ఎందుకు డాక్టర్లు ఎందుకు? అక్షింత ఎ తీసికొని ఆశీర్వాదించినంత మాత్రాన ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యాలు ప్రాప్తిస్తే, అనువత్తులన్నింటికీ శాశ్వతంగా తాళాలు వెయ్యొచ్చు.

ఇదంతా ఒక పెద్ద విషవలయం!

మొన్న ఆయిదేళ్ల మా మనుషుడు ఏం అడిగాడో తెలుసా? “తాతయ్యా! నాకొక నిరోథ్ కొనిపెట్టవూ” అన్నారు: నీవు ఆపరేషన్ చేయించుకున్నావా అని అడిగాడు: వెధవ డబ్బుకోసం ప్రభుత్వం వారు ప్రకటనలను ప్రసారం చేస్తున్నారే కానీ, ఇవి మద్యపానం తన్నా యువతరం వారి మనస్తత్వాల్లో మత్తు ఎక్కిస్తున్నాయని, బావి పొరులను పెడదారి పట్టిస్తున్నాయని ఎన్నడైనా అనుకున్నారా?

పోనీ: మంచి సినిమాలైనా చూపించి యేడుస్తున్నారా అంటే గబ్బు పిక్కర్లు చూపించి, మనలను ఆడిపించి, ఏడిపిస్తున్నారు: అసలు మంచివి ఎక్కడ ఏద్యాయి గనుక. ఏ పిక్కరు చూసినా, రేపులు, బాతురూము సీనులు స్విమ్మింగ్ డ్రస్సులు, పార్టీలెంతలు; ఇకిలింతలు; చకిలింతలు; కౌగిలింతలు: అంటే దట్సార్. కథ అంటూ వుందా? సందేశం ఉందా? నీతి ఉందా? విజ్ఞానం ఉందా. వినోదం తగలదా?

“మరి కాలహరణం ఎలా?”

“అబ్బో కాలాన్ని హరించగల దిట్టవా”:

అసలు కాలాన్ని హరించగలగాలి అనుకోవటం అజ్ఞానం. కాలమే నిన్ను, నన్ను అందరినీ నిత్యం హరిస్తూనే వుంది. శుభ్రంగా, దేవుడూ దైవమూ, పూజలూ, పురస్కారాలూ వీటిలో మనస్సును లగ్నం చేస్తే పుణ్యం పురుషార్థం! ప్రతినిత్యం నిద్ర లేస్తూనే స్తోత్ర పాఠాలు వర్తించు. అసలు అన్నిటికన్నా బి. పీ. కి అమోఘమైన చిట్కా బి. పీ. లోనే ఉంది:

“అదేమిటి”

‘బి’ అంటే భగవద్గీత

‘పి’ అంటే పారాయణం:

పారాయణం అంటే ఒక జోకు గుర్తుస్తుంధి. నా చిన్న తనంలో మా తెలుగు మాస్టారు నాక్లాసు నోటుబుక్కులో ఒకసారి ‘అక్షరములను వ్రాయు నపుడు శ్రద్ధగా ‘మ’ ‘య’ లకు బేధమును గుర్తించి వ్రాయునది’ అని వ్రాశాడు. ఆ రోజుల్లో చూపించిన తప్పులను వదిలి, ఇరవైసార్లు ఇంపోజిషన్ వ్రాసే వాళ్లం, ఆ బాపతే అనుకోని మరురోజు అక్షరములను వ్రాయునపుడు ‘మ’ ‘య’ లకు బేధము గుర్తించి వ్రాయవలెను అని ఇరవైసార్లు వ్రాసి మాస్టారు చూపించా. మాస్టారు ఒకటే సెవ్వు! ఇంపోజిషన్ లో కూడా మ, “య” లు ఒక్కటిగానే వ్రాశా:

అలాగా కుండా, పారాయణం అంటే ఇంపోజిషన్ లా పరధ్యానంగా వర్తించడం గాదు. అందులో చెప్పింది పాటించడం! ఇప్పటికే ఆలస్యమైంది. వస్తా అంటూ హడావిడిగా వెళ్లిపోయాడు వెంకటపతి!

17. ఇంటిపేర్ల ప్రహసనం

విశిష్టాద్వైత సంప్రదాయ స్తోత్రములలో ఆశవందార్ స్తోత్రము ప్రసిద్ధి చెందినది. దానిని రచించినది శ్రీ యామునా చార్యులారు. పాండ్యరాజు వద్ద 'కోలాహలుడు' అను ఉద్దండ పండితుడుండేవాడు. బహు గర్విష్ఠి. రాణిగారికి కోలాహలుడంటే మంట: ఇతగానికి గర్వభంగము జరుగ వలెనని ఆమెకు చిరకాలంగా తీరని కోరిక యుండినది. ఇది యిలా పుండగా ఒకనాడు యామునాచార్యుల వారు తన పండ్రెండవ యేటనే సకల విద్యలు పూర్తిచేసి తాను కోలాహల పండితుని వాదమున ఓడింతునని ప్రకటించి రాజుగారి ఆస్థానంలోకి ప్రవేశం కోరాడు. కోలాహలుడు పైకి పరిహాసం చేసి, లోలోన భయపడి ఆచార్యుని ప్రవేశమునకు అడ్డువుల్ల వేశాడు. చివరకు రాణిగారి ప్రోద్బలంతో ప్రవేశం లభించింది. రాణిగారి పట్టుదల తెలుసుకొని "ఆశ వందారా" అని రాణివైపు చూచి అవహేళన చేశాట్ట. దాని అర్థం ఈ చిన్న కుర్రవాడా మిమ్ములను రక్షించుటకు వచ్చింది: అని సరే. పండిత చర్చ జరిగింది. ఆ వివరాలు ఇక్కడొద్దు ఎలాగైతేనేమి కోలాహలుడు చిత్తుచిత్తుగా ఓడిపోయినాడు. అది విని మహదానందంగా, రాణిగారు చప్పట్లు కొట్టి "ఆశ వందార్: ఆశవందార్: అని అరచినదట: అనగా నన్ను రక్షించుటకే వచ్చాడు: అని ఆనాటినుండి యామునాచార్యుల వారికి 'ఆశవందార్' అను నామము స్థిరపడి పోయిందట.

ఇలాగే వర్తమాన కాలంలో, పేర్లు ఇంటిపేర్లు మారిన ఉదంతాలు ఎన్నో:

మా పూర్వో నా చిన్నతనంలో భాగవతుల సుబ్బయ్యశాస్త్రి అని ఒక ఆయన వుండేవాడు. పంచాంగకర్త. పరమనైష్ఠికుడు ఇప్పుడు కీర్తిశేషుడు. గనుక ఆయన బయోగ్రఫి చెప్పటానికి భయంలేదు. పాపం ఎప్పుడో ఆయన

కు పాతికేళ్ల వయసులో రైల్వో పక్కనున్న పాసింజరు సూటుకేసు నిద్రపోతూండగా సంగ్రహించి ఎంచక్కా రైలు దిగేసి, ఉరుచేరుకోవటం, పక్కనైషను రాగానే ఆ సూటుకేసు పెద్దమనిషి, తెలుసుకొని పోలీసు రిపోర్టు ఇవ్వటం. వెంటనే పోలీసులు రంగంలోకిదిగి నైషను మాప్టను, బండివ్యాను రిపోర్టర్లను చూచించడం, కూపీలాగడం, ఆ రోజుల్లో సూటుకేసు శాస్త్రీలు తక్కువ కాగటం సు-లాన, మా సుబ్బయ్యశాస్త్రి, మరునాడే పట్టుబడడం, జైల్లో పెట్టుబడడం జరిగింది. మా కాలంలో, పిసరంత నిజాయతీ ప్రతిభ పోలీసుల్లో వుండేవి. స్వాతంత్రపు పూర్వరోజులు, చోటా, బడా రాజకీయనేతల జోక్యాలు మచ్చుకైనా లేని రోజులు కాబట్టి దొంగ దొరికాడు. పోసీయండి. మావాడి ఖర్మ, ఎంత మంది పోలీసులకు దొరక్కుండా, తప్పించుకొని దొరల్లాగా తిరగటం లేదు గనుక! ఇహ ఆసంఘటన ఉరంతా పొక్కింది. వాళ్ల ద్వారా వీళ్ల ద్వారా పక్క పూళ్లకు కూడా పాకింది, నాటి లగాయతు మావాడి నామదేయం 'సూటుకేసు సుబ్బయ్య'గా మారి కూర్చుంది.

ఆందరికీ శకునాలు చెప్పే బల్లి కుడితిలో వడ్డట్టు మరి మావాడి జ్యోతిష విజ్ఞానం స్వంత విషయంలో బోల్తా కొట్టించింది. ఈ చరిత్ర జరిగి అయిదు దశాబ్దాలైనా సూటుకేసు సుబ్బయ్యగానే వాడి వ్యవహారం నామం అయింది అంతవరకూ ఫరవాలా. వాడి కొడుకును కూడా 'ఆ వెళ్లేవాడు సూటుకేసు సుబ్బయ్య కుమారుడురా' అని చెప్పుకునేవాళ్లం. మళ్ళీ ఎప్పుడూ సుబ్బయ్య శాస్త్రి అలాంటి వెధవ పని చెయ్యాలా. పాపం ఏదో ఒక విషమిడియలో వాడి ఖర్మ కాలి చేసిన పనికి వంశానికే మచ్చ ఏర్పడి ఇంటి పేరే మారిపోయింది అనధికారికంగా:

ఇలాగే. కొందరికి దీమాగా తలయెత్తుకొని తిరిగేలా, ఇంటి పేరు మారుతుంటాయ్! బ్రిటిష్ దొరల కాలంలో. ఏ కలకరుకో ఎండ ప్రొద్దున దాహ-తీర్చటానికి రెండు గ్లాసులు నిమ్మకాయ మజ్జిగ్ ఇచ్చారుట ఒక కుటుంబము వారు. వారు 'చల్లా' వారయ్యారు. బ్రహ్మాండంగా పురాణాలు చెప్పి ఖ్యాతి

తెచ్చుకున్నారు 'పురాణం' వారు! నిరంతరం అన్నదానం చేసి కీర్తి సంపాదించినవారు 'అన్నదాత' వారు ఇలాగే 'వచ్చిళ్ళ' వారున్నారు. ఎందరో వున్నారు ఇవన్నీ అధికారికంగా అనగా రికార్డులలో కూడా మారినట్టివి.

పోలే అనధికారికంగా అనుకోండి. మరోలా ఇంటి పేర్లు మారి, నలుగురిలో చలామణి అయిన దాఖలాలు ఎన్నో, మా బంధువు తాత - రు నక్కచే కరవ బడి మృతి చెందారు. అదేం భర్తొ రెండు తరాలుగా వారి యింటి పేరు 'నక్కాగా' నలుగురి పోళ్ళలో నానిపోతుంది. ఒకామెకు కుక్కలంటే చాలా ఇష్టం. వాళ్ళ ఇంట్లో ఆయన వారు కుక్కలుండేవి. అవూళ్ళో ఆమెను అందరూ కుక్కల సుందరమ్మ అనేవారు. మరి కుక్కలను ఎంత మంది పెండ్లింట్లం లేదు?

మరి కొన్ని చిత్రాలు జరుగుతుంటాయ్. మా ఆఫీసులో శర్మ, అనే పేరుండేవాళ్ళ నలుగురుండేవారు. డైరెక్టరుగారికి, వారిని పిలిపించాలన్న వస్త్ర కాస్త ఇబ్బందిగా వుండేది. అంచేత సులువుగా వుండేందుకు వారు వారు పని చేసే సెక్షన్ల పేరుతో పిలిపించేవారు క్రమేణా వారు సుగర్ కేన్ శర్మగా ఒకరు పర్మిలైజర్ శర్మగా మరొకరు. ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్ శర్మగా వేరొకరు ఆయిల్ సీడ్స్ శర్మగా ఇంకొకరు స్థిరపడిపోయారు (ప్రాపం ఈయన్ను అందరూ జడ్డు శర్మ అనేవారు) తమాషాయేమిటంటేవారు ఆ సెక్షన్లు మారి కొన్ని యేండ్లైనా గృహ నామదేయాలకు సవరణ లేదు. మా యింటి ప్రక్కన సరసింహం డిప్యూటీ కలెక్టరాఫీసులో డైపిస్టుగా చేరాడు. అదే ఇంట్లో పాతికేళ్లు వున్నాడు. చివరకు ఆయన డిప్యూటీ కలెక్టరుగా రిటైరైనా, డైపిస్టు సరసింహంగారికి డిప్యూటీ కలెక్టరు ప్రమోషన్ వచ్చిందట. అనేవారు యస్. యస్. వరదాచారి అని గాంధేయవాది ప్రాజెక్టు డైరెక్టరుగా వుండేవారు పెద్ద కాన్ఫరెన్సులకు కూడా ఆయన చొక్కా లేకుండా పంచె ఉత్తరీయంతోనే హాజరయ్యేవారు. ఆయన్ను అందరూ .నో షర్టు.(N.S.)వరదాచారిగా వ్యవహ

రించేవారు. రామారావు అను మిత్రునికి నాలుగైదు ఇనిషియల్స్ వుండేవి. వాడు ఆందరిలో ఏ టు జడ్ రావ్ గా నానిపొయ్యాడు.

మా పూర్ణ పాండురంగయ్య అనే ఒక వందాయతీ బోర్డు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు E. O. (P), అనేవారు. ఆయనకు మాట మాటకూ 'ఇక్కడొక పాయింట్ వుందండోయ్' అంటూండేవారు. ఆయన గారిని పాయింటు పాండురంగయ్య అనేవారు!

ఇలా వుత్త పుణ్యానికి కొందరికి, వృత్తివరంగా కొందరికి, తప్పచేసి కొందరికి, ఒప్పుచేసి కొందరికి, ఇంటి పేర్లు మారితే చేజేతులా, ...కాదు నోటి తీటతో, మార్పు కొని తెచ్చుకున్న ఘనులూ వున్నారు. వారి ఊత పదాలు వారి కొంప ముంచాయి. ఒకాయన పది నిమిషాల సంభాషణలో, పదహారు సార్లు 'పరిస్థితి, పరిస్థితి' అని అవసరమున్నా లేకున్నా వాడేవాడు. ఆయన పరిస్థితి వరంధామయ్య! ఇంకొకాయన మాట మాటకు 'ఏం సమాచారం! ఏం సమాచారం! నీ సమాచారం నాకు తెలుసులే, అక్కడి సమాచారం ఎట్లుండో!....' ఇలా సాగేది. ఆయన సమాచారం శంకరయ్య! 'ఏమంటావ్ ఈశ్వరయ్యలూ, 'మాటవరసకు' మల్లయ్యలూ, 'అసలు నీసలు' ఆనందరావులూ, ...ఇలా ఎందరో మహానుభావులు!

ఇంటి పేర్లు ఇంకొక విధంగా మారిన దాఖలాలు కూడా వున్నాయి. వాళ్ళు నివాసమున్న స్థలాల్ని బట్టి కూడా మారడం కద్దు. 'వడమటిండి' పావయ్య, కొండమీది గోవిందరావు, కొనింది కూర్మయ్య ఇలా. ఒక పెద్ద మనిషికి నలుగురు కొడుకులు. నలుగురూ బాంకు ఉద్యోగస్థులు. ఇంకేం? ఆయన బాంక్ బలరామయ్య! వాళ్ళను ఈ విధంగా అందరూ పిలుస్తారనీ వారికి తెలుసు. చాలి మంది ఏమీ అనుకోరు కూడా. ఎటొచ్చి 'మచ్చ'పడిన 'నూటుకేసు' బావతు దచ్చ!

రించేవారు. రామారావు అను మిత్రునికి నాలుగైదు ఇనిషియల్స్ వుండేవి. వాడు ఆందరిలో ఏ టు జడ్ రావ్ గా నానిపొయ్యాడు.

మా పూర్ణ పాండురంగయ్య అనే ఒక వంశాయతీ బోర్డు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు E. O. (P), అనేవారు. ఆయనకు మాట మాటకూ 'ఇక్కడొక పాయింట్ వుందండోయ్' అంటూండేవారు. ఆయన గారిని పాయింటు పాండురంగయ్య అనేవారు!

ఇలా వుత్త పుణ్యానికి కొందరికి, వృత్తివరంగా కొందరికి, తప్పచేసి కొందరికి, ఒప్పుచేసి కొందరికి, ఇంటి పేర్లు మారితే చేజేతులా, ...కాదు నోటి తీటతో, మార్పు కొని తెచ్చుకున్న ఘనులూ వున్నారు. వారి ఊత పదాలు వారి కొంప ముంచాయి. ఒకాయన పది నిమిషాల సంభాషణలో, పదహారు సార్లు 'పరిస్థితి, పరిస్థితి' అని అవసరమున్నా లేకున్నా వాడేవాడు. ఆయన పరిస్థితి వరంధామయ్య! ఇంకొకాయన మాట మాటకు 'ఏం సమాచారం! ఏం సమాచారం! నీ సమాచారం నాకు తెలుసులే, అక్కడి సమాచారం ఎట్లుండో!....' ఇలా సాగేది. ఆయన సమాచారం శంకరయ్య! 'ఏమంటావ్ ఈశ్వరయ్యలూ, 'మాటవరసకు' మల్లయ్యలూ, 'అసలు నీసలు' ఆనందరావులూ, ...ఇలా ఎందరో మహానుభావులు!

ఇంటి పేర్లు ఇంకొక విధంగా మారిన దాఖలాలు కూడా వున్నాయి. వాళ్ళు నివాసమున్న స్థలాల్ని బట్టి కూడా మారడం కద్దు. 'వడమటింది' పావయ్య, కొండమీది గోవిందరావు, కొనింది కూర్మయ్య ఇలా. ఒక పెద్ద మనిషికి నలుగురు కొడుకులు. నలుగురూ బాంకు ఉద్యోగస్థులు. ఇంకేం? ఆయన బాంక్ బలరామయ్య! వాళ్ళను ఈ విధంగా అందరూ పిలుస్తారనీ వారికి తెలుసు. చాలి మంది ఏమీ అనుకోరు కూడా. ఎటొచ్చి 'మచ్చ'పడిన 'నూటుకేసు' బావతు దవ్వు!

ఒక విషయాన్ని చాలా విపులంగా చెపుతుంటే ఈ రామాయణం 'అంతా ఎవరికి కావాలయ్యా! ఏదో అడిగితే 'భారతం' మొదలెట్టావేంటి అని వవిత్ర మైన మన పురాణాలను పరోక్షంగా అపహాస్యం చేస్తాం. నమ్మదగని విషయాన్ని 'పురాణం' చెప్పకు, అనీ, హరికథ చెప్పకూ అని అవహేళన చేస్తాం. పావం, పవిత్ర పదాలకు కూడా కాలప్రవాహంలో పెదార్థాలు ప్రాప్తించడం సహజమే నేమో! రాజకీయాలు, దేశభక్తుడు, డిప్లోమేట్, నిండికేట్ వీటికి పెదార్థములు రావటం లేదా?

చివరగా ఒకమాట. వంశ నామమునకు 'ఇంటి పేరు' అని మనం వాడు తున్నాము. వంశము కాస్తా ఇల్లు ఎలా అయిందో మరి పరిశోధకులు చెప్పాలి. ఈ ఇంటిపేర్ల తతంగం ఆంధ్రులకే వున్నట్లుంది. తమిళులకు ఉన్నట్లులేదు. వారు ఊర్ల పేర్లమీదనే వ్యవహరింపబడుతున్నారు చిత్తూరు సుబ్రహ్మణ్యం, శ్రీరంగం గోపాలరత్నం, మదురై మణిఅయ్యర్, కోలార్ కృష్ణయ్యర్, పాలమాట్ కృష్ణన్, మహారాజపురం సంతానం ఇలా. యూరోపీయన్లకు కూడా ఈ ఇంటిపేర్ల సంప్రదాయమున్నట్లు వినకిడి. పరిశోధించాల్సిందే—

18. నామకరణ ప్రహసనం !

బర్మాలో నివసించే టుమాండల్ అదివాసి తెగలో అవ్వ కావలసిన వారు పుచ్చుకునే వారి దగ్గర తమ పేరును తాకట్టుపెట్టే సంప్రదాయం వుందిట అంటే ఆ అవ్వ తీరేవరకు ఋణగ్రహీత తన పేరును వాడుకోనని హామీ వ్రతం వ్రాసి ఇవ్వాలి. అవ్వ తీరేవరకూ అతగాడి పేరును వూర్లో ఎవరూ ఉపయోగించరట. తీర్చిన తర్వాతనే అతని పేరు అతనికి దక్కుతుందిట! బలేగా వుంది గదూ?

మన న్యాయవాదులు ఎవరూ ఆ ప్రాంతాలను చూచినట్లు లేదు! సరే. ఆ సంగతి వదిలేద్దాం.

మొన్న మాకొక పెద్ద సమస్య వచ్చివడింది. ఆర్థిక సమస్య అయితే, అప్పో సోప్పో చేసి రేదా, అడ్వాన్సుకు అపై చేసి పరిష్కరించ వచ్చు. మా సమస్య ముందు కుత్రాళ్ళను కె జీ. లో, నర్సరీలో చేర్చటం పెద్ద సమస్య కాదు. మహానగరాల్లో ఫ్యామిలీ పోర్షను దొరికించుకోవడం సమస్య కాదు. వీసా సంపాదించడం పైసాలుంటే సమస్యే కాదు. అవ్వలు తీర్చటం అసలు సమస్య గాదు. బెగ్, బారో, స్టీల్ అనే స్టీలు లాంటి ధర్మమాక్షు ప్రకరణ క్రిందనోయ్ ముళ్ళపూడి, మునిమాణిక్యం గార్ల ఫార్ములాను అమలుపరిచో అనాయాసంగా అవ్వ తీర్చి పారెయ్యొచ్చు! పారి సమస్య, పనిమనిషి సమస్య, ఇంటి సమస్య, ఇంతి సమస్య, సీటి సమస్యలకన్నా 'నాటి' knotty సమస్య!

నేను ఒక నియంతను కాకపోవడం వల్ల కొంత చిక్కొచ్చింది! మా ఇల్లు ప్రజాస్వామ్యానికి ప్రతీక! శాంతియుతంగా ఏకాభిప్రాయ సాధనకు నేను చేసే కృషి పంజాబ్, కాశ్మీర్, అస్సాం, శ్రీలంక సమస్యల్లాగా, అడుగడుగునా అడ్డంకులతో విఫలమౌతూంది.

మరేమోనండీ మొన్ననే, కొత్తగా జూబా వద్దులో చేరిన మా మనుమడికి, మనుమరాలికి చక్కని పేర్లు దొరక్క, ఏకాభిప్రాయం కుదరక బుర్ర నిప్పులు చెరిగే ఎండలో హెల్మెట్ పెట్టుకున్నంత వేడెక్కిపోతూంది. ఇదీ ఒక సమస్యేనా అని మరీ తీసిపారెయ్యకండి. నవ్వుకోకండి. పరిస్థితి అర్థం చేసుకుంటే మీరు నిజమేనండోయ్ అని అంగీకరిస్తారనే నా విశ్వాసం.

మాది ఉమ్మడి కుటుంబం. మడికట్టుకునే మా అమ్మకూ, మహిళా మండలిలో నెక్రబ్రటీలు, సభ్యురాండ్రూ అయిన మా కోడలమ్మలకూ బావసారూప్య సాధన బహుకర్షణ. అత్తాకోడండ్లు సరేసరి. వాళ్ళు జాతక చక్రంలో రాహు. కేతువులు ఒక ఇంట్లో ఉండడం దుస్సాధ్యం. ఎప్పుడూ ఆపోజిట్ పొజిషన్!

ఈ జటిల సమస్యను ఒక కొలిక్కి లేవటానికి, మొన్న శని, ఆది వారాలు నెలవు లవటం మూలాన, శుక్ర, సోమవారాలు కూడా - ఏనాడో టపా కట్టేసిన మా నాయనమ్మకు జబ్బుగా వుందని నెలవుచీటి గీతేసి, ఆఫీసరు ముఖాన పారేసి (వినయంగా నసుగుతూనే ఇచ్చాలెండి!) గురువారం సాయంత్రం నాలుగంటలకే చెక్కేసి, ఇంట్లో అందరు సభ్యులనూ ఆత్యవసరంగా సమావేశపరచి నామకరణ పూర్వమహాసభకు ఇబ్బంది లేకుండా రిబ్బను లేకుండానే ప్రారంభోత్సవం చేశా!

సీనియారిటీ ప్రకారం ముందు మనుమరాలి పేరు నిర్ణయించాలి. అజెండాలో వస్తు అయిటం అదే! లాంఛనంగా పెద్దావిడ గనుక మా అమ్మను అడిగా.

“దీనికెందుకురా ఇంత ఆలోచన! ప్రథమ సంతానం సలక్షణంగా శుక్ర వారం వుట్టింది. ‘లక్ష్మి’ అని పెట్టుకుందాం. మీ తాతగారి పేరు కూడా కలసి వచ్చేటట్లుగా ‘వెంకటలక్ష్మి’ అని నామకరణం చేస్తే ఆయనగారి ఆత్మ సంతోషిస్తుంది. మీకు ఫాషన్లు కావాలి కాబోలు! అయితే ‘వెంకట శ్రీలక్ష్మి’ అని

“పెట్టుకోండి” అని తన మనసులోని మాటను దాపరికం లేకుండా ప్రతిపాదించింది మా అమ్మ, చెఱగుతో కన్నులొత్తుకుంటూ.

“ఏంటోయ్, ఏమంటావ్” అని మా అబ్బాయివైపు కనుబొమలు పెత్తెత్తి ప్రశ్నార్థకంగా చూచా. మరి వాడే కథానాయకుడు! వాడు అందుకున్నాడు:

“తాతయ్య మీద నాకు కూడా చాల గౌరవం. కానీ ఈ కాలంలో పేర్లు ఆధునికంగా వుండాలి. అరుదైన పేరుగా వుండాలి. మనం ఇరవై ఒకటో శతాబ్దం లోకి అడుగిడబోతున్నాం. ఈ లక్ష్మి, సుబ్బారావు, వెంకట్రావు ఇలాంటివి చాలా, చాలా పాతవి. అదీగాక పేర్లు పెట్టడంలో చాలా జాగ్రత్తగా వుండాలి. దూరదృష్టితో ఆలోచించి, ఆ పేర్లు ఎలాంటి అవపాళనకు ‘నిక్ నేమ్స్’ పెట్టేందుకు ఏమాత్రం వీలుండకూడదు. మా ఆఫీసులో అంజనేయులు అని ఒకాయన ఉన్నాడు. ఆయన్ను వరోక్షంగా అందరూ ఇంజనాయిలూ అని పిలుస్తారు. మా బాస్ పేరు ‘పుల్లకూర విరూపాక్షయ్య’ ఫైర్ బ్రాండ్! ఆయన్ను చాటుగా ‘పుల్ల విరూపయ్య’ అనుకుంటాం. వరోకాయన కుటుంబ రావు. పిల్లల్లేదు! ‘కస్తూరి’ అనే పేరుగలాయన దగ్గరికెళ్ళితే చెమటకంపు!

“నా క్లాస్ మేట్ ‘పావని’ అని ఒకామె ఉండేది. వాళ్ళింటి పేరు ‘పీస పాటి’. ఆమెను ‘పీ, పా’ అని వుడిపింపేవారు. పేరుకు తగ్గట్టే వుండేది! ‘జి’ అనే ఇంటి పేరుండేవారు గురుమూర్తి అని పేరెట్టుకుంటే జిగురుమూర్తి అవు తాడు. ఎ. సత్యనారాయణశర్మ అని వుండేవాడు వాడిని ASS అని వేళా కోళం చేసేవారు. అలాగే ‘కా’ అని ఇంటి పేరు కలివారు ‘కిరీటి’ అనో కిషన్ రావు అనో పేరు పెట్టుకుంటే వాడు ‘కాకి’ అయి కూర్చుంటాడు! అందరూ ఎద్దేవా చేస్తారు. పేరు ముచ్చటగా ‘రత్నావళి’ అని పెట్టుకొని ‘రత్తి’ అని పిలుచుకోడం వింటుంటాం. ఇలాంటి అవకాశం లేకుండా పేరు పెట్టుకోవాలి” అని నామకరణ సూత్రాలను సూచిస్తూ ఒక చిన్న ఉపన్యాసం ఇచ్చాడు, కొంచెం యానియన్ లీడరు లక్షణాలు వట్టు బద్ధ మా పెద్దబ్బాయి.

“ఆ కాడికి నన్నెందుకూ అడగడం! నా మాటకు ఈ ఇంట్లో విలువంటూ ఉంది గనుకనా? ఏ పేరైనా పెట్టుకోండి. ఎలాగైనా అఘోరించండి!” అంటూ వండింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది మా అమ్మ, అసెంబ్లీలో ప్రతిపక్ష నాయకునిలాగా!

“ప్రొసీ. నీవే ఒక పేరు చెప్పరాదూ? దాన్నిగూర్చి సభాసదుల సదభిప్రాయం తెలుసుకుందాం” అన్నాడు ఒక సభ్యుడు.

వాదంతకుముందే ‘పార్లెక్స్’ కాటలాగ్ ఒకటి సేకరించి నట్టున్నాడు ఈ కాలం కుర్రాళ్ళు జాగ్రత్త వరులు. ‘PAIR’ అయింది. మొదట పుట్టబోయ్యే వాళ్ళకు పేరు రెడీ చేసి పెట్టుకుంటారు!

‘మానస’ అనే పేరు బాగుండదా’ అన్నాడు.

“అవును. మాడరన్ గా వుంది. మొన్న ఒక నవల్లో ఆ పేరు వచ్చింది.” సీరియల్ నవలా బాధితురాలైన పెద్ద చెల్లెలు చెప్పింది.

“ఇందాక ‘ఆంజనేయులు’ అంటే ‘ఇంజనాయలు’ అని ఎగతాళి చేసి నట్లే ‘మహానస’ కాకూడదా. లేక ‘మైనస్’ కాకూడదా?” అని ఎత్తి పొడిచింది ఇంట్లోనే వుంటూ ‘ఓపెన్ యూనివర్సిటీ’లో ఇంటర్ రెండుసార్లు తప్పి, వచ్చే వింటర్ లో ప్రైవేట్ గా పరీక్ష ఇవ్వబోతున్న మా రెండో అమ్మాయి. పేరు ‘సరస్వతి’ చదువుల తల్లి!

“అవునోయ్, సరస్వతి బుద్ధి చదువులో పనిచేయకపోయినా ‘నిక్ నేమ్ స్పెషలిస్టు’ అయిందే” అని మా పెద్దమ్మాయ్ వ్యాఖ్య!

“ఏమండీ! ఇలా జల్లెడ దృష్టిలో వెదికే అన్ని పేర్లలో ఏదో ఒక వంక కనబడవచ్చు. ‘సంధ్య’ అంటే ‘వంధ్య’! ‘హిమబిందు’ అంటే ‘మంచు

బిందె'! బాలాజీ అంటే బహులేజీ! అనిరుద్ద్ అంటే 'అన్నీరుద్దు'! బృంద అంటే బొంద! సవిత అంటే సవతి అనో లేదా వసతి అనో, ఇలా ఎన్నెన్నో చెప్పొచ్చు" అని అందాకా వూరుకున్న మా సతీమణి స్వెట్టరల్లుకుంటూనే సలహా ఇచ్చింది.

'సరళ అంటే? మరో అబ్బాయి ప్రతిపాదన. అబ్బే సరళ రేఖలూ, వక్ర రేఖలూ, జ్యామిటి వ్యవహారం. 'గజడదబ' అని నిక్నేమ్ కు ఆస్కారం' వక్కవాడి ఎదురు వ్యాఖ్య. 'మయూరి' అంటే - మరొకసారి సలహా. 'పెద్దయ్యాక నృత్యం రాకపోగా గున్నయేనుగు లాగా తయారైతే ఎబ్బెట్టుగా వుండొచ్చు' 'మయూరి' అంటే ఆడు నెమలి. నృత్యం చేసేది 'మయూరము' అంటే మగనెమలి' అన్నాడు B O L వెలగబెడుతున్న మరొకడు. 'సరే ననుకో. ఆ పేరంత నచ్చలా. మయూరి నీనిమారో హీరోయిన్ కాలు విరి గింది. అందుకని సెంటిమెంటల్ గా ఆ పేరు నాకు వద్దు' అన్నాడు మావాడు.

'జయంతి అంటే?'

'చ చ. జంతికల్లాగా జయంతి, వైజయంతి....వ్వు! బాగా లేదు.'

"సుమతి, శ్రీమతి? బాగుండదా?" అబ్బే. ఎగుమతి, దిగుమతి లాగా అదీ గాక మతి ఉండాల్సింది మనిషికి గానీ పేర్లకు గాదు.

'సురభి, సుభాషిణి, సుహాసీని ఎలా వున్నాయ్?'

'సురభి అంటే ఆవు. ఎవరైనా రోమియోలు కొంచెం పాలున్నాయా? సుర వుందా అనో ఆల్లరి వట్టింపవచ్చు. ఎవరు చూడొచ్చారు. రేవు సుభాషిణి అవుతుందో, దుర్భాషిణి అవుతుందో. ముస్సోలిని ముఖంపెట్టి ముఖారి రాగం పాడుతుందో?'

'చారుంత?'

'నథింగ్ డూయింగ్. చారు పులుసు! ఈ మధ్య ఈ 'ంత' పిచ్చి, 'వతి' పిచ్చి ఎక్కువ అయినట్లుంది. సూర్యంత, విజయంత, సూర్యావతి

లక్ష్మీస్వప్న వర్ణమాల మానిక, నీతిక ఇలా అతకని పేర్లు అతికించు కుంటున్నారు!”

‘తరులత??’

‘తలరాతలా వుంది. ఊహ!’

‘వెంకటేశ్ అంటే ఎలా వుంది?’

ప్రే. బాగాలేదు. అచ్చులో అది వెంటకేశ్ అయితే అబాసు!

ఇలా తలా ఒక వ్యాఖ్య చెయ్యటంతో ఏకాభిప్రాయం కుదరక “సరే. అమ్మాయి పేరు బాగా ఈ రాత్రికి ఆలోచించి రేపు నిర్ణయించుకుందాం. అబ్బాయి పేరు విషయం చర్చిద్దాం” అన్నాడు మావాడు.

“టాగూర్ అని పెడదాం.” అని ఒక అయోచిత సలహా.

మళ్ళీ గొంతు సవరించుకొని మావాడు ఉపన్యాసం మొదలెట్టాడు:

“మన తెలుగువాళ్ళకు ఒక తెగులు! అనుకరణ జాడ్యం. తెలుగు వాళ్ళలో, సుబాస్ లున్నారు. దిలీప్ కుమార్ లున్నారు. నెహ్రూలు ఉన్నారు. శరత్ లున్నారు. ఉత్తర హిందుస్థాన్ లో ఎక్కడైనా ఒక్క, కనీసం ఒక్క వేమన, త్యాగరాజు, వీరేశలింగం, రుద్రమదేవి ఉన్నారా?” విశ్వకవి టాగూరు కావచ్చు. కానీ మన పేర్లను వాళ్ళు ఒక్కరూ పెట్టుకోనప్పుడు మనం వాళ్ళ పేర్లకై ఎగబడడం ఎందుకు? రామరావులు వాళ్ళలో లేనప్పుడు రాజేశ్ లున్నారు మనలో ఎందుకుండాలి? వాళ్ళ పంజాబీ దుస్తులు, చుడీదార్థూ మనం దిగుమతి చేసుకున్నాం. మన వంచకట్టు, చీరకట్టు వాళ్ళు అనుకరిస్తున్నారా? ఎన్నికలప్పుడు రాజకీయ నేతలను వదలండి! మన తెలుగు నీనిమా ప్రతికల్లో, ఇతర వారప్రతికల్లో హిందీ నటులనుగూర్చి శ్రుతిమించిన వబ్బిసిటీ ఇస్తాం. తెలుగు నటులనుగూర్చి, దక్షిణాది తారలను గూర్చి, వాళ్ళు అంతగా బాకా ఊదుతున్నారా? మన తెలుగువాళ్ళంటే అందుకే ఉత్తర దేశమంతా అంత చురకన. వాళ్ళు ఆంధ్రులను మద్రాసీలనే ఇప్పటికీ వ్యవహరిస్తారు” అని ఆవేశంతో ఊగిపోతూ చెప్పాడు. వాడు ఆ మధ్యనే తెలుగుదేశం పార్టీలో చేరి,

గిట్టుబాటుకాక, ఈ మధ్య కాంగ్రెస్ టికెట్ కై కిందా మీదా వదుతున్నాడు లెండి. “నీదేపార్టీ” అని ఎవరైనా అడిగితే, “ఎవరు టికెట్ ఇస్తే వాళ్ళ పార్టీ. కావలసింది పదవి కానీ పార్టీకాదు” అని పావం ఒప్పేసుకుంటాడు ప్రయివేట్ గా!

“ప్రసాద్ పేరు బాగుంటుందేమో?”

“ఓ మోస్తరుందనుకో. కానీ ఇంగ్లీషులో వ్రాస్తే చివర SAD వస్తుంది. ఆ ట్రాజిడీ పేరు వద్దులే.”

“తెలుగు తెలుగు అంటావ్, ఇంగ్లీషు సంగతెందుకూ?” మరొక గొంతు.

“అవుననుకో. ఇంగ్లీషు ప్రపంచ భాష. మనదేశం నుంచి ఎన్ని శతాబ్దాలైనా పోదు!”

“దయానంద్ ఎలా వుంది?”

“ఉహూ! DAYANAND ను విడిస్తే DAY ANAND అవుతుంది. వగలు మాత్రమే ఆనందుడు కావచ్చు.”

‘రవికుమార్ ?’

‘పైరవికుమార్’ అనే నిక్ నేమ్ కు అర్హుడు కావచ్చు. అదీగాక, సూర్యుని కొడుకు శని. శనిగాదొస్తున్నాడు అంటారు!’

“దండపాణి అని పెడితే? మన ఇంటి పేరు కోవల్లె. కోదండపాణి అని శ్లేషగా కూడా పిలివ్వచ్చు.”

‘అది ఇంగ్లీషులో K. D అవుతుందే?’

అయ్యో! ఇదండీ మా నమస్క!

కొంతమంది క్రొత్త వ్యక్తులు ప్రారంభించే ముందు వ్యక్తికకు ఒక మంచి పేరు సూచించిన వారికి బహుమతి అని ప్రకటిస్తుంటారు. అలా మేము కూడా ఇస్తే బాగుంటుందేమో అని ఆలోచనలో వడ్డాం.

ఈ రోగా, తుది నిర్ణయం తీసికునేవరకూ మనుమడిని ‘నానీ’ అనీ, మనుమరాలిని ‘జానీ’ అనీ పిలుచుకునేందుకు ఏకగ్రీవంగా నిర్ణయించుకున్నాం. పేరు సూచిస్తారు కదూ!

19. ముద్రారాక్షస ప్రహసనం

ఆ మధ్య, ఒక కార్టూన్ చూచా. ఒక వత్రికాధిపతి వద్దకు కొంతమంది పూప్ రీడర్ ఉద్యోగానికి వెళ్తారు. “మేము కాళిలున్నా యని వత్రికా ప్రకటన ఇవ్వలేదే?” అంటాడు సంపాదకుడు. “నిజమే అనుకోండి అపూర్వమైన మీ వత్రిక ఖుణ్ణంగా చదివి, మేమే హడావిడిగా వచ్చాం!” అంటారు అభ్యర్థులు. ఈ కార్టూన్ ఆర్థం కాలేదా? నమస్కారం!

తంజావూరు తాళవత్ర గ్రంథాల్లోని వ్రాతల్లో తప్పులు దొర్తాయో, లేదో తెలియదు. కానీ, ఈ అచ్చయంత్రాలు వచ్చినప్పటి నుంచి అచ్చ తప్పులు ఒక న్యూసెన్సు. తప్పుల వట్టిక లేని పుస్తకమంటూ సామాన్యంగా వుండదు. సదరు వట్టికలలో కూడ అచ్చ తప్పులుండటం కద్దు! కొన్ని తలనెప్పి తెప్పినై, కొన్ని నవ్వు పుట్టిస్తాయ్. చిన్న, చిన్న తప్పులైతే చూడగానే స్ఫురిస్తాయ్. అవి అమాయకంగా దొరికిపోతాయ్. కాబట్టి వాటితో సర్దుకపోవచ్చు.

వచ్చిన తిప్పలు రెండో రకం తప్పులతోనే. వీటికి ‘దొర తప్పులు’ అని ముద్దుగా పేరెట్టా! ఘరానా పెద్దమనుష్యులు! మారువేషాల్లో వుంటాయ్. మన దుంప తెంచుతాయి. ఎందుకంటే, అవి కూడా నిర్దుష్టమైన, స్వతంత్ర పదార్థా గానే కనిపించి చస్తాయ్, కాదు, పాఠకులను చంపుతాయి. చప్పున స్ఫురించని అసలు నీసలు ముద్రారాక్షసులు!

‘రవిగాంచని చోట కవిగాంచునే కదా, అని ఒక కవి అన్నాడే గాని అచ్చ తప్పుల విషయములో మాత్రం ఆ సూత్రం “అపై” కాదు. రవియేకాదు సహ స్రాక్షుడైన ఇంద్రుడు కూడ ముద్రారాక్షసులను పనిగట్టలేడు! ద్వినేత్రులు,

చతుర్నేత్రులు, అయిన, రచయితలు, త్రులు, కవులు, వయిత్రులు ఒక లెక్కా?!

ఇటీవల ఒక ప్రముఖ దిన పత్రికలో “ఫలానా వ్రసిద్ధ నినీ నటి (పేరు వద్దు) తిరుమల కొండపైన దేవాలయం లోవల అంగ వ్రదర్శనం చేశారు” అని వడింది. పోనీ ఏ “స్ట్రీకింగ్” భావతో అనుకుందామా అంటే వవిత్ర దేవాలయ మాయె. అయ్యా, అది “అంగ వ్రదక్షిణం” నకు వచ్చిన అవస్థ!

ఒక సువ్రసిద్ధ గాయక సారవౌముని సత్కరించే సన్మాన వ్రతంలో ‘ఓ గాన కళా గర్వాంధా!’ అని సంబోధన! ఇది ‘గంధర్వా’కు వట్టిన శని!

ఒక పేవర్లో ఫలానా మంత్రిణి గారికి ఫలానా వూర్లో రాత్రి ‘కామం’ ఏర్పాటుచేశారు. రహదారి బంగళాలో అన్ని హంగులు ‘వడకృందీ’గా అమర్చారు అని అక్షరాలా వుంది. పావం శమించుగాక! అది ‘మకాం’కు ‘వకడృందీ’కి వట్టిన ఖర్మ!

ఒక సీరియల్ కథలో “మీ పొగాకు భార్యను ఒక నెల రోజుల పాటు అద్దె కిస్తారా?” అని అడుగుతాడు ఒకడు. పొగాకు “బ్యారను” అవిధంగా ముద్రా రాక్షసునిచే సత్కరించబడింది! మరొక చోట ఒక పెండ్లికాని అమ్మాయి తన బాయ్ ఫ్రెండును పరిచయం చేస్తూ “ఇతడు మిస్టర్ శరత్ అని పెద్ద కంపెనీ మేనేజరు. అయిదు వేల రూపాయల జతగాడు” అని అంటుంది. (జీతగాడికి వట్టిన గ్రహణం!)

నీనిమా తారలను కూడ ఎన్నికల బరిలోకి దింపుతున్న రోజులివి. ఒక చోట “భారతీయ జనతాపార్టీ కాంగ్రెసు ‘కన్నాంబ’ల పొందింది. అని వడింది. అయ్యా! కాంగ్రెసు కన్నా, బలం పొందింది అని భావం!

ఒక వివాహ మహోత్సవాహ్వావ ప్రతికలో “.... .... అను కన్యారత్నమును పలానా నరునకు ఇచ్చి” అని అచ్చు అయింది. నరులకు గాక వానరులకూ, గంధర్వులకూ, కిన్నర కిం పురుషులకూ ఇస్తారా అనుకున్నా.

అదే ప్రతికలో, కన్యారత్నం ఇండియన్ ఓవరీస్ బాంకులో పనిచేస్తున్నట్లు అచ్చు అయింది ఖర్మ! ‘ఓవరీస్’ బాంక్! “ఓవరీస్” అంటే అండాశయములు అని ఆర్థం!

ఒక తెలుగు పాఠ్యగ్రంథములో “ఎవ్వనిచే జనించు” అనే పద్యములో “జవ్వనిచే జనించు” అని గానీ, బాలేందువదన అనుటకు బదులు “బ్రాలేందు వలన!” అని గానీ, కృష్ణదేవరాయలు భోజుని వండివాడు అనడానికి “వంట వాడు” అని అచ్చయ్యాయనుకోండి. పాపం, ఆ తెలుగు మాస్టారి అవస్థ ఊహించండి!

ఒక పుస్తక సమీక్షలో పలానా గ్రంథకర్త రచనల్లో “వైవిధ్యం ఉంది”కి బదులు వైధవ్యం అని అచ్చయిందండీ! గోవిందా, ఎంత ఆబాసు!

“అయ్యా! ఇంటిల్లపాదీ మా కంపెనీవారు తయారు చేసిన బలవ్యర్థక బాషదాన్ని నేవించండి” అని ప్రకటన! ఆ ‘యా’ వత్తుతో యావత్తు ప్రకటన వృధా!

ఎన్నికల జాబితాను కాంగ్రెసు కమిటీ ‘పిసికి’ పంపించారట! బాబూ! పి.సి.సి.కి అండీ!

ఒక రాజకీయ నాయకుడు ఎన్నికల ప్రసంగంలో మన మురికివాడల పెరుగుదలకు శాయశక్తుల్లా కృషి చేస్తానని వాగ్దానం చేసినట్లు వార్త. ‘మెరుగుదల’ ‘పెరుగుదల’ అయింది. తలకెక్కటం ఎలా!

పలానా జిల్లా ఆధికారి తమ 'కీపు'ను ప్రభుత్వ అనుమతి లేకుండా పొరుగు రాష్ట్రానికి తీసికెళ్ళారట! అందులో పెద్ద తప్పేముంది అనుకున్నా కాని, అది 'జీపు'! బాబూ!

క్షమించండి. ఒకసారి పేషెంట్ మంత్రిగారు శ్రీశైలం జరివిద్యుత్ కేంద్రమును దర్శించారు అనుటకు బదులు 'శై' తర్వాత స్పేస్! 'జ' కు ఇవతల 'స్పేస్' లేకపోవడం! రామ రామ! నేను చెప్పను ఊహించుకోండి!

మరొకచోట, మంత్రిగారు రివబ్లిక్ దినోత్సవ సందర్భంగా బ్రహ్మాండ మైన బహిరంగ సభలో ప్రసంగిస్తూ కాంగ్రెసు పాతకాన్ని గూర్చి సింబాలిక్ గా విశ్లేషించారని వార్త. పాపం, పతాకానికి పాతకం అంటగట్టాడు కంపోజిటరు. "మంత్రిగారికి అంటగట్టియుంటే" అదొక ఊరడింపేమో!

పలానా కలెక్టరుగారిని పలానా జిల్లా నుంచి ఢిల్లీకి 'బలి' చేశారట (బదిలి!)

వెంకట "రమణ"మూర్తిని వెంకట "మరణ"మూర్తిగానో, ఆహ్వాన పత్రికలో 'సకుటుంబముగా' రావలెను అనుటకు 'నకుటుంబముగా' అనో వడిందా- ఎంత తలవంపులు! 'జి గురుమూర్తి'లో ఆ 'పుల్ స్టాప్' కు ఎంత విలువో గమనించారా?

ప్రధాన మంత్రిగారు ఒక బ్రహ్మాండమైన సభలో ఉవన్యసిస్తూ 'మన దేశంలో మాదకద్రవ్య పరిస్థితిని బాగా అభివృద్ధి చేసికోవా'లని ఉద్ఘాటించినట్లు వార్త! అర్థమైందా? "మారక" ద్రవ్యమండీ!

ఒక ప్రతకథల పుస్తకంలో 'ఈ ప్రతమాచరించుట వలన ప్రజలందరు ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యములను సుఖరోగములను పొంది, మరణానంతరము ముక్తిని పొందెదరు' అని ఉందండీ. తప్పు ఎక్కడుందో కనుక్కోండి! మహా ప్ర'లో'!

పార్లమెంటులో ఒక సీనియర్ సభ్యుడు 'తాగి' స్పీకరువద్ద బైతా
యించాడట! తప్పు కనవడిందా? (త్యాగి గారట!)

పెండ్లికొడుకు గారు గోదెడ్డ బీరువా, టి.వి. వంది మంచము కావాలని
వట్టుబట్టాడట! ఆ.... బోధవడిందా?

ప్రధాన మంత్రిగారు అసందర్భంగా ప్రసంగించారట. (స్వామీ.... ఆ
సందర్భంగా.)

ఇరిగేషను మంత్రి అనడానికి ఇరిదేషను మంత్రి అనీ, Minister for
Scheduled Tribes కు బదులు Scheduled bribes, Andhra
Pradesh grape growers Association కు బదులు grave growers
Association అనో కాంగ్రెసువారు ఉదార స్వభావులనుటకు 'ఉదర' స్వభా
వులు' అనో, ఆనరబుల్ మినిస్టర్ అనడానికి ఆ నర బుల్ మినిష్టరు అనో,
కరకమలములచే ప్రారంభించబడినది ఆనటానికి కరక మలములచే అనో
వడిందనుకోండి. కొంపలంటుకోవూ!

ఇలా రాసుకుంటూ పోతే ఒక గంథము, సారీ, గ్రంథము అవుతుంది.
ఈ అచ్చుతప్పుల ప్రహసనం మన సహనమును పరీక్షిస్తాయి. చదివేవారికి
నెలతప్పి, సారీ తలనెప్పి!

20. అధికార భాషా ప్రహసనం!

నేను చిట్రరైన కొత్తలో ప్రభుత్వం వారి వద్ద నుండి నాకొక లేఖ వచ్చింది. “గోపనీయము” అని దానిపైన ఎర్ర సిరాతో వ్రాశారు. లేఖలోని సారాంశమిది:

“మీరు డిప్యూటీ డైరెక్టరుగా కొలువులో వుండగా మీ క్రింద పనిచేసిన ఈ క్రింది ఉద్యోగుల ‘రహస్య పత్రము’లను పంపలేదు. ఇప్పటికి మూడు స్మృతిపత్రములను పంపితిమి. వెంటనే పంపవలెను.

1. .... వర్యవేక్షకుడు
2. .... ఉ-శ్రే-స
3. .... ది-శ్రే-స

సంతకము
మండలాభియంత

మండలాభియంతలో డైపులో ‘మ’ కు కొమ్ము పడిందనుకోండి. ఆ కొమ్ము మనకొద్దు!

సదరు లేఖను చూచి, ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువు వెలగబెడుతున్న మా మనుమడు ఒకటే నవ్వు. ‘ఏమిటా?’ అన్నా. గోపనీయము స్మృతిపత్రము ఉ-శ్రే-స. ఎల్సెట్రాలకు ‘మీనింగ్’ వివరింపుడు’ అన్నాడు.

‘గోపనీయము’ అంటే కాన్సిడెన్సియర్ అనీ ‘స్మృతిపత్రము’ అంటే ‘రిమైండర్’ అనీ ‘మండలాభియంత’ అంటే ‘రిజనల్ డైరెక్టర్’ అనీ, ‘వర్య వేక్షకుడు’ అంటే సూపరిండెండెంటు అనీ విశదీకరించా.

“అది సరే. ‘ఉ.శ్రే.స.’ ‘ది. శ్రే.స.’ అంటే?” అని అనుబంధ ప్రశ్న వేశాడు. నాకూ వెంటనే స్ఫురించాలా. బుర్ర బద్దలు కొట్టుకుంటే (అంటే బాగా ఆలోచిస్తే అని అర్థం!) అవి అవ్వర్ డివిజను అసిస్టెంట్లు, రోయర్ డివిజన్ అసిస్టెంట్లకు అనువాదాలు అని అర్థమైంది. ఉ.శ్రే.స. అంటే ఉన్నత శ్రేణి సహాయకుడు! ది.శ్రే.స. అంటే దిగువ శ్రేణి సహాయకుడు!

ప్రభుత్వ పారిభాషిక పదకోశమును మన వండిత ప్రకాండులంతా, మెదడు చించుకొని, కాళ్ళు కడుగుకొనుట అంటే పాద ప్రక్షాళన అని అను వదించినట్లు తయారు చేశారు! మాతృ బాషలోనే ఆఫీసు కరస్పాండెన్సు (కార్యాలయోత్తర ప్రత్యుత్తరములు!) జరగాలి అనే దీక్ష, ద్యేయము అభిరషణి యమే, వచ్చిన చిక్కల్లా ఈ ఆర్భాట భూయిష్ఠ పదకోశముతోనే! పదహార జాల ఆంధ్రునికి కూడ స్ఫురిందని పక్కిలో (నూరు పైసలు అనాలని స్ఫురిం చింది లెండి.) నా మటుకు నాకు “పదహారజాల ఆంధ్రుడు”లో వున్న తీవి ‘నూరు పైసలాంధ్రుడు’లో పైసలవుతుందని అనుమానం.) ఈ పదకోశము అనువాదకుల పాండితీ ప్రకర్షను ప్రకటిస్తుందేమోగానీ, సగటు మనిషికి వెగటు పుట్టించవచ్చు!

రైలు అంటే పల్లె కుర్రవానికి కూడా తెలుసు. దూమ శకటము అని పారిభాషిక పదకోశములో అసలు ఎందుకు చోటు చేసుకోవాలి? మరి ‘దూమం’తో పోకుండా డీజెయిల్ తో పోయ్యే రైలు దూమ శకటం అవుతుందా?

దైరక్టరు అంటే నిరక్షరాస్యుల క్కూడా తెలుసు. “సంచాలకుడు” అని ఒకరూ “దర్శకుడు” అని ఒకరూ ‘అభియంత’ అని మరొకరూ ‘నిర్దేశ కుడు’ అని ఇంకొకరూ హడలగొడితే ఎలా?

తమిళనాడులో ఈ బాషా (దుర)భిమానం ఎక్కువ. ఉత్తర హిందూస్థానం సంగతి సరేసరి! వైర్లెస్ అసిస్టెంటు అంటే 'వితంతు సహాయక్' అట. PTO అంటే 'వృష్ డేఖియే' అంటారు! తప్పొప్పుల వట్టికలో 'శుద్ధరూప్, అశుద్ధరూప్' అంటారు! ఎంత వికారం!

ఒకచోట 'జిల్లా పోలీసు నూవర్నెంటు 'వారి' కార్యాలయము, పరానా వలయము అని బోర్డు ఈ "వారి" జబ్బు తెలుగు వారి కెక్కువ. వార్డు, గార్డు అసలు ఎందుకు? అసలు 'అఫీసు'ను కార్యాలయము అనడం తప్పు. అది ఆలయమూ కాదు; వారు కార్యాల్లో లయమైపోరు.

“వనులుగావు నేడు పైళ్ళలో, బరువులన్

పెట్టుకున్న - కాక వట్టకున్న!”

ఎందుకొచ్చిన అవస్థ? కార్యస్థానము అంటే చాలదా?

పోతే, పై బోర్డులో 'పోలీసు'ను దింపుకున్నారు. 'నూవరించెండెంటు'ను 'నూవర్నెండ్'గా త్రప్తు చేసినారు. అలాగే 'సర్కిల్'ను దింపుకుంటే కొంపలంటుకుంటాయా? మధ్యలో 'వలయము' ఎందుకు? మరి 'సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్'ను 'వలయ' తనిఖీదారు అంటే హాస్యాస్పదంగా వుండదా?

ఒకచోట ప్రౌఢ శిక్షణ వరీషామండలి అని బోర్డు! అది యేకాభి ఇప్పటికీ అర్థం కాలేదు. 'గ్రాండ్ వాటర్ డిపార్టుమెంటు'ను 'భూగర్భజల శాఖ' అని ఒకచోట, అంతర్జల విభాగము అని మరొక చోట వ్రాశారు!

'డిపార్టుమెంట్ ఆఫ్ కల్చరల్ ఆఫ్ఫైర్స్' అంటే 'సాంస్కృతిక శాఖ' అంటే సరిపోదా? లేదా సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల విభాగము అన్నా చాలు. 'సాంస్కృతిక వ్యవహారాల శాఖ'ట! 'వ్యవహారం' అంటే కోర్టు తగాదా అనే అర్థంలో వాడుకలో వుంది. ఎంటమాలజీ 'అసిస్టెంట్ అంటే 'కీటక' సహాయకుడు అనీ, మైకాలజీ అసిస్టెంట్ అంటే శిలీంధ్ర సహాయకుడు అనీ బోర్డులు తగిలించుకున్నారు!

మీ దరఖాస్తు 'పాఠము'లో 'ఆరోపము' లన్నీ సరిగా నున్నవో లేదో జాగ్రత్తగా చూచుకొనుడు' అని ఒకచోట వ్రాశారు. 'ఆరోపము' అంటే ఎంట్రీకి అనువాదము. ఏం, 'పాఠం' తీపు, 'ఎంట్రీ' చేదా? అసలు "దరఖాస్తు" తెలుగా?

ఇచ్చట స్వచ్ఛమైన తెలుగులోకి 'తర్జుమా' చేయబడును అని ఒకరు బోర్డు తగిలించుకున్నాడు. అసలు 'తర్జుమా' 'జవాబులు' తెలుగా?

'ఉమెన్స్ కన్సూమర్స్ పారడైజ్' అంటే వనితల వినియోగదారుల స్వర్గమట! పావం శమించుగాక! ప్రభుత్వ పాఠశాల అనకుండా రాజకీయ పాఠశాల అని కొన్ని రాష్ట్రాల్లో, 'హైస్కూలు'కు ప్రౌఢ విద్యాల అనీ, ఉన్నత పాఠశాల అనీ తలా ఒక రకంగా గీకిపారేస్తున్నారు!

'Child guidance Bureau' కు 'శిశు దర్శక విభాగము' అని బోర్డు. ఆయ్యా! పరివాలిత స్థానిక ప్రజా దెలిపోను! ఏమైనా అర్థమేందా? 'కాలేజ్ ఆఫ్ కామర్సు ఎడ్యుకేషన్' అంటే ఒక ప్రబుద్ధుడు ఉన్నత వ్యాపార విద్యా కేంద్రము అనటానికి బదులు ఉన్నత విద్యా వ్యాపార కేంద్రము అని అమాయకంగా అనువదించాడు. పావం, విద్య వ్యాపారంగా మారిందని ఉన్న విషయం బహిర్గతం చేశాడు!

అధికార బాష తెలుగులోనే వుండాలని వాదించే వీరాభిమానులకు ఒక మనవి. జన సామాన్యం నోళ్ళలో నాని, నాని స్థిరపడిపోయిన వదాలను వదలి ఆలమారా గూళ్ళలోని నిఘంటు వదాలను ఎక్కినే చిక్కొస్తుంది. కిడ్నాప్, స్మగ్లర్, మాఫియా గాంగ్, హైజాకింగ్. ఇలాంటి వదాలకు అనువాదాలనవసరం. వాటిని వాడుకుంటే తెలుగు వారి ఆత్మాభిమానం దెబ్బ తినదు. అలా గాక, మా మిత్రుడు యాజ్ఞవల్క్యుం వ్యాప్రేక్ష్యర శర్మ (వాడు ఆంధ్ర గీర్వాణాల్లో శిరోమణి లెండి) నూచించినట్లు ఈ క్రింది విధంగా అనువదినే మన పని గోవిందా! చిత్తగించండి:

Fish Plate = మత్స్య పలకము

Head Office = శీర్ష కార్యాలయము

Starred question = నక్షత్రీకృత ప్రశ్న

Members of Standing Committee = ఉత్తిష్ట సమావేశ సభ్యులు

Red Handed = ఆరుణా హస్తాలతో

My God! = ఓహి! నా దేవుడో!

Easy Chair = సులభ కుర్చీ

Net work Programme = నికర కార్యక్రమము

Zero Hour = శూన్య ఘడియ లేదా సున్న గంట

Electric Dry cleaners = విద్యుత్ నిర్జల పరిశుభ్రకులు

Lipstic = ఓష్ఠకాష్ఠము

Wave length = అల నిడివి

Tail piece = తోకముక్క

Pin code = సూది సంకేతము

Wrong thread = తప్పుడు దారము

Drawing Room = చిత్రలేఖన గది

Living Room = బ్రదికియుండే గది!

Sleeping Partner = నిద్రాణభాగస్వామి లేదా సుమ ప్రభాగస్థుడు

Man Hole = మానవ రంధ్రం!

Brake Van = నిలుపు వాహనం

కానీ చివరిగా ఒక్కమాట. ఇతర బాషల కన్న తెలుగుబాష ఎంతో పరిపూర్ణికరమైనది. కనీసం ఇతర బాషలకు తీసిపోదు. పాశ్చాత్య, తురుష్క బాషల ప్రభావంతో వేలకొలది పదాలు కొట్టుకొనిపోయాయి. అలా మరుగున పడిపోయిన పదాలను పునరుద్ధరించవలసిన అవసరం ఎంతో ఉంది!

21. న్యాయవాద ప్రహసనమ్

నాకొక సందేహం. అసలు స్టీడరు అడ్వకేటు కోర్టు జడ్జి. వీటికి మనము వ్యవహరిస్తున్న తెలుగు పదాలు సరియైనవేనా అని! స్టీకరు, అడ్వకేట్లను న్యాయ వాది అనటం అన్యాయం! సంస్కృతంలో 'ప్రాద్వివాకుడు' 'అక్ష దర్శకుడు' అని వుంది. తెలుగులో 'తగవరి' అని వుంది. సంస్కృత పదాలు పామరులకు, సగటు మనిషికి నోరు తిరగవు అనుకుంటే తగవరి అని పిలవడం తగవు. లేదా వాదించువాడు కాబట్టి 'వాదకుడు' అనొచ్చు. అంతేగానీ, న్యాయవాది తప్పు. తప్పున్నర. ఒక న్యాయవాది కేసు గెలిస్తే ప్రతివక్ష న్యాయవాది అన్యాయ వాది కావాలి గదా!

అలాగే న్యాయస్థానం! గెలిచిన ప్రతి కేసులో న్యాయమే గెలిచింది అని గుండె మీద చేయి వేసుకుని చెప్పగలమా? పత్రికల్లో వడ్డ ప్రతి రచన ప్రశంస నీయంగా వుందనగలమా? తిరిగొచ్చిన రచనల్లో ఎన్నో భేషుగ్గా వుండొచ్చు. పత్రికల వారికి స్థలా బావము, అవగాహన లేమి, మొహమాటాలు ఎన్నో వుండొచ్చు. అలాగే న్యాయస్థానాలకు సాక్ష్యాధారాలే మూల స్తంభాలు. అమెరికా సుప్రీంకోర్టులో ఒక న్యాయవాది వాదిస్తూ "ఇది న్యాయస్థానం అని మనవి చేస్తున్నాను" అన్నాట్ట. వెంటనే న్యాయమూర్తి ఆలివర్ వాండెల్ హోమ్స్ "మీది పొరపాటు. ఇది కేవలం చట్టాన్ని వరిరక్షించే చోటు మాత్రమే!" అని సమాధానం చెప్పాట్ట. కాబట్టి వకీళ్ళ వాదనా పటిమను బట్టి సమయస్ఫూర్తిని బట్టి, మనోబలాన్నిబట్టి, 'మనీ'బలాన్నిబట్టి, నైతిక ప్రవర్తనలబట్టి. జడ్జిగారి మూడ్నుబట్టి అన్నిటికీ మించి, వాదిప్రతివాదుల కర్మఫలాలనుబట్టి తీర్పులు వస్తుంటాయి! ఇంతకన్నా ఎక్కువ వ్రాస్తే నన్ను కోర్టు ధిక్కారణ నేరంక్రింద సత్కరిస్తారేమో? ఆ మీద నా 'రాతే' మారవచ్చు! అంచేత న్యాయస్థానం అనే బదులు 'తీర్పుల కార్యాలయము' అని పెట్టుకోవచ్చు గదా?

పోతే, జడ్జి, మున్సిఫ్ మేజిస్ట్రేట్లను “న్యాయమూర్తు”లంటున్నాము. వాళ్ళు కేవలం తీర్పులులే గదా! సదరు తీర్పులు ఇరవై నాలుగు వన్నెల బంగారం లాంటి తీర్పులైతే, క్రింది కోర్టులు, పై కోర్టులు, హైకోర్టులు, సుప్రీంకోర్టులు ఎందుకు? ఒక న్యాయమూర్తిగారి తీర్పు పై కోర్టులో తుడిచిపెట్టుకొనిపోతే మరి ఆయనగారు అన్యాయమూర్తి కావాలి. ‘తీర్పురి’ అంటే విమర్శకు లావు లేదు.

అసలు ఈ న్యాయస్థానాలంటే నాకు తెలుగు వ్యాకరణంలో సంది ప్రకరణం స్మరణకు వస్తూంటుంది. తుది తీర్పువరకు సందిగ్ధావస్థ! ‘విజయం’ వైకల్పిక సంది! ‘వ్యయం’ నిత్య సంది! మరి తీర్పుల్లో జావ్యంబు బహుళంబుగా నయ్యేదీ!.

‘న్యాయం’ అంటే ఏమిటి? మర్కట కిశోర న్యాయం, మార్జార కిశోర న్యాయం, మృణాళర న్యాయం. భ్రమర కీటక న్యాయం.. ఈ న్యాయాలు వేరు. ఇక్కడ మార్చలేని ‘ధర్మం’ అనే అర్థం! వీటిని భగవంతుడు దక్క కాసనాలు మార్చలేవుగాక మార్చలేవు!

అలాగే సాంఘిక న్యాయం వేరు. కాసన న్యాయం వేరు. ఏటికి పొత్తు కుదరవచ్చు. కుదరక పోవచ్చు. రెండు మూడు దశాబ్దాల క్రితం వరకు ఎంత మంది పిల్లలను కన్నా అది న్యాయ విరుద్ధం కాదు. కానీ ప్రస్తుత సమాజ పరిస్థితుల్లో అది అన్యాయమే. పెళ్ళి మంత్రాల్లో “దశపుత్ర మాతరమ్” అని వుంది. ఇలా వధూవరులను ఆశీర్వదించితే, పోషించడం మాతరం సుతరామూ గాదు. “ఒకటి, రెండు మాత్రం” అని అంటారు!

సాంఘిక న్యాయం, ఒక విధంగా మానవ నైజానికి సంబంధించింది. అల్పజ్ఞి సంఘం అణగ ద్రొక్కుతూనే వుంటుంది. మేకను చంపుకొని లొట్ట లేస్తూ తినటం, పాముకు పాలుపోసి పూజించడం, మెత్తని వాడిని ఈసడించు కోవడం, “దుర్జనం ప్రథమం పందే” అన్నట్లు దుష్టుడికి భయపడి దూరంగా

వుండటం.... ఇది యితే! ఎన్ని శాసనాలూ మార్చలేవు. మనిషి తత్త్వమే అంత. గాలిని చూడండి. అది చిరు దీపమును ఆర్పిపారేస్తుంది. అదే గాలి పెనుమంటను ఎగదోడి ఇంకా పెద్దగా చేసి కొంపలు కూలుస్తుంది! 'ఓ గారీ! నీకు ఎంత మాత్రం సమదృష్టి లేదే? ఎంత పక్షపాతం' అని నిలదీసి అడగలేం!

మన శరీరం సంగతే తీసుకోండి. లోవల గుండె, ఊపిరి తిత్తులు, మూత్ర పిండాలు, చిన్న ప్రేవులు, పెద్ద ప్రేవులు-ఇలా అన్నీ పావం, పరమ సాత్వికులు! మనం పీల్చే గాలిని, తినే తిండిని, త్రాగే నీటిని, శుభ్రపరచి మంచిని మాత్రమే స్వీకరిస్తాయి. కానీ, బోకుగా ఈ మన శరీరాన్ని శాసించి, నడిపించేది ఎవరు? చెడుకే తరచుగా తలవంచే మనస్సు! దేహం సంగతి ఇంతే. దేశం సంగతి అంతే సుమండి! కాదంటారా?

ఒక్క రోజీ వెధవకు జడిసి అంగళ్ళన్నీ మూసేస్తారు. బండ్ పేరుతో! మొత్తం కాలేజీ అంతా ఇద్దరు, ముగ్గురు విద్యార్థుల నాయకుల చేతుల్లో వుంటుంది. వారికి చదువూ గట్టా అక్కర్లే. జడులై, అలజడులు రేపడమే వారి పని. స్త్రీకాయుడులు! ధర్మాయుడులు! అదృశ్యంగా వారికి అమాత్యుల అండదండలుగూడా ఉండొచ్చు! విద్యాధికారులకు వారంటే లోవల బెదురు! పాంచాల దేశమైన పంజాబును పటావంచలు చేస్తూ అంబెలంచెలుగా దాదాపు దశాబ్దంనుంచి రావణకాష్ఠంగా, నిరామాటంగా రగిలిస్తూ దేశానికి, ప్రపంచానికి తలవంపులు తెస్తున్నది ఎవరు? కేవలం అల్ప సంఖ్యాకులైన బెర్రరిస్టులు గాదా! అయోధ్య గానివ్వండి. అస్సాం గానీయండి, అలజడులు సృష్టించబడే వారి సంఖ్య జనాభాలో ఎన్నో వంతు?

“సత్యవర్తనంబు జయమును పొందునా
పరమదూర్త జనుల ప్రాంగణమున?”

లోకం తీరే అంత. ఈర్ష్య, క్రోధము మన విచక్షణా జ్ఞానంమీద దాడిచేసి ఓడిస్తాయి. వార్ధక్యం వచ్చి మీదపడి మన ఆందాన్ని, మనోబలాన్ని, సహన

శక్తిని లోబరుచుకుంటుంది! కామవాంఛ తనదే ప్రేమేయిగా చేసుకొని మనిషిని వశప్రవృత్తిలోకి దింపుతుంది!

మరో విషయం. ఏది న్యాయం, ఏది అన్యాయం అని నిర్ధారించడం అంత సులభం కాదండోయ్! జీవహింస చేయరాదు అనే బౌద్ధమత న్యాయ సూత్రాన్ని తు. చ. ఆచరించియుండే ఈ పాడికి మనుష్యజాతి అంతరించి, మూషిక సంతతి, మశక, మత్తుణ, వృశ్చికాది కీటక సమూహాలు రాజ్య మేలుతూ వుండేది! బుద్ధభగవానుడు భార్యనూ ముక్కు పచ్చలారని బిడ్డను వదలి, రాత్రికి రాత్రి పరారు కావటం ప్రావంచిక దృష్టిలో పరమఅన్యాయం! అనాడు యశోధరమ్మగారు, బుద్ధునిపై దావా వేసి వుంటే బుద్ధదేవునికి శిక్ష వడటం, ఆమెకు భరణం మంజూరవటం ఖాయం! ఈనాటి దైపు ఉద్బంధ న్యాయవాదులు అప్పుడు లేరల్లే వుంది!

భక్త రామదాసు ప్రభుత్వపు సొమ్మును స్వాహాచేసి గుడి కట్టించకుండా వుంటే మనకు రెండవ తిరువతి అనదగ్గ క్షేత్రం దక్కియుండేదా? ఏదేటా దేవుని పేరుతో మోసాలు చేస్తూ, శ్రీరామ నవమి వుత్సవా పేరిట చందాలు మ్రింగుతూ పొట్ట నింపుకునే కుహనా భక్తుల జనాభా పెరిగియుండేదా అని అడక్కండి!

క్రిమికంతుడనే రాజు విశిష్టాద్వైత మత స్థావకుడైన భగవద్రామానుజుల వారిని బంధించి తెమ్మని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. “నా విష్ణుః వృధివీపతిః” అని అనాటి న్యాయం. రాజాజ్ఞను ధిక్కరించటం దైవాజ్ఞను ఉల్లంఘించటం ఒకటే. రాజు భటులు ఆయన్ను తీసికొని వెడదామని. వచ్చినపుడు కూరానాథుడు అనే శిష్యుడు ‘నేనే రామానుజుడనని’ వచ్చి అబద్ధమాడి రాజుగారివద్దకు వెళ్లుతాడు. రాజుగారు ఆయన రామానుజులే అనుకొని కళ్లు పీకెయ్యమని ఆజ్ఞాపించాడు. పాపం, కూరానాథుని కళ్లు పీకెయ్యబడ్డాయ్ ఆ విధంగా అబద్ధం అడకుండా కూరానాథుడు నిజం చెప్పి రామానుజుల వారిని చూపించియుండే మనకు ఒక మహోన్నత మత ప్రవక్త దక్కియుండే వాడా?

అంగ్లేయుల దృష్టిలో స్వాతంత్ర్యమునకు పూర్వం మన అల్లూరి సీతా రామరాజు, భగత్ సింగ్, చంద్రశేఖర ఆజాద్, మున్నగు మన దేశవీరులు దేశద్రోహులు! ఇప్పుడు వారు మనకు చిరస్మరణీయులు! నీసలైన దేశభక్తులు!

జూదమాడటం నేరం. చట్ట విరుద్ధం. చిన్న చిన్న జూదగాండ్రను మన స్కూలు వారు లాకప్ లో పెట్టి, జరిమానాలు వేసి, జైలునుంచి విడుదల చేసి, మళ్ళీ నెలసరి మామూళ్ళు, మామూలుగానే తీసికుంటూ కలకాలం వర్తిల్లండి అంటూ దీవిస్తూనే వుంటారు!

మరి రేసుకోర్పులు జూదం కాదా?

“అశ్వమేధయాగ మలినాటిరాజులు

పూర్తిచేసి పరమ పూజ్యులైరి.

అకట - నేడు జనులు - అశ్వాలపై డబ్బు

పోసి, పోసి ఓడి - పూజ్యులైరి!”

త్వరగ పందెమొడ్డె - తురగమ్ము - మున్నుందు

పరువుదీయునంచు వ్యసనపరుడు

పరువుదీసె వాణి - పరువెత్తజాలకన్

వమ్ముచేసె సొమ్ము వారువమ్ము!

ఆనాటి రాజులూ పూజ్యులే, ఈనాటి రేసుకోర్పు ఉన్మాదులూ పూజ్యులే. మరో అర్థంలో!

కాస్త లోతుగా ఆలోచిస్తే జీవితమే ఒక జూదం కాదా! సహధర్మ చారిణిని ఎన్నుకోడం జూదం! సంతానం ఒక జూదం. విద్యాలయాల్లో సీట్లు దొరకడం జూదం. పరీక్షల్లో ఉత్తీర్ణులు అవటం ఈ కాలంలో వక్కా జూదం. ఉద్యోగాల్లో ఇంటర్వ్యూలు జూదం! ఎన్నికలు జూదం! చివరకు ప్రయాణ సాధనాలన్నీ దైవాదీనంగా మారి గమ్యస్థానం చేరే విషయంలో జూదం!

బహుశః అందుకే. 'గీత'లో ద్యూతం చలయతా మస్మి' అని భగవంతు డన్నాడు!

న్యాయవాదుల మీద ఒక జోకు చెప్పి ముగిస్తా. స్వర్గానికి నరకానికి సరిహద్దు గోడ కూలిపోయి మరమ్మతు చేయించవలసి వచ్చిందట. శ్రీమన్నారాయణుడు యమధర్మరాజు దగ్గరకు వెళ్లి గోడలకు దెబ్బలు తగిలినవి మీ వైపు నరులవల్లనే రిపేరి ఖర్చులు మీరే భరించాలి అని సూచించాడు. యముడు గారు అదేం కుదరదు, మీరే పెట్టుకోవాలి. లేదా మనము ఉభయులము బ్రహ్మను గానీ మహేశ్వరుణ్ణి గాని అధ్యక్షులుగా పెట్టుకుని ఒక కమిషన్ను వేద్దాం. మన వాదోపవాదాలను ఆయనకు విన్నవించుకుందాం. న్యాయవాదులను కూడా పెట్టుకుందాం. ఆయన తీర్పును పొందేద్దాం! అన్నాడట. శ్రీ నారాయణుడు విని "నీవు చెప్పింది బాగాశేవుంది. కానీ అలా ఆయితే విజయం నీదే వుండొచ్చు. ఎందుకంటే. మా స్వర్గలోకంలో బాగా వాదించే న్యాయవాదులు, కనీసం జూనియర్లు కూడా లేరు. భూలోకం నుంచి వచ్చిన న్యాయవాదులంతా మీలోకంలోనే స్థిరపడిపోయారే" అని నసిగాడట— జోకే సుమందీ! అర్థం కాలేదా? ఆయితే ఐ క్యూ లో లోపము ఉండొచ్చు! అలోచించండి!

22. ఉచిత ప్రహసనము

“పాల సాగరమున పవ్వళించిన సామి
గొల్ల యిండ్ల పాలు కోర నేల?
ఎదుటివారి సొమ్ము ఎల్ల వారికి తీపి
విశ్వదాభిరామ - వినురవేమ!”

ఒక ఆసామీ రైలు ప్రయాణము చేస్తూన్నాడట. తను దిగవలసిన స్టేషను వస్తూంది. రైలు దిగిపోతూ టికెట్ ఎగ్జామినర్ తో “బాబూ, నా లగేజీ ఇప్పించండి, త్వరగా వెళ్ళి బస్సు కూడా అందుకోవాలి” అన్నట్లు

“నీ లగేజీ నా దగ్గర ఎక్కడుందయ్యా?” అని కొశ్చన్ మార్కు ముఖం పెట్టాట రైల్వే ఉద్యోగి.

అక్కడ బోర్డు చూపిస్తూ “యా బైకిలోల లగేజీ ఉచితముగా తీసికొని పోవచ్చు అని వ్రాశారు గదండీ! దూర ప్రయాణికులకు ఇదేదో ప్రోత్సాహక బహుమతి అనుకున్నా. త్వరగా ఆ లగేజీ ఏదో ఇప్పించండి. మీ పుణ్యం వుంటుంది” అని అడిగాడట ఆసామీ!

తేరకు వచ్చే సొమ్ముకై ఎగడటం మన బలహీనత. మానవ బలహీనత అంటే మరీ బాగుంటుంది. తన కలాంటి బలహీనతలు లేవు అనేవాడిని కాస్త అనుమానించాల్సిందే. పలానా హోటల్లో ఇతర హోటళ్ళకన్నా రేట్లు పావలా అర్ధ తక్కువ అంటే “నెల్పు సర్వీసు” అయినా అక్కడ ‘క్యూ’ ఏర్పడక పోతే ఒట్టు! ఈ బలహీనతే సగంపైగా వ్యాపారస్తుల పెట్టుబడి! వారి ఆస్తులు పెరిగే కిటుకు!

మా మిత్రుడు సుబ్బారావున్నాడు. వాడింట్లో కప్పులు, సాసర్లు, మగ్గులు, బక్రెట్లు, స్పూన్లు, ఇలాంటి ఎన్నో సామాన్లు, “ప్రీ గిఫ్ట్”ల బావలే. వాడి టెక్నిక్స్ వేరు. ఏయే వస్తువులు కొంటే ప్రీ గిఫ్ట్లు, ఏయే సీజనులలో ఇస్తారో, వాటికి ముగింపు తేదీ ఎప్పుడో ఆ వివరాలు టి.వీ, రేడియో, పత్రికల ద్వారా శ్రద్ధగా తెలుసుకొని లాభార్జనా యజ్ఞంలో నిమగ్నుడౌతాడు ఆ లాభాన్ని ఇతరులెక్కడ కొట్టేస్తారో అనే కుక్కుతో ప్రెండ్స్ కు చస్తే చెప్పడు! అంతటి నిస్వార్థపరుడు మా సుబ్బారావు! అసలేనేనాక సంశయాత్మను. ‘డాటింగ్ తామస్’ను అని ఒప్పేసుకుంటా. ఈ ప్రీగిఫ్ట్ల వ్యవహారాల్లోకి పోను గాక పోను! నాణ్యతలోనో, రేటులోనో మరెక్కడనో మడత పేచీ. తొనుగు ఉండ నిదే వినియోగదారునిపై ప్రేమ ఒకపోసే వెర్రి వెంగళవ్వులు వ్యాపారులు కారని నాకు దృఢాభిప్రాయం.

అయితే నేం? నేనుకూడా రామేశ్వర యాత్రలో టోపీ పెట్టించుకున్నా-
మాంచి కుచ్చు టోపీ!

రామేశ్వర యాత్రకు రైల్వో వెళ్తున్నాము. ఒక కుర్రాడు నాకు మధురై నుంచే తారసిల్లాడు. పట్టుమని వన్నెండు, పదమూడు నిండని చురుకైన కుర్ర వెధవ. “మీకు రామేశ్వరంలో సత్రం ఉచితంగా ఇప్పిస్తాం. అన్ని గుళ్ళు గోవు రాలూ చూపిస్తాం. తీర్థాల్లో స్నానాలు చేయిస్తాం. పురోహితులతో, మీ సంప్రదాయ ప్రకారం మంత్రోక్తంగా పిండ ప్రదానం చేయిస్తాం. (దానికి మాత్రం కొంచెం రుసుము చెల్లించుకోవాలట) అంటూ భీమా యేజంటులాగా తగులు కొన్నాడు. వాడికి పది బాషలు దారాళంగా వచ్చు. నా కెంతో ముచ్చట వేసింది. పావం, కుర్రాడు కష్టపడి, తన పొట్ట తాను పోషించుకుంటూ తలితండ్రులను కూడా ఆర్థికంగా ఆదుకుంటున్నాడుకదా అని మురిసిపోయా. వాడిని దగ్గరికి తీశా. తెలుగు పలుకు వినగానే మెత్తబడ్డా. అదే మన బల హీనత! సత్రము ఉచితమే గదా! రెండోజులకు అరవై, డెబ్బై రూపాయలు అయినా మిగులుకదా! వేరే వాడు మనాను ఉద్ధరిస్తాడా అని వాడు చూపించిన

సత్రంలోనే దిగాం. సామాను గట్టా సర్దుకొని, స్నానాలు ముగించుకొని, బట్టలు మార్చుకొని, నేద దీర్చుకొని, హమ్మయ్య అనుకున్నాం. రాత్రి పది గంటలకు సత్రం యజమాని ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. ఆ వేళకాని వేళలో రావటమే ఆయనగారి మొదటి వ్యాపారాస్త్రం! నౌసలు కన బడకుండా విబూతి రేఖలు. కుంకుమ! వేద పండితుని వేషం! ఆయనగారు అమలాపురం తెలుగువాడట!

అయిదు దశాబ్దాల నుండి రామేశ్వరంలోనే స్థిరపడి 'పోయాడు.' కాదు ఉన్నాడు! ఆయన చేతి క్రింద ఇరవైమంది పురోహితులు. అన్ని బాషలు తెలిసినవారు జీతానికి పని చేస్తున్నారు. సరే. శాస్త్రోక్తంగా సముద్రస్నానం చేయించి, అన్ని గుళ్ళూ, తీర్థాలూ చూపించి, మంత్రోక్తంగా స్నానాలు చేయించేందుకు మూడొందలు అవుతుందన్నాడు. (ఇది 1984 రేటు!) మీకు సమ్మతమైతేనే. లేదా మీరు వేరే లాడ్జికి నిరాక్షేపణగా వెళ్ళొచ్చు. మీ యేర్పాట్లు మీరు చేసుకోవచ్చు అని దీమాగా ముక్తాయించాడు. అసలే మనలి ప్రాణులం. వేళకు తిండిలేక దూరప్రయాణంలో అలసిపోయాం. బాష రాదాయే. మన తెలుగువాడు కదా అవి అనుకున్నాం. ఎలాగైతేనేం, ఆరగంట బేరం చేసి, ఇచ్చేడబ్బు మన తెలుగువాడికే కదా అని మనసును బుజ్జగించుకొని, రెండొందల యాభైకి తీర్మానం చేసికున్నాం లాడ్జి ఖర్చు మిగిలిందని చంకలు గుద్దుకున్నానే కానీ, దానికి ఇబ్బడి పురో 'హితుడు' దయా 'రహితుడై' దండుకుంటున్నాడని ఆలస్యంగా గ్రహించా. తర్వాత తిరుగు ప్రయాణంలో, క్రితం రోజు కుర్రాడు కనిపిస్తే కేకలేశా. ఏం లాభం? వాడేం తక్కువ తిన్నాడా? "అయ్యా! మాది సముద్రతీరం. గాలం వేసి చేవలను పట్టడమే మా వృత్తి" అని వ్యంగ్యోక్తి విసిరాడు! సదరు పురోహితునికి మద్రాసులో నాలుగు మేడలున్నాయని తర్వాత తెలిసింది!

యత్ర యత్ర ఉచిత ప్రకటనా, తత్ర తత్ర 'కుచ్చిత' ప్రహసనమ్ ఉందని ఊహించి వాటి జోలికి వెళ్ళకుండా ఉండటమే ఉచితం!

ఈ ఉచిత ప్రకటనలను చూచి, చూచి మా ప్రెండు వితండేశ్వరావు వ్యంగ్యమైన అర్థాలతో కొన్ని నమూనా ప్రకటనలు తయారు చేశాడు. సరదాకే సుమఁదీ! చిత్తగించండి.

“సువాసనలు విరజిమ్మే మా హేరాయిల్ రెండు సీసాలు కొన్నవారికి శ్రీలకు ఒక్క సవరము, పురుషులకు ఒక హేర్ డై ఉచితం! త్వరపడుడు. ఈ స్క్రీము నెలాఖరు వరకే.”

“మా ఏర్ కూలర్ కొన్నవారికి నాలుగు వట్టివేళ్ళ విసనకర్రలు, సీలింగ్ ఫాన్ కొన్నవారికి రెండు మామూలు విసనకర్రలు ఉచితం ఈ స్క్రీము మొదటి రెండు వందల మంది కొనుగోలుదారులకే.”

“మా నెలూన్ లో గడ్డము చేయించుకొన్నవారికి రెండుప్లాస్టర్లు ఉచితము. ముగ్గురు క్రాపు చేయించుకున్న సంవత్సరంలోపు పిల్లవానికి గుండు ఉచితం.”

“మా ఇంట్లో అద్దెకుండువారు ముందుగా అడ్వాన్సు చెల్లించనక్కర లేదు. అద్దెకుండు వారిపై మాకు సంపూర్ణ విశ్వాసమున్నది. వారికి సంవత్సరానికి ఒకసారి రెండు దోమతెరలు, ఒక కిలో వందికొక్కుల మందు, రెండు ప్లాస్టిక్ బక్కెట్లు ఉచితంగా ఇస్తాము. ఇల్లు ఖాళీ చేయునప్పుడు బక్కెట్లు మాత్రమే వాపసు చేయవలసి యుండును.”

“త్వరపడుడు, మా వద్ద విదేశీ సాంకేతిక నిపుణులచే తయారు చేయించబడిన గుర్రపు నాడాలు కలవు. వంద నాడాలు ఒకేసారి కొనుగోనికి ఒక ఘోడా ఉచితం!”

“మా లాడ్జిలో నెలరోజులు హనీమూన్ జరుపుకున్న నూత్నదంపతులకు అద్దెలో ఇరవై శాతం రిబేటు, ఒక ఆకర్షణీయమైన బారసాల బహుమతి!”

“ప్రతి ఇంజక్షనుకు ఒక పూటమందు ఉచితం. ప్రతి మూడు ఇంజక్షనులకు ఒక అదనపు ఇంజక్షను ఉచితం. ప్రతి ఎక్సురేకు తిరిగి ఇల్లు చేరేందుకు ఆటో” ఉచితం అని క్రొత్తగా ప్రాక్టీసు పెట్టే డాక్టరుగారు ‘బోర్డు’ పెట్టాడట!

ఇవన్నీ ఒక ఎత్తు. మొన్న చీరం షాపువాడు తగిలించిన బోర్డు ఒక ఎత్తు

“అమ్మాయిలూ, అమ్మలూ, అరగంటలో షాపింగ్ వూర్తి చేసిన వారికి ఒక బ్లాజ్ ఉచితం. పావు గంటలో వూర్తిచేస్తే రెండు బ్లాజులు ఉచితం!”

పోతే, ఏదో ఒక వస్తువంటూ ఉచితంగా వస్తుంది కాబట్టి కొంతవరకు సరిపుచ్చుకోవచ్చు. ఇంకొక రకం ఉచిత వ్యవహారం ఉంది. అది ఘరానా దోపిడీ. కొండొకచో వషట్కారాలు! పైకి అనలేము. లోన కుములుకోవాల్సిందే! బందుగులను రాబందులుగా రచయితలు అప్పుడప్పుడు పోలుస్తూనే వుంటారు. అందరూ వాటిని చదువుతూనే వుంటారు. కానీ, వాళ్ళ వద్దతులు మాత్రం అంతే. పరివర్తన చెందవు.

ఇటీవల మా యింటికి కొంతమంది వచ్చారు గృహస్థ ధర్మం గదా అని మన తాహతు కొద్దీ ఆతిథ్యం ఇస్తాం అంతటితో సరిపెట్టుకుంటారా! వాళ్ళ బాబు సొమ్ము మనింట్లో డిపాజిట్ చేసినట్లు “ఒకసారి మీ స్కూటరిస్తారూ, కొంచెం ఆబిడ్స్ దాకా వెళ్ళొస్తా” అని స్వతంత్రంగా అడిగేస్తారు మొదటిసారి గదా అని మొహమాటపడి ఇస్తాం. మొత్తం నగర ప్రదక్షిణ చేసి, వీలుంటే గోల్కొండ కోట కూడా చూచి, పెట్రోలు కూడా పోయించకుండా ఇంట్లో పెడతారు. పైగా స్కూటరుకు ఆ స్పేర్ పార్టు మార్పించాలి. ఈ స్పేర్ పార్ట్ మార్పించాలి అంటూ శ్రేయోభిలాషుల్లా అయాచిత సలహా పారేస్తారు! “వదినె గారూ! ఈ రెండు బట్టలూ మీ వని మనిషితో ఉతికించండి” అని మొహమాటం లేకుండా అడిగేస్తారు. మనం బట్టలుతికించడానికి ఏర్పాటు చేసుకోకున్నా ఆ వని చేసి సర్ప్, సబ్బు బిళ్ళలూ అరగదీసుకోవాల్సిందే!

ఇదిగో, సుబ్రాహ్మణ్య! ఈ ఆడ్రస్ ఎక్కడుందో కాస్త చెప్తావా? అని అడుగుతారు. చెప్పామో అంతటితో అధ్యాయం ముగుస్తుందా? నీవు అపీసుకు వెళ్ళేటప్పుడు అటువైపు నన్ను డ్రాప్ చేస్తావా? అని ఆధికార స్వరంతో అడిగేస్తారు. మనకు చచ్చే మొహమాటం అని వాళ్ళు ముందే వసిగడతారు! ఇంట్లో పోనుంటే ఇహ మన పని ఖాళీ! ఆ పోనుకు దెంపరేచరు వస్తుంది. బిల్లు చూచుకొని మనకూ!

వాళ్ళదేంబోతుంది, అన్నీ రాజబోగాలూ ఉచితంగా లభ్యం అవుతున్నాయాయ! కొంచెం విసుగును ప్రదర్శించామో. వెళ్ళక వెళ్ళక వెళ్ళితే సరిగా విచారించరని ప్రచారం చేస్తారు!

ఇంకొంత మంది “అన్నట్లు మీరేవో వుస్తకాలు వ్రాశారనీ, అచ్చు అయ్యాయనీ గవర్నమెంటు వారు డబ్బు కూడా ఇచ్చారనీ విన్నా, మీరు రచయితలని నాకు తెలియనే తెలియదు సుమండీ! నాకూ సాహిత్యమంటే బోలెడంత అభిరుచి” అంటారు. కొంటారా అంటే అబ్బే అదేం లేదు. ఇదంతా కాంప్లిమెంటరీ కాపీలకు కక్కుర్తి.

ఇది ‘పుకట్’ తంతు ద్వితీయ భాగం.

వేమన చెప్పింది ఏ యుగంలోనైనా అబద్ధం కాదనేది ‘వేము’ నిజం! హ్యూమనిజం గూర్చి వేమనిజం చెప్పినట్లు ఎవరూ చెప్పలేదు.

23. నీతి సూక్తులు—నేత సూక్తులు

“అర్థానాం అర్థనే దుఃఖమ్-అర్థితానాంచ రక్షణే

ఆయే దుఃఖమ్ - వ్యయే దుఃఖం- కి మర్థం దుఃఖభాజనమ్?”

అని ఒక నీతి సూక్తి. ఏ గ్రంథంలోనిదో, గ్రంథకర్త ఎవరో నన్ను దక్కండి. తెలీదని ఒప్పేసుకుంటా. నదీ మూలం ఋషి మూలం రహస్య మన్నట్లు, ఇలాంటివీ ఆ బావలే. ఎవరో ఒకరు వ్రాసి ప్రజల్లోకి పాకిస్తారు. అది ఆలా ఆలా చలామణి అవుతుంది కాదంటే కొన్ని బాలార్చిష్టాంకు తట్టుకో లేవు. మరికొన్నింటికి ఆయువు తక్కువ. కొన్ని బహుశః మంచి మడియలో పుట్టినవి చిరంజీవులౌతాయి.

సరే. డబ్బును సంపాదించాలంటే దుఃఖమట. రక్షించడం దుఃఖమట. వస్తే దుఃఖము. పోతే దుఃఖము. ఈ దుఃఖ కారకమైన ధనం ఎందుకు? అని వేదాంతం బోధిస్తారు! ఈ శ్లోక కాలంలో ఇప్పటిలాగా. బాంకులు, స్వీస్ బాంకులూ, కంపెనీలు, షేర్లు గట్టా ఉన్నట్లు లేవు అందుకనే ‘అర్థితానాంచ రక్షణే’ అని వ్రాశారు. ఏ రహస్య స్థలాల్లోనో లంకెబిందెలోనో పెట్టేవారు. అవి దక్కకుండా పోతాయేమో అనే భయం పీక్కుతింటూండేది!

ఇలాంటి నీతి సూక్తులను క్రోడీకరించి, అచ్చువేయించి వబ్బిషర్లు నేటికీ డబ్బు దండుకుంటున్నారు! ప్రెస్సు వాళ్లూ అర్థం అర్థిస్తూనే వున్నారు. హరి కథ బాగవతార్థా తమ తమ హరికథల్లో (హరకథల్లో కూడా) అడపాదడపా ఇరికించి అర్థం అర్థిస్తూనే వున్నారు. వేదాంతులూ మత ప్రవక్తలూ ఆ వనే, అదే అర్థం అర్థించే వనే, చేస్తూనే వున్నారు! చిత్తం, చిత్తం యీ రచనల్లో అసలు ద్యేయం కూడా అదే అని మీరనవచ్చు!

ఇంగ్లీషులో 'కాపీటల్ వనిష్ మెంట్' అంటే మరణశిక్ష అని అర్థం. పైసీతి సూక్తి ప్రకారం 'అర్థం' అనగా 'కాపీటల్' కల్గియుండటమే ప్రబల శిక్ష! శ్రీరాముల వారు ఎవరో నేరస్థునికి దేవాలయ ధర్మకర్త ఉద్యోగమిచ్చి శిక్షించడని ఉత్తర్వులు జారీ చేశాట్ట. "అదేమిటి మహాప్రభో! అంటే ధర్మ కర్తలు దేవుని సొమ్మ తింటారనీ, ఆ తిన్న పాపానికి మళ్ళీ దరిద్రుడుగా పుట్టుతారనీ 'దర్పిదోషేన కరోతి పాపం, పాపాదవశ్యం నరకం ప్రయాతి పునః దర్పిద పునరేవ పాపీ' అని విశదీకరించాడట. ఒకవేళ ధర్మకర్త నిప్పుగా, నిజాయితీగా వుంటే?! ఏది యేమైనా, శ్రీరాముల వారి అడుగుజాడ లోనే మన దేశాధినేతలు నడుస్తున్నారు. అందుకే అస్మదీయ వర్ణులకు కార్పొరేషనులలోనో, విదాన సభలలోనో ఉన్నత పదవుల నంటగట్టి, ఊరేగండి అంటున్నారు!

ఇటీవల ప్రభుత్వోద్యోగులు జీతాల పెంపుదలకై ధర్నా చేస్తుంటే ఒక అతి తెలివి ముఖ్యమంత్రిగారు 'ఈ ఆర్థానాం అర్జనే దుఃఖం....' శ్లోకం చెప్పి ఉద్యోగవర్గాల్ని ఉపశమింపజేయ ప్రయత్నించాడట!

నిరాహార దీక్షలో వున్న ఆ ఉద్యోగ ప్రతినిధులు మాత్రం తక్కువ తిన్నారా? వారు ఆమాత్యవర్యా!-

“మాతానిందతి నాదినందతి పితా

బ్రాతా నసంభాషతే, భృత్యః కువ్యతి

నానుగచ్ఛతి సుతః కాంతాపీ నాలింగతే

ఆర్థ ప్రార్థన శంకయా న కురుతే సల్లాపమాత్రం సుహృత్

తస్మాత్ ఆర్థ ముపార్జయ శృణునథే ఆర్థేసర్వేవళాః”

అనే శ్లోకము కోట్ చేసి మంత్రిగార్ని ఇరకాటంలో పెట్టారు మంత్రి గారు నెక్రటరీ వైపు చూచి “ఈ శ్లోకం గ్రంథకర్త ఎవడు, ఏ గ్రంథం లోనిది? అని ప్రశ్నించాట్ట.

“ఏమో తెలియదండీ. మా అబ్బాయి తెలుగు క్లాసు పుస్తకంలో నేనూ చూచా. అది ఎప్పుడో రాజుల కాలం నాటి శ్లోకమయ్యుందొచ్చు” అన్నాడు సెక్రటరీ.

ముఖ్యమంత్రిగారు “రాజులు పొయ్యారు. ఈ ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వంలో ఇలాంటి పెట్టుబడిదారీ తత్వాన్ని తెలిపే పాఠ్య బాగాల్ని తొలగించ” మని విద్యామంత్రిని ఆదేశించారట

సెక్రటరీగారు “ప్రభుత్వం వారు చాలినంత డబ్బు లేక అయిదేళ్ళ నుండి పాఠ పాఠ్యగ్రంథాలనే లాగించేస్తున్నారండీ. ఇప్పుడు కొత్త పాఠ్య గ్రంథాలను అచ్చువేయించాంటే ఇటు ప్రభుత్వానికి డబ్బు అవసరం. అటు విద్యార్థులకూ డబ్బు అవసరము. ఒక విధంగా డబ్బు అవసరాన్ని చాటే ఆ రెండో శ్లోకము ఈ కాలంలో కరక్టేమోనండీ!” అని సవినయంగా మనవి చేశాట్ట! ముఖ్యమంత్రిగారు విని ఈ విషయాలన్నీ కూలంకషంగా చర్చించి తుది నిర్ణయం చేయటానికి ఒక ప్రత్యేక కమిటీని వేశారట! అక్కడికి కథను కంచితో వదలిపెడదాం. కాదంటే హుస్సేన్ సాగర్ లో పారేద్దాం!

మరి కా నేపు సుత్తికొట్టనిస్తే, ఒకటి రెండు కాలం చెల్లిన శ్లోకాలు చెప్తా.
 శ్రీవాం ద్విగుణ మా హారో
 బుద్ధిశ్చాపి చతుర్గుణమ్
 సాహసం షడ్గుణం చైవ
 కామం అష్ట గుణం ఉచ్యతే” అన్నారు.

ఈ శ్లోకము కొంతవరకు ఒప్పుకుందాం. కానీ ఇంగ్లీషు మీడియంలో వదో తరగతి వెలగబెట్టే మా అయిదో మనుమడు ఒక తర్కాన్ని లేవ దీశాడు.

“నశ్యత్వ నాయకం కార్యం,
 తరై వ శిశునాయకం
 శ్రీ నాయకం, తదోన్మత్త నాయకం
 బహునాయకం”

శ్రీ నాయకత్వం, శిశునాయకత్వం, ఉన్నత నాయకత్వం బహునాయకత్వం. వీటిపల్ల హాని అని అన్నారే. మరి ఒక శ్లోకంలో నాలుగురెట్లు బుద్ధి, ఆరు రెట్లు సాహసం పురుషులకన్న శ్రీలకు ఉంటుందని ఆర్థం గదా. అలాంటి శ్రీలు నాయకత్వానికి ఎందుకు అర్హులుగారు? మార్గరెడ్ థాచర్, ఇందిరా గాంధీ, బందారు నాయకే మహాన్నత శ్రేణికి చెందిన నాయకీమణులుగా చరిత్ర చాటిందే, ఈ రెండు శ్లోకాలు వరస్పర విరుద్ధంగా లేవా? అని ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు.

అదీగాక, "శ్రీజాం ద్విగుణ మాహరో" అనేది కూడా శుద్ధ అబద్ధం. శ్రీ పురుషులకు ఆకలి, ఆహారం, ఉద్రేకం ఇవన్నీ సమానమే. శ్రీలు తమ పిల్లల కోసం, భర్త కోసం ఆహార విషయంతో కొంత త్యాగానికైతే నిర్దవడే మనస్తత్వం కలవారు!

ఇలాగే ఎవరికి తోచినట్లు వారు చెప్పి సగటు మనిషిని తికమక పెట్టారు. ఒకచోట 'శుభస్య శీమమ్' అంటారు. మరొక చోట ఆరిస్యం అమృతం విషం అంటారు. నిదానమే వ్రధానం అంటారు. పోనీ వీటిని సమయానుకూలంగా అన్వయించుకోవచ్చు

'అదుక్త్వామలకం వద్యం
బుక్త్వాతు బదరీ ఫలమ్
కపిత్థం సర్వదా పత్యమ్
కదళీ న కదాచనయేత్'

ఉసిరిక, రేగు, వెంగ వండ్లకు మార్కులిచ్చి, అరటి వండును ఎందుకు నిషేధించారో తెలియదు. అదునిక వైద్యులు అరటివండు చాలా మంచిదంటున్నారే!

మరొక చోట 'బౌదుంబరాని పుష్పాని శ్వేత వర్ణంచ వాయసమ్ మత్స్య పాదం జలేపశ్యే ననారి హృదయ స్థితమ్' అన్నారు.

మేడిపూలు, తెల్లకాకులు, చేవకాళ్ళు. వీటిని చూచుట సాధ్యమేమోగానీ శ్రీ హృదయం తెలుసుకొనుట దుర్లభము అని అర్థం.

రహస్యాలను దాచియుంచుకోవడంలో గానీ బట్టబయలు చెయ్యడంలో గానీ శ్రీ పురుష విచక్షణ ఎందుకో అర్థం కాదు మరొకచోట ఆడువారికి ధర్మ రాజా శావం అంటగట్టారు. ఆడువారి నోట్లో రహస్యాలు దాగకుండుగాక అని. మన రాజకీయ నేతల హృదయాలు మాత్రం తెలుసుకోగలుగుతున్నామా? వారు చెప్పేదొకటి, చేసేది మరొకటి, అనుకునేది ఇంకొకటి కాదా? అభిప్రాయాలు మనస్సులో పుట్టుకాయనీ, హృదయానికి సంబంధం లేదనీ నైస్సు చెప్తుందాయో!

ఇలా చెప్పుతూ పోతే చాలా వున్నాయి. మన పవిత్ర భారత రాజ్యాం గాన్ని దాదాపు అరవై నాలుగు సార్లు మార్చివేయగల స్తోమతగల మన దేశాధి నేతలు ఇలాంటి వరస్పర విరుద్ధ శ్లోకాలనూ, కాలం చెల్లిన శ్లోకాలను వ్రచు రించకుండా ఎందుకు నిషేధించటం లేదో అని నాకనిపిస్తుంది.

మా వితండేశ్వరావును అడిగా.

"ఆ వాళ్ళ మొహం! వాళ్ళకేం తెలుసు? వారికి తెలిసిన విద్య ఏ యెండకా గొడుగు వట్టడమే; అమాయక ప్రజల ఓట్లు రాబట్టడమే!" అన్నాడు.

"అదేమిటి" అన్నా.

"చూడు బాబూ! ఈ రాజకీయ వేత్తలు ఈ వేళ ఎక్కడో పుహా యజ్ఞం జరుగుతూందంటే అక్కడికి వెళ్ళి 'అన్నీ మన వేదాల్లో వున్నాయని వేదాల

ఉత్కృష్టతను గూర్చి వేనోళ్ళ ఉపన్యసిస్తారు. మరురోజే విజయవాడలో 'హేతువాద మహాసభ'లకు ప్రారంభోత్సవం చేసి, మూఢాచారాలు తొలగి పొయ్యేదాకా మన దేశం ప్రగతి సాధించదని హెచ్చిస్తారు!

ఒకచోట కులనిర్మూలన సంచూనికి ప్రారంభోత్సవము జరుపుతారు!

మరొకచోట వీరశైవ విద్యార్థుల హస్తలుకు పునాది రాయి వేస్తారు. రిజర్వేషన్లుండాలి అంటారు!

ఇంగ్లీషును ప్రవంచ భాషగా గుర్తిస్తూ బ్రహ్మాండంగా సమర్థిస్తూ ఇంగ్లీషులో ఉపన్యసిస్తారు. మరోసారి ప్రభుత్వం ప్రజల భాషలో నడవాలనీ ప్రాంతీయ భాషలు అభివృద్ధి చెందాలనీ పొలికేకలు పెడుతూ తమ పుత్ర రత్నాలను పబ్లిక్ స్కూళ్ళకో విదేశాలకో పంపుతారు!

పురుషులకు మూడు నాలుగు పెళ్ళిళ్ళను గూడా సమర్థించే కవిసమ్రాట్ల సంస్మరణ సభలో పాల్గొని, పలానా వాడు మహాన్నత కవి అని పొగడుతారు. అదే నాలుకతో శ్రీ జనాభ్యుదయానికి ఆవిరళ కృషి చేసిన విరేళలింగం వర్ధంతిలో ఆయన్ను ఆకాశానికి ఎత్తుతారు.

దేశమును ప్రేమించుమన్నా అన్న గురజాడ వారి అడుగుజాడల్లో మనము నడుచుకోవాలి అంటారు వారి పుత్రులు, పౌత్రులు విదేశాల్లో గ్రీన్ కార్డ్ ధారులై, డాడీ మమ్మి యాయా సంస్కృతిలో మునిగిపోయివుంటారు!

వరమ నా నీకులైన మహా కవులను, బాగవత కర్త పోతనను, తక్తా గ్రేసరులైన వాగ్గేయకారులను సమ దృష్టితో చూడ కలిగిన స్థితవ్రజ్జులు మన నేతలు!

భారతీయ వైద్య సంప్రదాయాలను సమర్థిస్తారు. ఆయుర్వేద, యునానీ, హోమియోపతి విధానాలను తెగ పొగడుతూనే వుంటారు. కంటి ఆపరేషనుకు కణితి ఆపరేషనుకు కూడా అమెరికాకు ప్రభుత్వ ఖర్చులతో వరుగులు దీస్తారు!

అహింసావాదాన్ని ప్రబోధిస్తూ భగవంతుని ఉనికి విషయం మానం వహించిన బుద్ధుని గూర్చి ఉపన్యసిస్తూ 'ఆయనగారి' బోధనలు ఈనాటికీ శిరోధార్యాలు అంటారు.

ఆ మతాన్ని ఆమూలాగ్రం ఖండించి మన దేశం నుండి పారద్రోలే వరకు నిద్రపోక అద్వైత మతాన్ని స్థాపించిన ఆది శంకరుల వారిని గూర్చి అంతకన్నా అనర్గళంగా ఉపన్యసించి 'ఆయన ఆనాటికీ, ఈనాటికీ, ఏనాటికైనా మార్గదర్శకుడే' అంటారు.

ఏ మత ప్రవక్త సూక్తులు శిరోధార్యాలు కావు? ఏ మత ప్రవక్త అబద్ధాలాడమనీ అన్యులను ఏడిపించుకొని తినమనీ ఆస్తులను ఆభరణాలనూ ఆర్జించి అనుంగు పుత్రులకు ఇవ్వడనీ చెప్పడు గాక చెప్పడు! విగ్రహారాధనను ఈసడించుకునే ఆర్య సమాజ మతమునూ ప్రస్తుతించగలరు. విగ్రహారాధనను వ్యాపింపజేసే హరేకృష్ణ మతమునూ ప్రశంసించగల అవర ఆదిశేషులు!

జనవేశ్యరుని గూర్చి చెప్పినా, జీససు మత ప్రవక్తను గూర్చి చెప్పినా, రామానుజుల వారిని గూర్చి చెప్పినా, రజనీష్ ను గూర్చి చెప్పినా పేరు మాత్రమే మార్పు. అదే నోటితో ఎన్ని స్వరాలనైనా పలికించగల ఘటనా ఘటనా సమర్థులు!

అన్నిటికన్నా చిత్రమేమిటంటే - పాపం, వారికి ఏ ఒక్కరిని గూర్చి ఖుణ్ణంగా తెలియకపోవడం! తెలియదు అనే విషయం కూడా తెలియదు. తెలియని విషయం తెలుసనుకుంటారో తెలియదు! అధికార పీఠ మెక్కగానే "నెల్పుకాన్పిడెన్ను" ఎక్కువై, శిరః ప్రమాణం చిన్నదైపోతుందో ఏమో!

అన్ని రంగాల్లోనూ, అన్ని విషయాల్లోనూ తల దూరుస్తాడు! స్వార్థబుద్ధితో ఆహ్వానించేవారు ఆహ్వానిస్తారు. అది సంగీత సభ గానివ్వండి, సాహితీ సభ గానివ్వండి, నృత్య కార్యక్రమం కానివ్వండి, ఇంజనీరింగ్, మెడిసన్, ఏ సజ్జతైనా నై, అంటే నై అనగలిగే సర్వజ్ఞత్వం సంప్రాప్తిస్తుందేమో!

కాబట్టి రాజకీయ నేతలు ఏ పాపం యెరుగరు. వారికి ఓట్ల తావత్రయం దప్ప మత త్రయము, కవి త్రయము, దండ త్రయము, గుణ త్రయము, మూర్తి త్రయము - వీటిని గూర్చి తెలుసనుకోడం మన భ్రమ!

అసలు విషయానికొస్తా, ఆ నీతి సూక్తులు నిన్నేంజేస్తున్నాయి? వాటిని మనము, మన కొరకు సమయానుకూలంగా వాడుకుంటున్నామే గానీ పాటిస్తున్నామా చస్తున్నామా? అదీగాక, వంద నీతి సూక్తుల కన్నా ఒక నాతి సూక్తి మిన్న అన్నది నేటి నీతి సూక్తి! వస్తా! అర్థంబు పని మీద వెళున్నా అని జారుకున్నాడు వితండేశ్వరావు.

24. కుక్కలున్నాయి - జాగ్రత్త !

“మా ప్రజల వి స్రంభ మేషాం
బహు చాటు కర్మ నిపుణానామ్
నిర్వృత్త కార్య పరాజ్ఞా బావాం
శునకా మివ ఖలానాం”

ప్రాకృత భాషలో నున్న గాథానవళితోని ఒక సూక్తికి ఒక సంస్కృత కవి చేసిన అనువాదం పై శ్లోకం. “దుర్మార్గులు ఏవేవో తియ్యని కల్ల బొల్లి మాటలు అల్లి చెప్పటంలో నిపుణులు. అలా చెప్పి తమ తమ వనులు పూర్తి చేసుకొని వెళ్ళిపోతారు. మళ్ళీ కనిపించరు.” అంతవరకు బాగానే వుంది. “శునకా మివ ఖలానాం” అని పాపం దుర్మార్గుణ్ణి కుక్కతో పోల్చాడు. ఆ పోలికే నాకు కడుపులో ఎవరో ప్రేవులను మెలిక పెట్టినట్లయింది. కుక్కలు ఏదో పాపం తోకాడిస్తూ చుట్టూ తిరగొచ్చు గాక. మన చేతిలోనున్న రొట్టె ముక్కనో, బిస్కెట్ ముక్కనో కాస్త విదలించే వరకు దేవురిస్తాయి. అదీ అహంసా వద్దతిలోనే; దౌర్జన్యంతో కాదు! ఆ తిండి పడెయ్యగానే తోకాడిస్తూ వెళ్ళిపోతాయి. అంత మాత్రంతో ప్రాకృత కవి ఖలులను కుక్కలతో పోలుస్తాడా?

కుక్కలంటే నాకెందుకో చెప్పలేనంత ఇష్టం. నీమ కుక్కలకన్నా, పెంపుడు కుక్కలకన్నా వీధి కుక్కలంటే మరీనూ. పాపం ఒక్కసారి కొంచెం విదలించిన దానికే, మనల్ని చూచిరప్పుడల్లా హల్లోఅంటూనేవుంటాయ్. చనువిస్తే ముద్దుగా వెంబడిస్తాయి.

యజమానుల ప్రాణ రక్షణ కోసం వాటి ప్రాణాలను కూడా ధారపోసిన కేసు లెన్నో! తిండి మానేసిన ఉదంతా లెన్నో! సహజ శత్రువులైన పిల్లలకు, మేకలకు, మరొక జాతి ప్రాణులకు కుక్కలు జాలివడి పాలిచ్చి పోషించిన వార్తలు పోటోలతో సహా ఎన్నో సార్లు చూస్తుంటాం. అయ్యా మహా కవీ! అలాంటి పరమ విశ్వాస గుణవ్రతీకలైన కుక్కలతోనా ఖలులను పోల్చేది? నీ కలం లేదా గంటం ఎలా ముందుకు సాగిందో కదా?

పోషకులూ, రాజపోషకులూ, మహారాజ పోషకులూ గల కుక్కలను వదిలెయ్యండి.

ఈ వీధి కుక్కలున్నాయి చూచారూ! ఎవ్వడూ జీతాలనీ, బత్తాలనీ, లంచాలనీ, మామూళ్ళనీ, ఓవర్ టైం అరివెన్యూలనీ, సమ్మెలూ, ధర్నాలూ చెయ్యవు. నల్లబాడ్జీలు ధరించవు.

అవి బహుభాషా కోవిదులు! మనము ఏ భాషలో చెప్పినా గ్రహించుకొని మనలకోగలుగుతాయి. అసలు మనిషిదక్క పశు పక్ష్యాదులన్నీ సర్వభాషా కోవిదులే.

ఆ.వె. మాటలాడలేవు మనిషితో జంతువుల్

గ్రహణశక్తి కొంత కలిగియుండు

మహిని నరుంకేమి - మాటలే అధికమ్ము

అగ్రహింతు - కొంచెమే గ్రహింతు.

దత్తాత్రేయ స్వామివారి వద్ద ఎవ్వడూ నాలుగు కుక్కలుంటాయి. అవి నాలుగు వేదాలకు వ్రతీకలట! వేదాలు ఓంకార జనితాలు. అందుకేనేమో కుక్కలు ఓం, ఓం అని అరుస్తుంటాయ్. బౌ, బౌ అని మనము అర్థము చేసుకుంటే అది మన అర్ప బుద్ధిని ప్రకటిస్తుంది.

ఊర కుక్కలు సమాజ శ్రేయస్సుకై అహోరాత్రులూ పాటుపడతాయి. నాకెందుకులే, ఈ వీధిలో ఈ పెద్ద మనిషి అన్నం పెట్టడు గదా అని దొంగ గారు వస్తే మొరగకుండా వుండవు. ఊర కుక్కలు బీటు కానిస్తే బిళ్ళకన్నా, మాసవారీ మామూళ్ళు గుంజుతూ రాత్రిపూట ఎప్పుడో వచ్చి టక్ టక్ అని కర్రనాడించే ఘూర్గావాలాల కన్నా ఎక్కువ బాధ్యతగా కాపలా కాస్తాయి.

హోల్ డైం గవర్న మెంట్ సర్వెంటుస్ అని పిలువబడుతూ, ప్రైవేట్ ప్రాక్టీసు చేసుకునే భిషగ్వరులున్నారు! ట్యూషన్ల తంతు నడిపించే మహామహా పాఠ్యాయులున్నారు! నైట్ బిజినెస్ చేసుకుంటూ, అదే అసలు బిజినెస్, గవర్న మెంటు వనియే హాబీ అనుకుంటూ వనిచేసే ఉద్యోగ రత్నాలూ ఉన్నారు. ఇంకా ఇలాంటి ఘనులు ఎందరో ఉన్నారు. ఎప్పటికీ ఉంటారు. కానీ ఊర కుక్కలు?! ప్రొద్దున్న ఒక పిదీ, రాత్రి మరొక పిదీ కాయవు. త్రికరణ శుద్ధిగా వని చేస్తాయి. ఒక్క 'నీక్ లీవు' దక్క కాజాయల్ లీవులూ, అరండ్ లీవులూ, నెలవు అమ్ముకోవడాలూ ఉండవు. పోలీసు స్టేషనుకెళ్ళి రిపోర్టు ఇస్తే ఈ కేసు మా పరిధిలోకి రాదు. పలానా సర్కిల్ కెళ్ళండి అని తిప్పలు పెడతారు మన రక్షకబటులు. (బహుశా మానభంగాలు జరపడంలో మాత్రం అనరులెండి!) ఈ పరిధి తగాదాలు రాకుండా పకడ్బందీగా వాటి వాటి పొలి మేరలు అవి మార్కు చేసుకుంటాయ్. కేవలం బౌ బౌలతోనే! ఆ పొలిమేరలు దాటి రాకుండా ఖచ్చితంగా రూల్సు పాటిస్తాయి. వాటికి చిన్న చిన్న యూనియన్ లున్నాయి. కానీ వాళ్ళ యూనియన్ నాయకులు చీటికి మాటికి మెరుపు సమ్మె లకు పిలుపివ్వవు. డబ్బులు వెనకేసుకోవు. పౌరులను ఇబ్బంది పెట్టవు. అయిదు నిమిషాలు, మహా అయితే పది నిమిషాల్లో 'బౌండరీ' తగాదాలను బౌ . బౌలతో పరిష్కరించుకొని, 144 సెక్షను వాటికవే అమలుపరుచు కొంటాయ్. శాంతి భద్రతలను చక్కగా సంరక్షించుకొంటాయ్.

మన మునిసిపాలిటీవారు, పరమ మూర్ఖంగా, ఒక పెద్ద రంగాన్ని సృష్టించి మందీ, మార్బలంతో ఊడివడి, ఇంక యే ఇతర సమస్యలు లేనట్లు,

బ్రహ్మాండమైన సమాజ సేవకే తాము అంకితమైనట్లు, యుద్ధ ప్రాతివదికమీద శునక సంహార మహోత్సవం ఆర్పాటంగా జరుపుతుంటారు అదీ కూడ మొక్కుబడి తంటే అధికార్లు పైనుంచి తంటేనే! హుకుంలు వస్తేనే!

ఇంటింటికి ఒక చెట్టు నాటుడు అని సర్కారువారు ప్రతి సంవత్సరం ప్రనారం చేస్తుంటారు. అమాత్యుల వారు హాటుడు (How to do) చూపిస్తారు,

‘నాటుడు’ అంటే NOT TO DO అనుకుంటారు ప్రజలు! వన మహోత్సవ సాంవత్సరీకాలకు, ప్రకటనలకు లక్షలు తగలేస్తారు. మొక్క నాటడం, పోటోలో, పేపర్లో, ప్రంట్ పేజీలో వదాలని తావత్రయం! ఖర్చు చూపించుకోవడంలో ఉబలాటం. అంటే దప్ప, నాటిన మొక్కలు, మరునాటికి వున్నాయో లేదో పట్టించుకోరు మన సచివోత్తములు! పురపాలక ప్రముఖులు! మళ్ళీ వచ్చే సాంవత్సరీకాల దాకా!

ఇంటింటికి చెట్టు, ఇంటింటికి బల్బు వీటి సంగతి ఆలా వుంచి, ఇంటింటికి ఒక కుక్క స్కీమును ప్రవేశ పెడితే, వీధికుక్కల సంతతిని దినదినాభివృద్ధిచేస్తే, దొంగతనాలూ, దోపిడీలు చాలవరకు తగ్గొచ్చు! పోలీసు బరిగాన్ని కొంతమేర తగ్గించి, పొదుపు సాధించవచ్చు. దొంగతనాలు, అనుకున్నంత తగ్గవంటారా? కనీసం దొంగల ముఠాలతో చేతులు కలవడం, దొంగ సొమ్ము వంచుకోవడం, అమాయకులు ఇరుక్కోడం, బడా నాయకులు, న్యాయవాదులు అన్యాయవాదులై బాగుపడటం. ఈ బావతులైనా తగ్గొచ్చు! ఇప్పుడు మాత్రం ముడుపులు, చేయిదడుపులు లేకుండా ఎన్ని దొరికి చస్తున్నాయి గనుక! మనకు దొరికినవాటి విలువకన్నా పోలీసువారికి గిట్టినదే ఎక్కువాయే. సగటు మనిషికంటే అనుకోండి. సచివోత్తముల వ్యవహారం వేరే కావచ్చు.

ఏదో పిచ్చి కుక్కలు కరుస్తాయనీ రాబీస్ అనీ అంటారు. అలాంటి వాటిని గుర్తించి ఏ అడవుల్లోనో, నక్కలెట్లకు ‘సహాయార్థం’ వంపవచ్చు

గానీ, సామూహిక శునక సంహారము మానవ జాతికే కళంకం! పోలీసులు మానభంగాలు చేస్తున్నారని, దొంగతనాలు దోపిడీలు పెచ్చు పెరుగుతున్నాయనీ, పోలీసులను ఘాట్ చేయడం లేదే?

స్వాతంత్ర్యం రాక మునుపు సర్కారు ఉద్యోగులు యువర్పు ఒబీడియంట్లీ అని రాయాలని రూలు. బ్రిటిషు వారికి విదేయత ప్రవ్రధానము. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత ఉద్యోగులకు కూడా స్వేచ్ఛ వచ్చిందనీ, కొమ్ములు మొలిచాయనీ తమ విదేయుడు (యువర్స్ ఒబీడియంట్లీ) వద్దు, 'తమ విశ్వాస పాత్రుడు' అనండి చాలు అన్నారు అంతే. రాతలోనే! విదేయతను అవిదేయతనూ రుజువు చేయొచ్చుగానీ, విశ్వాసాన్ని వనీగట్టడం ఎలా చెప్పండి? "ఆఫీసరు పీనుగ, నణుగుడు ముండ కొడుకు నెలవు ఇచ్చి చావడు" అనీ చాటుమాటున తాబేదారులు అనుకుంటూనే వుంటారు. అడపా దడపా అధికారి అన్న తర్వాత బదిలీత్యం నడించడం అవసరం అనే విషయం స్వానువభం మీదగానీ అర్థంగాదు. సవాలక్ష అబద్ధాలు చెప్పి, నెలవు చీటి పంపి చీట్ (cheat) చేస్తూనే వుంటారు. కాంతామణిగారు 'కాయ' లాగా వున్నా "కాయలాగా" వుందని వ్రాసి తమ విశ్వాసపాత్రుడు అంటాడు! మరి ఆఫీసుల్లో అబద్ధాలు ఆడండి ఒక్క వనీ అయిచావడే?

కుక్కలట్లాగావు. వాటికి 'నటన' తెలీదు. నా 'చివరి రక్తపు బొట్టు కూడా దేశానికే ధార పోస్తా'నని చెప్పి, చెమట చుక్కకూడా రాల్చుకుండా వుండవు. ఈ దేశం కొరకు నా గుండె నిరంతరం పరితపిస్తూనే వుంది అని విదేశాల్లో దొంగ అక్కొంటు తెరవలేవు. 'నా దగ్గిరేముంది బూడిద' అని కోట్లకు కోట్లు కూడ బెట్టి కొడుకులకూ, అల్లుళ్ళకూ ఇవ్వవు. అవిశ్వాసం, అబద్ధం అంటే ఏమిటో ఎరుగని అమాయకపు జీవులు పాపం, కుక్కలు. మనది ఉత్తజన్మ! వాటివే ఉత్తమజన్మ! ముమ్మాటి!!

అయ్యో! ఇంత సోదే ఎందుకు చెప్పవలసి వచ్చిందంటే....మళ్ళీ సోదే మొదలు పెట్టను లెండి. ఆ మధ్య ఒక చోట BEWARE OF DOG కుక్క ఉంది జాగ్రత్త! అనే బోర్డు చూచా. Beware of God, Beware of Police, Beware of Thieves అని బోర్డులు పెట్టుకోవడం చూడలా. అందరిలోనూ కనపడకుండా 'డాగ్' యుండు వాడు గనుక 'గాడు' అయ్యుంటుందని నా థియరీ! విలోమసూత్రం! అలాంటి 'గాడ్'ను చూస్తే భయం వద్దా! గాడ్ ఫియర్ లేదుగానీ 'డాగ్' ఫికర్ ఎక్కువా? అని బాధపడ్డా.

ఇంత విశ్వాస పాత్రమైన, ఇంత ప్రీతి పాత్రమైన కుక్కలను చూచి 'జాగ్రత్త' అని బోర్డు పెట్టుకొని వాటిని కించ పరుస్తున్నామేమో అని పించింది. కుక్కలకు ఆక్షరజ్ఞానం అబ్బివుంటే ఎంతగా వ్యధ చెందుతాయో గదా.

DOG IS GOD. BEWARE AND BEHAVE అని పెట్టుకుంటే ఎంతగా తోకాడిస్తాయో గదా!

ఆ వె మనిషిరీతి మెలగు మాటాడు కుక్కలన్
చూడలేదు వాటి జాడలేదు
భువిని కుక్క వోలె మొఱగెడి మనుజులన్
చూచి చూచి కనులు వాచిపోయే!

ఉవశ్రుతి : "కుక్కలున్నాయి జాగ్రత్త" అని బోర్డు గల ఇల్లు చూచి ఒక వల్లెటూరి శాస్త్రీ అమాయకంగా "ఇదివరకు ఇక్కడ మనుష్యులుండినట్లు గుర్తు. వారు ఎక్కడి కెళ్ళారండి?!" అని పక్క ఇంటివారిని ప్రశ్నించాట్ట!

25. మారే విలువలు !

మా వితండేశ్వరరావు అంటాడు. లోకల్ డ్రెయిన్ లో, అదీ మన జంట నగరాల్లో టికెట్ కొనడం శుద్ధ దండగ అని వాడు ఇప్పటికీ కొన్ని పందల సార్లు వెళ్ళాడట. ఎవరూ, ఏనాడూ టికెట్ చెక్కింగ్ కు వచ్చిన పాపాన పోలేదట! వాడి దృష్టిలో చెక్కింగ్ చేస్తే వాడి టికెట్ కు విలువ ఉన్నట్లు. చెక్ చెయ్యకుంటే అది చెత్తకాగితమైనట్లు! అదో రకం వాదం. అందులో ఎంతో కొంత పాయింట్ లేకపోలేదు లెండి.

ముందు జాగ్రత్త చర్యగా, ఎందుకైనా మంచిదని నేను తేలుమందు, పాముకాటు మందు, హార్ట్ ఎటాక్ ల మందులు ఎప్పుడూ కొని దగ్గర పెట్టు కుంటూ వుండటం, ఆ మందుల కాల వ్యవధి ముగియటం, మళ్ళీ కొత్తవి కొని తెచ్చుకోవడం, ఇలా చర్చిత చర్యలుగా, మూడు దశాబ్దాలనుండి జరుగుతూనే వుంది. అదేం పావమో....లేక పుణ్యమో! ఆ మందులు ఒక్కసారైనా ఉప యోగించవలసిన అవసరం వుంటే ఒట్టు! మా శ్రీమతిని ఎప్పుడైనా, సరదాకు, తను చేసే ఖర్చుమీద కామెంట్ చేస్తే, వెంటనే తన విమర్శనాస్రం నా తేలు మందు, పాము మందులపై సందిస్తుంది! ఫైర్ బిక్కెట్లు, రైన్ కోట్లు, ధర్మా మీటర్లు. ఇవికూడా ఆ కోవలోవే. అంత డబ్బుపెట్టి కొన్నాక ఒక్కసారైనా, కనీసం ఒక్కసారైనా, అవసరం రాకపోతే అదేమిటో వెలితిగానే వుంటుంది. వానకోటు తీసికెళ్ళిన రోజు, వాన రాకపోతే వెధవ న్యూనెన్సు! మోతబరువు! ఈ రోజు వర్షం రాదనీ, రేడియో, టి.వీ.వాళ్ళు కూడా చెప్పలేదులే అని దీమాగా తీసికెళ్ళని రోజే, దీని దుంపతెగ, కుంభ వర్షం వస్తుంది. ఇస్త్రీ దుస్తులను తప్ప దడిపి, గబ్బు లేపుతుంది. కలిగీ ఖర్మం, లేక దర్మిదం అంటామే. అదే ఇది! మా నాన్నగారు అంటూండేవారు: “ఈ సీజన్ లో మొత్తం, రెండు లేదా మూడుసార్లు ఈ రెయిన్ కోటు ఉపయోగపడి యుండొచ్చు. ఈ పాటి దానికి

నూరు నూటా యాభై తగలెయ్యటం దండగ. కానేపు తడిస్తే కొంపలంటు కోవుగదా?" అని. అది ఒక తర్కం. పూర్వీకులు రెయిన్ కోటుకు పెద్ద విలువ ఇవ్వలేదు. మా నాన్న రెయిన్ కోటు దిట్టమైన మందపాటి గోనెపట్ట!

ఒక వస్తువు వెల వేరు. విలువ వేరు. జాతీయ వతాకం, మాంగల్యం, పూర్వీకుల స్మృతి చిహ్నాలు. ఇలాంటి వాటికి అంగట్లో వెల కట్టొచ్చు. అంత రంగంలో కట్టగలమా? వస్తువుల విలువలు, మన బావననుబట్టి, హెచ్చుతూ తగ్గుతూ వుండటం నిజ జీవితంలో, ఎన్నో సందర్భాల్లో చూస్తూ వుంటాం.

ఆ మధ్య నా పేరిట, పాతికవేల చెక్కు వచ్చింది. ఇప్పుడు దాని విలువ పాతిక వేలు. రాత్రికి రాత్రి నేను పాతిక వేల ఆసామినయ్యా. ఆ రాత్రి ఆనందంతో నిద్ర వట్టలేదు. తెల్లారుతూనే హుషారుగా బాంకు వెళ్ళా, దాంట్లో తేదీ వెయ్యటంలో సంవత్సరం తప్పువడింది. అక్కడ బాంకువాళ్ళ సంతకాలు కావాలన్నాడు. క్షణంలో రాత్రి వడిన ఆనందం కరిగిపోయింది. చెక్కుమీద డేట్ గానీ, సంవత్సరంగానీ, మరేదైనాగానీ, తప్పు వడిందనుకోండి. అంతే. దాని విలువ ఎగిరిపోతుంది!

చెక్కులో లోపాన్ని సవరింపజేసి, మళ్ళీ సికింద్రాబాద్ 'పికెట్'లో వుండే బ్రాంచికి బస్సులో వెళ్ళా. పరిచయంలేని స్టేజీ కనుక స్టేజీరాగానే చెప్ప మని కండక్టరును అర్థించా. వావం, అతగాడు మంచివాడులాగా వున్నాడు. స్టేజీ రాగానే 'ఏయ్! పికెట్! దిగు! అని హెచ్చరించాడు. అధికారంలో వుండగా ఎంత మందితోనో దండాలు పెట్టించుకున్న వాడిని. (కొన్ని దొంగ దండారే అయ్యుండొచ్చు గాక) అలాంటి నేను, ఆ క్షణంలో, కండక్టరుగారికి లోకువై కేవలం 'పికెట్'గా పిలువబడ్డా! ఆ బస్సు టికెట్టు విలువ రెండు రూపాయలు! దాని విలువ ఆ బస్సులో ప్రయాణించినంత సేపే! దిగిపోతే దాని విలువ

శుభ్రం!

ఒకసారి కండక్టరుకు చిల్లర లేక ఇరవై రూపాయల నోటు ఇచ్చా. అతడు రూపాయ టికెట్టిచ్చి, దాని వెనుక పందొమ్మిది రూపాయలు వ్రాశాడు. ఖజానాలో టికెట్ విలువ పందొమ్మిది రూపాయలు పెరిగింది!

సరే బ్యాంకుకు వెళ్ళా నేను నేనే అనేందుకు అక్కంటు హోల్డరు సంతకం చెక్కుమీద కావాలన్నాడు. అక్కడ వుంటాడనుకున్న మిత్రుడు లీవులో వున్నాట్ట! మళ్ళీ ఎవరు తారసిల్లుతారా అని వడిగావులు గాచి వెయ్యి కళ్ళతో చూస్తూ కూర్చున్నా. వాడే అప్పటికి నా పాలిట దేవుడు! ఇప్పుడు ఆ పాతికవేలు ఆయనగారి సంతకంలోకి వెళ్ళి కూర్చుంది.

కౌంటర్లో చెక్కు ఇచ్చా. టోకెన్ తీసికొని సోపాలో కూర్చున్నా.

ఇప్పుడు ఆ పాతిక వేలూ వాడిచ్చిన టోకెన్లోకి ప్రాణ ప్రతిష్ఠ పొందింది. ఈ ఖజానాలో ఆ టోకెన్ ను కలిగియున్నవాడే పాతికవేల హక్కు దారు. ఎక్కడ క్రిందపడి పోతుందో, ఎవడి చేతుల్లోకి పోతుందో అని జాగ్రత్తగా దాని పిడికిట్లో బిగించి పట్టుకొని కూర్చున్నా. ఎంతసేపటికీ నా టోకెన్ నంబరు పిలవదు. ఓపిక తగ్గిపోతూంది. పావుగంట గంటగా అనిపిస్తూంది! ఆఖరుకు 'వన్ నెవంటీయెట్' అని కాష్ కౌంటర్ వాడు పోలికేక పెట్టాడు. అది నా టోకెన్ నెంబరు. ఆదరా బాదరా వెళ్ళి, టోకెన్ ఇచ్చి ఒకటి రెండు సార్లు డబ్బు లెక్క పెట్టుకొని కాష్ బాగ్ లో బద్రంగా పెట్టా. అక్కడ అంత సేపూ నా పేరు "వన్ నెవంటీయెట్"గా మారింది!

తీరా డబ్బు తీసికున్న తర్వాత గుండెల్లో దడ పుట్టింది. దారిలో ఎవరైనా కొట్టి వేస్తే? బస్టాపుకు ఫర్లాంగు దూరం నడవాలి. ఏ రోడ్డిగాడో స్కూటరు మీద వరుగున వచ్చి బాగ్ లాక్కెళ్ళితే? కొంప మునగదూ? ఇలా జరుగుతున్నట్లు పేవరులో ప్రతిరోజూ చదువుతున్నామాయె. తలచుకుంటేనే

భయం వేసింది. డబ్బు లేనప్పుడు నిదానంగా కొట్టుకున్న గుండె డబ్బు చేతిలోకి రాగానే డబ్ డబ్ అని మరింత వేగంగా కొట్టుకోసాగింది! క్రితం రోజు ఆనందం మాయమైంది. ఇంత లోనే అది భయంగా మారిపోయింది. బస్సులో భద్రత తక్కువ అని ఆటో వాడిని పిలిచా. వాడు నన్ను ఎక్కించుకొని కొంతదూరం పోయి, మెయిన్ రోడ్డు మళ్ళించి ప్రక్క సందులోకి త్రిప్పాడు. ఇలా ఎందుకు తీసికెత్తున్నావ్? అని అడిగా. నోట్లో కారా కిళ్ళీ బాగా దట్టించి నట్టున్నాడు. వలక్కుండా ఏదో అభినయం చేశాడు. అర్థమై చావలా. వీడేదో సందులోకి మళ్ళించి డబ్బులాగేనే పథకం వేశాడనీ ఆహుతిత్యం చేసి తీరుతాడనీ నాకు అనుమానం దడ ఎక్కువై బి.పి. పెరిగిపోయిన్నట్టుంది. పైగా నేను అరవ్యాణ్ణి అనుకున్నట్టున్నాడు. 'మణి ఎవ్వళవ్?' అని పాడు కారా కిళ్ళీ నోటిలోనే అడిగాడు. నాకు మాట పెగల్లా 'మని ఇవ్వు' అంటున్నాడనుకున్నా. ముచ్చెమటలు పోశాయ్. వెధవడబ్బు ఎందుకు వచ్చిందా అని తిట్టుకున్నా. అనుకోకుండా ఆంజనేయ దండకం వల్లిస్తున్నా.

ఆ ఉదయం ప్రక్రింది అప్పారావును తోడుగా రమ్మని అడిగుంటే బాగుండేదేమో! వాడు నా డబ్బు చూచాక అప్పు అడిగి నన్ను మొహమాటంకో పెడతాడేమోనని భయపడ్డా. ఇవ్వడేమో ఈ భయం. ఈ రొడిగాడి చేతిలో నా వని ఖాళీ, నా డబ్బు గోవిందా అని గాబరాపడుతూ గోవింద నామ స్మరణం కూడా చేశా.

"యెన్నా సార్! మణి ఎవ్వళవ్?" అని తన మణికట్టు మీద చెయ్యి వేసి చూపిస్తూ గట్టిగా అడిగాడు.

ఓరి దేవుడా. కొంప మునిగిందిరా అని అనుకుంటూండే.

"టైమ్. సార్. టైమ్. తమిళ్ తెరియాదా?" అన్నాడు.

హమ్మయ్య. నీ దుంపతెగ. ఇంతావేస్తే నీవు అడిగింది చైమా అనుకొని చెప్పా. ప్రాణం కాస్త కుదుటపడింది. ఇంతలో మా ఇల్లు వచ్చేసింది.

దిగి పోతూంటే “మీ నామం చూచి మీరు అరవ్యాళ్ళనుకొని అరవంలో మాట్లాడాసార్! మధ్యాహ్నం మూడింటికి ఆటో ఇచ్చేయాలి. అందుకని చైమ్ అడిగా” అన్నాడు. బ్రతుకు జీవుడా అని ఇంట్లో వడ్డా.

చూచారా! డబ్బు విలువ మొదట్లో చెక్కులోకి, తర్వాత చెక్కుమీద సంతకంలోకి, తర్వాత అక్కౌంట్ హోల్డరు సంతకంలోకి, తర్వాత టోకెన్ లోకి తదనంతరం నా సంతోషం భయంగా ఎలా క్షణాల్లో మారిందో. నాపేరు ‘పికెట్స్ గా’ వన్ సెవంటీయైట్ గా గంటలో ఎలా మారిందో?

ఒకసారి అర్జంటుగా నైకిలు మీద వెళ్తున్నా. ఇంట్లో ప్రమాద స్థితిలో నున్న పేషంటును చూచేదానికి డాక్టరును పిలుచుకొని రావాలి. నైకిలు వంచ రైంది. వంచరు చేయింవేందుకు ఆ రోజుల్లో పావలా. నా వద్ద వర్సులో చిల్లర లేదనీ, వందరూపాయలునోటు మాత్రమే ఉందనీ చూచుకోకుండా హడావిడిగా బయలుదేరా. నైకిలు కుర్రాడి దగ్గర చిల్లర లేదు. ఇప్పుడు చెప్పండి చిల్లర దొరక్కుంటే ఆ వచ్చనోటు విలువెంతో?!

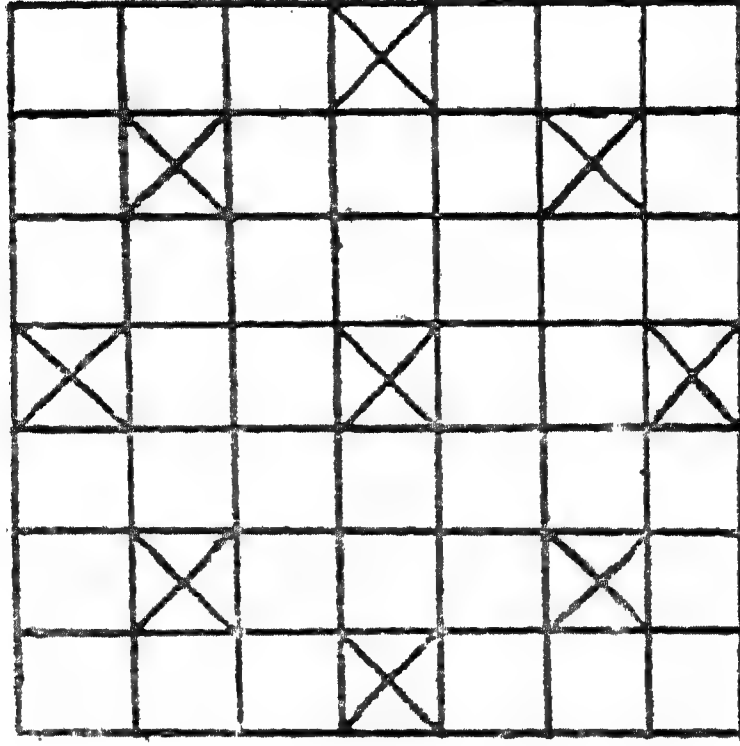
ఒకసారి బెంగుళూరులో మా వక్కింటి అమ్మాయి ప్రసవించింది. పాత కాలం వాళ్ళు గనుక బిడ్డప నీళ్ళు పోయించి సాంబ్రాణి పొగ పెట్టడం సంప్రదాయం. సాంబ్రాణి దొరికింది. కానీ పొగవేసేందుకు బొగ్గులు కావాలి. ఆ చుట్టప్రక్కల నాలుగైదు మైళ్ళవరకూ ఎక్కడా బొగ్గులంగడి లేదు. కనీసం చాకలివాళ్ళ దగ్గర కూడా దొరకలేదు. మిరపకాయబజ్జీల వాళ్ళ దగ్గర కూడా లేవన్నారు. ఎక్కడ చూచినా ఎంక్విరర్ ఇస్ట్రీ పెట్టెలూ కిరోసిన్ స్టాల్ లూ, గాస్ పోయ్యిలే నాయె. తిరిగి తిరిగి ఎలాగో రిక్వెస్టు చేసి రెండ్రూపాయలు కూడా చెయ్యని ఆ బొగ్గులను వదిలూపాయలు వదిలించుకొని వక్కింటి

వాళ్ళు సాధించారనుకోండి. అవసరాన్ని బట్టి వస్తువు విలువ మారుతుంది అంటారే. ఇదే!

మన ప్రభుత్వంవారు కోట్లు కోట్లు డబ్బు తగలేసి భారీ యంత్రాలను విదేశాల నుంచి దిగుమతి చేసికోవడం, చిన్న చిన్న స్పేరు పార్ట్లు లేక ఆ యంత్రాలు సంవత్సరాల తరబడి మూలబడిపోయి, ప్రభుత్వానికి లక్షల్లో నష్టమొచ్చినట్లు అప్పుడప్పుడు పేవర్లో చదువుతూ వుంటాం. నాగార్జున సాగర్లో నడవడానికి రష్యానుంచి స్టీమ్లాంచి తెప్పించి కొన్నేళ్ళు మూల వదేసిన విషయం మీకు తెలియదూ!

స్వర్ణకారులు లేకుంటే బంగారం విలువెంత? రిపేరర్లు లేకుంటే యంత్రాలకు విలువెంత? కొనేవాడు లేకుంటే వస్తువు వెల యెంత? విద్యుత్తే లేకుంటే టి.వీలు, ప్రింట్ల విలువెంత? ప్రతిభను గుర్తించేవాడు లేకుంటే కళాకారుని విలువెంత?

26. భగవద్గీత-బారాకట్ట !

బాబ్‌డోర్ గేమ్ము అంటే నాకు చచ్చెంత భయం! నా బాల్యంలో ఏదో సరదాకు ఆడటం ఏ చేతికో, కాలికో, కంటికో దెబ్బ తగిలించుకొని కొంప జేరడం, దెబ్బతో నేను ఏడుస్తూంటే మా నాన్న రెచ్చిపోయి “అసలు నీవు ఇంటివట్టున ఉండి ఆడుకోక అక్కడికి కెందుక్కోవా? వెధవాటలా నువ్వు!” అని గద్దించి మరి రెండు అంటించడం, నేను రిబోడిబో అని అమ్మను అశ్రయించడం. వారాని కోసారై నా ఈ తన్నుం తంతు జరుగుతుండేది. ‘దెబ్బకు దెబ్బే’ అనేది మా నాన్న సూత్రం. హోమియోపతి సూత్రం అదేగా! ఈ పోరు వడలేక స్కూలు కాగానే కొంప చేరుకొని ఏ వరమవడ సోపాన పటమో బారా కట్టో ఆడుకునే వాడిని. కాస్త పెద్దయ్యాక పేకాట. అదీ మా నాన్నకు తెలియ కుండా!

బాబ్ డోర్ గేమ్సులో, అంతో ఇంతో దెబ్బలు కద్దు. ఇన్ డోర్ గేమ్సులో, అంటే నేను చెప్పిన పై ఆటలలో ఆ ప్రమాదం లేదు, కోవం వచ్చి పోట్లాడు కుంటే దవ్వు! విదేశీయుల ఇండ్లో గేమ్సు అన్నీ ఖర్చుతో కూడుకున్నవి. మన ఇండ్లో గేమ్సు ఆటు కాలక్షేపానికే కాక, పుణ్యం, పురుషార్థం అనే డబుల్ బెసిఫిట్ దృష్టితో కనిపెట్టబడ్డాయి. పైసా ఖర్చుండదు. సులభగ్రాహ్యమైన వేదాంతం వీటిల్లో ఇమిడి యుందని క్రమక్రమంగా తెలుసుకుంటాం. రాత్రుళ్ళు జాగారాలు చేసే శివరాత్రి, వైకుంఠ ఏకాదశి రోజుల్లో ఇవే ఎక్కువగా ఉపకరిస్తాయి. అర్థ రాత్రి నీనిమాలు ఇవ్వడొచ్చాయనుకోండి, పేక ముక్కల్లో తెలుపు, ఎరుపు, నలుపు సత్వరజస్తమో గుణాలకు ప్రతీకలు! పరమపద సోపాన పటములో మొత్తం కర్మ సిద్ధాంతమంతా ఇమిడియుంది. వీటిని గూర్చి మరోసారి. ప్రస్తుతానికి బారాకట్ట ఆటను గూర్చి ముచ్చటించుకుందాం.

ఈ ఆట అన్ని వయసుల వారికీ వేదాంతం తెలుసుకోవటానికి వనికొచ్చే ఆడియో విజయల్ గైడ్! ఒకటి రెండుసార్లు ఆడి చూడండి. మీకే అర్థం అవుతుంది. కాలేదా? ఇంకా మీ బుద్ధి పరివర్తనం కాలేదన్న మాట! చదరంగం, కారెమ్సు లాంటి ఆటల్లో పురుష ప్రయత్నానికి (ఆ మాటంటే ఆడు వారికి కోవం రావచ్చు, మన ప్రయత్నానికి అందాం) చాల వరకు అస్కారం వుంది. ఈ ఆటల్లో మాత్రం అలాంటివి ముడియాదు.

శ్రీ కృష్ణభగవానుడు గీతలో “ద్యూతం చలయతా మన్మీ” అని నెల విచ్చినట్లు ‘బారాకట్ట’ ‘పరమ పద సోపాన పటము’ ఈ ఆటల్లో మాత్రం పురుష ప్రయత్నానికి - అదే లెండి మన ప్రయత్నానికి తావే లేదు. పందెం వేయడం వరకే మన చేతిలో వుంది. వడే పందెం వూర్తిగా భగవంతునిదే!

పై రెండు ఆటలను కనిపెట్టిన మహనీయునికి (పురుషుడో, స్త్రీయో ఎవరు చూడొచ్చారు! లేదా వ్యక్తికి) వేయి జోహార్లు సమర్పించినా చాలదు. మొత్తానికి ఈ బారాకట్ట ఆటను మాత్రం కనిపెట్టింది బారతీయులే అని నా నిశ్చయం. శివపార్వతులు పాచికలాట ఆడినట్లు పురాణాలు ఉవాచ!

ఇండోర్ గేమ్స్ బారతీయుల కెన్ని లేవు? కానీ ఆట ప్రారంభంలో విఘ్నేశ్వర వూజలాగా 'దేవుడు' 'దైవము' అని రెండు మూడు పందెములు వేసిన తర్వాతనే 'నాదీ' అని తన పందెం వేసే సత్ సంప్రదాయముగల ఆట ఈ బారాకట్ట! ఆదునికులు, హేతువాదులు ఈ పార్మాలిటిని పాటించక పోవచ్చుగాక! కనీసం మనసులోనన్నా అనుకుంటారనే నాకు ఒక మూల అనుమానం!

ఇందు పాలుగొనువారు ఆరు చొప్పున కాయలు పెట్టుకుంటారు! ఇవి మనలో, మన అందరి లోపల తిష్టవేసియుండే అరిషడ్వర్గాలకు ప్రతీకలుగావా! అవి మళ్ళీ మళ్ళీ చస్తూనే వుంటాయ్. పుడుతూనే వుంటాయ్. మొట్ట మొదట నిర్ద్వితమైన పందెములు పడేంత వరకు ఆటలో 'గృహ ప్రవేశం' చెయ్యటానికి వీలులేదు. అంటే ఇది "ఎంట్రెన్స్ దెస్టు" అన్నమాట! ఒక్కొక్కసారి ఈ ఎంట్రెన్స్ దెస్టులో "డిమ్మీలు" కొట్టుతుంటాము. భగవంతుని సాన్నిధ్యం చేరెందుకు కూడా కనీస అర్హత ఉండాలి అని ధ్వని!

ప్రతి ఆటగాడూ తప్పని సరిగా 'జోడు' కట్టి తీరాలి అను నియమం మన సమాజంలో గృహస్థాశ్రమ ధర్మ విశిష్టతకూ, దాంపత్య వ్యవస్థకూ సంకేతం గాదా?

ఈ 'జోడు' కట్టేదానికి కూడా అప్పుడప్పుడు చాలా తివ్వులువడి నిరీక్షించవలసి వస్తుంది పందెములు పడక. మన నిజ జీవితంలో మాత్రం, కొందరు యుక్తవయసులోనే దంపతులు కావచ్చు. మరికొందరు అర్థ షష్టి వూర్తి అయినా అర్థాంగి ప్రాప్తికి నోచుకోరు! మరికొందరు ఆజన్మ బ్రహ్మ చారులుగానే మిగిలిపోతుంటారు! అసలు మన దేవుళ్ళందరూ 'జోడు'గానే ఉన్నారాయె. "జోడు" కట్టలేనివారు ప్రీవైనల్స్ లోనే ఓడిపోయినట్లు లెక్క!

ప్రత్యర్థి ఆటగాడు తను కట్టిన జోడును దాటకూడదు అని ఒక రూలు. ఒకవేళ దాటవలసి వస్తే అందులో దిగి ఒక పందెం వరకు కూర్చోని గాని

వెళ్ళగూడదు. ఆ తర్వాతి వందెం ఆ జోడు ఆసామీకి సరి వందెం వడిలే ఆ కూర్చున్న కాయ ఏడ్చుకుంటూ కొంప చేరాలి. దంపతుల మధ్య తలదూర్చితే తంటాలు సుమా అని ఇది పాచ్చరికి! జోడు సరి పందెములకే ముందుకు నడుస్తుంది. బేసి పందెములకు ముందుకు పోలేదు. అనగా, ఆలుమగలు, సరియైన వంధాలో చెట్టా పట్టాలు వేసుకుంటూ కలిసి ప్రయాణము చెయ్యాలి అని హితబోధ!

ఓం వ్రధమంగా జోడే ముందు వంధాలి. జోడు వండనిదే మిగతా కాయలకు వండే అర్హత లేదు. దాంపత్యవ్యవస్థకు మన బారతీయులు ఇచ్చిన ప్రాముఖ్యం మరోసారి రుజువైంది! కట్టిన జోడు కనీసం ఒక గదిలోకి కలిసి ఆడుగు పెట్టనిదే వంట గదుల్లోకి ప్రవేశించే హక్కులేదు. అనగా 'సప్తవది' చేసిన తర్వాతే 'గట్టి జోడు' అవుతుంది! వేదసంహితలో "సంవత్సాన్య, పుత్రైః అనుగచ్ఛయత దేవం" అను ప్రమాణము ననుసరించి భగవంతుని సన్నిధి సహధర్మచారిణితో కలిసియే సేవించవలెను అను నియమము ఈ బారాకట్ట ఆటలో ప్రతిఫలించు చున్నది! పెద్ద పెద్ద పందెములు వేసినవారే విజయం సాధించగలరని గ్యారంటీ లేదు ఒక్కొక్కప్పుడు చిన్న చిన్న పందెములే భగవత్సాన్నిధ్యమును చేర్చవచ్చు. దేవుని దగ్గర అందరూ సమానులే. ధనవంతులు బీదవారు అను తారతమ్యము లేదు నిజమైన సోషలిష్టు సామ్యవాద సిద్ధాంతమును మనవారు ఈ ఆట ద్వారా వ్రబోధించారు!

కనీసం ఒక్క కాయనైనా చంపండి లోనికి వెళ్ళే అర్హత లేదు అనే నియమం వుంది. అంటే అరెషెడ్వర్గాలలో, ఒక్క దుర్గుణాన్ని అయినా చంపనిదే దైవదర్శనం కాదు అని సంకేతం! అంతేకాదు, చంపిన తర్వాత ఆ కాయ మళ్ళీ వందెం వరకు కదలరాదు. ప్రత్యర్థికి కూడా అవకాశం ఇవ్వాలి. ఇది నిజమైన వీరుని లక్షణమును తెలుపుతుంది!

ఈ ఆటలో ఉన్న మరో ప్రత్యేకత ప్రతి కాయ ముందుకు నడవ వలసినదే కానీ, వెనుకకు నడవకూడదు. మానవుడు పురోగమించవలసిన వాడే కాని, తిరోగమించకూడదు అని సమాజమునకు పరోక్షంగా ఉద్బోధ!

ప్రత్యర్థి తనకున్న ఆరు కాయలూ వంటగదుల్లోకి ప్రవేశించలేక బయటనే వడిగాపులు గాస్తూవుండే, మనకు కేవలం ఒక్క కాయకు ఒక్కదే ఆతి చిన్న వందెం వడితే మన విజయం సాధిస్తామనే దురహంకారము ఏ మాత్రం పనికిరాదు. ఆ ఆతి చిన్న వందెమీ ఒక్కొక్కప్పుడు వడదు గాక వడదు. వద్దన్నా వడే వందెము అవసరానికి వడిచావదు. అంతే. అంతలోనే, అది చావుదెబ్బ తిని కొంప జేరవచ్చు! ప్రత్యర్థికే విజయం సంప్రాప్తం కావచ్చు!

‘సిమిత్రమాత్రం భవ సవ్య సాచిన్’ అను గీతావాక్యం వంటబట్టించు కోవలసిందే!

‘నిర్మమో, నిరహంకారస్సశ్శాంతి మధిగచ్ఛతి’ అను శ్రీకృష్ణ భగవానుని వాక్యం స్మరించుకోవలసిందే!

మన కాయ చస్తే క్రుంగిపోకూడదు. ఎదుటివారి కాయ చస్తే ఎగిరి వడకూడదు.

“గతనూ నగతా సూంశ్చనాను శోచంతి వండితాః” అనేది అమలు వరచవలసిందే!

“సమశ్చత్రౌచ మిత్రేచ తథా మానావ మానయోః శీరోష్ఠ సుఖదుఃఖేషు సమస్సంగ వివర్జితః” అను గీతా వాక్యమును స్మరణకు తెచ్చుకొని సుఖ దుఃఖములకు అతీతముగా ఉండుటకు అభ్యసించాల్సిందే!

బారాకట్ట చదరంలో మొత్తం 49 గదులు అందులో తొమ్మిది ‘గట్టాలు’. ఇవి నవరంద్రాలకు ప్రతీకలు!

ఈ చతురస్రములను గమనించితే విష్ణు సహస్రనామ స్తోత్రంలోని “చతుర్మూర్తి, చతుర్భుజా, చతుర్భుజా, చతుర్గతిః, చతురాత్మా, చరుబ్భావ, చతుర్వేద విదేకపాత్” అనే శ్లోకమే జప్తికి వస్తుంది. చతుర్భుజుడైన శ్రీమహా విష్ణువుగారి ఆత్మ, గతి, భావములు అన్నీ చతురస్రమైన బారాకట్ట మీదనే పరిత్రమిస్తుంటాయి!

వంట గదులు గల భగవత్పాఠశాలలో కూడా తొమ్మిది గదులే! అందులో కేంద్రస్థానంలో భగవంతుడ! అదియే ఆసలు నీసలు వంట గది. మోక్ష ప్రసాదం లభించే గది. ఆయన చట్టావున్న ఎనిమిది గదులు అష్ట లక్ష్మీ దేవేరుల గృహాలు!

'Games reveal the Character of a Person' అని ఒక మహాశయు డన్నాట్ట. ఆటలు వనిషిలో అంతర్గతంగా ఉన్న దుర్గుణాలను బయట పెట్టవచ్చు. బారాకట్ట ఆటలో ఈ స్వభావ బహిర్గతము ఇంకా ప్రస్ఫుటంగా కనిపించుతుంది. ఆయా మనుషులు పాల్గొనే ఆటల రకాలను బట్టి కూడా వారి వారి గుణములు బహిర్గతం అవుతుంటాయ్!

పోతే ఈ ఆట బాలబాలికలకు ఒకటి, రెండు, మూళ్ళు నేర్చుకొనడం, కూడిక లెక్కల్లో ఆసక్తి కల్గించే అవకాశం కూడా వుంది. అంతేకాదు, చతురస్రము, దీర్ఘచతురస్రము, త్రిభుజము వీటి స్వరూపాల విషయ పరిజ్ఞానం కూడా పిల్లలకు కలుగుతుంది! రోజూ ఇల్లాలితో ఒకటి రెండు బారాకట్ట ఆడిచూడండి. వారిలో ఎంత అనుకూలమైన మార్పువస్తుందో భార్యను ఆకట్టు కునే ఆట బారాకట్ట! భర్తకు పోనీయకుండా అడ్డుకట్ట వేసే ఆట బారాకట్ట!

పాశ్చాత్యుల ఆటల వలె గాక, ఇంతటి మహత్తర ఇహ పర సమన్వయ యాత్మకమైన ఆట, మన బారాకట్ట ఆట. బాల్యం నుండి పాఠశాల వరకు చింతను ప్రబోధించే ఆట బారాకట్ట! పామరులకు కూడ పరమాత్మ తత్వాన్ని తెలిపే ఆట బారాకట్ట! దైవనామ స్మరణతో ప్రారంభించేనే ఆట బారాకట్ట! "పునరపి జననం పునరపి మరణం" అను వేదాంతమును స్ఫురింపజేసే ఆట మన బారాకట్ట!

మృగములలో పులిని జాతీయ మృగముగా భారత ప్రభుత్వము వారు గుర్తించారే. పక్షులలో నెమలిని జాతీయ పక్షిగా గుర్తించారే. పుష్పములలో

తామర పుష్పమును ఎన్నుకున్నారే! దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చి అయిదు దశాబ్దాలు దాటుతున్నా (పోనీ నాలుగే అనుకోండి) స్వదేశీయ గృహ క్షీడలతో మకుటాయమైన బహుపురాతనమైన ఈ ఆటను ఏలికలు గుర్తించకుండా, జాతీయ గృహక్షీడగా గుర్తించకుండా గౌరవ ప్రవర్తులను కల్పించకుండా ఉపేక్షించుట అన్యాయము కాదా!

వదకొండు మంది మందులతో ఆడబడి, వదకొండువేల మంది మందులతో చూడబడే ఆటగా 'బెర్నార్డ్ షా' గారిచే నిర్వచించబడిన బోడి 'క్రికెట్' ఆటకన్న 'బారాకట్ట' ఉత్కృష్టమైనది గాదా!

“విందే భారతం వినాలి. తిందే గారెలు తినాలి” అన్నట్లు, ఆడితే బారాకట్టనే ఆడాలి. గారెలు ఎక్కువైతే అజీర్ణం కావచ్చు. బారాకట్ట ఎన్ని సార్లు ఆడినా హెల్తు చెడిపోదుగాక చెడిపోదు!

అపూర్వమైన మన పూర్వ సంప్రదాయములను ఎన్నింటినో మరచి పోయాం. అనతికాలంలో పాశ్చాత్య నాగరికతా వ్యామోహంలో దాడి, మమ్మీ సంస్కృతితో ఇంకను ఎన్నియో సళించనున్నవి. వల్లె ప్రాంతములలో మాత్రం కొండెము ఊపిరి పీల్చుకొనుచు జీవచ్ఛవము వలె బ్రదుకీడ్చుచున్న ఈ మహాన్నత, పురాతన గృహక్షీడను పునరుద్ధరించుటకు ప్రభుత్వంవారు తగినన్ని గ్రాంటులు మంజూరుచేసి పూనుకోవాలి. జై బారాకట్ట! జై! జై! బారాకట్ట!

చివరి మాట, నాకు సంస్కృతం రాదుగాని, వచ్చియుంటే 'శిశుర్వేత్తి' శ్లోకం లాగా 'స్త్రీవేత్తి, పురుషవేత్తి, బాల బాలికల్ వేత్తి, వృద్ధుల్ వేత్తి, వేత్తి బారాకట్ట సర్వేజనాః ఆనే అర్థంలో రాసి వారేనేవాడిని!

27. దేవుడుగారు !

“దేవుడు దేవుడనగా

దేవుడా దీవి నుండి దిగి వచ్చేనా

‘ఈవి’ గలవాడె దేవుడు” అన్నాడొక పూర్వకవి.

ఈ నిర్వచనము అపూర్వం! మా వితండేశ్వర్రావు వింత వ్యుత్పత్తులూ, విపరీతార్థాలూ లాగడంతో పస్తు అని ఇదివరకే మనవి చేశాగా! ‘ఈవి’ అనే పదానికి అర్థం దానగుణము అని కాదట. ‘ఈవి’ అంటే ఆడమ్ అండ్ ఈవ్ లోని ‘ఈవ్’ గారనీ, ‘ఈవ్’ (Eve) ను కలిగియున్నవాడు ‘ఆదాము’ (Adam) అనీ, ఆదాములో నుంచి వచ్చిందే ‘ఆదీమ్’ అనగా మనిషి అనీ వాడి వ్యాఖ్యానం! ఏతావతా,దేవుడంటే ఆదామేనట. మనిషే దేవుడట! వాడిదెప్పుడూ పిడివాదమే. తమాషా మేమిటంటే వాడి వాదం విన్నమీద ఏమో అయ్యుండ కూడదా’ అనే ఆలోచన కూడా మనలో రేకెత్తుతుంది. పోనీయండి ‘మనలో’ కాకున్నా ‘నా’లో! మన పురాణాల్లో నీత, ద్రౌపది మున్నగు వారిని ‘అయోనిజ’లని అంటారు గదా! అంటే గర్భవాస క్లేశాలు లేకుండానే పుట్టారనీ, స్వయంభువులనీ అంటారు! ION అయాన్ అంటే ఇంగ్లీషులో విద్యుత్ ప్రేరిత రేణువులట (Electrically Changed Particles) ఆ రేణువులలో నుంచి జనించినవే అయానిజలట. అవే అయోనిజలుగా మారినవట! మానవుడు భవ బంధాలతో తెగతెంపులు చేసుకోవలసిన వవివ్రత ప్రదేశాలు గనుక ‘తెంపులు’ నుండి ‘టెంపుల్’ (Temple) పుట్టిందంటాడు! ఇంగ్లీషులో ‘గార్డు’ అంటే రక్షకుడు అని అర్థం కాబట్టి దేవుడుగారు సర్వజగద్రక్షకుడు గనుక, ‘గార్డు’లో నుంచే ‘గాడ్’ (God) వచ్చిందంటాడు మఱి యిందాక, దేవుడంటే మనిషే అన్నావే అని నిలదీసి ఆడిగితే ఆదిశంకరులు వారు సెలవిచ్చిన అద్వైత

నీద్యంతం ప్రకారం అంతేకదా అని దబాయిస్తాడు. ఇక్కడికి మా ఫ్రెండ్ ని వదిలేద్దాం!

ప్రపంచంలో ఎన్నో మతాలున్నాయి. ఎవరి నమ్మకాలు వారివి. Faith is to believe what you do not see; and the reward of faith is to see what you believe అన్నాడొక ఆంగ్ల మహాశయుడు అగస్టీన్ అనువాడు. అగోచరమైన దానిని నమ్మటమే విశ్వాసం. దాని ప్రతి ఫలం నమ్మినది గోచరించుటయే అని దీని అర్థం!

నా స్త్రీకులు, పేతువాదులు మాత్రం దేవుడు గీవుడు జాంతానై అంటారు. దేర్ ఈజ్ నో గాడ్ అంటారు. ఆ 'నో'కు స్పెలింగ్ ఆస్తికులేమో Know అంటే నా స్త్రీకులు No అంటారు! ఆదేమి చిత్రమో 'నో గాడ్' అన దానికి దేర్ ఈజ్ అంటే గానీ వాక్యం వూర్తి అవదు. ఖుదా నహీ 'హై' అంటే గానీ 'నహీ'కి పరిపూర్ణత్వం లభించదు. విజయవాడలో శ్రీ ప్రభాకర ఉమా మహేశ్వర వండితులు అనే ఉద్ధందుడైన హిందూ మత ప్రవక్త ఉండేవాడు. యే వాక్యానికైనా కర్త, క్రియ, కర్మలు ఉండాలిగదా: కర్త, కర్మ ఒకప్పుడు లేకున్నా 'క్రియ' లేనిది వాక్యం కాదుకదా! దేవుడు లేడు అనే వాక్యంలో 'క్రియ' ఏది బాబూ అని అడిగేవాడు, ఎదుటివాడు అనాలోచితంగా 'లేడు' అనే వాడు. ఓహో! అలాగా! సరే 'వచ్చుట' అను క్రియకు భూతకాలం వచ్చెను, 'తినుట' అనే క్రియకు 'తినెను' భూతకాలము. మరి నీ 'లేడు' అనే క్రియకు భూతకాలం చెప్పు అని అడిగేవాడు. లేడెను, లేడినాడు. అనే క్రియా పదాలు లేవాయె. ఇలా ఎదుటివాడిని సభలలో కన్ఫ్యూజ్ చేసి పారేశేవాడు.

సరే, వారి చమత్కార తర్కమెలా వున్నా అసలు దేవుడు అనేవాడు నిజంగా లేకుంటే ప్రపంచం అంతా ఎంత రసవిహీనమై పోతుందో అని నాకు అమిత భయమేస్తుంది. మాటవరసకు సంగీత ప్రేయులను, వండిత పామరు లను కూడా ఓలలాడిస్తున్న త్యాగరాజు కీర్తనలు, రామదాసు కీర్తనలు,

పురందరదాసు, అన్నమాచార్య, జయదేవుడు, తులసీదాసు, కబీరుదాసు ఇంకా ఇంకా ఎందరో ఎందరెందరో త్యాగధనులైన మహానుభావులు దేవుని పరంగా లక్షల కొద్దీ కీర్తనల వ్రాసి, స్వరకల్పన చేసి, గానము చేసి భావితరాలకు శాశ్వతంగా అందించి గానకళను బహుధా సుసంపన్నం చేశారే! కొన్ని లక్షల కుటుంబాలకు జీవనోపాధి కల్పిస్తూ లక్షలాది మందికి మనోల్లాసం కల్గిస్తున్నాయే! ప్రపంచమంతా ప్రళంసలనందుకున్న మన గాన కళ అంతా దేవుడు లేడంటే గోవింద కొట్టదా? పురమే లేకుంటే అంతఃపురము ఎక్కడిది?

చిన్న చిన్న గుళ్ళను వదిలేసినా, దేవుడి కొఱకు ఎన్ని వేల దేవాలయాలు, శిల్ప కళా ఖండాలు, దేశం నాల్గు దెఱుగులా వెలిశాయి? ఎన్ని రకాల శిల్ప సంప్రదాయాలు వ్యాప్తి చెందాయి? మానవాతీతులకు దప్ప సాధ్యముకాని ఎన్ని మహద్భుత శిల్పాలు నేటికీ సజీవంగా ఉన్నాయి! కోణార్క, ఖజురహో, బేలూరు శిల్పాలకు ఖండాంతర ఖ్యాతి వచ్చిందే! ఈ శిల్పాలను చూచేందుకు రెండు కళ్ళు చాలవే! మరి యీ శిల్పాలను మూక ఉమ్మడిగా గంగలో కలవ వలసిందేనా? ఎన్ని కుడ్య చిత్రాలు; ఎన్ని దారు శిల్పాలు; దంత శిల్పాలు; లోహ శిల్పాలు; తైల వర్ణ చిత్రాలు! వీటన్నిటికి నిమజ్జన మహోత్సవం జరప వలసిందేనా? దేవాలయ సంస్కృతితో విడదీయరాని బంధం లేని కళ ఉందా? భరతనాట్యం, కూచిపూడి, కథాకళి లాంటి అత్యద్భుత నాట్యకళా సంపదా, సంప్రదాయాలూ, వాయిద్యాలూ, అలంకార విశేషములు పాతాళలోకం చేర వలసిందేనా? ఎన్నివేల వృత్తులు వెలిసి, ఎన్నివేలమంది కుటుంబాలకు జీవనోపాధి తరతరాలకు ఏర్పరిచింది? వంటవాళ్ళు, పూలు అమ్ముకునేవారు, తముల పాకులమ్ముకునేవారు, చిత్రచిత్రమైన మాలలు కట్టేవారు, స్వర్ణకారులు, ఆగరు వత్తుల తయారీవాండ్లు, శ్రీచూర్ణాలు, తిరుమణులు, పేటూతులు! ఎన్నని? ఎన్నని! అన్నీ దేవుడు లేడంటే చిటికెలో గోవిందా! అదిగో గోవిందా అంటే మళ్ళీ దేవుని పేరేచాయే! దేవాలయ సంస్కృతి సోషలిస్టు సమాజానికి పునాది రాయి! బడుగువర్గాలకు సుస్థిరమైన జీవనోపాధిని కల్పించి, నిరుద్యోగ నిర్మూలనకై స్థాపింపబడిన ఉత్తమ నాగరికత! ఈ వ్యవస్థలో, 'నేడే కొనండి! నేడే

చూడండి! ఉచితం!!!' అంటూ అబద్ధాలతో, అర్థసత్యాలతో, మానవుని బల హీనత ఆధారంగా అనునిత్యం ప్రకటనలను గుప్పించి, నెలలు తిరక్కముందే లక్షాధికారులుగా, కోటీశ్వరులుగా అవతారాలెత్తి, సగటు మనిషి కష్టించి సంపాదించిన డబ్బును దోచుకునే వద్దతులు మచ్చుకు కానరావు!

సారస్వత రంగాన్ని తీసుకుందాం. రామాయణ, భారత, భాగవతం లాంటి ఉద్గ్రంథాలూ, ఉపనిషత్తులు, అష్టావశ పురాణాలు, వేదాలు, భగవద్గీత, ఉప పురాణాలు - వీటికి నా స్త్రీక ప్రపంచంలో తావు లేదు కదా! మన సంస్కృతికి పునాదులే కూలిపోవు?

టీవరుండేనే స్కూలు పిల్లలు ఇలా తయారు అవుతున్నారే! వంతుళ్ళు లేని పాఠశాలా విద్యార్థుల సంగతెలా వుంటుందో ఊహించుకోండి! పోలీసులు, పోలీసు స్టేషన్లులేని గ్రామం ఎలా వుంటుందో కాసేపు తలచుకోండి ('రేపు' కేసులు తగ్గుతాయని చమత్కరిస్తారులెండి!) సూర్యచంద్రులు నక్షత్రాలులేని ఆకాశంలా అంతా అంధకారమయం కాదూ! నక్షత్రాణి 'దేవగృహాణి' అని కదా వేదవాక్కు!

రేడియోలు, పౌరాణిక నీనిమాలు, హరికథలు, బుర్రకథలు, ఒక చేమిటి - ఆమాటకొస్తే అసలు నీనిమాలను నిలబెట్టింది మన పురాణాలు గావా!

దేవుణ్ణి తీసేస్తే మన ప్రభుత్వోద్యోగులకు సగం నెలవులు ఎగిరిపోవు! వండగలన్నీ ఖతమండోయ్! పెన్సివర్ ఆశ్వాన్నులూ గట్టా నహీ!

మన నోట్లోనుంచి అనుకోకుండా అనుక్షణం దొర్లిపడే 'ఓ మైగాడ్'లూ 'ఓరిదేవుడో'లూ 'రామరామ'లూ 'శ్రీహరి'లూ..వీటికి వర్షాయపదాలు, అంత పవర్ ఫుల్ పదాలు వస్తాయా! (ఓ మే గాడ్ (ఓం) - అదే ఓ మై గాడ్ ఆయు్యుండొచ్చు!)

పీడించుకుని తినే అవ్వలాళ్ళను 'నక్షత్రకులు' అంటున్నాం. ఇక్కడి మాటల నక్కడ, అక్కడి వాటిని ఇక్కడ చెప్పి తగువులు పెట్టేవారిని 'నారడుడు' అంటున్నాం ఇంకా, మన సమాజంలో 'శకునులు'న్నారు! మందర లున్నారు! ధృతరాష్ట్రులున్నారు! బోలాశంకరు లున్నారు! 'శల్యు'లున్నారు ఇంకా ఎందరో మానవ స్వభావానికి ప్రతీకగా నిలిచిన పాత్రలు ఎన్నో వున్నాయి మరి పురాణాలు చించేస్తే పీండ్లకేం బిరుదులివ్వాలో వెతుక్కోవాలి!

అందుకే దేవుడు లేని సమాజం తలచుకుంటేనే నాకు అమిత భయం!

మా ఫ్రెండ్ వితందేశ్వర్రావ్ అంటుంటాడు: దేవుడు కనబడితే మనకు ముందు వక్షవాతం రావడం ఖాయమట! ఎందుకూ అంటే నోరు పెగలదు. కళ్ళు బైర్లుకమ్ముతాయి. కాళ్ళు చేతులు అడవు! అందుకని లోక కళ్యాణార్థం కనబడదట!

28. బేరం - నేరం

'Market is a place where the buyers and sellers gather with an attempt to deceive each other' అని ఎవరో చెప్పాట్ట! 'అమ్మేవారూ కొనేవారూ పరస్పరం మోసగించుకొను ప్రయత్నం చేయు చోటునే మార్కెట్ అందురు' అని దీని అర్థం! నిజమేనేమో! వచ్చిన చిక్కల్లా ఈ ప్రయత్నంలో, ఎప్పుడూ అమ్మేవాడిదే, పైవేయిగా వుంటుంది నూటికి తొంభై తొమ్మిది కేసుల్లో!

ఒకసారి 'ఊటీ' కెళ్ళా. నాకెందుకో 'ఊటీ' పేరు నచ్చలేదు, ఏదో 'లూటీ' లాగావుంది. చక్షణంగా 'ఉదక వందలము' అని వుండగా 'ఊటీ'లా లూటీలా ఎందుకు? అక్కడ హోటళ్ళ వాళ్ళూ, లాడ్జీల వాళ్ళూ బసకు రోజుకు మూడు నాలుగు వందలు, భోజనానికి ముక్కుపిండి, ముప్పైలూ, నరిబైలూ వసూలు చేస్తూ, అర్థ కడుపుకు అన్నం పెడుతూ, నిజంగానే లూటీ చేస్తారను కోండి!

ఈ ప్రపంచమే ఒక లూటీ కొంప! ఈ లూటీ అసలు పాలకుల దగ్గర నుంచే ప్రారంభమవుతుందాయో! కారేజీల్లో సీట్లకాడి నుంచి, కారేజీలేం ఖర్మ యల్. కె. జీ సీట్ల నుంచి, స్కూరు దవాఖానాల్లో బెడ్లకాడి వరకూ లూటీ! వట్ట వగలు లూటీ! 'ప్రపంచము' అంటేనే 'మోసము' అనే అర్థం కూడా ఉందాయో! "ఏమున్నది గర్వకారణం, నరజాతి చరిత్ర సమస్తం పరపీడన పరాయణత్వం" అని, దేశ చరిత్రలన్నింటినీ, కాచి వడబోసి, ఆంధ్రకవితా హాలికుడై, ఆల్కహాలికుడై చెప్పలేదూ! ఎవరు? మహాకవి శ్రీశ్రీ! ఆయనగారి

కవితాధార అంతా ఆల్కహోలులోనే వుండేమో! 'ఓ పొయెం' రాయాలంటే "ఓపీయం" అయినా పడాలి, వోడ్కా అయినా పడాలేమో మరి!

'ఊటీ'ని....అదే.... ఉదక మండలాన్ని దక్షిణ దేశపు కాశ్మీర మన వచ్చు. అత్యంత మనోహర ప్రకృతి సౌందర్యం, మెడ కండరాలకు శ్రమ కల్గించే మహాన్నత పర్వత శ్రేణులు, సుందరమైన లోయలు, ఏరులు, నెల యేరులు, సరస్సులు! మధ్యందిన మార్తాండుడు నైతం తన కిరణాలను ప్రసరించలేక, తలవంచుకొని, మబ్బుల ముసుగులో, మొగము చాటు చేసుకొని, వక్కకు పోయేటట్లు చేసే దట్టమైన ఆరణ్య ప్రాంతాలు, కాఫీ, తేయాకు తోటలు! వీటిని తిలకిస్తూంటే వొళ్ళు పులకరిస్తుంది! భూతాల దుర్గాల్లా వుండే నగర వాసులకూ ఆధునిక వర్గాలవారికీ, ఆధునిక వర్గాలవారికీ 'ఊటీ' భూతల స్వర్గం! దేవునికి సమర్పిస్తే అనే వాదమును పూర్వ పక్షం చేస్తుంది. భవ బంధాల నుండి తప్పించుకుని, ఉదకము, దండము, కమండలములను పుచ్చుకొని ప్రళాంతంగా తవస్సు చేసుకోదగిన మండలము ఉదక మండలము! forest అంటే a place for rest !

అలాంటి ప్రసిద్ధ టూరిస్ట్ కేంద్రాల్లో ఏదో జ్ఞాపకార్థం. యదాశక్తి ఒక షాల్ కొందామని తాపత్రయ వద్దా. ఒక షాల్ మూడొందలు చెప్పాడు! గంట సేపు గీచి గీచి బేరమాడి (ఊటా మాడిం తర్వాత కాబట్టి తీరుబడిగా వుండింది!) దెబ్బెక్కి సాధించా. షాల్ స్పెషల్ క్వాలిటీ అట. చాలా బాగుంది! కాదంటే తడిపే కొద్దీ, వెలిసిపోయి, ఆంచెరించెలుగా, ముందు అడ్డ వంచగా, తర్వాత టవలుగా, తుండుగుడ్డగా, చివరకు కర్చీఫ్ గా అవతారాలు ఎత్తింది. అదేనేమో స్పెషల్!

ఈ బేరం అంటేనే నాకు పరమ చిరాకు! ఎక్కువగా మేధావులూ, విద్యావేత్తలూ, వీళ్ళే ఈ 'బేరం' అడె పరీక్షలో తప్పి కూర్చుంటారు! వాళ్ళకు బేరమాడటం నామోషీ. ఈ బలహీనతే అమ్మే వాళ్ళకు పెట్టుబడి! ఈ సంగతి

అక్షర జ్ఞానం లేని హాకర్సు"కు బాగా తెలుసు! చివరికి కరివేపాకూ, కొత్తిమిరి అమ్మే వదేళ్ళ కుర్రాడికి కూడా మనం అంటే లోకువే. ఒక షాపింగ్ విషయం లోనే గాదు- అన్ని చోట్ల చదువుకున్నవాళ్ళే చిక్కుకుంటారు.

ఒకసారి డైలర్ దగ్గర కెళ్ళా. వాడు ఖరీదైన గుడ్డముక్క కొట్టేసి వాడి బిడ్డ కెక్కడ కుట్టుకుంటాడో అని నా బెంగ. "చేతులు కొంచెము క్రిందికి పెట్టి కుట్ట"మంటే "అబ్బే బాగుండదుసార్! మీ ఇష్టం నాదేం పోతుంది. పెట్టమంటే అలాగే పెడతా!" అని ఒక నయ వంచకుని నవ్వు నవ్వి, ఊరుకుంటాడు! అంటే నేనే గొయ్యి తవ్వుకొని ఏద్యలేక"నవ్వుతూ పడ్డా!

ఇంటికి రంగులు వేయిద్దామని ఒకసారి పెయింటర్ ను పిలిపించా. వాడు చూపించిన రంగుల చార్ట్ లో ఒక దాన్ని సెలెక్ట్ చేశా. 'అబ్బే! ఈ రంగు ఏమీ బాగుండదు సార్. ఇవన్నీ ఆఫీసులకేనే రంగులు! మీ ఇంటికి లైట్ కలరే బాగుంటుంది" అని నన్ను ఒప్పించేంతవరకు కూర్చున్నాడు!

మంగలి షాపు కెళ్ళా. వెధవ తల, నెల దవ్వుక ముందే, సారీ నెల తిరక్కముందే ఏపుగా పెరిగి కూర్చుంటుంది. "నైడ్సు కొంచెం తగ్గించ'మంటే, "తలంతా ఖరాబు అవుతుంది సార్! ఆ తర్వాత నన్నొడగొద్దండి!" అని వార్నింగ్ ఇస్తాడు. అంటే! అంతా వాడి ఇష్టం! తల వంచేసుకొని, వాని మాటే 'శిరసా' వహిస్తా! ఇంటికి వస్తే శ్రీమతి 'క్షవరానికి వెళ్తానన్నారు. వెళ్ళలేదా?' అని అడుగుతుంది! 'వెళ్ళకపోవడ మేమిటి, వది రూపాయల క్షవరం చేసుకొని వస్తేనూ' అంటా.

కూరగాయల వారి దగ్గర కెళ్ళా ఒకసారి. "బీరకాయలు ముదిరి నట్లున్నాయే" అన్నా. "వీటిని ముదిరినయంతారయ్య! ఎప్పుడన్న బీరకాయలు తిన్నావయ్య!" అని ఒక కాయ సగానికి విరిచి చూపిస్తుంది. మన అజ్ఞానాన్ని ఎక్కడ పసిగడుతుందో అని సంకోచపడి, కిమ్మనకుండా బీరకాయలు సంచిలో వేయించుకుంటా. తర్వాత కథ వద్దు లెండి-ఇంట్లో వషట్కారాలు!

నైకిలు రిపేరి వాడి దగ్గర కానీయండి, ఎలక్ట్రిషియన్, రేడియో రిపేరర్, టి.వీ. ఏవైనా కానీయండి వాడు ఏ పాఠ్యను మార్చాలంటే మార్చి తీర్చాల్సిందే. లేకపోతే ముందుగానే ఎర్ర జెండా చూపిస్తాడు!

ఇలా ఇలా వుంటాయి “మన” పరిస్థితులు ‘మన’ అని నా అనుభవాలన్నీ మీకు కూడా అంటగడుతున్నందుకు మన్నించాలి! అందరూ నా బావలే అని నా దృఢ విశ్వాసం. మీకు చెప్పకునేందుకు నామోషీ. నాకు నామోషీ లేదు! అంతే!

బస్సు స్టాపుల దగ్గర గంటల తరబడి నిలబడుతారు చాల మంది. నాకు నామోషీ లేదు. ఫుడ్ పాత్ మీదనే క్రింద కూర్చుంటా, ఎండలో తువ్వలు నెత్తిమీదేసుకొని. ఎంత హాయిగా వుంటుందనుకున్నారు. ఇహ బస్సు ఎప్పుడొచ్చినా పర్వాలేదనిపిస్తుంది. అంతే, నేను కూర్చొన్నది చూచి, మరొకడు, ఆ తర్వాత ఇంకొకరు అయిదు నిమిషాలయ్యేటప్పటికి దాదాపు అందరూ కూర్చుంటారు. గమనించండి. ఏ గొట్టం పొంటుగాళ్ళో దవ్వ. అయ్యో! ఇందాకటి నుంచి యీ వని చేయకపోయామే అని కూడా నన్ను జూచి లోలోపల అసూయ చెందియుంటారని కూడ నా అనుమానం.

జేరం గురించి మొదలెట్టి, విషయానికి దూరమౌతున్నానని అనుకునేడు. భోజనంలో అన్నంతోపాటు వ్యంజనాల్లాగా వేరే టాపిక్స్ వస్తుంటాయి మరి.

క్రికెట్ ఆటల్లో ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అడువారి చేత (ఆటగాళ్ళ చేత అనాలి కాబోలు!) ప్రేక్షకుల చేత, శ్రోతల చేత, వీటికి సంబంధించిన చర్యల చేత వృధా అయ్యే కాలం కన్నా, బస్సు క్యూలలో, నీనిమా క్యూల్లో, పాల బూతులలో, రైల్వే స్టేషన్లలో, బాంకుల్లో, ఇంకా....అ....అ ఇరుగు పొరుగు వాళ్ళతో కాంపౌండ్ వాల్స్ దగ్గర ఉబుసుకపోక కబుర్లల్లో (దీనికి మా వాడు C.W.C. అని ముద్దు పేరెట్టాడు. కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ కాదు.

‘కాంపౌండ్ వాల్ కాన్స్ట్రెన్స్’లు!) వృధా ఆయ్యే మాన్ ఆవర్స్ కన్నా (ఉమెన్ ఆవర్స్?) ఈ బేరం వ్యవహారంలో వృథా ఆయ్యే కాలం విలువ కట్టలేనిది!

ఈ పాడు బేరం వద్దటికి ఎవరు ప్రారంభోత్సవం చేశారో? బహుశా, నారదుడై ఉండొచ్చు. ‘బలే మంచి చౌకబేరమూ’ అంటూ కృష్ణ తులాబార మట్టంలో పాడుతాడు. మరి నిజంగా ఆలా జరిగిందో, ముక్కు తిమ్మనగారి పైత్యమో తెలీదు. శ్రీకృష్ణుడికి ఆరామ్ లేకుండా ఊరంతా తిప్పాడు బే + ఆరామ్ అనే రెండూ పదాలూ కలిసి బేరం అయ్యుండొచ్చు! సాహితీవేత్తలు ఒప్పుకోరనుకోండి.

ఈ బేరం అనేది శాస్త్రము కాకున్నా ఖండితంగా ‘కళ’ అంటాడు మా మిత్రుడు మిస్టర్ బేతవోలు రంగారావు. చనువున్నవాళ్ళు వాడిని ‘బేరం’ అని పిలుస్తారు. ఈ మధ్యనే వాడికి రంగారావు డి. బార్ అని వట్టా ప్రధానం చేశాం కూడా. Doctor of Bargain! ఈ కళకు చాకచక్యం కావాలి. మాటలు నేర్వాలి. ఇరువైపుల వారూ. ఈ విద్య అందరికీ అబ్బుడు! బేర కళా ప్రవీణులవద్ద ఆరుమాసాలైనా అప్రెంటిస్ చేస్తేగానీ, ఆకళలోని మెలుకువలూ, కిటుకులూ, రహస్యాలూ తెలియవు. మగవారు, వారి వారి వయసును బట్టి నేల్సుగల్స్ వద్దకూ, ఆడువారు నేల్సుమన్ల వద్దకూ వెళ్ళి కొనాలిట. ఇది నెంబర్ వన్ రహస్యమట! మనస్తత్వ శాస్త్రానికి సంబంధించిన సూత్రమట!

“ఫారిన్ నైలెక్స్ చీర సార్!” అని పాంటు జేబులోనుంచి తీసి, రహస్యంగా చెవిలో ఊడతూ చాటుగా చూపిస్తాడు. మనల్ని ఏదో ఉద్ధరించడానికి వచ్చినట్లు! ఈ కాలంలో అన్నిటికీ డూప్లికేట్లు వచ్చాయి. మనుష్యుల్లో లాగానే. ఏది అసలో ఏది సకిలీనో వసిగట్టలేనంత పరిపక్వత చెందిందీ కళ. చీరను వర్ వర్ అని నలుపుతాడు. లాగుతాడు. పిండుతాడు. నాలుగొందలు అంటాడు. యాభై కే ఇచ్చేసి వక్కసందుకెళ్ళి వత్తా లేకుండా పోతాడు! అమాయక శిరోమణులకు కుచ్చుబోపీ పెట్టి చల్లగా జారుకుంటాడు. నవ్వుకోకండి,

నా వద్ద ఆలాంటి కుచ్చు దోపీలు బోలెడు వున్నాయి. కానీ దేవతల తయారీ కనుక చర్మచక్షువులకు కనబడవు!

కొన్ని స్టాండర్డు షాపులుంటాయ్. ఫిక్సెడ్ రేట్లు. ఫికర్ లేకుండా కొనవచ్చు. పేచీలేదు. హాచీకూడా వుండొచ్చు. సాధ్యమైనంతవరకూ ఆలాంటి షాపులకు వెళ్ళితే సమయం వృథాకాదు. కొంచెం తైలం వదలొచ్చు!

ఈ కంప్యూటర్ యుగంలో కూడా ఈ జేరం వద్దతి ఏం బాగులేదు. విదేశాల్లో ఈ జేరం ప్రక్రియ వుందో లేదో తెలీదు. నేనే గనుక ఏ ముఖ్యమంత్రినో, ముఖ్యమంత్రిగారి అల్లుడినో, వారసుడినో, బామ్మర్డినో అయ్యుంటే ఇలా నాలుగింతలు రేట్లుపెంచి, చెప్పి, మన కాలాన్ని, డబ్బును దోచేవాళ్ళను కటకటాల్లో పెట్టించేవాణ్ని. కనీసం చట్టం పెట్టించేవాణ్ని, అమలుకు నోచుకోని చట్టాల్లో ఇది ఇంకొకటిగా వుండొచ్చుగాక! జేరము చేయుట, చేయించుట నేరము అని బహిరంగ స్థలాల్లో బోర్డులు పెట్టి, రేడియోల్లో టీ.వీ.ల్లో ప్రకటనలను గుప్పించి కొన్ని లక్షలు ఖర్చుపెట్టించివుండేవాడిని డబ్బు సర్కారుది కానీ నాది కాదు కదా!

ఆలా అయితే, రోజూ కొన్ని లక్షల గంటలు ఆదా అయి తద్వారా దేశంలో వుత్పత్తి (జనాభా కాదు!) పెరుగుతుంది!

మరి ఆ విధంగా ఆదా చేసిన విలువైన కాలాన్ని కూడా పేకాటల్లో క్లబ్బుల్లో, కబుర్లలో, బార్లలో, పీతూరీలు చేరవేసి కజ్జాలు పెట్టించడంలో, అఫీసు వేళల్లో క్రికెట్ కామెంటరీలు వినడంలో, ఇంకా, ఇంకా వేటిలోనో గడిపే స్రామనే వారికి ఒళ్లు నమస్కారం!

అయినా చట్టాలవల్ల అట్టే ప్రయోజనం వుండదు లెండి. హద్దులేవు ప్రభుల చట్టాలకూ, అడ్డరావవి వారి చుట్టాలకూ! ఏమంటారు?

29. న వ్వు

మన పూర్వ కవులకు, ప్రబంధ కాలము నాటి కవులకు రచయితలకు, (త్రులకు కూడా లెండి) హాస్యమంటే పెద్దగా గౌరవము లేదేమో అనిపిస్తుంది. తెలుగువారు నూటికి నూరుపాళ్ళు హాస్యప్రియులే! కానీ అదేమి శావమో, పాపమో సాహిత్య బాండాగారములో హాస్యరస ప్రధాన గ్రంథాలు తక్కువనే చెప్పాలి. హాస్యరసాన్ని నవరసాల్లో ఒకటిగా పేర్కొన్నారనుకోండి. కానీ దానికి ప్రత్యేక స్థానాన్ని, గౌరవ ప్రవత్తులను ఇచ్చినట్లు పెద్దగా కనబడదు. హాస్యమంటే ఏదో వెకిలి చేష్టలకూ, వెటకారానికి, అసభ్య, కుసంస్కార సంభాషణలకూ పరిమితమైనట్లు కన్పిస్తుంది.

హాస్యానికి మారు పేరుగా, వికట కవిగా చలామణి అయిన తెనాలి రామకృష్ణ కవి వ్రాసిన గ్రంథాల్లో కూడా హాస్యం అంతగా పోషించబడినట్లు లేదు. ఆయనచే చెప్పబడినట్లుగా ప్రచారములో నున్న పద్యాల్లో తృతీయశ్రేణి హాస్యమేదప్ప, హృదయ రంజకంగా సభా రంజకంగా అనిపించదు. “లంజల కొడకా”.... అని, “సిగ మొదలంట కోనెదను, చెప్పన కొద్దెద మోము దన్నె దన్” అనీ “చూతునె లవుడా యటంచు సూక్తులు వలికెన్....” “అనీ ఎరిపుచ కయ తిని నెపితివొ, ఉమెత కయ తిని నెపితివొ....” అంటూ చెప్పినట్లు గొప్పగా ప్రచారం జరిగింది. అంతటి మహాకవి నిజంగా అలా చౌకబారుగా వలికాడా అని, మనవాళ్ళు వాళ్ళ వాళ్ళ నోటి దురద ఆయన పేరు మీద తీర్పు కున్నారా అని నా అనుమానం.

హాస్యరసం సమపాళ్ళలో, ఎబ్బెట్టుగా కాకుండా బాగా పోషించబడింది ఈ శతాబ్ది ప్రారంభం నుంచేనేమో! నరసింహ త్రయం ఆనందగ్గ శ్రీ పాను గంటి లక్ష్మీనరసింహారావు, చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం, మొక్కపాటి నరసింహ

శాస్త్రి తెలుగు హాస్యానికి ప్రాణ ప్రతిష్ఠ చేశారు. మునిమాణిక్యం నరసింహ రావు కూడా ఈ కోవలోనివాడే. బీచాదేవి, బానుపతి, డా. రావూరి హాస్యానికి బాగా ప్రాముఖ్యత ఇచ్చారు. వీళ్ళే లేకుంటే తెలుగు హాస్యం కోసం కాస్తా అడుగంటిపోయియుండేది అన్నా అతిశయోక్తి కాదు. నవరసాల పోషణలో, 'నవ్వు' రసపోషణ అనుకున్నంత అల్లాటప్పా వ్యవహారం కాదండోయ్! ఒక జోకును సృష్టించడం 'జోకు' కాదు.

మరీ ఇంత మాటుగా విమర్శిస్తున్నందుకు మన్నించండి. దాఖలాలు లేనిది అనడానికి సాహసించను. 'నవ్వు నాలుగందాల చేటు' అనే సామెత మనదే. దీనికి సోదాహరణంగా మయసభ ఘట్టంలో ద్రౌపదీగారి నవ్వు అనీ, రామ రావణ యుద్ధమునకు నాంది రావణాసురుడు సీతా స్వయంవరంలో, శివ ధనస్సును ఎక్కు పెట్టబోయి, ధనుర్బంగ ఘట్టంలో శృంగ భంగము చెంది నవుడు సీతమ్మగారి నవ్వు అనీ, వినాయకుని చూచి చంద్రుడు నవ్విిన కారణంగా, వినాయకుని శావం తగిలి, విశ్వ వ్యావృత్తంగా, కాదు భారతదేశ వాసులకు మాత్రమేనేమో, ప్రజలకు అసౌకర్యం కల్గుతుందనీ, అందుచే వినాయక వ్రతం చెయ్యాలనీ, ఇంకా ఏదో "లక్ష్మణ దేవర నవ్వు" అనీ, అంజనేయుని నవ్వు అనీ, అదనీ ఇదనీ అదరగొట్టారు!

"ఏదే మగవారిని, నవ్వే ఆడువారిని" నమ్మకూడదని తర్కానికి ఏ మాత్రం నిలబడని సామెతను సమాజములోకి పాకించి ప్రచారం చేశారు. బావోద్వేగం, కోపోద్రేకము, స్త్రీ పురుషులకు సమానం కాదా? నవ్వుకూ నమ్మకూడదనే దానికి సంబంధం ఏమిటి? నవ్వుని వారినే నమ్మకూడదంటే కొంత నిజం వుంది.

సకల జీవరాశిలో బాగా నవ్వగలిగిన ప్రాణి మానవుడొక్కడే. అసలు 'మానవుడు' అనే పదంలోనే 'నవుడు' అని వుంది! అంటే నవ్వుడు అనే నా వ్యాఖ్య! కోతులు కూడా నవ్వుతాయనుకోండి. కానీ, మనంత సంపూర్ణంగా,

అనుభూతులతో నవ్వు. సిగ్గుపడేదీ మానవుడు ఒక్కడే. జంతు కోటి సిగ్గు పడవు. 'మాన' శబ్దం కూడా 'మానవుడు'లో లేదా! అందుకేనేమో, మానం పోయే పనులూ, నవ్వుకునే పనులూ మానవులే చేస్తారు!

పాశ్చాత్యులు, నవ్వును నవ్వులాటగా తీసికోకుండా సీరియస్గానే తీసి కున్నట్లు తెలుస్తుంది. 'గోథే' అను మహాశయుడు "మానవుడు దేనిని చూచి, లేదా ఏ విషయము మీద నవ్వుతాడో దానినిబట్టి వాని స్వభావమును గ్రహించ వచ్చు" అన్నాడు. 'Laughter is the best Tranquilliser with no side effects' అన్నాడు ఆర్నాల్డ్ గ్లాసో అనువాడు, 'A Smile is a Small curve which makes many things straight' అన్నాడు మరొకడు. వీరంతా ఏ దేశం వారో, ఎక్కడ అన్నారో నన్నడగొద్దండి. నాకు అంతమటుకే తెలుసు. ఎక్కడిదో కొద్దేళ్ళా. అసలు పదిమందితో కొద్దేయబడేదే కొదేషన్!

"యద్దినం తద్దినం నాస్తి తద్దినం మమదుర్దినమ్" అని మన కొక హాస్య వరమైన ఒక మోటు కొదేషన్ ఏడ్చింది. ఇది సంస్కృతంలో కాబట్టి కొంత ఊరట. తెలుగులో లేకపోవడంవల్ల కాస్త ఉపిరి తీసుకుందాం. 'ఏ రోజు నాకు ఎక్కడా తద్దినం బ్రాహ్మణార్థం దొరకడో ఆ రోజు నాకు చెడ్డ రోజు' అని అర్థం! అంతేగానీ, ఏ రోజు నేను ఒక్కసారి కూడా నవ్వలేకపోయానో ఆ రోజే నాకు చెడ్డ రోజు' అని అన్న పుణ్యానికి ఎవ్వడూ పోలేదు. అదే ఒక ఆంగ్ల కవి నెబాన్సీన్ అనువాడు 'The most wasted day of all is that on which we have not laughed' అని దైర్యంగా బల్ల గుద్ది, లేదా గుండె మీద చెయ్యి వేసుకొని చెప్పగలిగాడు!

ఏ మాట కామాదే చెప్పకోవాలి. పాశ్చాత్యులను 'అప్రొచ్యుల'ని మనము పేళన చేసినా, ఆ అప్రొచ్యులే రసజ్ఞులు. 'రస' ప్రేయలే కాదు. హాస్యరసప్రియులు! అంతర్జాతీయ స్థాయిలో ఒక ఉత్తమ జోకుకు, ఒక

ఉత్తమ అబద్ధానికి బహుమతులిస్తారు! మనమూ ఉన్నాం. ఎందుకు? వరస్పర దూషణకు! లోలోపల గొయ్యి తవ్వేందుకు! లేదా ఆత్మవంచనకు ఒడిగట్టి ఒకరినొకరు భట్రాజు పొగడ్తలు చేసికొనేందుకు! బహిరంగంగా ఒక రకంగా ఆంతరంగికంగా మరొక రకంగా మాట్లాడేదానికి! కనీసం ఇలాంటివాటికైనా బహుమతి వద్దతి ఉంటే బాగుండు.

మహాకవి తిక్కనగారు భారతంలో నవ్వుల రకాలను పరిశోధించి, పరిశీలించి, వర్ణించారు. కలకలనవ్వు, పకపకనవ్వు, నవ్వుగాని నవ్వు, ఇలాఇలా .... స్మితమనీ, మందస్మితమనీ, అతిహానితమనీ, విహానితమనీ, దరహాసమనీ, ఇలా ఏవో అలంకార శాస్త్రజ్ఞులు వివరిస్తారు నాబోది అజ్ఞులకు వీటిలోతులు తెలియవు. కొందరు నవ్వితే గుర్రము సకిలించినట్లు గాడిద ఓండ్ర పెట్టినట్లు, సీమఓపాకాయ పేలినట్లు, వీడ్చినట్లు ఉండటం చూస్తుంటాము.

మేము మా యింట్లో నవ్వును నీనీ ఆక్టర్ల వరంగా వ్యవహరించుకుంటాం. లింగమూర్తి నవ్వు, రావుగోపాలరావు నవ్వు, రేలంగి నవ్వు, అల్లు రామలింగయ్య నవ్వు-ఇలా గుర్తులు పెట్టుకున్నాం. బ్రహ్మానందం. గొల్లపూడి మార్కుల నవ్వు లకు కూడా బ్రేడ్ మార్కులు రావచ్చు. వారి వారి ప్రత్యేక బాణీ నవ్వులకు తెలుగువారు తలెత్తుకొని తిరగొచ్చు!

పలానా రకం నవ్వు నాలుగుదారి చేటు అనీ, అనర్థదాయకమనీ హెచ్చరిస్తే పరవాలేదు గానీ అసలు 'నవ్వే నాలుగందారి చేటు' అనడంలో తెలుగువారు ఇతరుల దృష్టిలో నవ్వులపాలు కారూ?

నవ్వు విసబడకూడదు, కసబదాలి అన్నారు పెద్దలు. ఈ సలహా అంత శాస్త్రీయంగా వున్నట్లులేదు. ఒకరిని నొప్పించనంతవరకు నవ్వుకు హద్దులు అనవసరము. పొట్ట చెక్కలయ్యే నవ్వులోనే ప్రౌఢీనులు, విటమినులు, ఖనిజము లున్నమాట నిజము!

ఉద్రేకాలను, ఉద్యేగాలను అణచుకోవడాన్ని మానసిక శాస్త్రజ్ఞులు అంగీకరించరు. వినబడని నవ్వు సభ్యతకు సంస్కారానికి చిహ్నం కావచ్చు కానీ అది ఏ రక్తపోటు వాచకో అన్వయిస్తుంది. నీరసంగా పేలవంగా జబ్బు మనిషి నవ్వులా ఉంటుందే గానీ అందులో 'మజా' ఉండదంటా. అలాంటి బ్లాక్ అండ్ వైడ్ నవ్వు ఎకనామి నవ్వు. ఎనీమియా నవ్వు నవ్వే బదులు నోరు మూసికొని కూర్చోవడం శ్రేయస్కరం! ఈగలు, దోమలు దూరవచ్చు, తుంపరైతే పడకుండా వుంటాయ్. నవ్వితే 'కలర్' లో ఫుల్ వాల్యూమ్ నవ్వాలి! నవ యవ్వనులుగా కనిపించాలి అంటే ఎల్లప్పుడూ ఉల్లాసంగా నవ్వుతూ ఉండాలి. నవ్వే యవ్వన రహస్యం. రోజు కొక జోక్తైనా వేయటం, కనీసం వినటం అలవాటు చేసుకోవాలి. జోకుకూ జగన్నాథ శ్రేతానికి ఎంగిలి దోషం లేదట!

మంచి జోకు అంటే ఏమిటి అని అడిగితే తేల్చి చెప్పడం కాస్త కష్టమే. పేల్చిన సమయం సందర్భాలనుబట్టి, వినేవారి "మూడ్"ను బట్టి సాదా జోకు కూడా నవ్వులు కురిపించవచ్చు. టాప్ జోకు ప్లాప్ కావచ్చు. కొన్ని జోకులు వెంటనే సగటు మనిషికి అర్థమైచావవు. ఎదుటివారి రసజ్ఞతను బట్టి జోకు 'తుస్' అనీ 'డాం' అనీ పేలుతుంటాయి. ట్యాబులైడ్ బావతుగాళ్ళ వద్ద జోకులు వేస్తే మన మొగాలే వెలవెల బోవచ్చు. జోకు వెల వడిపోవచ్చు. అందుకనే ఎవడో అన్నాట్ట- "Best joke is laughed at THRICE first when it is told, second when it is explained and thirdly when it is understood!" అని. ఈ జోకు వరమార్థం మీకు అర్థంగాకుంటే మీరు ట్యాబులైడ్ కాటగిరీ అని అనుకోవచ్చు! కాబట్టి అర్థమైనట్టు ముఖం పెడతారనీ నాకు గ్యారంటీగా తెలుసు!

Now a days లో హాస్యవ్రాస వ్రాతీకలు మార్కెట్లోకి వస్తున్నాయి కొన్ని నిండ్రొక్కుకోలేకపోతున్నాయి. నవ్వేడేస్ త్వరలో వస్తాయని ఆశిద్దాం.

డోన్స్ వరీ డోన్స్ వరీ చదువరీ!

వరీ నిన్ను క్రుంగదీయు గో మెర్రీ!!

30. మౌన మహిమ

‘స్పీచ్ ఈజ్ నీర్వర్, నైలెన్స్ ఈజ్ గోల్డ్’ అని ఆంగ్ల సూక్తి. “వక్తృత్వం వెండి, మౌనం బంగారం” అని అర్థం. మరి ఇనుము, ఇత్తడి లాంటివేవో చెప్పలేదు. బహుశః వక్తృత్వం వెండి అయితే వాగుడు అతి వాగుడు ఆ కోవకు వస్తాయేమో! వెండి, బంగారం విలువైన లోహాలే కావచ్చు. కానీ ఇనుము, ఇందాలియం, ప్లాస్టిక్ లాంటి అతి చౌక లోహాలతోనే ప్రపంచం మనుగడ ఆధారపడుతుంది. వెండి బంగారం లేకున్నా కొంపమునిగి పోదు. నిజానికి అవి వుండేనే వాటిని కాపాడ లేక అవస్థవదలాము విమానాలు తయారీల దగ్గరనుంచి, వండింటి సామాన్ల వరకు ఇందాలియం, ఆల్యూమినియం, స్టీలు, ప్లాస్టిక్ లోహాలే ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తున్నాయి.

ఇలా చెబుతున్నానని, మౌనంగా వుండటం అంత మంచిది గాదని చెప్పటం నా ఉద్దేశంము కాదు. ఆంగ్ల సూక్తిలోని పోలిక ‘నీమిలి’ అంత సరిగా లేదేమోనని! అదే మన వూర్వీకులు (వారు దేంట్లోనూ వూర్గా వీకగా వున్నట్లు దాఖలాలు లేవు). “వలుకక యుండుట కంటె దగ వల్కుట మేలు వినుండు” అని నెలవిచ్చారు గాని, నోరు మూసికొని వడియుండమని చెప్పలేదు. అంతేగాక “విభూషణం మౌనం అవండితానాం” అవండితులకే మౌనం భూషణం అని భర్తృహరి కూడా అభిప్రాయ వడ్డాడు. సత్యం బ్రూయాత్, ప్రేయం బ్రూయాత్, నబ్రూయాత్ సత్యమప్రేయం. ఇలా ఎలా జనరంజకంగా కలహాలు రాకుండా, మెలగాలో సలహాలు ఇచ్చారు. ఈ శ్లోకానికి మా వితండేశ్వర్రావు వ్యాఖ్య సరేసరి. ‘బ్రూ’యే సత్యమైన శుభోదయ పాసీయమనీ దానిని అతిథులెవరొచ్చినా ఈయమనీ కానీ, చాలా ప్రేయమైనదనీ ఈ ‘బ్రూ’ పురాణకాలం నుండే వస్తూన్నదనీ అంటాడు. వాడి వ్యవహారమే అంత! ఏకటార్థాలు పీకడంలో ప్రథముడు ఒకసారి సుందరకాండలో “తాం స విద్యుత్

మనా కీర్తాం జ్యోతిర్మార్గ నిషేవితామ్" అని వుంటే దానికి 'అంజనేయుడు నిత్యమూ మనమైన 'జ్యోతి' మార్కు విద్యుత్ రేజర్ తో షేవ్ చేసికొనువాడు' అని అర్థం చెప్పాడు! "చారు తద్వదనం దృష్ట్యా తామ్ర శుక్లాయ తేక్షణం" అంటే సీతమ్మ వారు 'చారు' తెల్ల చింతవండుతో (తామ్ర, శుక్ల) చేసిందని వ్యాఖ్యానించాడు. పోనివ్వండి. అవునంటే వాడి దారిన వాడు పోతాడు. వాడితో వాదము ఏనాడో మానేశా.

ఇంతకూ స్పీచ్ ఈజ్ సిల్వర్ ను గురించి కదూ, మనం ముచ్చటించు కునేది. నా మటుకు నాకు Speech is Silver అనే దాని కన్నా Speech is shiver అంటే బాగుండేదనిపిస్తుంది. నాకు ఉపన్యసించడం అన్నా సన్యసించడం అన్నా (తారకరాముని మార్క్ సన్యాసం కాదండోయ్!) చచ్చేంత బయం! ముచ్చెమటలు పోస్తాయి. ప్రసంగం అంతా బట్టిబెట్టుకున్నా, రంగం మీదికి పోగానే కంగారు పుట్టి ఎక్కడో లింకు ఊడిపోతుంది. గొంతు పెగలదు. 'నెబాసు' అనిపించుకోవాలని ఉబలాటపడి 'అబాసు' పాలవుతా! అంచేత నైలెన్స్ ఈజ్ గోల్డ్' సూత్రం నాకు మహాబాగా నచ్చింది. రక్షించింది. గోల్డ్ ఏమిటి? దానికన్నా ఖరీదైన ప్లాటినమ్ తో పోలుస్తా! అసలు ఈ సూక్తి ఎవడో ఉపన్యసించడం చేతగాని దద్దమ్మ కనిపెట్టాడనీ, దాన్ని దర్జాగా చలామణీ చేసింది కూడా ఆ బాపతు వారేననీ మా వితండేశ్వరరావు ఉవాచ. వాడి అభిప్రాయం ఏమంటే. అందరూ 'నైలెన్స్ ఈజ్ గోల్డ్' అని పెదవులను బిగబట్టి కూర్చుంటే ప్రవంచం ఎంత చైతన్యరహితమై, రసహీనమై పోయిందేదో? నాటి శంకర, రామానుజ, మధ్వాచార్యుల దగ్గరనుండి. ఈ శతాబ్దం జిడ్డు కృష్ణమూర్తి, చిన్మయానందల టాకా మతప్రవక్తలూ, మహాత్మా గాంధీ, నెహ్రూ, సుభాష్ చంద్రబోస్ లాంటి రాజకీయవేత్తలూ మనదేశమునకు స్థిరకీర్తి తెచ్చిపెట్టియుండేవారా? చికాగో నగరంలో వివేకానందుడు గళం విప్పుకుండా వుంటే భారతీయ సంస్కృతి, హిందూమత తత్త్వము విదేశాలకు తెలిసియుండేదా?

కాబట్టి, 'వాగను' శాసనులను బాగా వాగనివ్వాలి. అవి పసిడి వలు కలైతే ప్రజలు బ్రహ్మరథం వడతారు. సొల్లు కూతలైతే "చల్ రే, చల్" అని వారి భరతం వడతారు! వాక్స్థానంలో మంచిగ్రహాలు, మంచి స్థితిలో వుంటే వాళ్ళకు ఈ 'మౌనప్రవతం' నచ్చదు గాక నచ్చదు. ఎవడో ఒక ఆంగ్లవక్త ఏకాంతంగా అడవుల్లోకి వెళ్ళి, వృక్షాలనే ప్రేక్షకులుగా, శ్రోతలుగా భావించు కొని బిగ్గరగా ఉపన్యాసం దండేశేనాడట! తేలు కుట్టకుండా వుండమంటే వుంటుదా? ఉపన్యసించ వద్దు అంటే వీళ్ళు అంతే. 'మైకా'సురులు! స్టేజి ఫియర్ నాబోదీవాళ్ళకు సహజమెట్లో 'స్టేజి ఫీవర్' కొంతమందికి అంత సహజం!

అయితే, 'నైలెన్స్ ఈజ్ గోల్డ్' అని యే సందర్భంలో అని యుంటారని మీరు అడగొచ్చు. ఐహిక వరంగా కాక, అముష్మికవరంగా, ఆధ్యాత్మిక వరంగా అని నేనంటా. భగవంతుని తెలుసుకోవాలంటే మౌనమే శరణ్యం. ఉపన్యాసాలు దంచితే మైకు విరగొచ్చు, గొంతుపోవచ్చు. కానీ, కించిత్ అయినా, భగవత్తత్వము మనసుకెక్కదు.

"వంచదార యనుచు వందసారులు వంక
తీపి రుచియు నీకు తెలియబోదు".

వరమ ఆర్థిక చింతగలవారికి స్పీచ్ ఈజ్ నిల్వార్ - పారమార్థిక చింత గలవారికి నైలెన్స్ ఈజ్ గోల్డ్ అనవచ్చు. భగవద్దర్శన బాగ్యమునకు నైలెన్స్ అనే లెన్స్ ను మించినది లేదు.

"ఏనన నెంత నిన్ను స్తుతియింపగ లేక మహర్షులే అవాఙ్మనస గోచరుండవని మౌనము జూపిరి భావశూన్యులై"

'తుని' తగవు అని ఒక తెలుగు సామెత. 'తుని' అనే ఊరి సరిహద్దు తగాదా విషయంలో, వాదోపవాదాలను ఆస్కారం వుండిగానీ, భగవంతుని దగ్గర మాత్రం బల్ల గ్రుద్దదం కుదరదు. వాదించడం సంగతి దేవుడెరుగు!

“నిదానమే ప్రధానము” అన్నారు. “ఆరిస్యం ఆమృతం విషం” అన్నారు ఈ రెంటినీ నిత్యజీవితంలో సమన్వయం చేసికోవటంలోనే మన తెలివి తేటలు వ్యక్తమౌతాయి. అలాగే “నిశ్శబ్దో బ్రహ్మముచ్యతే” అన్నారు. నిశ్శబ్దంతోనే బ్రహ్మజ్ఞానం ప్రాప్తి కావచ్చు. మరి ‘నాదబ్రహ్మ’ అనీ అన్నారు. ఓంకారంలోనే భగవంతుడున్నాడు. అందుకేనేమో, దేవాలయాల్లో చెవులు హోరెత్తేటట్లు గంటలు మోగిస్తారు. శంఖం వూరిస్తారు. వాద్యాలు వాయిస్తారు. “నోరు నొవ్వంగ హరికిరీ నుడువదేని” అని పోతనగారు చాటారు. ఇదంతా వింటూంటే నాదంలో దేవుడు ఉండేది నిజమా, నిశ్శబ్దంలో దేవుడుండేది నిజమా అని మిడిమిడి జ్ఞానముండే నాబోడి మిడిల్ క్లాస్ శాస్త్రీలకు ఒక ‘మిడిల్’గా కనబడుతుంది.

అవ్వడవ్వడు నాకనిపిస్తుంది. మనవాళ్ళు వక్తలకన్న మౌనవ్రతులగు మునులకే ఎక్కువ గౌరవం ఇచ్చారేమో అని. ఎవరో అన్నాట్ట ‘మా స్వాముల వారు పదహారు బాషల్లో మౌనవ్రతం పాటించగలరు’ అని. అంటే వారు అన్ని బాషల్లో కోవిదులైనా, మౌనం మంచిదని ఉపదేశిస్తున్నట్లు!

మీరేమీ అనుకోనంటే ఇక్కడ స్వంత విషయం కాస్త మనవి చేస్తా. ఆమధ్య నాకొక మొండి జబ్బు వచ్చింది. డాక్టర్ల మందులకు లొంగడంలేదు. మందులే (అనగా తెలివి తక్కువవారే) మందులు తీసికుంటారని మా వితండే శ్వరావ్ అంటాడు. దాదాపు రెండు నెలలు మంచము దిగలేదు. ఎవరో ఒక ఆస్తిక మహాశయుడు విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రం రోజుకు తొమ్మిదిసార్లు పన్నెండ్రోజులు శ్రద్ధాభక్తులతో చెయ్యమని సలహా ఇచ్చాడు. రోజూ కనీసం అయిదు వేలు అష్టాక్షరీ జపం చెయ్యమన్నాడు. ఆవద అరపులు, సంవద మరపులు తత్త్వం గదా మనందరిది? పోసీలెండి. నాది మాత్రమే లెండి! అలాగే త్రికరణ శుద్ధిగా మంచం మీద పడుకునే చేళా. మీరు నమ్మండి, నమ్మకపోండి. భగవంతుని దయవల్ల జబ్బు తగ్గుముఖం పట్టింది. పన్నెండో రోజుకు జపము, విష్ణు సహస్రనామము పూర్తి అయ్యేనాటికి లేచి కూర్చోగలిగా. అనాటి నుండి మా ఇంట్లో బుక్ షెల్ఫ్ లో వేదాంత గ్రంథాల అరలోనున్న విష్ణు సహస్రనామ స్తోత్ర గ్రంథము, సుందరకాండ వైద్యగ్రంథాల ప్రక్కన అమర్చా. అదే సరైన పద్ధతి అనిపించింది. God cures the disease Doctor takes the fees అన్నారు గదా.

ఇంతకూ చెప్పొచ్చేదేమంటే ఆ పన్నెండోజులూ కనీసం ఆరుగంటల సేపు ఆ జపాలు నా నోరు మూయించాయి. జపం ఎప్పుడు పూర్తి అవుతుందా అని ధ్యాన తప్ప, జపాన్ లో లాక్ హీడ్ కుంభకోణం గూర్చిగానీ, బోపోర్సు బాగోతం గూర్చిగానీ ఆలోచనే వచ్చేదిగాదు. విష్ణుసహస్రనామం నూటానిమిది సార్లు పూర్తి చెయ్యాలి అనే వంతం దప్ప, వి.పి. సింగ్ ప్రధానమంత్రి అవుతాడా, దేవీలాల్ అవుతాడా అనే చింత బుర్రలో మెదిలేదిగాదు! రాజకీయాల్లో దిగి వృథా ప్రేలాపనలతో కొంపకంటకు పోతున్నట్లు సిగవట్లు పట్టుకునేవారిని చూస్తే జాలి వేసేది.

ఒక విధమైన ప్రశాంతత, వైరాగ్యం నాలో ప్రవేశిస్తూ వుందా అనిపించింది. అది పురాణ వైరాగ్యం లాంటిదే కావచ్చు. అందరినీ ఈ విధంగా దైవ చింతన గరివారిగా చేసి రోజూ కనీసం నాలుగైదు గంటలు విధిగా నోరు మూయించగలిగితే మనదేశం ఎంత బాగువడుతుందో కదా అనిపించింది. అయ్యవ్వు భక్తులు మండలం రోజులు 'దీక్ష'లో వుంటారు. దీక్ష కాలంలో వారు సిగరెట్లు లాంటి వ్యసనాల జోలికిపోరు. చెప్పలు వేసుకోరు. నేలమీద పడు కొంటారు. అనవసర వాదాలకు దిగరు లంచగొండి తనముసకు దూరంగా వుంటారు. రెండు వూటలూ భజనలు చేస్తారు. ప్రశాంతంగా వుంటారు.

అయ్యవ్వు దీక్షకు మించిన దీక్షను కనిపెట్టి సంవత్సరానికి కనీసం అరేబ్బు ఈ కోతిలాంటి మనసును బలవంతంగానైనా కట్టిపడేస్తే దేశంలో శాంతి భద్రతలు నెలకొంటాయి. ఇహ, కాశ్మీరులో, శ్రీలంకలో, వంజాబులో, అస్సాంలో, మరెక్కడా మారణహోమాలు ఉండవుగాక ఉండవు. పోలీసుల ప్రాణాలకు హాయి.

'నైరెన్సు ఈజ్ గోర్ట్' అనే ఆంగ్లనూక్తి "మానేన కలహం నా నీ" అనే ఆర్యోక్తి అక్షరాలా నిజమేమో. నారదుల వారు "కలహం నా ఆ నీ" అన్నారను కోండి.

కానీ మానవ్రతం అంటే మజాఖా కాదండోయ్. ఒకవారం 'ఖానా' అయినా మానెయ్యొచ్చుగానీ, మానవ్రతం ఒక్కరోజు పాటించడం 'యమా' యాతన. నేనీ పరీక్షతో రెండు మూడుసార్లు తప్పా మీరు కూడా ఒకసారి పరీక్షించండి, ప్రయత్నించండి. దేవుడు మీకు మేలు చేయుగాక!

31. జిడ్డురాయుళ్లు

స్నేహితులు ఎన్నో రకాలు. అవసరానికి ఆదుకునేవారు అవసరానికి మనల్ని వాడుకునేవారు. అవసరానికి తప్పకొని చల్లగా జారుకునేవారు. మన లను ఇరకాటంలో పెట్టి తమాషా చూస్తూ అప్పుడప్పుడు ఆదుకునేవారు. ఇలా ఇలా పెద్ద లిస్టు తయారు చేయవచ్చు. మనవాళ్ళు మిత్రత్వం ఆపేషించే వారికి ఒక హెచ్చరిక చేశారు. "వాగ్వాదం, అర్థ సంబంధం, పరోక్ష దార బాషణం" స్నేహితుల పట్ల ఈ మూడింటినీ వదలి పెట్టమన్నారు. వాగ్వాదం, పరోక్షంగా అతని బార్యతో ముచ్చటించడం, ఈ రెండింటినీ వద్దంటే వరవా లేదు. అర్థసంబంధం కూడా మానెయ్యాలి అన్నారు. 'యత్ర మిత్రత్వ మిచ్ఛంతి తత్ర త్రీణి నకారయేత్' అని మిత్రత్వమాళించే చోట మానెయ్యాలి అన్నారే గాని, 'యత్ర బంధుత్వం ఇచ్ఛంతి' అనలేదు. బంధువుల దగ్గర అర్థ సంబంధం పెట్టుకోవచ్చో కూడదో విశదీకరించలేదు మరి ఆ శాస్త్రకారుడు.

అసలు ఈ కాలంలో బంధువుల మధ్యకన్నా మిత్రుల మధ్యనే అర్థ సంబంధ లావాదేవీలు ఎక్కువ! అదే పాశ్చాత్యులేమో "A friend in need is a friend in deed" అన్నారు అక్కరకు వచ్చేవాడే నిజమైన మిత్రు డట. మా వితండేశ్వకావు దీనికి వింత వ్యాఖ్యానం చేస్తాడు. NEED అంటే మనల్ని కష్టాల్లో, సుఖాల్లో, సర్వకాల సర్వావస్థలందునూ 'నీడ' లాగా కని పెట్టుకుంటూ DEED అంటే D D రూపంగానో చెక్కు రూపంగానో డబ్బుసర్ది ఆదుకునేవాడు అని అర్థమట! స్నేహితులలో "తుల" అంటే బాలెన్సు అట. అనగా మనదగ్గర బాంకు బాలెన్సు నిజమైన స్నేహితులను కొలిచే త్రాసుట. ఇంగ్లీషువాళ్ళు అలా అంటారు. మనవాళ్ళు స్నేహితులను

ఎందుకో చిన్నచూపు చూచారల్లే వుంది. 'అక్కరకు రాని చుట్టము'ను గ్రక్కున విడువంగ వలయుగదరా సుమతీ' అని బద్దేశకవి సలహా ఇచ్చాడు గానీ 'మిత్రుని' అనలేదెందుకో?

'న్నేహం' అంటే నూనె అని మరో అర్థం కూడా వుంది. కనుకన్నేహితులలో "జిడ్డు" రాయుళ్ళు కూడా బహుశఃబుగా కానబడియేడి! ఆయా 'జిడ్డు' రకాలనిబట్టి మనమేన్నేహితుల గ్రేడును నిర్ణయించుకోవాలి!

కొందరు అమొదం గాళ్ళు గావచ్చు. కొబ్బరి నూనె, నువ్వుల నూనె గావచ్చు. మఱికొందరు టాప్ రాంక్. ఇలాంటి వారిని మేము ఇంట్లో "ఫెనికాల్ బ్రెండు" అనీ పిండ తెలం గోత్రులు అనీ మనస్సులోనే బిరుదు ప్రదానం చేసి సత్కరిస్తుంటాం. ఇచ్చట సత్కారము అనగా కాస్త లొక్కం పాటించి జాగ్రత్తగా తవ్వకొనుట అని అర్థం! ఆదునికులు ఇలాంటి వారికి చక్కని టైటిల్ ఇచ్చారు. సుత్తిరాయుళ్ళు అనీ! ఈ 'సుత్తి' ఎప్పుడు తెలుగులోకి దిగుమతి అయిందో తెలియదు. వాడు అఫీసరుకు బాగా 'సుత్తి' కొడతాడు' అంటారు. అంటే 'కాకా' గాడు అని బావం. వదిమాగదుల్లాగా నిరంతరం 'సుత్తి' చేస్తుండొచ్చు 'సుత్తి'కి వ్యాయపదాలెన్నో వున్నాయి. కాకా, మస్తా, మాలీసు, తెరు కొట్టడం ఇవన్నీ ఆ లలితకళలోని పాఠ్యాంశాలే. ఈ కాలంలో ఈ 'సు కా మ మా తై' జప ప్రభావం చాలా ఎక్కువ. ముఖ్యంగా ఉద్యోగ వర్గాల్లో!

ఇంకో రకంగా కూడా ఈ 'సుత్తి' దిగి యుండొచ్చు. లోహాలను సాగ దీసే దానికి ఎర్రగా కాల్చి సుత్తితో కొడతారు. కాలక్రమేణా సుత్తి కొట్టడం అంటే "పీకుడు" వ్యవహారం అని అర్థం సంతరించుకుంది. ఏదియేమైనా ఈ 'సుత్తి' తెలుగోడి బుర్రలో బాగా లోతుకు దిగింది!

ఈ సుత్తి ప్రబుద్ధులు మనకు దైనందిన జీవితంలో తగులుతూనే వుంటారు. ఇరుగు పొరుగువాళ్ళైతే వదిలించుకోవడం కష్టమే!

నీదు మిత్రచయము - నీ సృష్టియే సుమ్ము
 శత్రులున్న నీదు చర్య పరిమె!
 ఎరుగు మిరుగు పొరుగు లీర్వర దత్తాలు
 వాదులాడ బోకు - వారితోడ!

కాబట్టి ఇరుగు పొరుగు వారితో "పారాహుషార్"గా వుంటూ నాలుకమీద వట్టు కలిగి వుండకుంటే మదికి ప్రశాంతత దొరకదు. ఆఫీసు కొలీగ్సుతో కూడా కష్టమే మరి. మనము పనిచేసే నెక్సు ఆయితే మరి బోదు. బస్స్టాప్ ప్రెండ్సు, మార్కెట్ ప్రెండ్స్, క్యాంటీన్ ప్రెండ్స్ అయితే నెట్టుకపోవచ్చు. ముళ్ళపూడివారి కథానాయకుడు అప్పారావులా కాకపోయినా, అప్పు అడగ కున్నా ఈ సుత్తిరాయుళ్ళతో న్యూనెస్సు అనే చెప్పాలి! నిజానికి వారితో ఎక్కువమంది నిర్మలహృదయులై ఉండవచ్చు!

కానీ, మొహమాటానికి పల్కరించామో మన పని గోవిందా. ఒక వట్టాన వదిలే రకము కాదు. వాళ్ళకు టైమ్ నైన్సు దేవుడు పెట్టలేదు. అంతే. అది దేవుడి తప్పు. పాశం, వాటిని జాలిపడాలి దప్ప తప్పులు వట్టకూడదు! ఉగ్గుపాల వయసులో వాళ్ళకు 'వస' ఓవర్ డోస్ పడియుండొచ్చు. దాని నైడ్ ఎఫెక్ట్స్ మనము అక్షతవింశక తప్పదు. జన్మతః వచ్చివడిన స్వభావ జనిత దోషప్రభావమని మనమే సర్దుకొనిపోవాలి తప్ప మన మేమీ చెయ్య లేము.

మా మిత్రుడు ముత్యాలరావు మాట్లాడుతూంటే వాడి నోటిలోనుంచి ఒక్క ముత్యమూ రాలదు గానీ వినేవాడికి తలవేదన అనే మాట సత్యము!

ఏ ఆరటివండ్లు, మామిడివండ్లు బండివాడో, రోడ్డుమీద కనబడితే ఆరటివండ్లు తీసికుందామా అని యధాలాపంగా అడిగామనుకుందాం వద్దంటే పొయ్యేదానికి ఒక పావుగంట లెక్కరు దంచుతాడు!

“అంత అదృష్టం లేదు బాబూ! నేను సుగర్ పేషంటుని. వండ్లకే కాదు, అన్నానికి కూడా నోచుకోలేదు. రాగులు, గోధుమలు నా ఆహారం” అంటాడు. అంతటితో ఊరుకుంటాడా? ఊహ! “అవునూ! మీకు కూడా ఫిఫీ దాటాయనుకుంటాను. ఎందుకైనా మంచిది. ఇహనుంచి మీరు కూడా ఈ ఆరటిపండ్లు, మామిడిపళ్ళు, నీతాపలాలు, స్వీట్లు, వగైరాలూ మానేస్తే శ్రేయస్కరము. అంత తినాలని ఉండే నేరేడువళ్ళు తినండి. అసలు వరి అన్నంలో ఏముందే చెప్పండి? స్టార్చ్ దప్ప. రాగులు, గోధుమల్లో ప్రొటీనులు ఎక్కువ. ఒకసారి సుగర్ కనబడిందంటే ఇహ వదలదు. మనకు జీవితాంతం నేస్త మౌతుందట. అంచేత ముందు జాగ్రత్త చర్యగా మీరు కూడా మానెయ్యండి. అన్నట్లు మీ నాన్నగారికి గానీ, అమ్మగారికి గానీ, మేనమామ లకు గానీ డయబెటిస్ ఉండిందా. ఆ. అలా చెప్పండి. ఇంకేం. ఇది వారసత్వ ముందీ బాబూ! నామాట వినండి”- ఇదీ వరస.

ఎదుటివాడు వింటున్నాడా లేదా అనేది వాడి ఆలోచనలోకి రానేరాదు. దైమెంతండీ! అని అడిగారో. చెప్పి వూరుకుంటాడా. బలేవారే! ఆ రిస్తువాచి తాను నాలుగు దశబ్దాల క్రితం కొన్నట్లు, ఇంతవరకూ రిపేరరు మొగము చూడనట్లు, దాని ఖరీదు అప్పుడెంత, ఇప్పుడెంత, ఆ రోజుల్లో వాచీలు ఎలా వుండేవి, ఎలా వని చేసేవి, ఈ రోజుల్లో వాచీలు రెండు వసంతాలు తీరక్క ముందే సంతకు పోవల్సిందేననీ, ఒకసారి బావిలో పడిందనీ, మూడురోజుల తర్వాత తీయించి ‘కీ’ ఇస్తే ఇంకా అదుతూనే వుందనీ, ఈ కాలంలో వచ్చే వాచీలు షేపుల్లో, డయల్సు రూపుల్లో వస దప్ప చైము చూపులో లేదనీ, తనకు స్కేర్లు షేపు కన్నా రౌండ్ షేపు అంటేనే ఇష్టమనీ, అంకెలు లేని వాచి అంటే వరమ అసహ్యమనీ, రేడియం వాచి, త్వరగా చెడిపోయ్యే అవకాశముందనీ, ఆటోమాటిక్ వాచీలు ఆరోగ్యానికి అంత మంచివి గావేమో ననీ, అదనీ, ఇదనీ, యేమేమో వచన కవిత్వం చెప్పి మనలను అదర కొడరాదు!

ఆయన వెంట కూరల మార్కెట్టుకు వెళ్ళడం ఒక తప్పలేని శిక్ష, ఏయే కూరగాయల్లో ఎంతెంత పోషకపదార్థాలున్నాయో, లవణాలు, ఖనిజాలు, కార్బోహైడ్రేట్లు వగైరా ఎక్కువ వేటిల్లో వున్నాయో, ఏవేవి వాతపితృ, శ్లేష్మకారులో, సదిస్తరంగా వివరించి తనకున్న కించిత్ ఆయుర్వేద పరిజ్ఞానాన్ని ప్రదర్శించుకుంటాడు.

మొన్న అనుకోకుండా ఇద్దరం ఆబిడ్స్ లాజ్ మహల్లో కలుసుకున్నాం. రెండు దోశలకు ఆర్డరిచ్చాం. రవ్వదోశ వద్దు. పెసరెట్టు కావాలంటే అలాగే సర్వరు రెండు ప్లేట్లు తెచ్చిపెట్టి వెళ్ళాడు. “వీటి తస్సదియ్యా! ఇవేం పెసరట్లండీ! మూడు రూపాయలకు ఆర్డరానెడు కూడా లేవు. మా ఊర్లో రూపాయ పావలాకు వీటికి రెండింతలుంటాయ్. కొత్తిమిరి, అల్లం, ఉల్లి పాయలు వేస్తారు. కొబ్బరి వచ్చడి ఎంత బావుంటుందనుకున్నారు? ఒక్కటి తింటే ఇహ ఆ పూట అన్నం మానెయ్యొచ్చు” అని చెప్పుకపోతూనే వున్నాడు. ప్రక్కవాడు “మీ దేవూరండీ!” అని అడిగాడు. “మాది కోనసీమండీ! తూర్పు గోదావరిజిల్లా అమలాపురమండీ! మా పూర్లో భోజనం మూడున్నర రూపాయలండీ! బ్రహ్మాండంగా ఉంటుంది. పెరుగు కూడా వేస్తారు” అని చెప్పుకు పోతూనే వున్నాడు, నేను తినటం వూర్తి అయ్యేదాకా.

పాపం! ఇలాంటి వాళ్ళను మాస్తే నాకు జాలి వేస్తుంది.

ఇంకా ఎందరో మహా మహా సుత్తి వీరభద్రులు ఉన్నారు. అందరి గూర్చి వ్రాస్తూ పోతే ఆ చిట్టాలో నన్ను కూడా ప్రాథకులు చేర్చే ప్రమాదం వుందేమోనని.....

32. తీరిక వేళలు

మా బంధువొకాయన ఉండేవాడు. ఆయన రోజుకు ఏ అయిదారు గంటలు మాత్రమే నిద్రపోయేవాడు. అంతే, నిద్ర లేచింది మొదలు రాత్రి వది, పదకొండు గంటల వరకూ, మేను వాల్చేదాకా క్షణము తీరిక లేకుండా ఏదో వని కల్పించుకొని చేస్తూనే వుండేవాడు. వగలంతా ఆఫీసులో చేసిన అద్ద చాకిరి చాలక ఇంటికి దవ్వుం తెప్పించుకొని పైళ్ళతో కుస్తీ పట్టేవాడు. మళ్ళీ తెల్లారగానే ఎనిమిది, ఎనిమిదిన్నరకే ఆఫీసుకు ఉరుకులు వరుగులు. అలా ఒక రోజూ, రెండోజూలూ కాదు; ఒక నెలా రెండు నెలలూ కాదు; సంవత్సరం రెండు సంవత్సరములు కాదు; ఆయన నలభైయేళ్ళ సర్వీసు అంతే! అంతటితో ఊరుకున్నాడా? ఉహం. తర్వాత ఇరవైయేళ్ళ పై చిలుకు ప్రయివేట్ జాబ్ చేశాడు. అదే వరస. అదే ఉరుకుడు! సన్నగా వున్నా పిడిరాయి లాగా వుండే వాడు. ఇటీవలే హఠాత్తుగా, హాయిగా ఆ సహస్ర మాసజీవి నిద్రలోనే కన్ను మూశాడు! “మీ ఆరోగ్య రహస్యం ఏమిటి?” అని ఎవరైనా అడిగితే ‘దాని విషయమై నాకు ఆలోచించే తీరికే లేదు’ అని నవ్వి ఊహకునేవాడు.

అప్పుడప్పుడు నేను మూడు దశాబ్దాల క్రిందట ఆయనతో “తీరిక లేని జీవి దురదృష్టదుగాదె అసంశయంబుగా’ అని పరిహాసం చేసేవాడిని. “పోనీ వోయ్! తీరిక ఎక్కువైతే ఏవేవో అనవసరమైన ఆలోచనలతో బుర్ర వేడెక్కి పోతుంది. మాటల్లో మనస్పర్శలు రావచ్చు. ఇలా వుండేనే శ్రేయస్కరం!” అని తప్పుకునేవాడు.

‘మీరు తీరిక వేళల్లో ఏం చేస్తుంటారు?’ అని అడిగితే, ‘తీరిక అంటూ ధొరికితే గదా?’ అని ఎదురు ప్రశ్న వేసి నవ్వేవాడు.

ఆయనను దృష్టిలో పెట్టుకొని నేను వ్రాసిన 'తీరికలేని జీవి' వద్యము లోని భావం అక్షరాలా తప్పు అని ఇప్పుడు అనిపిస్తోంది.

అసలు మనిషికి తీరిక అంటూ వుండకుండా వుండేనే 'మంచిదేమో! ఖణం తీరికలేని మనిషి సమాజానికి ఏ అవకాశమూ చెయ్యలేదు. వచ్చిన చిక్కల్లా అతి తీరుబడి గాళ్ళతోనే. సోమరిపోతు బుర్ర రాక్షస కర్మాగారము అనే సూక్తి అక్షరాలా నిజం! ఇప్పుడు దేశం నలుమూలలా ఎక్కడ చూచినా టెర్రరిస్టు భీకర కార్యకలాపాలూ, గృహదహనాలూ, లూటీలూ, మారణ హోమాలూ, మానభంగాలూ. ఇలాంటి నేర ప్రవృత్తులు విజృంభింపడానికి మూల కారణము యే వసీ పాటలేని సోమరిపోతులు పెచ్చుపెరిగిపోవటమే! మనిషి మనస్తత్వము తీరుబడివేళల్లో ఆయా వ్యక్తులు చేసే పనులను బట్టి తెలుసుకోవచ్చు!

తీరిక సమయాల్లో కొందరు పేకాట, కారమ్ము లాంటి గేమ్ములో పాల్గొంటారు. మహాశివరాత్రి రోజు నిద్ర పోకుండా వుండేందుకు పేకాట అడే ప్రబుద్ధులున్నారు ఆర్థరాత్రి నీనిమాలు చూస్తారు.

చిత్తశుద్ధి తోడ శివరాత్రి మేల్కొంచి
పరమ శివుని కొలుము తక్కి మీఱ
వెట్టి పనులు గావె - పేకాట నీనిమాలు
గవ్వలాట - గచ్చకాయ లాడ!

ఈ 'గేమ్ము' మనిషిలోని అసలు స్వభావాన్ని బహిర్గతం చేస్తాయట!

ఎదుట వాని తోడ ఎన్నేళ్ళు గడపినన్
అతని 'లోని' యెడద - నరయరేవు!
అడు మొక్క పందె మతనితో ఒకమారు
బయట పడునతని స్వభావమపుడు!

ఆటలు కొట్టాటలుగా మారి, మాటలు లేక బద్ధ విరోధులుగా ఆత్మీయులు మారిన ఉదంతాలు లేకపోలేదు! ఆట అంటే 'నింద' అని కూడా అర్థం. బహుశా నిందలకు దారి తీసేది కాబట్టి - ఆటకా అర్థం వచ్చింది.

కొందరు ఉరకనే రాజకీయ విషయాల్లో తలదూర్చి, బాతాఖాసీలతో ప్రౌద్ధ పుచ్చుతారు అంతవరకు పరవాలా. కొంపలంటుకొని పోతున్నట్లు, నోటి తడి ఆరేదాకా వాదించుకుంటారు. అటు అధికార పక్షంవారూ ఇటు ప్రతి పక్షం వారూ హాయిగానే వుంటారు. మధ్య సంబంధంలేని జనం కొట్టుకోని చస్తుంటారు. ఈ వాద ప్రతివాదాల్లో బాగా వేడెక్కి ఆవేశాలకు లోనై నిగ్రహం కోల్పోయి, దెబ్బలాటల వరకు దిగిన ఎదిగిన సన్నివేశాలు అడపాదడపా చూస్తూనే వుంటాం.

పాకలోని ఆవు పట్టించు కొనకుండా

అరవ దాయె పాం కొరకు దూడ

ఆటక పైని దుత్త కార్పాట మెక్కువై

పాలు పాలటంచు నేం బడియె!

అన్నట్లుంటాయి ఈ నిష్ప్రయోజనకర చర్చలు!

మన దేశానికి ప్రస్తుతావసరం ఉత్పత్తి రాజకీయ వేత్తలు గానీ ఉత్పత్తి రాజకీయవాదులు కాదు.

శ్రీరిక వేళ్లలో తోట వని, సద్గ్రంథ పఠనం రామ కోటి వ్రాసుకోవటం, నామ జపం, గుళ్ళకు వెళ్ళటం- ఇలాంటి వాటిల్లో పాల్గొని, కాలాన్ని సద్వినియోగం చేసే వారితో ఏ పేచీయుండదు. దేవుని గుళ్ళల్లో కూడా, ఎక్కడ లేని కబుర్లు పెట్టుకునే వారున్నారనుకోండి.

కొంతమంది తమ జీవితాలను, నీనిమాలకు, టీ వీలకు, వీడియోలకు, రేడియోలకు, రకరకాల ప్రతికలకు అంకితం చేస్తూ శ్రీరిక వేళలను గడపుతారు. వారి జోలి మనకొద్దరైంది. వారితో సమాజానికి నష్టమేమీ లేదు.

అడువారికన్నా మగవారే ఎక్కువగా వృధా కాలక్షేపణలో ప్రవీణులేమో! చాలమంది స్త్రీలు స్వేచ్ఛర్లు ఆల్లకంలోనో, ఎంబాయిడరీ వనులలోనో నిమగ్నులౌతారు.

ఏమైనా దైంపాసుకు వాళ్ళు ఏం చేస్తున్నారు అనేది వారి మనస్తత్వమునకు ముకురము అనే మాట తిరుగులేని సత్యం. ఆ చూసే సినిమాలు, చదివే పుస్తకాలు వాటి రకాలను బట్టి కూడా ఊహించుకోవచ్చు.

నన్ను ఒక మిత్రుడడిగాడు. 'How are you killing the time after retirement? రిటైరయ్యాక కాలహరణం ఎలా చేస్తున్నావ్?' అని.

"కాలాన్ని హరించేసే దానికి నేనెంత వాడిని గనుక? కాలమే నన్ను రోజుకు కాస్త, కాస్త చొప్పున హరించి వేస్తూంది. ఎవ్వడో ఇలాగే 'హరీ' అంటా" అన్నా.

విశ్రమించడంలో గల హాయి శ్రమించిన వాడికే తెలుస్తుంది. బోజనం విలువ ఖదార్తులకే తెలుస్తుంది. "స్వేద బిందువు రాలినపుడె - నిదుర సుఖమది - నీకు తెలియును - చేతినిండ పనియుండే వాళ్ళకే తీరిక యొక్క నిజమైన విలువ తెలుస్తుంది. "It is impossible to enjoy idling thoroughly unless one has plenty of work to do" అని JEROME K అన్నారు. అక్షరాలా నిజం!

మన దేశంలో, (ఇతర దేశాల సంగతి మనకొద్దు) సగటు మనుషులకుండే సగటు తీరిక సమయాలను అంచనా వేస్తే కొన్ని కోట్ల గంటలని నిస్సందేహంగా తెలుతుంది.

నా కప్పుడప్పుడు అనిపిస్తుంది. మన మనస్సు దయ్యాల దీవిగా మారకుండా ఉంటానికే మనవాళ్ళు నిద్రలేచింది మొదలు మళ్ళీ రాత్రి పడుకునే

దాకా వూజలనీ, నామ జపాలనీ, వ్రతాలనీ, నోములనీ, పండుగలనీ, వర్ష
దినాలనీ నిర్దేశించి, సాధ్యమైనంత తీరిక సమయాన్ని తగ్గించే ప్రయత్నం
చేశారేమో. భగవద్ద్యాసముతో నిద్ర లేవమన్నారు. భగవత్ ప్రార్థనతోనే
నిద్ర పోవాలన్నారు. మన స్తోత్ర పాఠాలు చూడండి. పరిశ్రుతిలో 'త్రి సంద్యం
యః పఠేన్నీత్యం' అనో, త్రి కాలం యో జపే న్నీత్యం, అనో అంటారు.
మూడుసార్లు చెయ్యాలంటే రోజూ రెండు మూడు గంటలు వట్టవచ్చు. అది
వరకు చేసిన పాపాలు కొట్టుకొనిపోయినా పోకున్నా కనీసం ఆ రెండు మూడు
గంటలు పాపాల పాలబడం గదా! అలా విధిగా రోజూ చేస్తూంటే మనిషిలోని
దాగియున్న దుష్ట ప్రవృత్తులు పోయి, మంచి బుద్ధులుత్పన్నమయ్యే అవకాశాలు
ఎక్కువగాదా? కాబట్టి వ్యర్థ కాలక్షేపం కన్నా మనవాళ్ళు నెలకొల్పిన సంప్ర
దాయాలు సమాజ కళ్యాణానికి దోహదకారులు కావంటారా?

తీరిక లేకుండా పని చెయ్యటంలోనే అసలైన ఆరోగ్య రహస్యం ఇమిడి
యుంది. డాక్టర్లు కూడా Occupational Therapy ని అంగీకరిస్తున్నారే?
కానీ యే పని చేసినా, త్రికరణ శుద్ధిగా, ఆనందంగా చెయ్యాలి విసుక్కుంటూ
చేస్తే ఫలితం శూన్యం.

అసలు తీరికెందుకంటే? సూర్యుడు, భూమి, గ్రహాలూ, ఒక్క నిమిషం
రెస్టు తీసుకున్నాయనుకుందాం. మనము భూమ్మీద ఉంటామా? ఇంతెందుకు?
మన గుండె, ఊపిరి తిత్తులు, మూత్ర పిండాలు ఒక్క నిమిషం విశ్రాంతి
తీసుకుంటే....అమ్మ బాబోయ్, మనవని గోవిందా! ఈ విషయంలో చీమలు
మనకు ఆదర్శవంతమైన మార్గదర్శకులు.

పనిపాటా లేని వాళ్ళు స్వార్థపు బుద్ధితో తమ పబ్బం గడపుకునేందుకు
సంఘం మీద పడుతుంటారు. నిజమైన దేశ సేవకు పదవులూ అక్కరలేదు,
పొలికేకలూ అక్కరలేదు. అదేమంటే, సమాజాన్ని బాగు పరచాలి. విప్లవం
వర్ధిల్లాలి అంటారు. స్లోగన్లతో దేశం ముందుకు పోదు. అంతగా దేశ సేవ

కంఠాతి వుండే, ఉచితంగానో, లాభార్జన దృష్టి తగ్గించుకొనో బీదవారికి చదువు చెప్పవచ్చు. ఆసుప్రతులలో నిస్సహాయులైన రోగులెందరో వుంటారు, వారికి కావలసిన సేవ చెయ్యొచ్చు.

అలా చెయ్యటానికి శక్తిలేని వారు ఊరి మీద బడి ఉపన్యాసాలు ఇచ్చే దానికన్నా భగవన్నామ స్మరణం చేస్తూ కొంపల్లో కూర్చుండే పుణ్యం, పురుషార్థం.

చాటుకొనకు “సంఘ సంస్కరణమ్ముకై
నేడె వూను కుంటి నే”నటంచు
మొదలు పెట్టు మద్ది - మున్నుందు - నీ నుండె
అప్పుడొక సమస్యయైన తగ్గు!
ధిక్కరింపబోకు - తెలివితే సంఘమున్
కష్ట తరము - మరియు కాని పనియు
సంస్కరింప తలవ - సాహస కార్యమ్ము
కష్ట తమము - చేతకాని పనియు -

33. వైద్యో నారాయణో హరిః!

నాకెందుకో డాక్టర్లన్నా ఆసుపత్రులన్నా అంతగా సదభిప్రాయంలేదు! సంపన్నులను వదిలేయ్యండి. ఆరోగ్య బిక్షకోసం, ప్రాణబిక్షకోసం అర్థించే అసంఖ్యాతమైన సగటు మనుషుల నుండి వేలువేలు ముక్కు పిండి వసూలు చేస్తూ, మానవత్వమును పణచిన డాక్టర్లను గురించే నేను చెప్తుంటా. వ్యాపార దృష్టిలేని వైద్యులూ, సజ్జనులైన సర్జనులూ ఉన్నారనుకోండి. వారికివే నా నమస్కారాలు.

ఈ భూలోకం ఒక 'డాక్' బంగళా లాంటిది. కొంతకాలం వుంటాం. కాలం చెల్లుతూనే నెలవు తీసికోని 'ఆబిట్యురీ కాలమ్' లో వడతాం! ఈ 'డాక్' వాసులను 'తారె' తించువాడే డాక్టరు అని మా ప్రెండు అంటుంటాడు! ఆయువును కాపాడేందుకు ప్రయత్నించే ఆయువతులు ఉండు చోటు కాబట్టి ఆయువతి, ఆసువత్రి అని అనుకొంటారు కూడా. ఎవరి ఆనుభవాలు వారివి. 'ఆనీ' అంటే కత్తి, 'వత్తి' అంటే కూడా కత్తి అనే ఆర్థం. ఆనీ, వత్తిలో నుంచి ఆపరేషనుకొరకు కత్తులుండుచోటు ఆసువత్రి అయ్యుండొచ్చు అని నాకు అప్పుడప్పు డనిపిస్తుంది!

“యమలోకంబున తావు చాకనా? సీరాహార వస్త్రాదులన్
తమకే వెల్లియు కల్గెనో! అచట ప్రేతల్ పెంపొంద - వే
గమె - ఈ భూమిని ధర్మరాజు మనకై కట్టించె సబ్ బ్రాంచిలన్
బ్రమచే వానినె 'ఆసువత్రు'లని పిల్వజొచ్చిరే మానవుల్.

యమలోకానికి వెళ్ళే దారిలో 'ఆనీవత్రి వనం' అని ఒకటి చనిపోయిన వారికి అడ్డము వస్తుందట! బహుశా ఆ వనంలో చెట్లు కత్తుల లాగా ఉండొచ్చు. ఆ ఆనీవత్రి వనమే ఆసువత్రి!

ఈ వ్యాసం చదివితే డాక్టర్లు నాపైన చిందులు తొక్కి, కర్మం చాలక నాకు రోగం వస్తే మందులు ఇవ్వరేమో అని ఒక మూల భయం! కానివ్వండి. క్రిమి సిద్ధాంతం మీదకన్నా, కర్మ సిద్ధాంతంమీద నమ్మకం గలవాణ్ణి!

అన్ని వృత్తుల వారికి 'ప్రేడ్' సీక్రెట్లున్నట్లే డాక్టర్లకూ కొన్ని వృత్తి పరమైన కిటుకులు ఉన్నాయి.

"నాతి దైర్యం, ప్రదాతవ్యం
నాతి బీతిశ్చ రోగిణి
నైశ్చిన్యాదిమే నం నైరాశ్యాదేవి నా నిమే"

రోగం పూర్తిగా తగ్గిపోతుందని రోగికి అతిదైర్యం ఇస్తే, సరే తగ్గి పోతుందికదా అని నిశ్చింతగా ఉండి డబ్బు ఇవ్వడట. అసలు తగ్గదు అంటే అదైర్యపడి, ఎలాగూ తగ్గదుగదా అని నిరాశతో డబ్బు ఇవ్వడట. కాబట్టి అతిదైర్యం కల్పించకూడదు. అతిభయం కల్పించకుండా ఉండాలిట. కర్ర విరుగకూడదు. కట్టపాము చావకూడదన్నట్లు!

సానులకూ, సర్జనులకూ సామ్యము ఉండోయ్ అంటాడు మా మిత్రుడొకడు. రెండు వృత్తులవారికీ పరుపు లమ్ముకొని బ్రదికేడేవట. ఇది కరక్టు కాదేమో! వైద్యులకూ, వేళ్ళులకూ కోరికలలో వైరుధ్యం! "స్వస్థై రసాధ్య రోగై శ్చ, జన్తుభిర్నా న్ని కించన కాతరా దీర్ఘరోగాశ్చభిషజాం భాగ్యహేతవః."

ఆరోగ్యవంతుల వల్లా, కుదరని రోగాలు కలవారి వల్లా వైద్యులకు ప్రయోజనం లేదు. చిన్న తలనొప్పి వచ్చినా గాభరావడే వాళ్ళూ దీర్ఘరోగులూ. వీరితోనే డాక్టర్ల జీవితం మూడు కావూల్సు, ఆరు ఇంజక్షనులుగా వర్దిల్లు తూందిట!

అంచేత, డాక్టరు 'సర్వేజనాస్సుఖినో భవంతు' అనుతుంటే భవంతుల మీద భవంతులు కట్టించలేదు. సర్వేజనాః రోగినో భవంతు అనే, వాళ్ళల్లో

అంతర్దీనంగా ఉండే కోర్కె. వైద్యులకు జాడ్యాల వాళ్ళు, వక్రీళ్ళకు వ్యాజ్యాల వాళ్ళు వర్తిల్లాలి!

పాపం వేశ్యలకు మాత్రం అలా కాదు. 'సర్వేజనాస్సుఖినో భవంతు' అనీ, అందరూ ఆరోగ్యంగా, పుష్టికరంగా, 'ఎయిడ్స్' రహితులై, 'సుఖ' వ్యాదులు లేకుండా సుఖులుగా ఉండాలి అనే వారు త్రికరణ శుద్ధిగా కోరు కుంటారు! చూడరా, పరువును నమ్ముకునే వేశ్యకు సంఘంలో పరువు దిగజారు తుంది. పరువును అమ్ముకునే డాక్టర్లకు పరువు నిచ్చేనెక్కుతుంది.

ఈ వైద్య వృత్తి అతి వనిత్రమైనది. వాళ్ళకు బైబిలులో లాగా 'దెన్ కమాండ్ మెంట్స్' అని వృత్తి పరమైన దశసీతి సూత్రాలూ వున్నా యట. అన్ని వృత్తులలోని నైతిక సూత్రాలూ గాలికి కొట్టుకొని పోయినట్లే దీంట్లోనూ డిటో. ఆశయాలు పాతాళలోకానికి, ఆశలు ఆకాశానికి ఎప్పుడో చేరుకున్నాయే!

వైద్యుణ్ణి మనవారు 'వైద్యరాజ! నమోస్తుతే! యమరాజ సహోదరా! అని సంబోధించారు. సహోదరా అంటే మరి యముడికి అన్ననో, తమ్ముడో చెప్పలేదు అన్నయ్యే అయ్యుంటాడు. యముడు ఒక్కసారే, ఒక్క ప్రాణమే తీస్తాడు. డాక్టర్లు మన డబ్బును కూడా పీల్చి పీల్చి ఇన్ స్టాల్ మెంట్లలో చంపు తుంటారు! అసలు యం బి. బి. యస్. అంటే యమ త్రాతలైన బిషక్ సమ్యదని, యముడే యం డి గా మారిందని యం డి. అంటే మృత్యుదేవత అనీ మా ఫ్రెండ్ ఉవాచ! వీళ్ళతో వాడికి తల వాచినట్లుంది!

కానీ, ఏ మాట కామాదే చెప్పుకోవాలి. డాక్టర్లకు కొన్ని సుగుణాలు లేకపోలేదు. సాదా గుమాస్తాగారికి ఏదైనా అమ్యామ్యా గిట్టుబాటు అయ్యుం టుందని వానన వట్టాడో, ఇవతలి గుమాస్తాగారికి ఒకటే యావ. లోలోపల అసూయ! తన దగ్గర కొచ్చిన కషిదారును ఏ వక్రీలు వద్దకు పంపుతాడా? గెలువదు అని తనకు తెలిసి కూడా గెలిపించి తీరుతాను అని బీరాలు వలికి, కషిదారుని కుషికొట్టి, తన కుషి నింపుకొంటాడు!

మరి డాక్టర్లను చూడండి. వారితో సంఘీభావం వుంది. స్వజాతి ప్రేమ మెండు. అనుమానంగా వుందా? ఏ డాక్టరు దగ్గరకైనా వెళ్లండి. రక్త పరీక్ష ఆనో, మూత్ర పరీక్ష ఆనో, ఎక్స్రే ఆనో, మల పరీక్ష ఆనో, మరేదో ఆనో, అడపా దడపా రేడియాలజిస్టులనూ, పాథాలజిస్టులనూ పోషిస్తూనే వుంటారు. తిరుపతి కెళ్లి, వరాహస్వామిని సేవించుకోని రాకుండావుంటే, తిరుపతి వేంక డేశ్వరుని దర్శించిన పుణ్యం దక్కదట. వారణాసిలో విశ్వేశ్వరాలయమునకు మూడు, నాలుగు మైళ్ల దూరంతో ఒక చిన్న గుడి వుంది. ఆ గుడిలో వుండే దేవతను సేవించి, ఆమె పైన ఒక గవ్వ విసిరివేసి వస్తేనే గానీ కాశీ యాత్ర ఫలితం దక్కదట, అలాగే ఈ వైద్యాలయాల్లోకి అడుగుపెట్టి డాక్టరు గారిని, పాథాలజిస్టులను, రేడియాలజిస్టులను, మందుల షాపులను- యీ నాలుగు దేవు ల్లను కొలిచి నాలుగు స్తంభాలాట అడితేనేగానీ యమరాజ సహోదర సేవా ఫలితం ప్రాప్తించదు అంటారు ఆధునిక భిషగ్గురులు !

ఒకసారి సుప్రసిద్ధ సాహితీవేత్త, కవి, డా॥ నంధూరి రామకృష్ణమా చార్యులు వారితో నేను, 'వైద్య విజ్ఞానం చాలా అభివృద్ధి అయిందండీ. షశుచి, ప్లేగులాంటి భయంకర వ్యాధులను అరికట్ట గలిగారు!' అన్నా. వారు హాస్య దోరణితో-

“అన్ని రోగములకు ఔషధములు వచ్చె
సగటు వయసు పెరిగె జగతియందు
జబ్బుచేసి యింక చావనక్కర లేదు.
మందు వలన దక్క మనుజు లెవరు!”

అన్నారు. వారు చెప్పింది కూడా నిజమేనేమో ! ?

34. అంబరాలూ - ఆడంబరాలూ

మృత్యువనగా, జీర్ణవస్త్రిలనూ, మానన దుస్తులనూ మనము విడిచిపెట్టి కొత్త బట్టలనూ లేదా ఇస్త్రీ చేసిన వస్త్రిలనూ ధరించిన విధంగా ఈ శరీరం అనే వస్త్రం పనికి రాకుండా పోయినపుడు అందులో అధిష్ఠించియున్న 'ఆత్మ' దీన్ని విడిచేసి వేరే శరీరంలోకి ప్రవేశిస్తుందని గీతావాక్యం. మరి, శరీరం యే మాత్రం సడలకున్నా మనిషి దుక్కలాగా, 'టైసన్' లాగానో, టైసన్ లాగానో వున్నా ఏ యాక్సిడెంటులాంటిదో జరిగి 'డాం' అనే వాళ్ళ విషయం యేమిటో వివరించి యుంటే ఇంకా బాగుండేది. అది వేరే విషయం. మొత్తానికి మన తత్త్వవేత్తలు, మతాధిపతులు, మతాధిపతులు ఈ శరీరాన్ని కేవలం ఒక బట్టతో పోల్చారు. అది అంతే.

ఆ మధ్య ఒక ఉపనయనానికి వెళ్ళా. ఒక మత సంస్థకు చెందిన మతంలో పెండ్లికి రెండు రోజులు ముందుగా ఏదో మొక్కుబడి తంతుగా అబ్బాయిగారికి ఉపనయనం అయిందనిపించారు! అందరూ కలిసి ఇరవైమందికి మించి వుండరు. బహుజనం లేరుగాబట్టి భోజనాలకు ఆ మతం వారికే కాంట్రాక్టుకు మాట్లాడుకున్నారు.

ఉపనయనం తంతు పూర్తికాగానే భోజనాలకు విచ్చేయండని వంట వాళ్ళు చెప్పి వెళ్ళారు. వెళ్ళి కూర్చున్నాము. 'చొక్కాలు విచ్చేసి కూర్చోవాలి' అని మర్యాదగా సూచించారు. ఓహో! 'విచ్చేయండి' అంటే అర్థం చొక్కాలు విచ్చేయమని కాబోలు అని నాలో నేను నవ్వుకున్నా అందులోవున్న శ్లేషకు! సరే. ఎక్కడి కెళ్ళినపుడు అక్కడి సంప్రదాయము పాటించాలి గదా అనుకొని నామటుకు నేను 'విచ్చేళా' కాని, ఆ పరివారంలో ఇద్దరు, ముగ్గురు బహుశా ఓ మోస్తరు వి.ఐ.పీలు అయ్యుండొచ్చు. చల్! మా యిష్టం. ససేమిరా.

చొక్కాలు విప్పం అన్నారు. “అయితే భోజనాలు వడ్డించేదానికి మా ‘రూల్స్’ ఒప్పుకోవు!” అన్నారు మరం వాళ్ళు. ఇంకేముంది? కొంచెం వాగ్వాదం, నాల్కలకు పట్టు సడలడాలు జరిగింది. అందరం చివరకు చెవులు రూడించు కొని, వేసిన ఆకుల దగ్గరనుంచి లేచి, దగ్గర్లోవున్న హోటలుకువెళ్ళి భోజనాలు ముగించుకొని వచ్చాం!

మరి ‘రూల్స్’ అంటే రూల్స్ గదండీ ‘రూల్స్’ అంటే ఒక ‘జోకు’ గుర్తొచ్చింది. ఒక నవ నాగరిక లలనామణి చెరువుకెళ్ళి, దుస్తులు విప్పి (స్విమ్మింగ్ డ్రస్సులాంటిది ధరించింధనుకోండి) జలకమాడ బోయిందట. అక్కడేవున్న రక్షకబటుడు “ఇక్కడ స్నానం చెయ్యకూడదు” అన్నాడట. ఆవిడగారు ఇంగ్లీషులో “ఆ మాట బట్టలు విప్పకుంటూంటే అప్పుడే ఎందుకు చెప్పలేదు?” అని లా పాయింటు తీసి పోలీసాయన్ని నిలదీసి అడిగింది. ‘బలే! అలా వుండాలి’ అని అనుకున్నారు గట్టుమీదవున్న మరికొందరు యువతులు. రక్షకబటుడు మాత్రం తక్కువ బక్షించాడా? ‘మేడమ్! బట్టలు విప్పకో కూడదని రూలు లేదు. స్నానం చెయ్యకూడదని మాత్రమే రూలు!’ అని మరో ‘లా’ పాయింటు తీసి, ఆదోలా ముఖంపెట్టి మీసం మెలేశాట్ట! మరి రూలు రూలే గదా!

“అనువు గాని చోట అధికుల మనరాదు” అని అయిదో యేటనే అమ్మమ్మలూ, నాయనమ్మలూ, తాతయ్యలూ కంఠస్థం చెప్పించిన పద్యభావం గానీ, ‘ఏ దేశమేగినా, ఎందు కాలిడినా నిలువరా నీ భ్యాతి’ అనే రాయప్రోలు వారి సుప్రసిద్ధ గీతా రహస్యము గానీ, ‘రోములో ఉన్నప్పుడు రోమనులలాగా వుండు’ అనే ఇంగ్లీషువారి ఆచార సరళిగానీ, వాళ్ళలో ఒక్కరికీ వంట బట్టలేదే, వంటి మీద బట్ట పట్టంపుతో వంటకాలు వేస్తే అయ్యాయే అనీ చివుక్కుమనింది నా మనసు.

కొందరికి యిలాంటి వట్టింపులు జాస్తే. ఉండాల్సిందే అనుకోండి కానీ, తాడును తెగేదాకా లాగకూడదు అనే లౌక్య నీతి కూడా వద్దా? పైగా అక్కడికి వచ్చినవారు అందరూ విద్యావంతులే. కాదు. అధిక విద్యావంతులు! మేధావి వర్గులు, నవనాగరిక శిరోమణులు!

మాకు తెలిసిన ఒక పెద్ద మనిషి వున్నాడు. మాకే కాదు. అందరికీ అలాంటి పెద్ద మనుష్యులందొచ్చు. అతనిదొక వింతతత్వము, శృతిమించిన భేషము, తెచ్చిపెట్టుకున్న దర్పము. 'పోజు' మోజు కలవాడు. మనం ఆయన్ను కలుద్దామని వెళ్తామనుకోండి, వెళ్ళగానే ఇంట్లోనుంచి ఒక పట్టాన తెమిలిరాదు గడ్డం గీచుకొని, స్నో పౌడరు గ్రటాలు దట్టించి, పంచె లాల్చి లేదా పాంటూ, షర్టు టకప్ ధరించి, 'రాజు వెడలె' పక్కిలో గానీ ఇవతలకు వచ్చేవాడు కాదు. అలాంటి వారికి ఆడంబరమే ఆరోప్రాణం! సామాన్యంగా, ఒకసారి వెళ్ళినవారు, రెండోసారి వెళ్ళరుగాక వెళ్ళరు!

మా ప్రెండు 'వితండేశ్వరరావు' అంటూ వుంటాడు. ఆడంబరము అంటే 'సింపుల్' అని. ఎలా అని అడిగా. ఆడవారి చీరలనే ఇక్కాలంబున పురుష పుంగవులు లుంగీలుగా ధరించు చున్నారు గావున ఎవరైనా వస్తే ఆడ అంబరముతోనే అనగా లుంగీతోనే రావడం సింపుల్ గాదా? అని ఎదురు ప్రశ్న వేస్తాడు!

ఇంతకూ చెప్పొచ్చేదే మందే .... కేవలం చొక్కాలు విడిచేదానికి కొందరికి అంత వట్టింపు ఎందుకూ అని! రాష్ట్రపతి అంతటి మహాన్నత పదవి నలంకరించిన మహానుభావులే కేరళ దేవాలయాలలోకి చొక్కాలు విప్పి రావాలి అంటే కిమ్మనకుండా ఆ సంప్రదాయానికి తలవంచుతారే? ఏ గోవా బీచ్ లోనో, కోవలం పీచ్ లోనో, బట్టలు విప్పి, నగ్నంగానో, అర్ధ నగ్నంగానో, కౌపీన మాత్ర నగ్నంగానో స్త్రీ పురుష విభేదాలను విస్మరించి, పరవశులై, 'పర' వశులై బట్టలు విప్పేసి జలక్రిడలు నలుపుటలో లేని ఆభ్యంతరము. ఒక మత సంస్థలో, అదీ ఒక్క ఆరగంట, ఒక్క చొక్కా మాత్రమే విప్పటకు ఎందు కుందాలి? అమృతసర్ స్వర్ణదేవాలయం చూడదలచుకున్న వారికి వారు ఏ

మతస్తులైనా! నెత్తికి గుడ్డ చుట్టుకోనిది ప్రవేశం లేదే! మన వారంతా చచ్చినట్టు తోక ముడుచుకొని 'నెత్తిన గుడ్డ వేసుకొని (! ?) పోయిన వారేనే! ఆమాట కొనే స్కూళ్ళలో యూనిఫాం లెండుకు? డ్రస్సులు విద్యను గలపు తాయా ? కొన్ని కొన్ని కన్వెంట్లలో, జాతి మత విచక్షణ లేకుండా ఏ విద్యార్థినిగానీ పూలు, బొట్టు, కాటుక, గాజులు కూడా పెట్టుకొని రాకూడదను నియమముంటే మన వాళ్ళు నోరు మూసికొని పాటించుచున్నారే? కోర్టులో నల్లకోటు లేకుండా వదిస్తానంటే ఎలా? 'నా వాద వదిమి వినండి, నల్ల కోటులో ఏముంది?' అని మొండిగా వదిస్తే సదరు న్యాయవాది గారి వట్టా మరునాడే రద్దుకాదా? ఇంతెందుకు, ఈ ఉపనయనము తాలూకు వాళ్లంతా బీష్మించుకొని, చివరకు వెళ్లి భోజనం చేసిన హోటల్లో కూడా 'కంవములలో చేతులు కడగరాదు' అంటే కిక్కురు మనకుండా పాటించారే? మన పూర్వులు అసలు చొక్కాలు లేకుండానే తిరిగే వారని విన్నామే. అందాకా ఎందుకు, మహాత్మాగాంధీ గారి కన్నా మనము గొప్పవారమా?

బాబూ! ఒక్క భోజన సమయంలో- అదీ ఇంట్లో కాదు, ఒక మత సంస్థలో చొక్కాలివ్వడానికే విలవిల్లాడారే. భగవద్గీతలో చెప్పినట్టు రేపు ఈ శరీరము అనే చొక్కాను విసర్జించవలసి వస్తే ఎంత గింజాకొంటారో కదా?

మరొక 'జోకు' చెప్పి ముగిస్తా. ఒక టీ పార్టీకి ఒక డాక్టరు గారు, ఒక లాయరు గారు వెళ్లారట. మాటల సందర్భంలో, డాక్టరు గారు, లాయరు గారితో 'నా కెక్కడికైనా ఇలాంటి పార్టీలకు రావాలంటే బలే చిక్కుగా వుందండీ ప్రతివాడు తమ తమ జబ్బులను ఏ కరువు పెట్టుకొని ఏవో మందులు వ్రాసివ్వండి' అని అడుగుతాడు. వేసారి పోతున్నా' అన్నాట్ట.

లాయరుగారు "ఆ! దాందేముంది? బట్టలు వూర్తిగా విప్పి బల్లమీద పడుకోండి పరీక్ష చేస్తా అనండి. ఇంకెవడైనా మిమ్ములను పార్టీలలో వైద్య సలహాడిగితే మీ నైతస్కోపు మీద ఒట్టు!" అన్నాడట!

ఈ సలహాకు మరి లాయరుగారి ఫీజు ఎంతో తెలియదు!

35. దేవుడు వరమిచ్చినా....

‘పూజారి వరమీయడు’ అనిగాదు నేను చెప్పబోయేది! ఆ ఇచ్చే దేవుడు గారి నిజాయితీని గూర్చి, పుచ్చుకునే మహామేధావులను గూర్చి. ‘దేవుడు దయా మయుడు’ అంటాం. దయామయుడు అనడం ఎంత సబబో తెలియదు కానీ అయోమయుడు అంటేనే ఇంకా సబబేమో అనిపిస్తుంది. చూడండి.

“వద్దు మొర్రో యన - వరదలో పడత్రోయు
చినుకుకై వేడ బీష్మించు చుండు!
చావుకై వేచిన శత వృద్ధు నటు బెట్టి
కుర్రకారుల పిక కోయు చుండు!
గుణ హీనులను గొప్ప ధనవంతులుగ జేసి
మంచి వారల కొంప ముంచు చుండు!”

‘ముసలి పీనుగ త్వరగ పోలే బాగుండు’ అని సంతతి చేత, సంఘం చేత చీదరించుకోబడి బ్రదుకులు ఈడ్చుచున్న వారి జోలికి పోడు! పూత పిందె కాపురాలను కూలుస్తూంటాడు! అమలాపురం వాళ్ళకేమో అతివృష్టి! అనంత పురం వాళ్ళకు అనావృష్టి! మరి ఆయనగారి రూల్సు, రెగ్యులేషన్సు అవనీ జనులకు ఆర్థము గావు!

దేవుడు గారు బ్రహ్మాండమైన రాజకీయ వేత్త అయ్యుండాలి! మన ప్రభుత్వం వాళ్ళు ఈ చేత్తో జీతాలు, తత్యాలూ పెంచినట్లే పెంచి, ఆ చేత్తో పాల రేట్లూ, తపాలా టారిఫ్లూ, రైలు, బస్సు ఛార్జీలూ అమాంతం పెంచేసి, ఇచ్చిందానికి ఇబ్బడి రాబట్టుకున్నట్లు, తవస్సు చేసిన వారికి వరాలు ఇచ్చినట్లే ఇచ్చి వాటిని వేరే రూట్లో నరుకుకుంటూ వస్తాడు. ఆ వరాలు కాస్తా తుస్సు మని నిష్పలమైపోతాయి. ఆ వరాల్లో ఎక్కడో ఒకచోట చిన్న లొసుగు వుండి తీరుతుంది. కొండొకచో, తవస్సుకు ముందు సాధించాలనుకున్న వరాన్ని మర పింపజేసి చప్ప చప్పని చచ్చున్నార వరాన్ని కోరుకునేటట్లుగా కూడా చేయగల

సూపర్ కంప్యూటర్ బ్రెయిన్ గలవాడు దేవుడు. అందరిచేత ప్రార్థింపబడుతూ వారితో 'ఆది దేవ్, ఇది దేవ్' అని ఎవ్వడూ దేవురింప చేసుకునేవాడు దేవుడు! తెలిసికొనుటకు ఆయన 'మీ పల్లకాడు-మా పల్లకాడు' అని ఎవరో వ్యంగ్యంగా అన్నాట్ట! నిజమే!

కుంభకర్ణుని ఉదంతము తీసుకోండి. అంత ఘోర తపస్సు చేసి తీరా దేవుడుగారు ప్రత్యక్షమయ్యాక ఆ ప్రబుద్ధుడు ఆరు నెలలు నిద్ర, ఒకరోజు భోజనం కోరుకునేటట్లు ముందుగానే పథకం వేశాడాయో!

హిరణ్యకశిపుడంతటి రాక్షస రాజు బ్రహ్మను గూర్చి బ్రహ్మాండమైన తపస్సు చేశాడు. చివరకు బ్రహ్మ దిగివచ్చి, వరము కోరుకొమ్మనగానే, ముందూ వెనకా ఆలోచించికుండా "దేవతంచేగానీ, రాక్షసులచేగానీ, నరులచే గానీ, రాత్రిగానీ, పగలుగానీ, జలముపైగానీ, నేలపైగానీ, ఆయుధముతో గానీ చావు కలుగకుండునట్లు"కోరుకుంటాడు! అంతటి దీర్ఘకాలిక తపస్సు చేసే టప్పుడు, కోరబొయ్యే కోరికను, అవసరమైతే ఏ అడ్వకేటునో సంప్రదించి డిమాండ్ లిస్టు రాసిపెట్టుకొని అడగక్కర్లా? అదే మన యన్.జీ.వో.లు గానీ, కార్మికులుగానీ ఐతే ఎంత జాగ్రత్తపడి వకద్బందీగా అడుగుతారు! అడిగే వరంతో ఇన్ని 'కానీ'లూ ఇన్ని క్లాజులూ ఎందుకు? రూల్సు ఎక్కువ అయితే లూపుహోల్సు ఎక్కువగావుంటాయనే అవగాహన కొరవడింది హిరణ్యకశిపునికి! ఈ 'గానీ' లతో పుచ్చుకున్న వరము పుచ్చి, యేగానీకి కొరగాకుండా పోయే!

రావణాసురునికి కూడా పది తలకాయలని విన్నామే గానీ, ఉత్త మట్టి బుర్రలు! నర, వానరులను ఇరికించడం మరచాడు. చిన్న గుమాస్తా నౌకరీ ఇంటర్వ్యూకు కూడా మనం ఎంత ప్రిపేర్ అవుతాం? ఎన్ని పోనులు కొట్టిస్తాం? ఎన్ని రికమెండేషన్ లెటర్స్ సమకూర్చుకుంటాం. చివరకు 'దక్షిణా'భిముఖులము అయి సర్వశక్తులు ధారపోస్తాం!

మురాసురుని సంగతి? అతడు కోరిన వరము? అదీ ఒక వరమే?? ఎవరి మీద తన చెయ్యిపెడితే వాడు దహించుకొని పోవాలిట! 'తనమీద దక్క' అని అనాలని తోచకపోయే? దాంతో అంత వరమూ ఓవరం!

మన ఉద్యోగ వర్గాలకున్న ముందుచూపు ముందు వాళ్ళు బలాదూర్! మా రోజుల్లో క్రొత్తగా ఉద్యోగంలో చేరేవాళ్ళకు ఎంత భయం? దైర్యులు పేరు చెపితేనే 'డయబిజిస్' వచ్చినట్లుండేది. ఇప్పుడూ? జాయినింగ్ అప్పుడే ఒక జేబులో జాయినింగ్ రిపోర్టు మరొక జేబులో సెలవు చీటీ! బాధ్యతలకన్నా ముందు హక్కుల చిట్టాను బైహార్డు చేసుకుంటారు.

ఒక చిన్న ఉద్యోగికి పావం, ఎంత కాలానికి ప్రమోషను రాలేదట. పై అధికారి దగ్గరకు ఎలాగో దైర్యం చేసుకొని వెళ్ళాడు. ఇక్కడ దైర్యం అంటే 'రిహార్సల్సు' అని అనుకోండి. "అయ్యా! నేను మీ దగ్గర పదునై దేండ్లుగా పనిచేసి పనిచేసి, పదునుగా వున్న మెదడు మొద్దుబారి పోయింది" అని తన గోడు మొదలెట్టాడట. అధికారి "నాకు చైము లేదు నీ గొడవ తీరికగా వినటానికి. ఒక్కమాటలో చెప్పు" అని పాచ్చరించాడు. "నాకు పదిమంది పిల్లలు, ముసలి తలిదండ్రులు" అని మళ్ళీ నసగడం ప్రారంభించాడట గుమాస్తా అధికారిగారు ఉగ్రుడై "మళ్ళీ చెప్పుతున్నా, ఒక్కమాట! ఒకే ఒక్కమాట!" అని గద్దించాడు. చిరుద్యోగి కాస్త ఆలోచించి, ఒక పెద్ద కాగితాన్ని అందించి "సంతకం" కావాలి అన్నాట్ట. అంతే, ఆ సంతకంతో, దానికి ప్రాణవత్తిష్ట జరిగి ప్రమోషన్ వచ్చిందట. అలా వుండాలి సమయస్ఫూర్తి!

కాశీమజిలీ కథల్లో ఒక ఘట్టం జ్ఞాపకమొస్తుంది. కొందరు రాకుమార్తెలు సరస్సులో స్నానము చెయ్యాలని వెళ్తారు. అది మహిమగరి కొలను. అందులో, ఏ కోరిక కోరుకొని జలకమాడితే ఆ కోర్కె నెరవేరుతుంది. ఒక రై అందమైన భర్త కావాలి అని, మరొకతె ఆరోగ్యవంతుడైన భర్త కావాలి అని, వేరొకతె ఐశ్వర్యవంతుడైన భర్త కావాలని, ఇలా వేరు వేరు కోర్కెలతో సరస్సులో

మునకలేస్తారు. ఇదంతా ఒక చెట్టుచాటున రహస్యంగా వింటూ వుంటాడు ఒక సాదా సీదా మనిషి.

“వీళ్ళందరికీ నేను భర్త కావాలి” అని కోరుకొని కొలనులోకి అమాంతం పైనుంచి దూకేస్తాడు. అంతే. ఆరడి కోర్కె సద్యః పరితమిచ్చింది. చూడండి. ఎంత సింపుల్ గా శ్రమలేకుండా జాక్ పాట్ కొట్టాడో! కేవలం పాదాభివంద నాలతో మంత్రి పదవి సంపాదించినట్లు! అలా వుండాలి సమయస్ఫూర్తి!

కటిక దరిద్రంతో బాధపడుతున్న ఒక బ్రహ్మచారి అందరి లాగే తవస్సు చేశాడు. అందరికీ లాగే దేవుడు ప్రత్యక్షమయ్యాడు. ఆ నిత్యదరిద్ర బ్రహ్మచారి “నా మునిమనుషుడు బంగారు వల్లకిలో వచ్చి నాకు నూరవ వృద్ధిన రోజు పాదపూజ చేయాలి” అని ఆడిగాడట, అలా వుండాలి ముందు చూపు అంటే.

మన రాజకీయనేతలను చూడండి. ఒకే ఒక్కవరం కోరుకుంటారు. ఒకే ఒక్క మాట. ఓటు. అది పుచ్చుకుంటారు. మళ్ళీ ఎన్నికల వరకూ ముఖం చూపిస్తే ఓట్లు!

ఎన్నికల ముందు వోటు

ఎన్నికైతే వాట్ ? !

36. పుస్తకాలు

మనుజులలోని మస్తకాల లాగే పుస్తకాలు రకరకాలు. ప్రాన్సిస్ బేకన్ అనువాడు పుస్తకాలను చక్కగా వర్గీకరించాడు. కొన్ని పుస్తకాలు కేవలం రుచి చూడవలసినవట. కొన్ని రుచికరమైనవట. అంటే, రుచిగా వున్నాయి గదా, ఎక్కువగా చదివితే ఆరోగ్యం దెబ్బతినవచ్చు! కొన్ని చేదు మందు మాత్రం. కొన్ని బాగా నమిలి, మ్రుంగి, జీర్ణించుకోవలసినవట. కొన్ని అక్కడక్కడ మాత్రమే పుటలు తిరగెయ్యదగినవి. కొన్ని కేవలం ఉబుసు పోక పుస్తకాలు. కొన్ని మన తరపున ఇతరులు చదివినా సరిపొయ్యేవి. కొన్ని మాత్రమే, బహుకొద్ది పుస్తకాలు మాత్రమే శ్రద్ధతో, ఆద్యంతాలు, మనసు లగ్నం చేసి చదివి, కలకాలం భద్రపఱచుకోదగ్గవి.

కొన్ని పానకం లాగా, ఔటుకు గడ లాగా తియ్యగా ఉండొచ్చు కానీ, ఆ ఔటుకు లాగానే, ఒకసారి అస్వాదిస్తే పిప్పిగా మారిపోతుంది. రెండో సారి చదవడానికి ఏమీ మిగలదు! పానకం మరురోజుకు పులిసిపోయి, వ్యాధికారకం కావచ్చు!

ఉత్తమ గ్రంథాన్ని చాలా పెద్ద ఉన్నతాధికారితో పోల్చాడొకడు. రెండూ సగటు ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండవు! ఉద్గ్రంథం పెద్దపెద్ద గ్రంథాలయాల్లో వుంటుంది. ఉన్నతాధికారి పెద్ద పెద్ద రాజధానీ నగరాల్లో ఎక్కడో ఏ.సీ రూములో ఎవరికీ అందుబాటులో లేకుండా ఉంటాడు.

ఫాక్టర్స్ మూడ్ అనువాడు 'పుస్తకాలు విలువైన ఔషధాలు లాంటివి' అన్నాడు. వాటి వాడకంలో తగు జాగ్రత్తలు వడకపోతే ప్రమాదం అని వరో శ్రంగా హెచ్చరించాడు.

ఇ.పి. విపిల్ అనువాదు “పుస్తకాలు కాలమనే మహా సముద్రమును దాటుటకు ఉపకరించే దీవ స్తంభాల్లాంటివి” అన్నాడు.

మార్క్ డ్యెయిన్ గారు ‘ప్రజలచే పూర్తి పరిపరిచడకుండా, ప్రళంసించ బడేది ఉత్తమ గ్రంథము’ అని చురక వేశారు! దీనినే ‘మెకార్టీ’ అనువాదు షరొకరకంగా చెప్పాడు. ఉద్గ్రంథం అంటే ఎక్కువ మందిచే చదువబడినట్లు అబద్ధాలు చెప్పించుకునే పుస్తకం అన్నాడు. ఇలా తలా ఒకలా చెప్పారు.

గ్రహింపబడే పుస్తకం కన్నా, రసజ్ఞులచే సంగ్రహింపబడే పుస్తకం మంచి పుస్తకం. అందులో ఎంతో సరుకు లేనిది గ్రంథ చౌర్యమునకు దిగజారదు గదా! గ్రంథ చౌర్యము అంటే పుస్తకాన్ని దొంగిలించి తీరాలి అని రూలు లేదు. అందులోని అంశాలను, వారి వారి పేర్లమీద చలామణి చేసినా గ్రంథ చౌర్యమే! కాబట్టి అది నిక్కచ్చిగా మంచి పుస్తకమే అయ్యుండాలి.

రచయితలు సమాజాన్ని నడపు ప్రచ్ఛన్న నియంతలు అని నానుడి. నా, నుడి కాదు. ఇది వాస్తవం కాదేమో! సత్యహరిశ్చంద్ర కథను చదివిగానీ, నీనిమా చూచిగానీ ఎంతమంది సత్యవ్రతులుగా మారిపోయారు? వరకట్న సమస్య, బ్లాకు మార్కెడ్ సమస్య, అంటరానితనం, లంచగొండితనము, ఇలా సమాజాన్ని ప్రతినిత్యం వట్టి పీడించుకొని తింటున్న ఎన్నో, ఎన్నెన్నో సమస్యలను గూర్చి కవితలు, కథానికలు, కథలు, నవలలు, నాటకాలు, నీనిమాలు అసంఖ్యాకంగానే వచ్చాయి. ఆవగింజంతైనా సమాజం మారిందంటారా? మారుతూందంటారా? దిగజారుతూందే! ప్రపంచ దేశాల గత చరిత్రలను చదివి మనము ఎన్ని గుణపాఠాలు నేర్చుకున్నామో ఇదీ అంతే. యుద్ధాలు సమసి పోయినవా? మతకలహాలు మాసిపోయినవా? గత ప్రభుత్వాలు చేసిన తప్పిదాలను మళ్ళీ చెయ్యటం మానుకున్నారా? సాహిత్యపఠనం కూడా ఆ బావలే. ప్రపంచతత్వమే చిత్ర విచిత్రమైనది.

రచన కూడా అన్ని వృత్తులలాగే ఒక వృత్తి. లేదా వ్యావకం. 'సమాజ కళ్యాణం కొరకు రచనను చేపట్టాం' అనడం అసలు నీసలు ఆత్మవంచన, స్వలాభాపేక్ష కీర్తికాంక్ష- ఇవే ముందుకు నడిపిస్తున్నాయి. కొద్దో గొప్పో. నిస్వార్థ సేవాభావంతో, బాషాభివృద్ధి దృష్టితో, బాషామతల్లికి అంకితమైన మహానీయులున్నారు వాళ్ళు ప్రాతఃస్మరణీయులు. మళ్ళీ మళ్ళీ ఏటికోళ్ళు అర్పించుకోదగ్గవారు.

వీధి వీధికి ఆధునిక ఆచుయంత్రాలు, ఆపీసెట్ ప్రింటర్స్ హెచ్చుగా వున్న ఈరోజుల్లో ఆర్థబలం వుంటే ఎవడైనా గ్రంథముద్రణకు వూనుకోవచ్చు. ఆ గ్రంథంలో 'ఆర్థ'బలం వుండేవి ఎన్ని? లోకానికి వనికొచ్చేవి ఎన్ని? తూకానికి వనికొచ్చేవి ఎన్ని? పాఠకులకే తెలియాలి! వరమాత్మునకే తెలియాలి!

చిత్రమేమిటంటే, ముద్రణా సౌకర్యం బొత్తిగా లేని తాళవత్రలిపుల కాలంలో బారత, బాగవత, రామాయణంలాంటి మహాత్కృష్ట గ్రంథాలు వచ్చాయి. గ్రంథకర్తలు స్థిరకీర్తిమంతులయ్యారు. ఆధునిక యుగములో, ఈ ధనిక స్వామ్యయుగంలో అలాంటి వెన్ని వచ్చాయి? ఎన్ని నిలిచాయి? రాశిని చూచుటకు మాత్రమే తలయెత్తుకోవాలి. వానిని చూడటానికి దించు కోవాలి!

వర్తమాన కాలంలో, ఏది నిజంగా ఉత్తమ గ్రంథమో, ఏది ఉత్త పుస్తకమో, ఏది పబ్లిసిటీ ముసుగులో మంచి పుస్తకంగా ప్రచార లాభం పొందుతూందో గ్రహించడం కష్టమే. వల్లిషర్ల దృష్టిలో అమ్మకాల సంఖ్యే కొల మానము.

సారస్వత రంగం కూడా అన్ని రంగాలలోవలె, వ్యాపారమయమై కూర్చుంది కాదు. కొట్టుమిట్టాడుతూంది "సారా స్వతహాగా చెయ్యటం నేరం! సారస్వత వ్యాపారం మోరం!"

సర్వే సర్వత్రా సారస్వత సంమాలు, సాంస్కృతిక సంమాలా పుట్ట గొడుగుల్లాగా పుట్టుకొస్తున్నాయి. వీటిలో చాలా సంమాలకు ముఖ్య కార్యక్రమము సన్మాన సభలో, అభినందన సభలో, ఆవిష్కరణ సభలో జరవటం. గ్రంథంలో పెద్దగా గంథం లేకున్నా, రెండు మూడు సన్మాన సంమాలను ఆశ్రయిస్తే, 'తైలం' వదిలించుకొనే దానికి సంసిద్ధమైతే కావలసినంత ప్రదారం ఖాయం!

ముందు 'రైటర్'గా పేరు రావాలి. దానికి అన్నిదారులూ తొక్కాలి. ఆ తర్వాత డోకొచ్చే రాతలకైనా డోకాలేదు. అడపా దడపా రాతలు అచ్చు ముఖం చూచాయో 'నెంబరు టూ' ఆధ్యాయం నాటినుండే ప్రారంభం. ఆధునిక చిత్రంలా, దేవతా వస్త్రంలా రాతలున్నా నుడుటి రాతలు మారవచ్చు. దువ్వుట్లు, చవ్వుట్లు, పూరిడండలు అడపా దడపా సంప్రదింపవచ్చు. అంచెలంచెలుగా ఎదిగిపోవచ్చు!

పోతే, మనపాఠకులు, ఎన్నికల ముందు వోటర్లలాగా, వెర్రిబాగులవారా అనిపిస్తుంది. జనతా వేవ్, ఇందిరా వేవ్, యన్. టి. ఆర్ వేవ్, రాజీవ్ వేవ్ లాగా సారస్వత రంగంలో, ఈ 'వేవ్'లే జనాన్ని పాలిస్తూన్నాయేమో అని నా అనుమానం. ఎంతోమంది సుప్రసిద్ధ రచయితలు, త్రులు తాటాకు మంటలాగా గుప్ అని ఒక్క వెలుగు వెలిగి మళ్ళీ చవ్వున చల్లారిపోయి, చిరునామాలు లేకుండా పోయిన దాఖలాలు లేవు? విరివిగా మార్కెట్లోకి వస్తున్న రకరకాల వ్రతీకల పుణ్యమా అని విజ్ఞాన శాస్త్రం ముసుగులో 'వెలిసి' పోతున్న నవలా సాహిత్యం ప్రజల కందించి, ఎందరు రచయితలు వెలసిపోతున్నారో తెలియాదా? సారస్వత రంగంలో కూడా రాజకీయాలు చోటు చేసుకున్న ఈ రోజుల్లో ఒక రచయితకు ఏ అవార్డు వచ్చిందనుకోండి, అది ఎందుకు వచ్చింది? నిజంగా అర్హత కలిగినదా? అని ఆలోచించే ఓపిక ఎవరికి? వాళ్ళు చేశారని వీళ్ళు, వీళ్ళు చేశారని వాళ్ళు, సభలు సన్మానాలు జరిపేందుకు ముందుకు వస్తారు. ఎవరి లాభం వారు చూసుకుంటున్నారు! ఏ గ్రంథకర్తా

అవార్డు గ్రహీత కాకముందే గుర్తింపు పొంది సత్కారం అందుకున్న సందర్భాలు లేవే? ఈ సంమాలు అంతదాకా ఆయనగారి ప్రతిభను గుర్తించక పోవటానికి కారణం ఏమిటి? ఎవరూ రాత్రికి రాత్రి మహాకవి కాడే!

సుప్రసిద్ధ కవి డా. నండూరి రామకృష్ణమాచార్యులవారు నెలవిచ్చినట్లు డబ్బుంచే-

“నరుడే చతురాస్యదగును నాయకవరుడే
 షరదుడు, రసికవతంసుడు
 సరసుడు పురుషోత్తముండు సర్వజ్ఞుడగున్
 స్వార్థవరుడు దేశభక్తుడగును
 అగును లొట్టిపిట్ట అందాల కాజాచి
 పామరుఁడు గొప్ప వండితుండు!”

ప్రతి గ్రామానికి ఒక దేవత ఉన్నట్లు వర్ణిస్తే ఈ సంమాలు నగర దేవతలు, నీసీపాన్సు సంమాల్లాగా సాంస్కృతిక సంమాలు, రచయితలు అన్యోన్యశ్రయ జీవులు! కంట్రాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు లాగా!

కొత్తగా వెలసిన సాంస్కృతిక సంమాలు ముందు కొంచెం పెట్టుబడికి వెనుకాడకుండా ఇలాంటి సన్మానసభలూ గట్టా, పేరున్న వాళ్ళకు ఏర్పాటుచేస్తే ఉభయతారకం. ఆ పాటి డబ్బు పోగుచెయ్యటానికి, బెనిఫిట్ షోలనీ, సావ నీర్లనీ ఎన్నో టెక్నిక్లు ఉండనే ఉన్నవాయే! కాలక్రమేణా బండి ‘రివర్సు’ గేర్లో నడుస్తుంది. అనగా రచయితలే సంమాల వెంట వడతారు. వదాలి మరి. వడక యేంజేస్తారు? మెళ్ళో రేపు వూరిదండలు వడాలంటే, వాళ్ళ అండదండలు తప్పవు. వాళ్ళపాలిట వడక తప్పదు. వూరిమాలలు వడక పోతే ఆ బెంగతో వడకలెక్కిన వారున్నారు!

కీర్తి కండూతి అనే “గోకుడు తామర” ఒకసారి తగులుకుంటే శీఘ్ర చికిత్స లేదాయే! దాని లక్షణం గోకించుకునే కొద్దీ కండూతి ఉదృతం కావటమే.

తామర అంటే జ్ఞాపక మొచ్చింది. ఈ సాహితీవేత్తలకు కళాకారులకు మరో సరికొత్త రింగ్ వర్మ్ జబ్బు! ప్రతివాడూ ఒక 'రింగ్'ను తయారు చేసుకుంటాడు. (వేళ్ళకు కాదు). ఆ 'రింగ్'ను పెంచి పోషిస్తూ వుంటాడు, అది లేనిదే పైకి రాలేమని భయమేమో. వీళ్ళలో చాలా మంది సలక్షణులే కానీ 'ష' లక్షణం కూడా వంటబట్టించు కుంటారు. అదేమిటంటే, ప్రక్కవాడి "కాలు బట్టి కింది కీడ్చే 'ష'కార తత్వం" 'అహంబో అభివాదయే' అని లోలోన అనుకొంటూనే వుంటాడు. ఈ కాలంలో 'గిప్తు' ఒక్కటే చాలదు. 'లిప్తు' కూడా ముఖ్యం!

ఆ మధ్య కొంచెం సుస్తీగా వున్నారని విని, ఒక రచయిత మిత్రుని ఇంటికి వెళ్ళా. "ఏమిటి ఆలా వున్నారు? జబ్బేమిటి?" అని అడిగా. "అదే నాకూ తెలియటం లేదు. నిన్నరాత్రి నుంచి కొంచెం దెంపరేచరు కూడా వచ్చింది" అన్నారు.

"డాక్టరుకు చూపించకపోయారా?" అని అడిగా. ఇంతలో వాళ్ళ బావమరిది వచ్చి, "ఆబ్బే! మా బావగారికి జబ్బేమీ లేదండీ. ఆయనగారిది హైపోకోండ్రియా! ఏవేవో ఊహించుకొని బాధపడిపోతుంటారు. రేపు ఏ సాంస్కృతిక సంఘం వారో ఒక సన్మానం చేస్తామంటే జబ్బు గిబ్బు ఎంచక్కా ఎగిరి, గెంటేసి లేచి కూర్చుంటారు. ఈ కాస్తదానికి డాక్టర్లు ఎందుకు డబ్బు దండుగ!" అని చనువుకొద్దీ అన్నాడు.

ఆయన హాస్యానికే అన్నాడే అనుకోండి. అందులో కొంచెం నిజం కూడా లేకపోలేదని అనిపించింది.

ఆ.... ఇంతకూ ఏది మంచి పుస్తకమో చెప్పలేదు గదా? మా వితండేశ్వర్రావు సూత్రప్రకారం చెక్కుబుక్కు, డబ్బున్న పానుబుక్కు, రైల్వేగైడ్, పంచాంగం. వీటి తర్వాతే అన్నీ అన్నాడు! కలికాలంలో ఇది కరెక్టేనేమో!

37. జననీ, జన్మభూమిశ్చ

మా పూర్వేశ్వరంబే నాకు చారి ఇష్టం. ఆ మాట కొన్నే ఎవరికి యిష్ట ముండదు లెండి అదే, మా పూరు చూడాలని కాదు. వాళ్ళ వాళ్ళ ఊళ్ళను చూడాలని!

మనం పుట్టి పెరిగి, బాల్యం గడిపిన ఊరి కెళ్ళడం, అక్కడ మన చిన్నతనంలో దాగుడుమూతలు, తొక్కుడుబిళ్ళలు, అమ్మయ్యారితో కూడా అమాయకంగా వెన్నెల కుప్పలు అడుకున్న చోట్లా, బాల్య స్నేహితులనూ చూడటం, కొందె చేష్టలను చేసి బయటి వాళ్ళతో, వాళ్ళ కంప్లయింట్ విని ఇంటి వాళ్ళతో బడితెవూజ జరిపించుకున్న రసవద్దట్టాలనూ తరతమ బేదాలు లేకుండా, హోదాలను మఱచి, సాదా జనంతో కలిసి మనం ఈదులాడిన నదులనూ, కోనేర్లనూ, చెరువులనూ, దిగుడు బావులనూ తలచుకుంటే, వొళ్ళు పులకరిస్తుంది. అలా పులకరించకుంటే వాళ్ళకేదో మానసిక రుగ్మత ఉంటుందనే నా అనుమానం. మా పూర్ణో కొంతమంది పరమనెంటు బిచ్చగాళ్ళు కూడా వుండేవారు. వెళ్ళినపుడు వాళ్ళను చూచినా నా కేదో చెప్పరాని మమకారం. మన వయసు పెరిగే కొద్దీ, యీ మమత ఇంకా పెరుగుతూనే వుంటుంది. అవి మరపురాని, తిరిగిరాని మదురానుభూతులు. వాటిని చూస్తుంటే, తలచుకుంటూంటే, మనం మళ్ళీ ఆ బాల్య యౌవన అవస్థలోకి అడుగుపెట్టి చూసుకుంటాం, నీనిమాల్లో ఫ్లాష్ బ్యాక్ లలా. మూడు, నాలుగు దశాబ్దాల క్రిందటి కుర్రవాళ్ళం అయిపోతాం అనుభవించిన రసజ్ఞులకే ఈ ఆనందం అర్థమౌతుంది.

‘ఓల్డు యీజ్ గోల్డు’ అనేది ‘గోల్డు’ లెటర్స్ లో వ్రాయవలసిన మాటలు! పాత బియ్యం శ్రేష్టం. పాత చింతకాయ వచ్చడి బాలింతరాండ్రకు కూడ పథ్యం. పాత చింతవండు మంచిది. పాత నీనిమాలు కూడా డిటో.

వాటిని చూస్తూంటే నా మటుకు నాకు కుర్రాణ్ణి అయిపోయినట్లు అనిపిస్తుంది. జననీ, జన్మభూమిశ్చయే గాదు, పాత నీనిమూలు, గత స్మృతులు కూడా 'స్వర్గాదపి గరియసీ' అంటా

అవసరం వున్నా, లేకున్నా యల్.టి.సీ సౌకర్యం వున్నా లేకున్నా అయిదేళ్ళ కొకసారైనా స్వంత వూర్లకూ వెళ్ళడం ఆయుర్వ్యుద్ధికరమనీ, ఆరోగ్యకరమనీ నా సిద్ధాంతం! రెండు, మూడు సార్లు నాకు బాగా జ్వరంవచ్చి మా పూరి పొలిమేరల్లోకి ఆడుగు పెట్టగానే జ్వరం అమాంతంగా ఎగిరిపోయిన సందర్భాలున్నాయి. ఈ విషయంలో, డాక్టర్లు మానసిక శాస్త్రవేత్తలు నాతో విబేధిస్తారనుకోను 'హోమ్ సిక్నెస్' అనే పదం వూరికే రాలేదు - కొందరు ప్రబుద్ధులు, హోమ్ టౌన్ కు వెళ్ళినట్లు 'దొంగ' బిల్లులు పెట్టి, వెళ్ళకుండానే జేబులు నింపుకొని సంతోషిస్తారే గానీ వాళ్ళు ఎంత ఆనందాన్ని పోగొట్టుకుంటున్నారో ఆలోచించదు!

నాకు కొన్ని ఎక్స్ట్రా చాదస్తాలు కూడా వున్నాయి. ఎవరైనా ప్రెండును విచారించటానికి ఆసుపత్రి కెళ్తా - అక్కడ నేను ఇదివరలో ఎవ్వడో అడ్మిట్ అయి చికిత్స పొందిన బెడ్ ను చూసుకోంది తిరిగిరాబుద్దె య్యదు! ఎవరైనా తెలిసిన నర్సుగానీ, డాక్టరుగానీ ఉంటాడేమో అని వార్డులన్నీ కలయజూచి, వుంటే వాళ్ళను 'హల్లో, గుడ్ మార్నింగ్' లతో పలకరించితే గానీ మనసు కుదుటపడదు. మా పూరికెళ్ళానంటే ఒకసారి స్కూలు గదులన్నీ సింహావలోకనం చేసి, నేను ఏయే క్లాసుల్లో ఎక్కడెక్కడ కూర్చున్నానో, చూచుకోంది రాను! ఆనాటి స్కూలు అదెందరో, వాచ్ మేన్ వుంటే ఆప్యాయంగా పలకరించి ఫ్రీల్ పొందుతా. చివరికి తిరువతికి వెళ్ళినా సరే - అంత క్రితం వచ్చినప్పుడు బసచేసిన రాడ్డిని చూసుకోవాలనిపిస్తుంది కాలవాహినిలో ఆయా స్థలాలు తమ స్వరూపాలను మార్చుకొనుంటే 'యమా' బాధపడుతా. చిన్నతనంలో ఆడుకున్న చింతచెట్టు లేకున్నా కొరతగానే ఫీల్ అవుతా!

ఇంత ఉబలాటం వున్నా మా వూరికి వెళ్ళాలంటే ఒక్క విషయంలో మాత్రం పరమ చిరాకు!

నేను చేసే ఉద్యోగం గూర్చి, నా కెంతమంది పిల్లలు, వాళ్ళ ఉద్యోగ వివరాలు, నా జీతం ఎంత లావు; పై ఆదాయం ఎంత, ఇత్యాది అడగకూడని స్వంత విషయాలను గూర్చి తల దూసుస్తారని కాదు. నా చిన్నతనంలో తన్నులు తిన్న ఘట్టాలను, గోటి పెట్టుకోకుండా యీత కొట్టిన 'క్రీడా విశేషాలను' జ్ఞాపకం చేస్తారనీ....కానేకాదు. ఇలాంటి ఇష్టంలేని ప్రశ్నలకు అలవాటు పడ్డా, విసుగును దిగ్గ్రమింగి జవాబిస్తా. రాజకీయ నాయకునిలాగా! మరింకేమి టంటారా? వినండి-

'ఏం గురూ, బహుశా దర్శనం! ఎప్పుడు రావటం'? అంటాడు. చెప్తా.

'పిల్లలంతా కుశలమా?' అడుగుతాడు. చెప్తా.

'ఏం చిక్కిపోయావ్?' అని అడుగుతాడు.

మరికొందరైతే 'ఎలా వుండేవాడివి ఎలా అయిపోయావ్! చిన్నప్పుడు మిసమిసలాడుతుండేవాడివి. వండిన జామవండులాగా' అని అదనపు ప్రేమాను రాగాలను ఒకకపోస్తూంటారు, నీనీమాలో నా అభిమాన నటి నిర్మల లాగా!

అద్దదీ! అదండీ సంగతి! 'చిక్కిపోయావే?' అంటారు. దాంతోనే నాకు తిక్కరేగేది.

క్షేమలాభాలు విచారిస్తున్నామనుకోని అడిగే ఆ 'చిక్కు' ప్రశ్నవింటే డొక్క చీలుద్దామనిపిస్తుంది. ఇంచుమించు అందరూ ఈ బావతే. నిజంగా ఎదుటివాడి ఆరోగ్యం కోరేవాడు ఇలాంటి యదాలావపు అనాలోచితపు ఎదవ ప్రశ్న వెయ్యకూడదంటా. ఎందుకంటారా? నిశ్చయంగా రాయిలాగ వుండే

వాడు కూడా ఇలా నలుగురు అడిగితే వాలు, ఫినిష్! వాడి గుండెల్లో గుబులు పుట్టి తీరుతుంది. “నిజమే ఐ వుండొచ్చు. రోజూ చూచే వాండ్లు గుర్తించలేరు. ఎప్పుడో ఒకసారి చూస్తారు కాబట్టి వారి స్టేట్ మెంట్ కరక్టేనేమా!” అని మనసులో ఆందోళనకు నాందీ బీకాలు వడవచ్చు.

నలభై యేండ్ల నుంచి వింటున్న ఈ ‘చిక్కిపోవడమే’ నిజంగా ‘నిజం’ అయితే ఈ పాటికి నా అస్తవంజరం మాత్రం మిగిలియుండేది. వ్రతినెలా బరువు మరి ఒకేలాగున ఉంటుంది, ఒక కిలో అటూ ఇటూగా. ‘చిక్కిపోవడం ఎలా జరుగుతుందీ ఆంట!

మొన్న ఆషాఢ మావురెళ్ళినప్పుడు ఇలాంటి మార్కు ఆదరాన్నే వ్రదర్శించాడు ఒక మిత్రుడు. నాకు చిర్రెత్తుకొచ్చింది. వాడికి కొంచెం సున్నితంగా వడ్డిద్దామనుకున్నా!

“మిత్రమా!” కుతః కుశల మస్మాకం ఆయుర్యాతి దినేదినే’ అన్నట్లు వయసు పెరిగే కొద్దీ ఆయుస్సు తగ్గిందే కదా! క్రమక్రమంగా చిక్కిగదా చివరకు మృత్యుదేవతగారి చేతిలో చిక్కేది?

ఆదియునుంగాక, వెండియు, ఈ మన వ్రశాస్వామ్యవేషంలో వున్న వికార భారతదేశంలో ఆత్యధిక సంఖ్యాబలంలోవున్న మధ్య తరగతి శాస్త్రీల్లో ఒక్కడినైన నేను ‘చిక్కిన’ పాలు తీసుకుంటున్నా. చిక్కని పాలు ఎక్కడ చిక్కి చస్తున్నాయి! ఆ మాటకొస్తే జీవిత సమరంలో అందరూ ఎప్పుడో ఒకప్పుడు చిక్కవలసినవారే! విద్యార్థి, ప్రిన్స్ పాల్ చేతిలో చిక్కుతాడు. అత్త, కోడలి చేతిలో చిక్కుతుంది. భార్య, భర్త చేతిలో చిక్కుతుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు ఇది రివర్సు వావచ్చు. వ్రతుత్వోద్యోగి ప్రైయథికారికి చిక్కుతాడు. అప్రైయథికారి, భార్య చేతిలో చిక్కవచ్చు.

‘బాసుగారు బయట బాస్వరమై మండు
బాసు బార్య ఇంట పవర్ ఫుల్ డైమండు’

రాజకీయ నాయకులు ప్రతిపక్షాల చేతిలో చిక్కవచ్చు. లేదా ఎన్ని
కబుర్లు చెప్పినా ఎన్నికల సీజన్ లో వోటర్ల చేతిలో చిక్కుతారు!

ఇంతెందుకు అంతటి ‘చిక్కుదేవుడుగారు’ కూడా భక్తుల చేతిలో చిక్కి
పోతాడని మొన్న స్వాములవారు ఉపన్యాసంలో చెప్పలేదా?

ఇలా చిక్కిపోవడం నా ఒక్కరికే కాదు. అందరికీ ఉండే చిక్కే!”

“బాగా చెప్పావయ్యా! వస్తా! వనుంది” అంటూ జారుకున్నాడు ఆ
మిత్రుడు.

ఇంతకూ నా రిక్వెస్టు ఏమిటండే. ఈ ‘చిక్కిపోయ్యావేంటి, బక్కగా
అయినావేంటి?’ అనే ఒక్క చచ్చు ప్రశ్న నన్నడగకండి ప్లీజ్ అని. నిజంగానే
చిక్కిపోయియుండే....అది వేరే సంగతి!

38. యమా! గురూ!

మన తెలుగు వారికి చావు అంటే ఆస్సలు భయం లేదు! మామూలుగా, పిచ్చాపాటిగా మాట్లాడుకునే, మాటల్లో కూడా “ఎక్కడ చచ్చావురా వెధవా!” అనీ, “ఓరి చచ్చిన పీనుగా!” అనీ, (చచ్చిన తర్వాతనే పీనుగ అంటారు. మరి ‘చచ్చిన పీనుగ’ అనే ప్రయోగమెందుకో!) “ఇంత సేపూ ఎక్కడ తగలడావ్?” అనీ ‘నీ బొంద’ ‘నా బొంద’ అనీ, ఇలాంటి అమంగళ ప్రయోగాలు దారాళంగా ప్రయోగిస్తుంటారు! కొన్ని ప్రాంతాల్లో “నీ దివసం బెట్టా!” అనీ అంటారు. కోవంగా వున్నపుడే కాదు సుమందీ, వేళాకోళ వేళల్లో, హాస్యంగా మాట్లాడేటప్పుడు కూడా ఈ వాక్యాలు దొర్లుతుంటాయి. పోనీ, మనకు గిట్టని వాళ్ళనుద్దేశించో, లేదా క్రిందివారితో మాట్లాడేటప్పుడో అయితే ఏదో సరిపుచ్చుకోవచ్చు. అదేం కాదు. స్వంత కొడుకులతో (కొడుకులతో అంటేనే చాలనుకుంటా. స్వంత కొడుకు ఏమిటి, స్వంత తండ్రి ఏమిటి నా బొంద!) ఆత్మీయులతో, చనువు ప్రేమాభిమానాలున్న వారితో కూడా ఇలాగే మాట్లాడుతారు! ప్రేమాభిమానములు ఎక్కువయ్యేకొద్దీ, ఈ ప్రయోగాలు ఇంకా ఎక్కువ! అసలు అభిమానము అంటే ‘చంపుట’ అనే అర్థం కూడా వుందండోయ్!

మా ప్రెండూ, వాడి ఆవిడగారు, ఎప్పుడూ అయిన దానికి, కానిదానికి కీచులాడుకునేవారు. “నాకు చావు రాకుండా వుందిరా భగవంతుడా!” అనేవాడు మా వాడు! “నేనూ అలాగే అనుకుంటున్నా” అనేసేది ఆవిడ మామూలు ధోరణిలో. ఆ మహా వత్తివ్రత మెదడులోని నిజమైన బావము భర్తకు చావు రావాలనో, లేక తనకే అనో నాకు ఎంత చచ్చినా (చూశారా నేనూ అనేకా) బోధపడేదికాదు.

మన శరీరమొక వస్త్రం లాంటిదట. పాతబాడిపోతూనే పారేసి కొత్తది తొడుగు కున్నట్లట 'చావు' అంటే, ఈ వస్త్రం ఉపమానము నాకు బాగా నచ్చింది కాదంటే కొందరివి కాటన్‌వి. కొందరివి నైలెడ్సులు, ఫారిన్ నైలెడ్సులు, పాలియెస్టరు- ఇలా ఎన్నోరకాలు. సరే. ఈ 'భగవద్గీత'లో మూలాతిమూల సూత్రమైన దాన్ని మన ఆంధ్రులు బాగా వంట బట్టించుకున్నట్లు ఏ ఇతర భాషల వాళ్ళు వంట బట్టించుకున్నట్లు లేదు అందుకనే 'చావు' అంటే బొత్తిగా భయం, భక్తి లేదు. కాదు. భక్తివుంది, భయం లేదు. ఒక చావేకాదు సాక్షాత్ యమధర్మరాజున్నా మనము బెదిరే బావతు కాదు.

“నిన్నరాత్రి నినిమా ఎలా వుందోయ్?” అని అడిగితే ‘యమా’గా వుంది!’ అంటాడు లేదా, ‘నా బొందలా వుంది’ అంటాడు ఈ ‘యమా’కు చాలా బాగుంది అని అర్థం అన్నమాట!

సూపర్లెటివ్ అన్నమాట. ‘స్పీడు’కు సూపర్లెటివ్ ‘యమా’ స్పీడ్! ఈ ‘యమా’కు బ్రదర్స్ ‘గురూ’ మాస్టారూ! ప్రతి హరిజాంటల్ వాడూ, వెర్టికల్ ఆసామీ ‘ఏం గురూ’ అనో, అదిగాదు మాస్టారూ ఆనో అనేవాడే! ఎదుటివాడిని బుట్టలో వేసుకునేదానికి ఈ వదాలు అమోఘంగా వని చేస్తాయ్. ఠాంక్యూ, సారీలాగా.

అసలీ ‘యమా’ ఏ అర్థంలో, ఏ శతాబ్దంలో ఎలా దిగుమతి అయిందో రిసర్చి చెయ్యాలి, ఏమీ పనిపాట లేని పరిశోధకాగ్రేసరులు! యేం? కృష్ణునికి మీసాలున్నాయా లేవా? అర్జునుడు తెల్లనివాడా? పోతన జన్మస్థలము ఏది? కృష్ణదేవరాయలు ‘అముక్త మాల్యద’ నిజంగా వ్రాశాడా లేక పెద్దనగారితో వ్రాయించి ఆయన పేరు పెట్టుకున్నాడా. ఇలాంటి నిష్ప్రయోజక విషయాలపై ‘ఉపరి’ శోధన చేసి పరిశోధన వ్యాసాలు వ్రాసి డాక్టరేట్లు కొట్టేయడంలా? వాటికన్నా తీసిపోతుందేంటి ఇలాంటి ఇంపార్టెంట్ సబ్జెక్టు?

ఏమో! నా మటుకు నేను రిసర్చి చేసి, ఈ ప్రయోగాలు ఉపనిషత్తుల కాలం నుంచి వస్తున్నాయని నిర్ధారణ చేశా!

కఠోవ నిషత్తులోని కథ. వాజ్మశ్రవసుడు అనే మహర్షి మహా యజ్ఞం చేస్తూ తనకున్న యావత్తు ధన, కనక, పస్తు వాహనాదులను దానం చేస్తూంటాడు. ఆ మహర్షిగారి కుమారుడు నాచికేతుడు (నచికేతుడు?) చిన్న కుర్రాడు. ఏం పొద్దుపోక, “నాన్నా, నన్నెవరికి దానం చేస్తావు?” అని పావం, సీరియస్ గానే అడిగాడు. వాజ్మశ్రవసుడు యజ్ఞ కార్యక్లాలో బిజీగా ఉన్నట్లున్నాడు. ఇంతా అంతా బిజీగాడు. ‘యమా’ బిజీ! ఆ మూడోలో మహర్షిగారు, మహా హర్షగా ‘నిన్ను ఆ యముడికి దానం చేస్తా ముందు అవతలికి పో. వినీగించకు” అని గదమాయించాడు. ఇంకేం, కొంప మునిగింది. నాచికేతుడు నేరుగా ‘స్నేన్ షిప్’లో యమలోకానికి ప్రయాణం కట్టాడు. యముడుగారు సరిగ్గా ఆ సమయానికి. కొంచెం సీరియస్ కేస్ వచ్చినట్లుంది. కాంపులో వుంటాడు. మూడు రోజుల తర్వాత వస్తాడు. తర్వాత కథ అంతా చెప్పతూ కూచుంటే స్నేన్ ప్రాల్లం! ఏదో మరణానంతరం జీవుడు ఏమౌతాడు? ఎక్కడికి పోతాడు? ఇలాంటి అతి రహస్య సమాచారాన్ని, సవాంక్ష ప్రశ్నలేసి, ఆబ్జెక్టివ్ దైపు అన్సర్స్ సాధించి భూలోకానికి వస్తాడు!

ఇంతకూ చెప్పొచ్చేదేమంటే. ఈ నాచికేతుడు అంద్రుడేననీ, అందుకే అంద్రులు చావు అన్నా యముడు అన్నా ‘ఆప్టరల్’గా చూస్తారనీ, నాచికేతుడే మళ్ళీ నాచన సోముడుగా పుట్టి యుండొచ్చనీ! మనం మోటర్ నైకిలుకు కూడా ‘యమా’ అని పేరు పెట్టాం గదా!

మరి, మరణానంతరం జీవుడెక్కడికి పోతాడూ అంటే నాకు తెలిసినదల్లా శ్మశానానికని!

39. 'దండో'పాయం !

“దండశ్చేన్న భవేత్లోకే, వినశ్యేయరిమాః ప్రజాః”

“దండమే లేకుంటే ఈ లోకంలోని ప్రజలంతా వినాశము నొందుదురు” అని అర్థం.

‘సర్వో ‘దండ’ జితో లోకే’ అందరూ రాజు దండమునకే తల వంచె దరు- అని భారతంలోని సూక్తి.

దండమ్ ‘దశగుణం భవతే’ అని మన పెద్దల దృఢాభిప్రాయం. పాశ్చాత్య నాగరికతా ప్రభావం వల్లో, మరి దేనివల్లో, అదునికులు, మనస్తత్వ శాస్త్రవేత్తలు ఈ అభిప్రాయంతో, ఘట్టంగా విద్యార్థుల విషయంలో అంగీకరించరు! వారి కో ‘దండం!’ Spare the rod, spoil the child’ అని ఆకాలం తెల్ల దొరలు కూడా ప్రవచించారు!

చిన్నతనంలో బెత్తమునకు వని చెప్పకుండా వుంటే, బాలురు వారి వారి చిత్తము వచ్చినట్లు ప్రవర్తించుతూ, బడికి ‘డుమ్మా’లు కొడుతూ, ఉత్తరోత్తరా కాలేజీలకు అఫీసులకూ ఎగనామం పెడుతూ, కొరకరాని కొయ్యలుగా, అవరనిగమ శర్మలుగా మారి. సమాజ కళ్యాణమునకు నష్టము కలిగించవచ్చు అని హెచ్చరించారు. పిల్లలను కొట్టడం అనాగరికమని, థర్డ్ డిగ్రీ మెథడ్ అనీ, అంటారు. అది నిజం కావచ్చు. కానీ, మరి అశిక్షితంగా పిల్లలను పెంచటం వల్ల విద్యార్థులలో క్రమశిక్షణ ఎంతగా దిగజారి పోయిందో చూస్తూనే వున్నాం. ఈ సరుకే చట్టసభల్లో నేడు స్వైర విహారం చేస్తున్నారు. ఈ సరుకే ఎన్నికల్లో రిగ్గింగ్ ఎక్స్ పర్ట్లుగా, సారాజులుగా, స్మగ్లింగ్ సార్వభౌములుగా అవతారం ఎత్తుతున్నారు. ప్రజాస్వామ్యం అంటేనే సగటు మనిషికి వెగటు పుడుతూంది.

మా కాలంలో ఎలిమెంటరీ స్కూలు టీచరండేనే భయం. ‘పోలీసు’ అంటే చెప్పక్కర్లే. గడగడ! ఇప్పుడు పరిస్థితి మాస్తూనే వున్నారు గదా! “వరిషల్లో కాపీ కొట్ట వద్దండే “ఖచ్చితంగా కొడతాం” అని కత్తులు యు?పింవే స్థాయికి విద్యార్థులు ఎదిగారు. పోలీసులే భయపడాల్సి వస్తూంది. చివరకు నైర్యము అంటే కూడా ‘నై’ అంటున్నార! స్కూటరు మీద వెళ్ళేటప్పుడు హెల్మెట్ ఎందుకు పెట్టుకున్నారు? మన హెడ్ రోడ్డుమీద వడిపోయి, ‘హెల్’కు పోతామని భయం వల్ల కాదు. హెడ్ కానిసేబుల్ వట్టుకుంటాడని, జరిమానా వేస్తాడనే భయం వల్లనే కదా! కాబట్టి, భయం, రాజ దండ భయం వుండి తీరాలి!

రాజనీతిజ్ఞులు శత్రువులను వశపరచుటకు సామ, దాన, భేద, దండో పాయములని చతుర్విదోపాయములను సూచించారు. నా చిన్న తనంలో ‘సాదా భేదం’ అని వీటికి కొండ గుర్తు పెట్టుకొనేవాడిని. ఇప్పుడు చెప్పకునేదానికి చిన్నతనం!

సామోపాయము అనగా, పరస్పరోపకారం, మంచితనం, పొగడుట, బంధుత్వము ఆగవరచుట, హితవుగా మాటాడుట అని అయిదు విధములట.

దానము అనగా ఒక్క ధనము ఇచ్చుటే కాదు - సంపాదనకు తోడ్పడుట, విశిష్ట కానుకల నిచ్చుట, ఇతరుల డబ్బు సీదే అని ప్రోత్సహించుట, అప్పు ఇప్పించుట వగైరాలు (వగైరాకు ఇంకో అర్థం తీయకండి)

భేదోపాయము అంటే - స్నేహమును చెరచుట, కలహములు పెట్టుట, బెదరించుట - ఇవి.

చివరిది దండోపాయము, ఇది మూడు రకాలు. చంపుట, పీడించుట ధనము హరించుట.

ఆముష్మికానికి మనకు తోడ్పడే నీతి శాస్త్రమును విస్మరించి, ఐహికానికి సద్యః ఫలితాల నిచ్చే రాజనీతిలోని చతుర్విదోపాయాలను మాత్రం

మనం తూ, చా తప్పకుండా పాటిస్తూనే వున్నాం. అంతేగాదు, ఇంకా ఎన్నో క్రొత్త పుంతలు, కౌటిల్కుడు చెప్పిన దానికన్నా ఎక్కువగా, తొక్కుతున్నాం! ఆఫీసుల్లో, బాసును 'కాకా' పట్టడం, ధనం, ధాన్యం ఇతర రూపాల్లో (అదిగో మళ్ళీ అపార్థం వద్దు) 'సపైలు' చెయడం, ఇవన్నీ శాస్త్ర సమ్మతములట. మరి లంచం ఇవ్వటం, పుచ్చుకోవడం నేరము అని మనం చట్టాలు ఎందుకు పెట్టు కున్నామో తెలియదు. 'లా' తగలడిందే గానీ, లంచాల బాగోతాలు తగల డాయా? సచివోత్తముడి దగ్గర నుండి, చప్రాసీ దాకా, వారి వారి హోదాలను బట్టి ఈ రాజనీతి శాస్త్ర సూత్రాలను పాటిస్తూనే వున్నారు; వుంటారు! అది చిరంజీవి! క్రిందివాడు 'పై'కి ఆశిస్తే, పైవాడు 'పైడి'కి ఆశిస్తాడు!

పై చతుర్విధోపాయాలు, సర్వవేళలా, సర్వులయెడ, పప్పులు ఉడక్క పోవచ్చు! నాలుగోది 'దండోపాయం' మాత్రం చాల సులువైనది. నమ్మకంగా జయమును సాధించవచ్చు "దండోపాయ సూత్రం చంపుట, పీడించుట, ధనా వహరణం. వీటిని సులువు అంటారేమిటి" అంటారా?

అదే తిరకాసు! సంస్కృత దండం వేరు. దానికి కర్ర అని కూడా అర్థముంది. తెలుగులో దండము అంటే నమస్కారం! మనము తెలుగు వాళ్ళమే గానీ సంస్కృతం వాళ్ళం కాదు కదా!

'నమస్కారం' అనడంలో వివిధ రకంబులైన భంగిమలున్నాయి! వేదంలో లాగా ఉదాత్త అనుదాత్త స్వరభేదాలున్నాయి. ఒక్కొక్క అక్షరం దగ్గర ప్రెస్ చేసి, దీర్ఘం తీసి ఉచ్చరిస్తే దాని అంతరార్థం, మహిమ మార వచ్చు! ఎదుటివాడు పనిగడితే మొత్తం వ్యవహారం బెడిసికొట్టవచ్చు! రాంగ్ ట్రాక్ లో వడి 'బూమరాంగ్' కావచ్చు! కాబట్టి బహు జాగ్రత్త అవసరం. ఈ చిక్కు లేకుండా, వాక్కుతో అనకుండా, మామూలుగా చేతులతో పెట్టే నమ స్కారం జేమకరం! జయప్రదం. దేవుడి దగ్గర చూడండి - నమస్కారం పెట్టేటప్పుడు నోరు మూసుకొని, మౌనంగానే పెడతాం! నోటి దండాలు, చను వున్న వాళ్ళ దగ్గరే! సాధారణంగా తెలుగులో పెద్దల వద్ద 'దండమండి!' అనరు. 'దండాలండి' అని బహు పదనంలోనే అంటారు. ఎందుకో తెలియదు.

కరదండాల్లో కూడా రకరకాలు! రెండూ జోడించి పెట్టడం. చేతులను నెత్తిపైకెత్తడం, ముఖం వరకు ఎత్తడం, గుండె వరకు ఎత్తడం, సాష్టాంగ ప్రణామం. ఇవన్నీ, ఎదుటివాడి స్థాయిని బట్టి, మనకు కావలసిన కార్యము

యొక్క మనసు కొలతలను బట్టి, మనకు మనమే నిర్ణయించుకొని రంగంలోకి దిగాలి. కొన్ని సింపుల్ కేసుల్లో కేవలం 'హల్లో'లు, అరదందాలు (అదేనండి గుడ్ మార్నింగ్!) తర్జనీ దందాలు, నమస్తేలతోనే వని అవ్వచ్చు!

మరిస మాడరన్ కాలంలో, ఈ 'దండో' పాయమునకు మరి రెండు క్రొత్త నిర్వచనాలు కూడ చేర్చవచ్చు. దండ అంటే ఒకటి పూలదండ, రెండవది దండిగా డబ్బు!, దండాల్లో రీతులున్నట్లే దండల్లో కూడా పద్ధతులున్నాయి. గజ పూల వేస్తే వని గ్యారంటీ! కాకుంటే మాల వావనీ!

అప్పుడప్పుడు పై యధికార్లకూ, అమాత్యవర్కులకూ, సభల్లో ఏదో సాకుతో, దండ ప్రయోగాలు చెస్తూంటే, వారి వారి అండ దండలు మనకు మూడు దండలు ఆరు పుష్ప గుచ్చాలుగా వర్ణిల్లగలదు ఇంతెందుకు - రామాయణంలో సుగ్రీవుడు మొదటిసారి యుద్ధం చేసినప్పుడు వారి చేతిలో వంకాయ పచ్చడిగా మారి, కొంపచేరి, మళ్ళీ శ్రీరాముని సలహాపై సులభంగా గుర్తిం చేందుకు పూలదండ వేసుకొని యుద్ధం చేయబట్టి గదా రాముడి చేతిలో వాలి నేల వ్రాలాడు! సుగ్రీవుడు చచ్చి చెడి బ్రతక గలిగాడు! సుగ్రీవుణ్ణి రక్షించింది శ్రీరాముడే కాదు - పరోక్షంగా నీమల్లె దండ!

దండ ఖర్చు దండగ ఖర్చు కానేకాదు. అధికారంలోకి వస్తూనే కొంత మంది ముఖ్యమంత్రులు 'దండలు వద్దు' అని ప్రచారం కొరకు ప్రకటించడం తెలుసు. అంతా స్టంట్లు! లోవల, తల మిసహా ఏదీ కనపడకుండా దండలు వేయించుకోవాలనీ, పోటోలో దిగాలనీ ఉండి తీరుతుంది! ఆశే మనిషిలో ఉన్న బలహీనతేమో! పోటోగ్రాఫరు లేకుంటే, పేపర్లో వడకుంటే, దండ విలువ దండగ అంటాడు మా మిత్రుడు. నిజమే అనిపించింది. ఆ మధ్య ఒక సాహితీ సమావేశంలో వడక, వడక నలుగురితో పాటూ నా మెళ్లో కూడా ఒకటి పడే సరికి, ఓ! ఏం జేస్తాం - వ్రతకా ప్రచార ప్రాప్తి యోగం కావాలంటే జన్మ కుండలిలో శుభగ్రహ వీక్షణ ఉండాలి! కేంద్ర కోణాధిపతుల కలయిక వుండాలి! పరివర్తన ఉండాలి. ఏదీ లేకుంటే, పేపర్లో పోటో రమ్మంటే మాటలా?

40. జీవితం - గణితం

జీవితం మహావిచిత్రమైనది. దీన్ని ఎంతో మంది మేధావులు తత్వ వేత్తలు ఎన్నో రకాలుగా పోల్చారు. నీటి బుడగ అన్నారు. తామరాకు మీద నీటిచుక్క అన్నారు. జీవితమొక సమస్యల తోరణం - సమస్యలతో రణం అన్నారు. అనుభవించ వలసిందేగానీ, అనిర్వచనీయమన్నారు. కొందరు సముద్రంతో పోల్చారు. అసగా సముద్రంలో వున్నట్లు జీవితంలో కూడా ఉప్పెనలూ, ఆట పోటులూ చోటు చేసుకుంటాయని భావం. జలధి తరంగానికి జీవిత రంగానికి సామ్యం చెప్పారు. ప్రేమించడం, ప్రేమించబడడమే జీవిత వరమార్గం అన్నారు. అంతా ప్రేమమయం అన్నారు. రసజ్ఞులు. జీవితమొక స్వప్నంలాంటిదన్నారు. మిథ్య, మాయ అన్నారు జగద్గురువులు, వేదాంతులు.

నా మటుకు నాకు జీవితం ఒక గణితశాస్త్రం అనాలనిపిస్తుంది. మీరు ఒప్పుకోకున్నా నా ఉద్దేశ్యం మార్చుకోను.

భూతలంపైన కొత్తగా బిడ్డ పుడి తేవీరా, ప్లస్సా మైనస్సా!' అని అడిగే వారు వేళాకోళంగా మా కుర్రతనం రోజుల్లో. ప్లస్ అంటే మగపిల్లవాడనీ, మైనస్ అంటే ఆడపిల్ల అనీ సంకేతాలు! కాలానుగుణంగా దృక్పథాలు మారాయి. ఈ పరిభాష కూడా మారియుండొచ్చు. కానీ జీవితం మాత్రం ప్లస్ లూ మైనస్సూ, గుణకారాలూ, భాగహారాలూ, బ్రాకెట్లూ....వీటితోనే ముడిపడి వుంది. ఎలా అంటారా - మనవి చేస్తా.

ఈ మనభూమి మీద మనం మొదటిసారి ఊపిరి పీల్చగానే మన యింటి జనాభాకు, మహితలంపై జనాభాకు ఒక ప్లస్; మరణిస్తే....మైనస్!

ఇంట్లో మందిఎక్కువైతే వజ్జిగ వలచన అన్నట్లు మరోఇద్దరో, ముగ్గురో వుట్టారనుకోండి. ప్రతిదీ డివిజను! అసగా భాగహారమే ఏ కుటుంబానికి ఆ

కుటుంబం ఒక యూనిట్. అదే బ్రాకెట్. ఒక్కొక్కప్పుడు, ఒక్కొక్కప్పుడు యేమిటి. ఈ కాలంలో సర్వసాధారణంగా అబ్బాయిగార్లకు అర్థాంగులు సరసన చేరగానే ఒక బ్రాకెట్ కాస్తా, రెండు, మూడు బ్రాకెట్లు తయారౌతుంటాయి ! కొంతమందికి జీతంతోపాటు గీతంకూడా వస్తూంటుంది. నుదుటిగీత బాగున్న వాళ్ళకు గీతంతోనే సంసారం మూడు పూవులు ఆరుకాయలుగా వర్ధిల్లుతుంది. గీతమునకు మారుపేరు అమ్యామ్యాలు. ఈ అమ్యామ్యాలు ప్రజాస్వామ్యములో కొంచెం ఎక్కువ. సదరు అమ్యామ్యాలనే ఆదాయానికి “ఇంటాలు” అందురు. అనగా గుణకారాలు. కొన్ని కొన్ని డిపార్టుమెంటు వాళ్లకు అనుదినమూ గుణకారమే. గుణకారాలులేని రోజు ఆయ్యగారు ఇంట్లో కారాలు మిరియాలు నూరుతారు. ఒకేళాఖలోని కొన్ని నీట్లకు పై ఆదాయం. మరికొన్ని నీట్లకేమో ‘పై’ కూడా గిట్టుబాటుకాదు. కొంతమందికి జా నీ. మరికొంతమందికి నా నీ. ఈ జా నీ నా నీలు వాళ్ళ వాళ్ళ జాతకాలనుబట్టి నడుస్తూంటాయి.

ఆల్ జీబ్రాలూ, జ్యామిట్రీలూ అనగా ఖీజగణితము, క్షేత్రగణితము జీవితంలో దర్శనమిస్తుంటాయి. కొంతమంది (వీళ్ళను పెట్టిపుట్టిన వాళ్ళంటారు) జీవితంలో ఆడగు పెట్టింది మొదలు, మళ్ళీ గిట్టేదాకా వృత్తంలా తిరుగాడు తుంటారు. కొంతమందికి ఆర్థవృత్తం, మరికొంతమందికి సమవృత్తం, లేదా వారి చరిత్ర ఒక ఇతివృత్తం.

కొంతమందికి అన్నివైపులూ సమానంగా సమ చతుర్భుజం లాగా వుంటుంది. పొడవు వెడల్పులు సరిసమానంగా వుంటాయి. పొడవు అంటే లాభం, వెడల్పు అంటే నష్టం అని మాట వరసకు అనుకుందాం. నాలుగు భుజాలూ అనగా తల్లివైపు వారు, తండ్రివైపు వారు, వైఫ్ వైపు, వారు స్నేహితుల వర్గాలవారు! మరికొంతమందికి ఆదృష్టవంతులకు దీర్ఘచతురస్రము. పొడవు ఎక్కువ, వెడల్పు తక్కువ. పావం కొంతమందికేమో విషమ చతుర్భుజము. కాసేపు అటూ, కాసేపు ఇటూ.

జీవితం ఆల్ జీబ్రా లాగా కూడా వుండొచ్చు. ఎవడైనా తెలియని వాణ్ణి గూర్చి చెప్పుకోవాలి అంటే ఎవడో ‘ఎక్స్’ అంటూంటాం. మనకు ఆఫీసులలో ఏదైనా పని యుంటే ప్రెరవీకారుని అనగా ఒక ‘ఎక్స్’ను కాకా వట్టాలి. వైన రవి, క్రింద భువి యున్నంత కాలము ఈ ప్రెరవీ తప్పదు.

జీవితం మిథ్య అని వేదాంతులు ఉపాచ. జగమే మాయ అని దేవదాసులో నాగేశ్వరరావు అన్నాడు. ఘంటసాల అనుకోండి. ఎవడన్నా మిథ్య మాయ ఎలా అవుతుంది? ఎదురుగా కనబడుతూ నిజేవంగా ఉన్న నాగార్జున సిమెంటుతో కట్టిన మిద్దెను మిథ్య అంటే ఎలా? కేంద్రం మిథ్య అనగానే మిథ్య అయి కూర్చుంటుందా? దేశాలకు సరిహద్దు రేఖలు కనబడనంత మాత్రాన మిథ్య అంటే ఎప్పుడో వచ్చే మూడవ ప్రపంచ యుద్ధం సారీ అంతిమ ప్రపంచ యుద్ధం యిప్పుడేరాదా? జగత్తు అంతా నిజంగా మిథ్య అవదూ? తుపాను వచ్చింది. పందలు మరణించారు. వేలమంది క్షతగాత్రులూ, నిర్వాసులూ అయ్యారు.

తుపానూలేదు గిపానూ లేదు అంతా మిథ్య అంటే మీదబడి కొడతారు. ఇవ్వబోయే పరిహారము, ఆర్థిక సహాయం మిథ్య అంటే గోవిందా!

జగత్తు అనే నాటక రంగంలో ప్రతి వ్యక్తి జీవితం ఒక పాత్ర. కాదంటే ఈ నాటక రంగంలో కొంతమంది తమ తమ పాత్రలను బాగా పోషిస్తారు. మరికొంతమంది రిహార్సల్స్ సరిగా చేసుకోకుండా వస్తారు. మొదటి రకం వాళ్ళు వన్నుమోరు కొట్టించుకుంటారు. రెండో కాటగిరి వాళ్ళు బోరు కొట్టిస్తారు. రాళ్ళు కొట్టించుకోవచ్చు.

చివరిమాట. జీవితం అచ్చితంగా లెక్కలే! విజ్ఞానం, వివేకం, అనుభవం సంకలనము కావాలి. ఈర్ష్య, నిరాశ, ఇద్దకం వ్యవకలనం కావాలి. ప్రేమ, దయ, సేవాభావం హెచ్చింపు కావాలి, నీకు చిక్కిన సమయాన్ని తెలివిగా బాగించాలి. పారమార్థిక చింత కావాలి. పరమ ఆర్థిక చింత తగ్గించాలి.

జీవితం అంటే లెక్కలే! కాకపోతే “వాడు నన్ను లెక్కచెయ్యలేదు”. “నేను వాడిని లెక్క చెయ్యను” “లెక్క వ్రతం లేకుండా” వంటి ప్రయోగాలు ఎలా వచ్చాయి? ‘ఏం చదివావురా’ అంటే మామూలుగా B.A. అనో B.Sc. అనో చెప్తారు. అదే ‘MATHS’ సబ్జెక్టు వాళ్ళు B.A. (MATHS) అని అదేదో ఎక్కువైనట్లు చెప్పకొంటారెందుకు?

ఇప్పుడు చెప్పండి. నాతో ఏకీభవించి జీవితం గణితం అని ఒప్పుకుంటారా?!

41. చెల్లని సామెతలు

సామెతలంటే ఇష్టపడని వారుంటారని నేననుకోను. శరీర పోషణకు ఆమెత (విందు) లెంత ముఖ్యమో, బాషా స్వరూపానికి సామెత లెంత అలంకారము. సాహితీ సౌందర్య సూచికలు ఈ సామెతలే. వీటిని లోకోక్తులు అని కూడా అంటారు. ఏ బాషలో చక్కని సామెతలు అధికమో ఆ బాష గొప్పది అంటా. వీనిలో ఎంతో లోకానుభవం, విజ్ఞానము, హాస్యం, శృంగారము-మరెన్నో మిళితమై యుంటాయి. సామెతలో సత్య లేకపోతే నలుగురి నోళ్ళలో నానవు చిరంజీవులు కావు. ౪ సోత్పాదకమైన సామెతలు ఒక తరం వారినుండి మరొక తరం వారికి కూడా దిగుమతి అవుతుంటాయి. నగరవాసుల్లో కన్నా పల్లెవాసుల్లోనే ఈ సామెత లెక్కువగా దొర్లుతుంటాయ్ ప్రతివాడూ ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఏదో సామెత చెప్పుకూనే వుంటాడు. సమయానికి ఏ సామెత, స్ఫురించని వాడు 'ఏదో సామెత చెప్పినట్లుంది' అని ఊతవదంగా అనడం కద్దు. కాలప్రవాహంలో, పరబాషా ప్రభావంలో, క్రొత్త క్రొత్త సామెతలు పుట్టుకరావడం కూడా చూస్తుంటాం.

కానీ, కొన్ని కొన్ని సామెతలు వింటూంటే మాత్రం, అవి ఏ సందర్భంలో పుట్టాయో ఎలా బ్రదికి బట్టగట్టాయో, ఒక వట్టాన అంతుబట్టవు. అవి విక్టోరియో రాణి కాలం నాటి నాణేల లాగా కాలం చెల్లినవై పౌర్యాాయని పిస్తుంది. అలాంటి సామెతలను ఒకటి రెండు ముచ్చటించుకుందాం.

పండిత పుత్రః పరమ శుంఠః

ఇది పరమ సత్యమైనట్లు తోచదు. పస్టు పాయింట్-ఏ సబ్జెక్టుకు చెందిన పండితుడో నెలవీయబడలేదు. మఱి పుత్రికలను ఎందుకు చెప్పలేదు? వీరికి

మినహాయింపు యివ్వడంలో అంతరార్థం? పోనీయండి. పండితురాండ్ర పుత్రుల విషయం ఏమిటి?

డాక్టరు సంతానం డాక్టర్లవుతున్నారు. నీసీనటుల కొడుకులు, కూతుర్లు నీసీనటులు, తారలు అవుతున్నారు. ఇంజనీర్ల కొడుకులు ఇంజనీర్లు అవుతున్నారు. ఇక రాజకీయ పండితుల సంగతి సరే సరి. వీరి సంతానం చవటలైన సందర్భం లేకపోలేదనుకోండి కానీ బహు స్వల్పం. సంఖ్యావరంగా సామెత పుట్టేంత కేసులు దాఖలాల్లేవు. మహామహోపాధ్యాయులు లున్నారు. సంగీత విద్వాంసులున్నారు. నైందిస్తు లున్నారు. కవిశేఖరు లున్నారు. వివిధ రంగాలలో విద్యద్వరేణ్యులులున్నారు. వీరి వీరి సంతానం అంతా శుంతలమయం అనడం దుస్సాహసమే. తండ్రులంత మేధావులు కాకపోవచ్చు. అది వేరే విషయం.

నాకు తెలిసిన చవట లెందతో వున్నారు. నాకే ఏమిటి. మీకు మాత్రం తెలిసిన చవటలు వుండరు గనుకనా? మరి వారి వారి తలిదండ్రులు ఎవరూ పండితులు కారే! ప్రఖ్యాత ఇంగ్లీషు కవి షేక్స్పీయరు తండ్రి చర్మకారుడట! మూర్ఖుల తలిదండ్రులు పండితులు కానపుడు, పండితుల సంతానము మూర్ఖత్వమునకు ప్రతీకలై వుంటారంటే రూలు ఒప్పుకోదు. ఇదే నిజమైతే, తమ తమ సంతానం ఎక్కడ చవటలు అవుతారో అనే భయంతో ఎవరూ పై చదువులకు వెళ్ళియుండేవారు కారు. ఏతావతా ప్రపంచంలో యూనివర్సిటీ లన్నీ మూతపడియుండేవి!

Fools build houses wisemen live in them. ఇది కూడా అరిగిపోయిన గ్రామపోను రికార్డు. ఈ సామెత కర్థం ఏమిటంటే- ఇల్లు కట్టేది అజ్ఞులు. అందులో వసించేది విజ్ఞులు! అమ్మబాబోయ్! ఇంకేమన్నా వుందా? మన దేశంలో నిర్వాగ్యుల సంఖ్య కొన్ని కోట్లలో వుంటుంది. వివరాలకు గణాంకశాఖ రికార్డులు చూడండి. వీళ్ళందరికీ వాసాలు లేవు. సగానికి వైగా ఉపవాసాలే!

‘ఓనర్సు’ కన్నా టెనెంటు విజ్ఞాలెతే. మన దేశం ఏనాడో మళ్ళీ స్వర్ణ యుగంలో ప్రవేశించియుండేది. మన ప్రభుత్వం వారు బలహీనవర్గాల కోసం (ఓట్ల కోసమే అనుకోండి) బలహీనమైన ఇండ్లు కట్టించి ఆర్పాటంగా ఇస్తుంటారు మఱి ఈ ఇంగ్లీషు సామెత కొలబద్ధ ప్రకారము ప్రభుత్వాధినేతలు ‘పూల్సు’ అయ్యుండాలి. అలా అనగలమా? కనీసం లోపల అనుకోవచ్చా? ఈ సామెత సృష్టికర్త ఉద్దేశ్యం ఇండ్లు కట్టించి, తాము వుండకుండా అద్దెరికిచ్చు వారి గూర్చేమో ! అలా అనుకున్నా ఇండ్లు లేని వారి గృహ సమస్యలు తీరే అవకాశమే లేదే? అందుచేత హౌస్ ఓనర్సు అంతా వెర్రి వెంగళాయప్పలు కాదు. సామెతలో చెప్పినట్లు విజ్ఞాలూ, మేధావులూ కాదు. ఓనర్సు అద్దెరి ఆదాయపు పునాదులమీద మేడ మీద మేడ కట్టుకొని కుబేరులౌతున్నారు!

నాకు తోచినదేమంటే ....తాజ్ మహల్ నిర్మాత పూల్ కాదు. రాణ్ థిన్ కూలీలున్నారే . వారు ఆ శ్రామిక వర్గాలు పూల్సు! పొట్ట చేత బట్టుకొని, ఆలు బిడ్డలను పోషించుకోలేక, పుట్టిన గడ్డను వదలి, ఇచ్చిన కూలీ సగం కడుపు కై నా బాలకున్నా సగానికి సగం కంట్రాక్టరు మ్రింగుతున్నా, గంజి నీరు త్రాగుతూ, ఇంజనీరునూ, కంటకాల కడలిలో ఈడుతూ కంట్రాక్టరునూ పోషించే మహిరాజు పోషకులు ఆ నిరుపేద శ్రామికులు! వాండ్లు పావం. పూల్సు! ప్లాన్లకు లంచం, నీళ్ళకు లంచం, లైటుకు లంచం మ్రింగుతూ, ఒక ఇటుకైనా ఎత్తకుండా, కాలు కదవకుండా హాయిగా జీవించే వరాన్నతుక్కులు వరమాన్న తుక్కులు ! వారు తెలివైనవారు. లేక ఇండ్లను కట్టించుకునేకన్నా, కాస్త తెలిం ఎక్కువైతే అయింది, ఈ యీతి బాధలను వదిలించుకోని, ఏకంగా కట్టించిన యిల్లును కొనెయ్యమని వారి బావమేమో ! ఏమైనా ఈ కొదేషన్ అంత బాగాలేదు !

‘ఇల్లు ఇరకటం - అలి మరకటం’ అని మనకు ఒక మోటు సామెత వుంది. ఈ ‘మర్కటాన్ని’ ఏ ప్రబుద్ధుడు ఏ సందర్భంలో ప్రజల్లోకి వదలి పెట్టాడో తెలియదు. కురిమింటి కోటిఅయినా పర్వాలా అని కూడా

అంటుంటారు. ఎవడైనా చూచి చూచి, మర్కటం లాంటి పిల్లకు ప్రేపరెన్సు ఇచ్చి చేసుకుంటాడా? బహుశా కట్నాన్ని తూచి తూచి చేసుకోవచ్చుగాక! అమ్మాయి పేరు హనుమాయమ్మ అని వుంటే సరిపుచ్చుకోవచ్చుగాక. పేరుకు తగ్గట్టు రూపం కూడా అదే 'బ్రాండు' అయితే ఫైర్ బ్రాండ్ కాకుండా వుంటాడా? సరసానికి పళ్ళికిలిస్తే అదొక శృంగారం అని సర్దుకొని పోవచ్చు. ఎల్లవేళలా పళ్ళ యికిలింపులో ఇంపు వుంటుందా? 'లింపింగ్' అమ్మాయినైనా ఒప్పుకుంటాడేమోగానీ, ఇకిలింపింగ్ అమ్మాయిని చూచి ఎగిరి గంతేస్తాడా?

ఒకసారి ఒక మేగజైనులో చదివా. 'బార్యూ రూపవతీ శత్రుః అనేది కరక్తేనట. ఆందమైన బార్యూ వుంటే సదరు భర్తగానికి తన అర్ధాంగి విషయమై అహర్నిశలూ 'దెన్నను' ఎక్కువై బిపీలు హార్టు అటాక్ లూ వచ్చే అవకాశాలు ఎక్కువనీ ఆయ్యగానికి 'దెన్నను' మరి ఎక్కువైతే, అమ్మగారు పామిలీ పెన్నను తీసుకోవలసి రావచ్చనీ, కొందరు 'వైద్య శిఖా' 'మునులు' హృదోగ నిపుణులు, (బహుప్రహసనమానంకాదులెండి) ఉవాచ. ఏతా వతా, బ్యూటీఫుల్ వైప్ వుండేయిల్లు భర్తగాని 'ఇల్ నెస్ సు' కారణంగా మణి, Heart ఒక Hearth గా మారవచ్చు (ట) కాబట్టి అంత అందక తై(ర) వద్దులే అనుకోవచ్చుగానీ, మరి మర్కటంగా వుండాలని కోరుకోరు. చక్కని చుక్క, గాకున్నా, చుక్కానిగా వుండాలని ఆశిస్తాడు!

మణి....ఇల్లు ఇరకటం? దీన్ని కొంత వరకు సరిపుచ్చుకోవచ్చు. ఎందుకంటే, సేస్ ప్రాబ్లం దృష్ట్యా! దీంతో ఒక ప్లస్ పాయింటుంది కూడా. ఇల్లు మనకే ఇరుకుగా వుంటే, చుట్టాల బెడద తగ్గొచ్చు! కోర్టు పని అనీ, ఆఫీసు పని అనీ, పనిలో పని అనీ చెప్పా పెట్టకుండా, వచ్చి తిష్టవేసే అతిథి దేవుళ్ళ గొడవను చాలవరకు సాల్వ్ చెయ్యొచ్చు.

నా వుదేశ్యంలో ఇల్లు ఇరకటంగావున్నా ఆలు 'మరకతం' (మాణిక్యం) లాగా వుంటే ఎక్కువ బాగం టౌట్ డోర్ లో లాగించేసి చీకటిపడిన తర్వాత వక్షులు గూడు చేరినట్లు ఇల్లుచేరి సంసారం చేస్తూ సర్దుకపోవచ్చు.

‘ఇల్లు యిరకటం ఆలి మరకతం’ అని మొదట సామెత వుట్టి ఎవడో కిష్కిండాపుర అగ్రహారీకుడైన వండితో తముడు అంత్యప్రాసాపియుడు ‘తం’ స్థానే ‘టం’ పెట్టి తను అర్థాంగిని సమర్థించుకొని యుంటాడని నా దృఢాభిప్రాయం

బ్రహ్మచారీ శత మర్కటః అని మరొకటి వుంది. ఇదీ ఆ కాటగిరియే

ప్రభుత్వం వారి వంచవర్ష ప్రణాళికల పుణ్యమా అని యేదేటా నిరుద్యోగ సమస్య వటవృక్షాన్ని ఆదర్శంగా పెట్టుకుంది. నిరుద్యోగ సమస్యకూ బ్రహ్మచార్లకూ దైరక్తులింక! కాబట్టి రెండు కాళ్ళ మర్కటాల జనాభా దిన దినాభివృద్ధి అవుతూంది. అలా అని వీళ్ళను ‘మర్కటాల’ని పిలుస్తే ఇంకేముంది, తను తడాఖా చూపిస్తారు పైగా యీ మర్కటాలకుద్యోగాలు దొరికితే ‘మార్కెటు’లో రేటు చాల వుంది

అద్వైత సురాధిపతులందరూ బ్రహ్మచారులేనే! వారిని మర్కటాలుగా అనుకోవడం మహావచారం! బీష్ముడు ఆజన్మ బ్రహ్మచారి! కాబట్టి, బ్రహ్మచారీ శత మర్కటః తప్పనీ, శతమరకతః అనేదే కరక్తనీ అంటా!

మొరిగే కుక్కలు కరవవు!

ఇది ఇంకొక సామెత! ఈ సామెత! గ్రంథకర్త ఒక స్కాండ్లెర్ అంటా.

నేననుకోవడం ఇది ఇంగ్లీషు సామెత ‘Barking Dogs never bite’ అన్న దానికి మనవాళ్ళు చేసిన తర్జుమా మాత్రమేనని. అసలు ఈ సామెతను గూర్చి ఈషణ్మాత్రమైనా కుక్కలకు తెలిస్తే మన ఆజ్ఞానానికి ఎంతగా నవ్వు కుంటాయో?

వర్షించే మేమాలే వురుముతాయి. కరిచే కుక్కలే మొరుగుతాయి! ఇదే రూలు.

నీమ కుక్కల విషయంలో నిజం వుంటే వుండొచ్చు. అవి కొంచెము ఎలాగైనా మనకన్నా, సారీ, మన కుక్కలకన్నా నాజూకు! మనకు వీధి కుక్కలు దక్క జాతి కుక్కలు ఎక్కడ ఏర్పాయి? ఆవన్నీ వాళ్ళవేనాయే. కుక్కలకు మనం గ్రామసింహాలని గౌరవ పురస్కారంగా బిరుదు ప్రదానము చేశాము కూడా. మరి వాళ్ళ కుక్కలకు ఇంగ్లీషులో Village Lions అన్నారా? గర్జించే సింహాలు చంపవు అనడం ఎంత నిజమో మొరిగే కుక్కలు ముద్దుపెట్టుకుంటాయనడం అంత కరణ్ణు!

మొరిగే కుక్కలు కరుస్తాయో లేదో కుక్కకాటుకు గురైన ఏ శాలీనైనా అడగండి.

యీ సామెతను నమ్ముకొని రాత్రిళ్ళు కర్ర లేకుండా వెళ్లారో ఇంతే సంగతులు; మీ వంటిమీద రేఖాచిత్రాలు గీసి సత్కరిస్తాయి. దంతక్షత, నఖక్షత విశేషాలు మిమ్మల్ని అరింకరిస్తాయి.

కుక్క కరిచిన ఏ కవి వండితుడో యీ సామెతను జనంలోకి దిగుమతి చేశాడు. లేదా, తీని సారాంశం కరిచేటప్పుడు మొరగవు, మొరిగేటప్పుడు కరవ లేవు అని సరిపుచ్చుకోవాలి. ఇంకొక విషయం, అసలు పిచ్చికుక్కలే కరుస్తాయి. నిలువెల్ల విషము వుండే మనిషిని కరిచే సాహసం మరి పిచ్చి కుక్కలకు దక్క మంచి కుక్కలకు ఉండదుగాక ఉండదు - ఉంటా!

42. జంటనగరాల వీధులు - నామకరణాలు

ఒక వార పత్రికలో కొన్ని వూర్లకు ఆ పేరు ఎలా వచ్చిందో, స్థల పురాణం యేమిటో. జనశ్రుతిగా వచ్చిన తీరును గూర్చి ఒక 'ఫీచరు' నిర్వహించారు. వాటిలో సత్కాసత్కాలెలావున్నా, సరదాకు, కాలక్షేపానికి పాఠకులు చదువుతుంటారు. పత్రిక సర్కులేషనూ పెరగవచ్చు!

మద్రాసులో 'సున్నాడి స్ట్రీట్' అని వుండేది. ఇప్పుడు పేరు మార్చా రేమో తెలియదు. అది బ్రిటిష్ కాలంలో (అది తిరువళ్ళికేజీగా మారింది) వుంది. ప్రసిద్ధ పార్థసారథి దేవాలయము ఆక్కడే వుంది. దేవాలయాన్ని ఆరవ సంవత్సరాలలో "సన్నిధి" అంటారు మొదట్లో సన్నిధి వీధిగా చలానుణి అయి, ఆంగ్లేయుల పాలనలో 'సున్నాడి స్ట్రీట్'గా నిలిచి పోయిందట.

అలాగే, ఒక ముసలవ్వ పేరిట నల్లపెత్తలి వీధిగా వెలిసి నన్నే వత్ అల్లి స్ట్రీట్ గా స్థిరపడింది మరొకవీధి!

మద్రాసులో చాలా పేర్లు ఇలాగే శ్రుష్ట వలచబడ్డవే. బార్బర్స్ బ్రిడ్జ్ పేరు చాల మంది వినియుంటారు. హామెల్టన్ అనువాడు కట్టించిన బ్రిడ్జి హామెల్టన్ బ్రిడ్జ్ గా పిలవబడి తమిళుల చేత వలకబడలేక 'అంబట్టన్ వారావది' అని పిలవబడేదట. లేదా కొందెతనం చేత అన్నారో! అంబట్టన్ అంటే ఆరవంలో మంగలి! కాలక్రమేణ అది బార్బర్స్ బ్రిడ్జ్ అయింది!

నాకు అప్పుడప్పుడు ఒక అనుమానం వస్తుంటుంది. హైదరాబాద్ లో లాల్ బహదూర్ నగర్ ను ఎవరూ అలా పిలవరు. యల్.వి. నగర్ గానే వ్యవ

హరిస్తారు. కాలక్రమేణా యల్.బి. అంటే అర్థం మరుగున పడిపోయి, దానికి అనుబంధంగా 'షిల్లింగ్' నగర్ అని మరొకటి వస్తుందేమో!

అసలు బెస్తవాడైన ముతరాసు చెన్నప్ప పేరిట వచ్చిన నగరము మదరాసు లేక చెన్నపట్నం!

మన 'కాకినాడ' తీసికోండి- విదేశీయులు సముద్ర తీరమున ఉన్న అవూరు చూచి 'కో - కెనడా' అన్నారుట! అదే కాకినాడ అయిందంటారు.

విజయవాడకు పూర్వనామము బెజవాడ. ఆ కాలంలో అచ్చట బౌద్ధ బిక్షువులుండేవారట బిక్షువాడే బెజవాడగా మారిందట. ఎండలు మండే వూరు గనుక బ్లెజ్ వాడ బెజవాడ అని కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారు చమత్కరించారనుకోండి. మరి బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు, బెజవాడ అని ఇంటిపేరు ఉన్న వారు విజయవాడ అని ఎందుకు మార్చుకోలేదు?

అదే విజయవాడలో ప్రభాకర ఉమామహేశ్వర వండిట్ అని ఒక హిందుమత ప్రవక్త ఉండేవారు. గొప్పవక్త. తొంభై, తొంభై అయిదు సంవత్సరాలు జీవించి కన్నుమూశారు. వారు చెపుతూండేవారు: 'ఇంగ్లండ్' అనే పదము 'గురుండ్' అనే పదము నుండి వచ్చిందని. అది ఒక దేశము పేరుగా భవిష్య పురాణంలో వుందట. చిన్న పిల్లలు, విద్యాహీనులు 'ర' కారము వలుక లేరట. శ్రీరాములు. కర్ర శీలాములు, కల్లులుగా వలుకుతారట, అలాగే గురుండ్ గులుండ్ గా మారి, స్కూలు ఇస్కూలు, స్టేట్ ఇస్టేట్ అయినట్లు గులుండ్ ఇగులుండ్ అయి ఇంగ్లాండ్ గా మారిందట. వారి చమత్కార తర్కానికి జోహార్లు!

మన తిరువతి పట్టణానికి ఆ పేరు ఎలా వచ్చిందా అని ఆలోచిస్తే నాకొక ఆలోచన మెరిసింది! 'తిరు' అనే అరవ పదానికి 'వతి' అనే సంస్కృత పదానికి సంధి కుదరదుగాక కుదరదు. సంస్కృతం

అంటే అరవ్వాళ్ళకు అసలే గిట్టదే? మన భారతదేశంలో, తిరుపతి వెంకన్న కున్న తక్కువే ధనరాశి, ఏ దేవునికి లేదు. కుబేరుని మించిన ధనాధిపతి! ఇప్పుడు అమెరికాలోని 'పిట్స్ బర్గ్ లో'లో కట్టించబడిన వెంకటేశ్వరాలయ మునకున్న ఆదాయము అక్కడి చర్చిలకు లేదట!

ఆ దేవుడొక్కడే తనను శ్రద్ధాభక్తులతో సేవించిన వారికి 'తృప్తి'ని కలిగించువాడు! 'తృప్తి'ని ప్రసాదించు శ్రేతము గనుక 'తృప్తి' అనువదము నుండి 'తిరుపతి' వచ్చి యుంటుందని నా ఊహ. లేదా త్రిమూర్తుల ఆంశ లున్న దేవుడు గనుక 'త్రి'పతిగా అయి తిరుపతిగా మారియుండొచ్చు. అది మొదట ఈశ్వర శ్రేతమనే వాదము ఇప్పటికీ వుండనే వుందిగదా!

ఏం! గురుండ్ ఇంగ్లండ్ కాగాలేంది నా వాదం కరక్టు కాగూడదా?

మన భాగ్యనగరంలోని జంటనగరాల వీధులు పేటల పేర్లు ఎలా వచ్చాయో పరిశోధించాల్సిందే.

ఆ మధ్య చాలా కాలానికి మా వితండేశ్వరావు తారసిల్లాడు.

“ఏం? కనబడ్డం మానేశావ్? బ్రదికే వున్నావా? అని అడిగా.”

“ఇంకా వూర్తి చావలా” అన్నాడు.

“జబ్బేమిటి? డాక్టరుకు చూపించావా?”

“ఆ. ఈ కాస్తదానికి డాక్టరెందుకూ? నేనే డాక్టరును అవుదామనుకున్నా.”

“అంటే?”

“డాక్టరేట్ పట్టా కొట్టేద్దామనుకున్నా” అన్నాడు.

“ఆరు నెలలుగా జంటనగరాల్లో వీధి వీధి వాడ వాడ తిరిగి, పాత తరం వాళ్ళను కలుసుకొని వారి ఆభిప్రాయాలను పరిశీలించి, శోధించి, పరిశోధించి

'జంటనగరాల వీధులు పుట్టుపూర్వోత్తరాలు". 'The Onomastics of Twin Cities' అనే అతి క్లిష్టమైన అంశం మీద పెద్ద నీద్దాంత వ్యాసం వ్రాస్తున్నా! అది వారం క్రింద పెయిర్ అయింది!" అన్నాడు

"మరి యూనివర్సిటీ వాళ్ళకు సమర్పించుకున్నావా?"

"అ. నిన్ననే మన 'తెలుగు విగ్నాన' పీఠానికి సమర్పించా' అన్నాడు

అయ్యా! నవ్వుకోమండే, పోనీయండి. సరదాగా నవ్వుకుందామండే మరి సంతోషం. వాడి, వాడి పరిశోధనా సారాంశ క్రమం బెట్టిదనిన.

మన జంటనగరాలు సర్వమానవ సౌభ్రాత్యత్వమునకు, సర్వ శీవరాశి సమానత్వమునకు ప్రతీకలట! అంచేత నగర వాడలకు నామకరణ విషయంలో, ఆ నాటి మేదావులు ఈ రోజుల్లోలాగా, 'మా కులానికి వర్గానికి కాబినెట్లో ప్రాతినిధ్యం లే'దనే వాదానికి ఏ మాత్రం తావు లేకుండా ఉండేందుకు శత విధాలా ప్రయత్నించారట

"అలా ఎలా రుజువు చెయ్యగలవ్?" అని అడిగా.

మనుష్యుల తరపున మోజంజాహి, ఆబిడ్స్, ఐషీర్ బాగ్, యూసఫ్ గూడా, ఈసామియా బజార్, ఆసిఫ్ నగర్ లాంటి పేర్లనూ, చతుష్పాత్తుల తరపున ఆవుల మంద, మేకల మంద, అనీ, పక్షుల గౌరవార్థం చిలకల గూడా కాకా గూడా, కబూతర్ ఖానా అనీ, కీటకాల గుర్తింపు చిహ్నంగా 'దోమలగూడా, అనీ, ఫల వృక్షజాతుల వజ్రాన 'నీతాఫలమండి, ఆమలక పేట'(ఆమలకం అంటే ఉనీరిక అదే మలక పేట అయిందట), పుష్పముల పేరిట 'మల్లెవల్లి' అనీ, స్త్రీలను గౌరవించుటకై బేగం బజార్ అనీ, కలవారి తరపున అమీర్ పేట్, పేదవారి తరపున గరీబ్ నగర్ (ప్రస్తుతం ప్రకాశ్ నగర్), షెడ్యూలు తెగల తరపున 'మాలి' కుంట, వెనుక బడినవర్గాల వజ్రాన మంగల్ హాట్, బోయి

గూడా, కుమ్మరి గూడా, చాకలి బస్తీ ఇత్యాదులున్నా, కవ్వళి సంగీతానికి గుర్తింపుగా 'కవ్వళి గూడా' అనీ (అదే కవ్వడి గూడాట!) ఇలా ఇలా వ్రాసి ఒక రీము కాగితాల కట్ట నా ముఖాన కొట్టాడు!

“అది సరేనోయ్! సకల జీవరాశులనీ సమానత్వమనీ ఏదో అన్నావ్! మన దేశంలో 'తస్కరాం వతయే నమోనమో' అని దొంగలను కూడా వ్రస్తు తించారే. వారికి ఒక వాడ పేరైనా పెట్ట లేదేం?” అన్నా ఉడికిద్దామని వాడేం సామాన్యదా?

“‘సికిందరాబాద్ లో' 'పికెట్' ఏమిటనుకున్నావ్, పిక్ పాకెట్స్ అనే వదమును కుదించి పెట్టిన పేరు!” అన్నాడు.

“మరి .... డిల్ సుఖ్ నగర్, సంతోష్ నగర్ వుంది. చింతల బస్తీ ఏమిటి? అక్కడ అందరికీ చింత లెక్కువా?” అని అడిగా.

“చింతల బస్తీ' అంటే 'చింతలు'కు సంబంధం లేదు. ఆ ప్రాంతంలో పూర్వం చింతచెట్లు ఉండేవి. నేనింతకు ముందు చెప్పానే. చెట్లవట్ల గౌరవ సూచకంగా 'చింతల' బస్తీ అన్నారు. ఇంతెందుకు, ప్రాణంలేని రాయిరవులను కూడా ఇక్కడి వాళ్ళు గౌరవించారు.”

“అదెలా?”

“వత్తర్ గట్టి, కట్టెల మండీ, కుండబజార్ (అదే పాట్ స్ట్రీట్), బొగ్గుల కుంట, మోతీగల్లీ. ఇవి ఉదాహరణలు మాత్రమే ఉప్పురాయి పేరగూడా ఉప్పుగూడా అని పేరు పెట్టారు!”

“కాచిగూడా, బొలారం ఎలా వచ్చాయంటావ్?”

“పూర్వం ఆ ప్రాంతమంతా శవాలను కాలే శ్మశానంగా వుండేది. ఇప్పుడు దాన్ని కాచిగూడాకు దగ్గరగా ఉండే అంబరపేట్ కు మార్చారు. కాలేగూడెము నుండి కాచేగూడా అయిందంటా. ఈ విషయం గూర్చి మరి కొంత రిసర్చి చెయ్యాలి వుంది.”

‘అంబర్ పేట్’ అంటే జ్ఞాపకమొచ్చింది ఆ పేరెలా వచ్చిందో?

“శ్మశానం అని చెప్పాగా. అసలు అత్మలు దహనం తర్వాత ‘అంబర వీధి’కి పోవు ప్రదేశం ‘అంబర్ పేట్’ లేదా, ఇంగ్లీషులో ‘EMBER అంటే కాలిన తర్వాత మిగిలిన బూడిద అని అర్థం EMBERPET. AMBER-PETగా మారి యుండొచ్చు

‘బోలారం’ పేరుమీద చాలా పరిశోధించా.

“నా నిద్రాంత వ్యాసం రెండవ భాగంలో విపులంగా చర్చించా. జంట నగరాల్లో రామభక్తులూ, రామ ఘండిరాలూ చాలా ఎక్కువ. హనుమాన్ ఘండిరాలూ ఎక్కువే. ఎక్కడ చూచినా, యాచారం నాచారం, నాగారం, బోగారం, గడ్డి అన్నారం, పోచారం - ఇలా రాం రాం అని పిలుస్తారు. ఎవరో మహానుభావుడు అక్కడ రామ భజన ఏర్పాటు చేసి, ‘బోలోరాం’ అని యుంటాడు. బోలోరాం భజన స్థలము క్రమంగా బోలారం అయ్యుండొచ్చు. “చివరగా ఒక చిన్న సందేహం! ఈ మహానగరంలో ‘మహారాజ్ గంజి’ ఉంది. రాజీగంజ్’ ఉంది మహామంత్రి గంజి ఎందుకు లేదో?”

“అడిగావా. నాకూ ఈ సందేహం వచ్చింది. మాదన్న మంత్రి పేరిట మాదన్న పేట వెలసిందనుకో. గంజ్ అని ఎందుకు అనలేదంటావా? ఆ కాలంలో కూడా మంత్రుల మీద ప్రజలకు మంచి అభిప్రాయం ఉన్నట్లు లేదు. అందుకని మంత్రులకు గంజికూడా పుట్టగూడదనుకున్నారో ఏమో. దీని విషయం ఇంకొంచెం పరిశోధించాలి, వస్తా” అని అర్జంటు వని యుండంటూ జారుకున్నాడు మా వితండేశ్వరావు!

43. 'స'కార 'ర'కార మహిమ!

అమెరికనులు ఏ వనీ 'నాకు రాదు' అనరట. ఎందుకంటే AMERI-
CAN అనే పదంలోనే I CAN వుంది కదా అంటారట. భారతీయ భాష
లన్నింటిలో విశిష్టమైన భాష మళయాళం అన్నాట్ట ఒక ఆంగ్లేయుడు. ఏమి
టయ్యా, అంటే MALAYALAM అనే పదము ఒక్కటే వెనుక నుంచి
చదివినా అదే పదం వస్తుంది అన్నాట్ట ఇలా వెనుకనుంచి చదివినా అదే పదం
వచ్చే పదాలను ఇంగ్లీషులో PALINDROME పాలిన్డ్రోమ్ అంటారు.
తెలుగులో కూడా ఇలాంటి పదాలున్నాయనుకోండి ఏకటకవి, తోకమూకతో,
మందారదామం, కిటికి లాంటి చిత్రపదాలకు తెలుగులో ఏం పేరు పెట్టారో
తెలియదు. ఇవి అక్షర చమత్కృతిగల ఏదాలు. కొన్ని పదాల్లో అక్షరాల
చమత్కారముంటే మరికొన్ని పదాల్లో, అక్షరాల్లో శబ్ద మహిమ ఇమిడి
వుంటుంది - సెనగ గింజంత, పెసర గింజంత ఎలక్ట్రానిక్ బాటరీలలో
బ్రహ్మాండమైన శక్తి లీనమైయున్నట్లు!

మంత్రాలకు వవరుందో, లేదో రిసెర్చి చేస్తేగానీ తెలియదు ఉందనే
నా అభిప్రాయం కానీ, కొన్ని పదాలకు మాత్రం ఖచ్చితంగా వవరుందనే
నా నిశ్చితాభిప్రాయం ఇంగ్లీషులో 'థ్యాంక్యూ, సారి, యెస్ సార్' ఇవి మహా
తరమైన పదాలు. ఇంగ్లీషు రాకున్నా అక్షరజ్ఞానమున్నవాడూ, లేనివాడూ,
అడ్డమైనవాడూ, నిలువైనవాడూ మాతృభాషలాగా ఈ కాలంలో వాడే
పదాలు. ఎన్నటికీ వాడిపోని పదాలు. విశ్వజనీనమైనవి. మహిమాన్వితమైనవి!

పోతే, మన తెలుగు భాషకు సంబంధించినంత వరకు అలాంటి
అక్షరాలు 'స'కార 'ర'కారయుత పదాలు అక్షర ద్వయములు!

ప్రస్తుతానికి 'సారీ' వదం తీసుకుందాం. ఏదో తొందరలో, ప్రక్కవాడి కాలు తొక్కడం గానీ, మోచేత్తో మొట్టడం గానీ జరిగింది అనుకోండి. అనుకోండి ఎందుకు? మీ కిలాంటి అనుభవం అయ్యుండదు గనుకనా? సదరు తొక్కితుడు గాని, మొట్టితుడు గానీ, (బాధితుడు అనాలి కాబోలు) గుడ్లరిమి చూడటం ఖాయం. "ఏం! కళ్ళు నెత్తిమీది కొచ్చాయా?" అని అడగడం లేదా నేత్రావదానం చేయడం గ్యారంటీ. ఆ చూపులకే పవరుంటే (కౌశిక మహర్షుల వారి కున్నట్లు) ఆ శాస్త్రీ దగ్గం అయిపోతాడు. మాట వరసకు మీకే జరిగిందనుకోండి. జయవడకండి. వెంటనే మీ అమ్మల పొదిలోంచి 'సారీ' బ్రహ్మాస్త్రం సందించండి. ఖతమ్. ఆ సామి, ఆ ఆసామి, కాలు కందిగాని, తల బొప్పికట్టిగాని, లోలోపల ఏడుస్తున్నా 'నో మెన్స్' అని ఏడవలేక ఒక జీవం లేని నవ్వులాంటి నవ్వు నవ్వుతాడు. లింపింగ్ కాశ్చెనా, ఇకి'లింపు' వండ్ల ప్రదర్శన జరగవచ్చు. మరి ఆ 'సారీ' మహత్తు అలాంటిది. చిన్న పిల్లల ఆటల్లో 'తూచ్' తూనాబొడ్డు పెట్టినట్లు ముందుగానే 'సారీ' అనేనీ రాయే ఇక చచ్చినట్లు మచ్చికగాక చస్తాడా మరి!

ఆ 'సారీ'నే మనము 'సరి' అని సరి పుచ్చుకున్నాం. ఆఫీసులో బాసుగాడి మాటకు ఆ మాటలు గడియ గడియకూ, గాడి తప్పుతూ ఉన్నా, కిమ్మనక శిరఃకంఠనం బొనరించుచూ సరి, సరి అంటూండండి. సద్దిజ్జోకులు వేసినా 'వద్దిక' అనక ఒద్దికగా నవ్వండి. దాని మహిమ, మండలం లోగా మీకే తెలుస్తుంది. అసలు 'సర్ - సర్' అనే వాళ్ళుండే చోటు కాబట్టే సర్కార్ అయిందని నా అనుమానం! ఈ సరి, సర్ శబ్ద జన్యములే సర్వీస్, సర్వైండ్! సర్కార్ సర్వీస్ అంటే ఆది కేంద్రం గానీయండి, రాష్ట్రం గానీయండి ఆఫీ'సరే' అయినా, సరే ప్రైవాడికి సరే, సరే అంటూంటూనే ఇంక్రిమెంట్లు నెలపు మంజూర్లులోను శాంక్షన్లు, అడ్డదారి ప్రమోషన్లు సంప్రాప్తమౌతాయి. సరి సరి అనరో, మీ కథ ఇంతటితో సరి! అడ్డుపుల్లలు, అప్పుల తిప్పలు తప్పకపోవచ్చు! తస్మాత్ జాగ్రత్త! ఇంతెందుకు, మన ప్రధాన మంత్రి వద్ద, ముఖ్యమంత్రి వద్ద, సరి సరి అని తలలూపుతుండే తాబేదార్లుండబట్టే వారికి

ప్రతి సంవత్సరం వండాంగాల్లో కందాయ పలాల్లో సున్నాలు లేకుండా వుండటం, మంత్రి పదవులు వదిలంగా వుండటం! ఈ తల వూపుడుగాళ్ళే ముద్దుగా వంది మాగదులనీ, తట్రాజులనీ కాలక్రమేణా పిలువబడసాగారు! ఇంట్లో నారీమణి అరికపాన్సు ఎక్కిందనుకోండి. వంద నీతి సూక్తుల కన్న ఒక నాతి సూక్తి మిన్న. అలాగే, వంద 'ప్యారీ'ల కన్నా ఒక్క కొత్త 'సారీ' మిన్న ఇక్కడ కేవలం మాట 'సారీ' కొండొకచో వని చెయ్యకపోవచ్చు. ఏ కోటా సారీయో, వెంకటగిరి సారీయో, నైరెక్సుదో, లేదెస్టు డిజైన్ లో తెచ్చి సర్ ప్రైజ్ చెయ్యండి. కోవం లేదు. తావంలేదు ముగుచుకున్న 'లిప్స్' 'ఫీలిప్స్' దీపాల్లాగా వెలుగుతాయి. ఆ సారీమణి, సారీ, నారీమణి ముఖం విప్పారుతుంది. అసలు 'సరిగ' చీరలు అంటే జరీ చీరలు అని మాత్రమేకాదు. కీచులాటలను 'సరిగ' చేసి సరిదిద్దగలవి అని అర్థం!

మగ పెళ్ళివారి వైపు అత్తగార్లకూ, ఆడవడుచులకూ (మగవడుచులని ఎందుకు అనరో? ముసలి వారిని కూడా ఆడవడుచులు అని ఎందుకంటారో!) చీర - సారె పెట్టకుంటే పెళ్ళి సాఫీగా సాగుతుందా?

సంగీత వ్రవంచంతో స, ర, ల, సంగతి సరే సరి! సప్త స్వరాల్లో మొదటి రెండు సరి.

చూచారా. 'స'కార 'ర'కారాల శక్తి! ఇవి సరిగా, దోసు చూచుకొని వ్రయోగిస్తూంటే జీవితం హాయిగా, సప్త స్వరాలూ, అవస్వరాలు లేక వలుకుతూ 'స, రి' గ, మ, ల, వు' తిరుగుతూ సరసంగా నడుస్తుంది!

'సారీ'కి తోబుట్టువు 'ద్యాంక్యూ'! దీన్ని గూర్చి మరో 'సారి'!

44. డఫేదార్ ముసలయ్య!

మా రోజుల్లో సర్కారు శాఖలు, ఆ శాఖల్లో కొలువులు చాలా తక్కువగా వుండేవి. పోలీసు, రివిన్యూ, రిజిస్ట్రేషన్ ఇలా ఏవో కొద్ది సంఖ్యలో, అన్ని బాషలకు లేదా ఎన్నో బాషలకు సంస్కృతం తల్లి అన్నట్లు, ఇప్పుడుండే ఎన్నో శాఖలకు రివిన్యూ శాఖే తల్లి శాఖ. “పెద్దన అన పెద్దననే పెద్దనవలె” అన్నట్లు ఉద్యోగం అంటే సర్కారు కొలువనే ఆ రోజుల్లో చలామణీ అయ్యేది. అందులో కూడా రివిన్యూలో నౌకరి అంటే, అది ఏ నౌకరి కానివ్వండి, మరీ గౌరవ ప్రపత్తులుండేవి. పోలీసు డిపార్టుమెంట్ అంటే భయం మాత్రమే వుండేది ఆ డిపార్టుమెంట్‌లో చేరాల్సిన భయమే. ప్రాజా లకు ముప్పు అనుకునేవారు. రిజిస్ట్రేషన్ అంటే పై ఆదాయం వున్నా అది కారం, పలుకుబడి అంతగా లేదు. రివిన్యూశాఖలో వుంటే “కుడువ కూడు కద్దు, గుగ్గిళ్ళు తిన కద్దు, తలకు చమురు కద్దు, తరుణి కద్దు” అని తిరువతి వేంకటకవు లన్నట్లు అధికారానికి అధికారం, ఆదాయానికి ఆదాయం! ఎప్పుడైనా మా పూరి కెళ్ళితే “ఏమోయ్! ఉద్యోగమటగా, ఎక్కడా? తాలుకాఫీసా? జీతమెంత? పై ఆదాయమెంత?” అని మామూలుగా కుశలప్రశ్నల వలె వేసే వారు. సామాన్య జవానీకానికి తాలుకాఫీసుతోనే పనులు. యద్దకాలం కావటం మూలాన కిరసనాయిలు, చక్కెర, బియ్యం దొరకడం కష్టంగా వుండేది. అందరూ తాలుకాఫీసును నిత్యావసరాలకై ఆశ్రయించాల్సిందే. ఎవరో లెవలు మనుష్యులకే కలెక్టరాఫీసుతో పని! ఈ కాలంలో ఆఫీసులలో కొన్ని సీట్లకు విప్లవాలయాలనీ, కొన్ని ఉత్త శివాలయాలనీ సంకేతాలున్నాయిగానీ, ఆ రోజుల్లో సర్కారు కొలువంటేనే చక్కెర, పొంగలి, దద్దోజనం లభించే విప్లవాలయమనే అభిప్రాయం ప్రజల్లో వుండేది పై ఆదాయం జీతానికి అనుబంధం లాగా నేటి కరువు భత్యం లాగా ఉండి తీరుతుందనీ ప్రజల విశ్వాసం!

మా వితండేశ్వరరావు అంటాండేవాడు, పై ఆదాయం పైసల్లోనా, కాసుల్లోనా అని. నీవు ఉద్యోగస్తుడివా, ఉద్యోగస్తుడివా అని అనీపాస్తులు బాగా అర్జించిన వారు ఉద్యోగస్తులట. కేవలం జీతంరాయుళ్ళైతే ఉద్యోగస్తులట. నెక్రటేరియట్ లో వనిచేస్తున్నాడంటే సచివాలయమా, సశివాలయమా? అని వ్యంగ్యోక్తి విసిరేవాడు ప్రభుత్వ సంస్థలు అంటే గవర్నమెంట్ ఆండర్ టేకింగ్ అనీ, ఆండర్ టేకింగ్ అంటే బల్ల క్రింద చేతులుంచే సంస్థ అనీ వ్యంగ్యంగా అనేవాడు! సరే, వాడి సంగతి వదిలేద్దాం.

తాలుకాఫీసుకు మళ్ళీ వద్దాం. అలాంటి తాలుకాఫీసుల్లో తాహశీలుదారు వద్ద ద ఫేదార్ ఉండేవాడు. తాహతు లేని జనానికి తాహశీలుదారు దర్ఖనమే దుర్లభం. వారికి ద ఫేదారంటేనే హడలు! మహారాజుల దగ్గర మంగలిలా, పోర్టుపోలియో లేని మంత్రిలా వెలిగిపోయేవాడు. తాసీల్దారు మూలవిరాట్టు. ద ఫేదారు ఉత్సవ విగ్రహం! యత్ర యత్ర రఘునాథస్య చరితం తత్ర తత్ర కృతమస్తకాంజలిం అన్నట్లు తాసీల్దారుగారు ఎక్కడ కొలువుదీరితే ద ఫేదారు అక్కడ ముందుగా వస్తుండేవాడు. పైలట్ కారులా!

ముసలయ్య అని మా వూర్లో ఒక ద ఫేదార్ ఉండేవాడు వాడివి చూస్తే నాకు చచ్చేంత భయం! అట్టే పొడవు లేకపోయినా ద ఫేదార్ వేషంలో పొడుగ్గానే కనిపించేవాడు. తలకు మించిన తలపాగా, దవాలూ, అన్నిటికన్నా వాడి బుర్రమీసాలు చూస్తుంటే ముచ్చెమటలు పోసేవి. “అద్దదీ, చేస్తే ఇలాంటి ఉద్యోగం చెయ్యాలి” అని నా చిన్నతనంలో అనుకుంటాండేవాడిని!

ఉద్యోగస్తులు అందరూ మామూలు మనుష్యులే. అంటే మామూళ్ళకు అలవాటుబడ్డ ప్రాణాలు! ఇప్పుడు అవినీతి అవినీతి అని గగ్గోలుపెడుతూ నేతలే అవినీతిని ఉద్యోగస్తులకు నేర్పిస్తున్నారు కానీ ఆ కాలంలో అవి నీతివనులు గానే, సాఫీగా నూర్చుడు తూర్పున ఉదయించినంత సహజంగా జరిగిపోయ్యేవి! కాదంటే ఈ కాలంలో అవినీతి ప్రవాహంగా మారింది. అంటే పైనుంచి క్రింది

స్థాయి ఉద్యోగులకు ప్రాకింది. ఆ కాలంలో ఇది ఒక చిన్న మంటలాగా క్రింది స్థాయి వారినుండి పైకి రెండు మూడు స్థాయిల వరకే ప్రాకేది. అంతవరకే. గజెటెడ్ అధికార్లలో చాలా తక్కువ. ఒకటి ఆరా ఉన్నా ఇంత తక్కువై బావతు కాదు. గజెటెడ్ అధికార్లను వారి హోదాలో పిలువకూడదు. 'దొర' గారు, పెద్ద దొర గారు. చిన్న 'దొర' గారు!

తహసీలుదారు కాంపుకు వస్తే ఆ హంగామా ఇంతా అంతా కాదు. ఇప్పుడు జిల్లా కలెక్టరుకు కూడా అంత లేదేమో! 'కాంపు'ను 'దొరా' అని అనే వాళ్ళు. 'దొరా'లో మా ముసలయ్య దర్పము ఆర్పాటం చూచి తీరాల్సిందే! 'దొరా' జన్యమే దౌర్జన్యము అని మా వాడి నిర్వచనం!

దబ్బు వచ్చే దారి తెలిసిన వాడు దబ్బేదార్ అయి. అదే దపేదార్ అయిందంటాడు మా వితండేశ్వరావ్! 'అర్థానాం అర్థనే దుఃఖం' అని తెలిసినా అర్థాణాకు కూడా చెయ్యి చాచేవాడు. అర్థణా అంటే ఈ రోజుల్లో రూపాయ కన్నా ఎక్కువేనేమో! 'ప్రొద్దున్న చుట్టకు ఇచ్చా సారూ' అంటే 'తమంపాకుం మీద నీళ్లు మాటిమాటికి చల్లకుంటే వాడిపోవూ?' అని మీసం మెలివేసి నవ్వేకే వాడు!

మా ముసలయ్య పాత అగ్గిరాముడు నీనిమాలో అగ్గిరాముడిలా వుండే వాడు. పేరుకు ముసలయ్యే. కానీ వయసులో మిసమిసలాడుతూండేవాడు. Viceలు ఎక్కువై వయసు ఎక్కువై చర్మం ముడుతలు పడి ముసలయ్య చర్మం మొసలి చర్మంలా గరుగ్గా అయిపోయింది!

ముసలయ్య చాకచక్యంగా, శ్లేషార్థాలతో మాట్లాడుతూ నవ్వుతూ నవ్విస్తూ ఉండేవాడు. అక్షరాలు రాకున్నా, ఇంగ్లీషు ముక్కలు కూడా అక్కడక్కడ వడేకేవాడు. కాంపుల్లో రెడ్లు, కరణాలు గెస్ట్ హౌస్ లో భోజనాలు ఏర్పాటు చేసేవారు. ముసలయ్య ఒకసారి 'హాస్పిటాలిటీ' బాగానే వుంది. హాస్పిటల్

లేదేంటి? ఎక్కడ' అని అడిగి నవ్వేవాడు. ప్రక్కాయనకు వెంటనే స్ఫురించ లేదు. 'హాస్పిటల్ లో' మందులు ఉంటయ్ గదయ్యా! 'మందు' ఎక్కడ?' అని ఇకిలించేవాడు. హాస్పిటాలిటి అంటే మందు పార్టీ అనేవాడు.

తన మాట పలుకుబడితోనే తాసిల్దారు గారి పీలు చూచుకొని చెవిలో వేసి చిన్న చిన్న కొలుపులు ఎందరికో ఇప్పించాడంటారు మా ముసలయ్య.

తీవిగా, ఎదురులేని జీవిగా ఏడు వదులు హాయిగా బ్రతికి, ఒకరోజు హఠాత్తుగా కన్ను మూశాడు పావం, ముసలయ్య!

45. మతము - మతోన్మాదము

ఆ.వె. మతము పేర నాడు మారణహోమాలు

జరిగె - జరుగు చుండె - చరిత మరయ

మానవత్వ హీన మతములు వేయెల?

హృదియు, మదియు విస్తరించనపుడు?

సృష్టి ప్రారంభంలో మతాలున్నట్లు ఎట్టి దాఖలాల్లా లేవు. నేడు కొన్ని వందల సంఖ్యలో మతాలున్నాయి. మానవుని మేధ పదునెక్కడం ప్రారంభం అయిన తర్వాత ఈ చరాచర సృష్టిక్రమాన్ని గురించి, సృష్టి కర్తను గూర్చి, తాను ఎక్కడి నుంచి వస్తున్నాడు. ఎక్కడకు మళ్ళీ పోతాడు, మరణానంతరం ఈ ప్రాణం ఏమౌతుంది అనే అగాధ విషయాల్లోకి ఆలోచన సాగించడం ప్రారంభించింది. ఈ ఆలోచనా తరంగాల నుండి క్రమక్రమంగా వెలసినవే విభిన్న మత సిద్ధాంతాలు. ఆ చీకటి తెర వెనుక ఏమి వుందో, ఎలా వుందో, అసలు ఏదీ లేదో చూచినవాడు లేడు. ఉండదుగాక వుండదు. మరణించిన వాడు మళ్ళీ తిరిగిరాడు గనుక! ఈ ప్రతిపాదనలూ, సిద్ధాంతాలూ అన్నీ ఆయా మత ప్రవక్తల మేధాజనితాలూ, ఊహాజనితాలే! వారి వారి అనుభూతులే అనుభవాలే! ఖచ్చితంగా ఇదమిత్తమని తెలియనిదానినిగూర్చి, తెలియలేనట్టి, రుజువులు చూపించలేనట్టి విషయాలను గురించి, ఎందుకు ఇన్ని రభసలో, రాద్ధాంతాలో, మతకలహాలో, వీరావేశాలో, మారణహోమాలో అర్థంకాదు.

‘మతం మత్తుమందు లాంటిది’ అని అన్నాడు కారల్ మార్క్స్. మహాశయుడు ఇదే నిజమైతే ఈ మత్తుమందు దేశవ్యాప్తంగా, నిరంతరాయంగా, ఇంత బావోద్రేకాన్ని, ఇంతటి చైతన్యశక్తిని, ప్రాణాలకైనా తెగిందే సాహసాన్ని ఎలా కలిగిస్తుందో ఊహకు అందదు.

దేవుడు, ఆత్మ, పరలోకాలు, పునర్జన్మ, కర్మ, మాయ, వ్రక్కతి, వదార్థము, సత్తు, అసత్తు. ఇలాంటి అగోచరమైన, జటిలమైన అంశాలలో ఒక మతానికి, మరొక మతానికి ఎన్నో విభేదాలున్నాయి. అంతవరకే గానీ దాదాపు అన్ని మతములలోని మౌలిక సూత్రాల్లో, అంతగా తన్నుక చచ్చేంత వైరుధ్యం లేదు. అబద్ధాలు, దోపిడీలు, గృహ దహనాలూ, హత్యలూ, హింసలూ. వీటిని ఏ మతమూ ప్రబోధించదు. కేవలం వ్యక్తిగత విశ్వాసానికి సంబంధించిన మతము, తమ తమ సంతతికి జన్మతః ఎలా నీర్దిస్తుందో, మతానికి వారసత్వ నిబంధనలూ, నిర్బంధాలూ ఎలా ఏర్పడ్డాయో తర్కానికి నిలబడని విషయాలు. అసలు సమస్యలకు నాంది ఇక్కడే మొదలయింది.

విదేశీయ మతాల్లో మనకున్నన్ని మతాలు, విభేదాలు లేవనుకుంటే పొరపాటే. ఎటొచ్చి, వాళ్ళకు మనకున్నన్ని శాఖలు, ఉప శాఖలు లేవు. ఆ ఉన్నవి వాళ్ళ వివాహ వ్యవస్థను, కుల వ్యవస్థను | వశావితం అంతగా చెయ్య లేదు. ఇనువ తెరలను నిర్మించలేదు.

ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వుందని మనము అనుకునే క్రీస్తుమతములోనే బోలె దన్ని సంఘాలున్నాయి. రోమను సంఘము, లూథర్ సంఘం, ప్రోటెస్టెంటు సంఘము, గ్రీకు సంఘము, వెస్లియన్ సంఘం, యూనిటేరియన్ సంఘము, లండన్ సంఘము, స్కాట్స్ సంఘము, క్వాకర్ సంఘము ప్రెస్బిటేరియన్ సంఘము, కాల్యేనిస్టు సంఘము. ఇలా వాళ్ళకూ ఉన్నాయి.

ఏ మతాన్ని ఆయినా, స్థూలంగా మూడు విభాగాలను చెయ్యవచ్చు:

సత్యము, దయ, స్వార్థత్యాగము, అహింస, పరోపకారం మున్నగు సద్గుణములను ఆచరణలోనికి పెట్టడం. ఇవి లోక కళ్యాణమునకు సమాజోద్ధరణకు ఉద్దేశించబడినవి మతమనే బృహత్ సౌధానికి ఇవి పునాది రాళ్ళు. ఇవి పైకి కనబడకుండా మత సౌధానికి అడుగుననే ఉంటాయి.

ద్వితీయ భాగము మరణానంతరం జీవుని పరిణామము, పుణ్యలోకాలు, పాపలోకాలు, దేవుడొక్కడేనా, పెక్కురా, పునర్జన్మ ప్రకృతి, ఆత్మ వీటికి సంబంధించినది. ఇవి పైకి మనకు కనిపించే వునాదిగోడలు, వీటి ఎత్తు ఆయా సౌధాలనుబట్టి మారవచ్చు.

కట్టు, బొట్టు, జుట్టు, కర్మకాండలు, ఆచార వ్యవహారాలు ఇవన్నీ తృతీయ భాగం. ఇవి మతసౌధానికి కిటికీలు, తలుపులు, గోడలులాంటివి.

ఎటొచ్చీ, మనకు ద్వితీయ భాగంలోనే మత స్థావకుల్లో విభేదాలు.

మతాన్ని మరొక రకంగా కూడా పోల్చవచ్చు. మత మనేది శరీరము అనుకుంటే ప్రథమ భాగము (సద్గుణాలు) ర క్తమాంసాలు, ద్వితీయ భాగము (మత సిద్ధాంతాలు) మనస్సు, హృదయము; తృతీయ భాగము (ఆచార వ్యవహారాలు, కర్మకాండ) శరీరానికి అస్థివంజరము.

ప్రస్తుతం ఏ మతాన్ని పరిశీలించినా, ప్రాణాధారాలైన ర క్తమాంసాలు నానాటికీ షీజీస్తున్నాయి. అస్థివంజరాలనదగ్గ కట్టు, బొట్టు, జుట్టు, ఆచారాలు వగైరాలు పేరుకు నిలిచియున్నాయి. మత శకటానికి SPIRITUALISM, RITUALISM అనేవి రెండు గుర్రాలైతే, మొదటి గుర్రము కనుచూపు మేరలో కనపడకుండా దూరంగా వుంది. రెండో గుర్రం కుంటుకుంటూ కాళ్ళిడ్చుకుంటూంది. ఈ పరిస్థితి ఇలాగే మరికొంత కాలము సాగితే ఇహ ఎలాంటి బలవర్ధక ఔషధం ఇచ్చినా అది బలవ్యర్ధక ఔషధంగా మారి, అస్థి వంజరాలను ఖననమో, దహనమో చెయ్యాల్సి రావచ్చు!

సిద్ధాంత విభేదాలు

మతము అంటే మది, మతికి అనగా మనస్సునకు సంబంధించినది అని చాలామంది నిర్వచిస్తారు. ఆ నిర్వచనము అంత సరిగా లేదేమో! భారతీయుల

నిజమైన ప్రార్థన 'తమసోమా జ్యోతిర్గమయ' అని (బృహదారణ్యకం) 'అందరారంలో నుంచి వెలుగులోనికి మమ్మ తీసికొని పొమ్ము' అని భావం. అజ్ఞాన 'తమస్సు' నుండి (చీకటి) జ్ఞానమనే వెలుగులోనికి మమ్మ తీసికొని పొమ్ము అని. 'తమః' అను పదమును తలక్రిందుచేస్తే మతః అవుతుంది. అజ్ఞాన తమస్సును చేదించి జ్ఞాన తేజస్సును ప్రసాదించునదే మతము.

ఇతర మతాల సంగతి ఇక్కడొద్దు. మన హిందు మతము, ఒక మతము కాదనీ, అది ఒక జీవన విధానమని విశదీకరించారు మనవాళ్ళు. మహమ్మదు మతము, క్రీస్తు మతము, బౌద్ధ మతములు ఆయా ప్రవక్తల పేర్లమీద స్థాపింపబడ్డాయి. హిందు మతమునకు ప్రత్యేకించి ఆలా ఒక ప్రవక్త లేకపోవడమే ఈ అభిప్రాయమునకు కారణము కావచ్చు.

'హీనంచ దూషయత్యేవ హిందూ' అనియూ "హింకృణ్వతీ వసూనాం" అనే గోమంత్రము నందలి ప్రథమాక్షరములతో 'హిం, దు' శబ్దము (బి జె. పి, టి. డి. పి., బి. ఏ, యమ్. ఎ లాగా) "హింసా దూషయతీతి హిందుః" అనియూ రకరకాలుగా పండితులు అభిప్రాయపడ్డారు. 'హీనంచ దూషయతి' అనగా హీనమైన దానిని దూషించువాడు. హింసను దూషించువాడు హిందువు అనే కొలబద్ధ ప్రకారం నేటి మన సమాజంలో ఎంతమంది నిజమైన హిందువులు ఉన్నారో ఎవరికి వారు ఆత్మపరిశీలన చేసుకొని నిర్ణయించుకోవచ్చు. అన్నీ సమాజాల్లో లాగా, అన్నీ దేశాలలోలాగే మనలో కూడా, ఖాసీకోర్గా, దోవీడి దొంగలూ, దేశద్రోహులూ, నరరూప రాక్షసులూ, గోముఖ వ్యామూలూ, కోకొల్లలుగా వున్నారు. అందరూ ఏదో ఒక మత చిహ్నం ధరించువారే! దేవుడిని పూజించేవారే. రాజకీయ నాయకుల అండదండలతో, సంఘ విద్రోహులే సమాజాన్ని నడిపిస్తున్నారు. కాదు ఝడిపిస్తున్నారు!

మత త్రయ కర్తలలో ఒకరు ఈశ్వరుని అంశ. మరొకరు ఆదిశేషుని అంశ. ఇంకొకరు వాయుదేవుని అంశ. తమాషా యేమిటంటే. అందరు మత

స్థావకులూ దైవాంశ సంభూతులుగా, దైవ పుత్రులుగా, దేవ దూతలుగా, మహా నీయులుగా, మహామాన్యితులుగా విశ్వసించబడుచున్నవారే. వారి వారి సిద్ధాంతాలే విభిన్నమైనవి.

కపిల మహర్షిచే బోధింపబడినట్లుగా చెప్పబడుచున్న 'సాంఖ్య' మతము, బృహస్పతిచే ప్రబోధింపబడుచున్నట్లు ప్రచారంలోనున్న 'చార్వాక' మతము, విరోచనుడు ప్రతిపాదించిన 'విరోచన' మతము ప్రకృతికే వట్టము కట్టాయి. ప్రత్యక్ష ప్రమాణమునే అంగీకరించాయి. పరలోకాలు, పునర్జన్మలు అంగీకరింపలేదు. "యావజ్జీవం సుఖం జీవేత్ నాన్తి మృత్యురగోచరః భస్మీ భూతస్య దేహస్య పునరాగమనమ్ కుతః" అనేది వీరి సూత్రం. 'బ్రదికియుండు పరకు సుఖముగా జీవించవలెను. భస్మీ భూతమైన దేహము మరలరాదు,' అంటారు. 'ఆత్మ'ను అంగీకరించరు. వీరంతా నిరీశ్వరవాదులే. సాంఖ్య మతముతో ఏకీభవిస్తూనే, ఈశ్వరుని అస్తిత్వాన్ని, ఆత్మనూ నమ్ముతూ ప్రతిపాదించాడు పాణిని మహర్షి. వీరికి పతంజలి అని మరొక పేరు. పతంజలి యోగ శాస్త్రము వీరు రచించినదే.

'అహం బ్రహ్మాస్మి' ప్రతిపాదకులైన అద్వైత మత స్థావకులైన శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు జగత్తు మాయ, మిథ్య అన్నారు. వీరు 'సోహం సోహం' అన్నారు. విశిష్టాద్వైతులు 'దాసోహం దాసోహం' అన్నారు. శ్రీమద్రామానుజులవారు జగత్తు సత్యమనే అభిప్రాయపడ్డారు. జైమినీ మహర్షి ప్రణీతమైన మీమాంసక మతం, జైనమతము రెండు కూడ జగత్తు సత్యమనియే సిద్ధాంతీకరించాయి. అద్వైతులు యజ్ఞయాగాదులకు, కర్మకాండకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు. విశిష్టాద్వైతులు భక్తికి ప్రాముఖ్యత ఇచ్చారు. సుప్రసిద్ధ భక్తుడు శ్రీ కబీరుదాసు, ఆర్యమత స్థావకుడు శ్రీ దయానంద సరస్వతి, బ్రహ్మసమాజ వ్యవస్థాపకుడు శ్రీ రాజా రామమోహనరాయ్. వీరంతా విగ్రహారాధనను అంగీకరించరు.

ఆంధ్రుడైన శ్రీ వల్లభాచార్యులు కూడా ఒక సుప్రసిద్ధ మతవ్రవత్త. వారు ఇంద్రియ వశీకరణము, ఉపవాసాలు, సన్యసించడం ఇలాంటివన్నీ అనవసరమన్నారు. భక్తిమార్గ మొక్కటే శరణ్యమని బోధించారు.

జైనమత సిద్ధాంత ప్రకారం గృహస్థులకు, స్త్రీలకు మోక్షప్రాప్తి లేదట. అద్వైత పీఠాధిపతులు బ్రహ్మచర్యాశ్రమము నుండే నేరుగా సన్యాసాశ్రమము స్వీకరిస్తారు. విశిష్టాద్వైతులు మాత్రము గృహస్థాశ్రమము నుండి వచ్చినవారే పీఠాధిపతిగా ఉండాలంటారు. ఏతా వతా, ఒకే హిందూ మతములోని శాఖలలోనే మత చిహ్నంలో, ఆచార వ్యవహారంలో, ఎన్నో వైవిధ్యాలూ, వైరుధ్యాలూ, సిద్ధాంత విభేదాలు ఉన్నాయి.

విద్వారమైన విషయ మేటంటే, ప్రతి మతకర్త తమ మతస్థులకు దవ్వ అన్య మతస్థులకు మోక్షం లేదని ప్రచారం చేసుకోవడం. మహమ్మదు అలాగే అన్నారు. ఏసుక్రీస్తు అలాగే పలానా వందెండు మంది గోత్రీకులకు మాత్రమే స్వర్గద్వారాలు తెరుచుకుంటాయి అని హెచ్చరించారు. “మా బడిలో చదివే వారు మాత్రమే నూటికి నూరుశాతం ఉత్తీర్ణులౌతారు” అంటే కొంతవరకు ఊరుకోవచ్చు. ఇతర స్కూళ్ళ విద్యార్థులు తప్పిరారు అని హెచ్చరించి నట్టు లేదూ!

శైవమతము వారు ‘శివభక్తి విహీనశ్చ బ్రాహ్మణాః శ్వవచాదమాః శివ భక్తిస్సదా పూజ్య శ్వవచోబ్రాహ్మణోత్తమః’ అని, అన్నారు. బ్రహ్మజ్ఞానియైనను సరే, శివభక్తి లేనివాడు నీచుడని, శివభక్తి కలిగి యున్నవాడు నీచకులస్థుడైనను సరే-బ్రాహ్మణోత్తమునిగా పూజింపదగిన వాడనియూ చాటారు. విశిష్టాద్వైతులు శ్రీమన్నారాయణుడొక్కడే దేవుడనియూ, ఆయనను భక్తగా మనము పూజింప వలయుననియూ ప్రబోధించారు. శ్రీ వైష్ణవులు శివాలయమునకు పోకుండుటకు ముఖ్యకారణం ఇదే.

అష్టవిధ భక్తిమార్గాల్లో “మద్భక్త జనవాత్సల్యం,” “మమానుస్మరణం నిత్యం” అని వుంచి. నిజమైన భక్తుడు మరొక భక్తుడిని ‘వాత్సల్యం’తో

ఆదరించాలని, భగవంతుడినే నిత్యమూ స్మరించాలనీ బోధించారు. వీటిని ఆమలువరిస్తే చాలు. ఆసలు మతకలహాలే రావు!

ఏ మతమూ హింసను విశ్వసించకున్నా ప్రబోధించకున్నా ఈ మత ప్రవక్తల జీవితాలను పరికిస్తే ఒక మతం వారు ప్రత్యర్థి వర్గం వారిపై విష ప్రయోగాలు, కన్నులు పీకించబడ్డాయి, యుద్ధాలు, మారణహోమాలు జరిగినట్లు దాఖలాలు ఎన్నో!

‘సర్వే జనాస్సుఖినో భవంతు’ అనీ, ‘స్వస్తి ప్రజాభ్యాం వరిపాలయంతాం’ అనీ చాటుకున్న మన మతములో ‘అన్ని దిక్కులనుండి మాకు ఉన్నతభావాలు ప్రవహించుగాక’ అని చెప్పుకునే మన మతములో, హైందవేతర మతాల సంగతి అటుంచి, హిందువులలోనే అడుగు వర్గాలవారివట్ట, బడుగువారివట్ట మన ప్రవర్తన, మనస్తత్వము, సమదృష్టి ఎలా వుందో ఒక్కసారి ఆత్మ పరిశీలన చేసుకుంటే చాలు. ఒకే కాఖలోని ఉపకాఖల వారిలోనే ఎన్ని కక్షలు? కార్పణ్యాలు? వైషమ్యాలు? భగవంతుడా! బ్రాహ్మణులలోనే వైదికులకు నియోగులకూ, శ్రీవైష్ణవులలోనే వడహలకాఖకు తెంగలకాఖవారికి పొడగిట్టదా? ‘కంచి’లో దేవస్థానములోని గజరాజుకు నామాలు పెట్టు విషయంలో, తిరువతి వెంకన్నకు నామాల విషయంలో బ్రిటిషువారి పాలనలో, ప్రివీ కౌన్సిల్ వరకు పోయిన వారము మనము కాదా! నామాలు అంటే ఏమిటో తెలియని తెల్ల దొరలతో రాజీ సూత్రంగా నామం పెట్టించుకున్న మనత మనది గాదా? అర్థరహితమైన అంశాలపైన ఏర్పడిన అభిప్రాయ భేదాలే ఈ వడహల, తెంగల కాఖలకు కారణము కాదా! కాకపోతే ఏమిటి? లక్ష్మీదేవికి స్వతంత్రతత్వము, మోక్షం ప్రసాదించే హక్కులేదని ఒకరూ, ఉందని మరొకరూ; శరణాగతి పొందిన వారికి నిత్యానుష్ఠాన నియమాలు అవసరములేదని ఒకరూ, వాటిని విసర్జించరాదని మరొకరూ; స్త్రీలకు వ్రణవం (ఓం) ఉచ్చరించే అర్హత లేదని ఒకరూ, ఉచ్చరించవచ్చు అని మరొకరూ; విధవరాండ్రు ముండనం చేయించుకొనవలెనని ఒకరూ, అక్కరలేదని ఇంకొకరు! నిత్య కైవల్యవదము

విరజానదికి ఈవలి యొడ్డునుండే ప్రారంభమా లేక అవలి యొడ్డునుండియా అనునది ఒక సమస్య? రుజువులు లేని ఇలాటి వ్యర్థ విషయాలపైన తరలు బ్రద్దలు కొట్టుకొని విడిపోయింది చాలక ఇంకను కొట్టుకొనుచునే యున్నారు!

శ్రీమద్రామానుజాలవారు ఎంతో మంది హీనకుల జాతులకు శరణాగతి ఇచ్చి, అష్టాక్షరి ఉపదేశించి వారి బౌద్ధార్యమును చాటుకున్నారే! వన్నిద్దరు అళ్వార్లలో హరిజనులు కూడా పూజనీయులై, ఇప్పటికీ ప్రాతఃస్మరణీయులుగా నున్నారే! ఇప్పుడు, ఆయా! ఇప్పుడు మనము శాఖాసంకుచితత్వమును, బాషాసంకుచితత్వమును, కుచ్ఛితత్వము, ప్రాంతీయ సంకుచితత్వమును విస్తరించుకుంటూ పోతున్నామే? తిరుమలవంటి సుప్రసిద్ధ క్షేత్రాల్లో ఒక మతం అనుయాయులకు, మరొక మతం వారు వసతిని ఇచ్చుటకు కూడ మనస్కరించని బౌద్ధార్యాన్ని బౌద్ధత్వాన్ని నిర్లక్ష్యంగా వ్రదర్చిస్తున్నారే! మతాలు, మతాలు సమాజాన్ని చీల్చుటకా?

ఇప్పుడున్న మతాలు, మతాలు, సిద్ధాంతాలు చాలవా అన్నట్లు ఊహారా సరిక్రొత్త యోగులు, భగవానులు, బాబాలు, అమ్మలు మనకు పుష్కలంగా వున్నారు. రజనీష్లు, మహేష్లు, బాలయోగులు, వృద్ధయోగులు, రామచంద్ర మిషనువారు, హరేకృష్ణ మిషన్ వారు (వీరు శ్రీరాముడిని ఆంగీకరించరు!) ఇలా సేకరిస్తూ ఏకరువు పెడితే వట్టిక పెద్దదే అవుతుంది. ఒకరి సిద్ధాంతానికి మరొకరి సిద్ధాంతానికి పొంతన ఉండొచ్చు. బొత్తిగా లేకపోవచ్చు. అందరికీ లక్షలసంఖ్యలో విదేశాల్లోకూడా (అసలు పిచ్చి వారికే) భక్తులు, వ్రచారకులు వున్నారు. నిజానికి అన్ని మతాల వారిలో, అన్ని దేశాల్లో కూడా మహాజ్ఞానులున్నారు. మహిమాన్వితులున్నారు. మహా భక్తులున్నారు. తత్త్వవేత్తలు, ధన్యజీవులు, దైవాంశ సంభూతులూ వున్నారు.

అనలు లోపము ఎక్కడుంది?

మన పురాణాల్లో మహాత్కృష్టమైన పాత్రలున్నాయి. ఒక హరిశ్చంద్రుడు, శ్రీరాముడు, శిబిచక్రవర్తి, లక్ష్మణుడు, భరతుడు, ఏకలవ్యుడు, కర్ణుడు లాంటి పాత్రలు విదేశీయుల కథల్లో విస్తృతంగా కనపడవు ఇతి హాసాల సంగతి వద్దనుకున్నా - సక్కుబాయి, మీరాబాయి, కబీరు, తులసీదాసు, రామదాసు, త్యాగయ్య, రామకృష్ణ వరమహంస, వివేకానందుడు, రమణ మహర్షి, వేమన, వీరబ్రహ్మం, మహాత్మాగాంధీలాంటి యుగపురుషులను అందించిన మనదేశం ఎందుకు నానాటికీ ఇలాంటి దుస్థితికి దిగజారిపోతుందో ప్రతివాడూ ఆలోచించాలి. ముఖ్యంగా రాజకీయ నేతలు ఆత్మపరిశీలన గావించు కోవాలి.

కర్మ నిర్దాంతం ప్రకారం జీవుడు పాపం, పుణ్యం రెండింటి పలికాలనూ అనుభవించి తీరాల్సిందే. పుణ్యం ఎక్కువ చేసుకుంటే, పాపం పరిహారం కావటం, తగ్గటం, రద్దు కావటం కుదరదు గాక కుదరదు. కానీ మనము రాసుకున్న స్తోత్ర పాఠాలు, ధ్యాన శ్లోకాలు, పురాణగాథలు చూడండి. “కోటి జన్మకృతం పాపం స్మరణేన విసశ్యతి” అనో ‘పునర్జన్మ న విద్యతే’ అనో ఫలశ్రుతి ఉంటుంది. ఉదాహరణకి నారాయణోప నిషత్తులో—

“ప్రాతరధీయానో రాత్రికృతం పాపం నాశయతి
సాయమధీయానో రాత్రికృతం పాపం నాశయతి
తత్ సాయం ప్రాతరధీయానః పాపౌ ఆపాపౌ భవతి

మార్గందిన మాదిత్యాది ముతో దీయానః పంచ
మహాపాత కోపపాతకాత్త్రముచ్యతే
సర్వ వేద పారాయణ పుణ్యం రథతే
నారాయణ సాయుజ్య మాప్నోతి"

తత్తునిలో ఆత్మవిశ్వాసం పెంపొందటానికి వీటిలో ఇలా పొందువరిచారే గానీ నిజం కాదు. సగటు మనిషి ఆలా ఆర్థం చేసుకోడు.

గంగలో స్నానం చేస్తే చాలు సకల పాపాలూ తస్మివటంమైపోతాయని వ్రాసుకున్నాం. పంచ మహా పాతకాలూ చేసి, చిగరి మడియల్లో తగవన్నామస్మరణ చేసినవారికి మోక్షం వచ్చినట్లు వ్రాసుకున్నాం. ఒక అవును కొట్టుటకై తరుముకుంటూ వచ్చి యాదృచ్ఛికంగా శివారయం చుట్టూ తిరిగితే అద్భివానికి పుణ్యలోకాలు ప్రాప్తించాయని కథలు అల్లుకున్నాం. "పాపులను రక్షించుటకు ఏను భూలోకమునకు వచ్చెను" అంటారు. విదేశాల్లోకూడా పాప వరిహార వత్రాలు అమ్మారు!

ఇలాంటి సత్యదూరమైన తరోసాలు మరిన్ని పాపాలు చేసేదానికి పరోక్షంగా 'రై సెన్సులు' గావా? మందులున్నాయనే దీమాతో, డాక్టర్లున్నారనే రైర్యంతో, డబ్బు గర్వంతో రోగులు అను నిత్యం అవత్యం చేస్తున్నారు!

సమాజంలో పాపబీతి నశించటానికి, సంఘ విద్రోహాల జనాభా పెరగటానికి, తిరువతి హుందీల్లో ఆదాయం పెరగటానికి, గంగా స్నానాలు పెరగటానికి ఇలాంటితరోసాలూ, విశ్వాసాలూ కారణం కావంటారా? ఆలోచించండి.

వ్రతి మతములో పునాది రాళ్ళు కదలడం ప్రారంభించి చాలా కాలమైంది. పునాది గోడలుకూడా కదలుతున్నాయి. బీటలు వారుతున్నాయి. ఈ వరిస్థితి ఇలాగే మరికొంత కాలం, అట్టే దూరం లేదు లెండి - సాగితే, మత

సౌదాలు మొత్తం శిథిలమై, రోము సామ్రాజ్యం నామ రూపాలు లేకుండా పోయినట్లు సర్వనాశనం కాక తప్పదు.

వ్యక్తిగత విశ్వాసాలకు సంబంధించినమతాన్ని ఇంటి నాలుగుగోడలను దాటి రాసీయకుండా వుంచాలి. పీదుల్లోకి తేవటం, దీనికి స్వార్థబుద్ధితో రాజకీయనేతల ఆండదండలు లభించడం, సంఖ్యాబల ప్రదర్శనలు తగ్గించాలి.

అధికారంలో వుండే రాజకీయ నేతలు ఎట్టి మత ప్రాతిపదిక సభల్లో ఉత్సవాల్లో అధికారికంగా పాల్గొనరాదు. వారి వ్యక్తిగత హోదాలో, స్వంత ఖర్చుతో వెళ్ళితే వెళ్ళొచ్చు. ఒకానొక గవర్నరు నూటా ఎనిమిది సార్లు తిరుమల సందర్శిస్తానని మ్రొక్కుకొని, అధికార హోదాలో అన్ని సార్లు వెళ్ళాడు. మన మంత్రులు స్వంత ఖర్చుతో వెళ్ళమనండి. అప్పుడు పీళ్ల నిజమైన బక్తి బహిర్గతమౌతుంది.

ఇవన్నీ పరిశీలిస్తే సర్వజన సమ్మతమైన సన్మతము మరొక్కటి స్థాపింపబడినా, మనిషిలోని స్వార్థము దినదిన ప్రవర్ధమానముగా పెచ్చుపెరుగుతున్నంత కాలము షరా మామూలేనేమో. మనిషిని Caste మన దేశంలో విభజిస్తే, ఏదేలాల్లో Cash విభజిస్తుందట!

ద్వితీయ భాగము

1. అన్ని హంగులున్న ఆంధ్రభాష
2. మన భాషలో చిత్రవదాలు
3. అర్థాలు మార్చుకున్న వదాలు
4. మరుగునవడిపోతున్న మన భాషావదాలు
5. పొంతనలేని వదాలు
6. ఆంగ్లవాసనతో కూడిన ఆంధ్రవదాలు
7. విరుద్ధార్థ వదాలు

1. అన్ని హంగులున్న ఆంధ్రభాష !

ఆంగ్ల భాష కున్నంత సునికాల వద వాఙ్మయము ఆంధ్ర భాషకు లేదని చాలా మంది అనుకుంటారు. వ్రధానంగా ఆదునికులు, ఆంగ్ల మానస పుత్రులు! తురుష్కుల పాలన, ఆ తర్వాత, ఆంగ్లేయుల పాలనా వ్రభావంతో, మనలో, ముఖ్యంగా యువతరం వారిలో గాఢంగా పాతుకొని పోయిన ఆపోహ మాత్రమే ఇది! ఆంగ్లభాష కూడ అంత పరిపుష్టికరం కావటానికి మూలకారణం గ్రీకు, లాటిన్, ఫ్రెంచి లాంటి ఇతర భాషల్లోంచి కొన్ని వేల పదాలు దిగు మతి చెంది, వారి భాషలో తాదాత్మ్యం పొందడమే.

సంస్కృత వదములకు, విభక్తి వ్రత్యయములను చేర్చి, సరికొత్త వ్యాకరణం సృష్టించి, తెలుగు భాషా స్యూహ స్యభావమును సమూలంగా మార్చి వైచి, మెరుగులు దిద్ది, మన భాషను చిరంజీవిగా వర్దిల్లజేసిన ఆదికవి నన్నయ్యకు మనమెంతో ఋణవడి యున్నాము. నన్నయ్య ఆ వని చెయ్యక పోయియుండే అచ్చ తెలుగు భాష ఏనాడో అంతరించి యుండేది అందే అతి శయోక్తి కాదేమో!

నన్నయ్యగారి పున్నెమా అని మన భాష కూడ, నిస్సందేహంగా ఇంగ్లీషుతో సరితూగ గల సుసంపన్నమైన భాషగా మారింది. తెలుగు రాజుల కాలంలో, విదేశ భాషంకన్నా విశిష్టత సంతరించుకొన్నది.

ఇంగ్లీషు భాషలో పుత్రుడు అందే Son సన్ అని మాత్రమే. కొడుకు కొడుకుకూ, కూతురి కొడుకుకూ Grand Son గ్రాండ్ సన్ అనియే. అదే మనకు పౌత్రుడు, దౌహిత్రుడు అని విభజన ఉంది.

అదీగాక, మొత్తము సంతానాన్ని పండ్రెండు రకాలుగా వర్గీకరించారు. ఒక్కొక్క రకానికి ఒక ప్రత్యేకమైన పేరు. అలా ప్రత్యేక నామకరణము. ఆంగ్ల భాషలో ఉన్నట్లు కనబడదు, అవేవో మనవి చేస్తా.

బైరసుడు : భార్య యందు తనకు పుట్టిన వాడు.

షేత్రజుడు : పెద్దల అనుజ్ఞచేత భర్త అన్నతమ్ముడు మున్నగు వారికి పుట్టిన వాడు.

దత్తుడు : దత్తత తీసికొనబడినవాడు.

కృత్రిముడు : అభిమానించి పెంచుకోబడినవాడు.

గూఢోత్పన్నుడు : తనకు తెలియకుండగా అంకు మగనికి పుట్టినవాడు.

అవవిద్దుడు : తండ్రిచేతగాని, తల్లి చేతగానీ విడువబడగా, తెచ్చి పెంచుకొన బడినవాడు.

కానీనుడు : తన భార్యయందు, కన్యాత్వ దశలో రహస్యముగా ఇతరునికి పుట్టిన వాడు.

సహోధజుడు : గర్భిణిగా నుండగా, తెలిసిగాని తెలియకగానీ వివాహము చేసి కొన్న భార్యకు జన్మించినవాడు.

క్రీతుడు : తలిదండ్రులవద్ద ధనము ఇచ్చి కొనబడిన కొడుకు.

పౌనర్యపుడు : మారుమనువుబోయిన స్త్రీకి పుట్టినవాడు.

జ్ఞాతిరేతుడు : దాయాది కొడుకు (కొందరు పుత్రిక పుత్రుడు అని అంటారు) పారశపుడు శౌద్రుడు అని కూడా అంటారట.

స్వయందత్తుడు :- తలిదండ్రులు లేక గానీ వారిచేత ఆకారణంగా విడువబడినవాడుగాని, తనంతట తాను 'నీకు పుత్రుడ నయ్యెదను' అని వచ్చిన కొడుకు.

ఇంగ్లీషులో, కాలమానమును సెకండ్లు, నిమిషములు, గంటలు, దినములు, నెల, సంవత్సరము అని ఆరు భాగాలుగా విభజించారు. మనవారు ఆ నిమిషములను కూడా ఎంత సూక్ష్మంగా విభజించాలో గమనించండి.

కాష్ఠ = వదునెనిమిది రెవ్వుపాటుల కాలము

కల = ముప్పది కాష్ఠలు, అనగా 540 రెవ్వుపాటుల కాలము

క్షణము = ముప్పది కలలు. (దాదాపు నాలుగు నిమిషములు)

ముహూర్తం = పందెండు క్షణములు

దినము = ముప్పది ముహూర్తములు

కుతవము = దినములో మూడవ భాగము

యామము.గడియ (జాము) = ఇరువది నాలుగు నిమిషములు

దినము అంటే పాశ్చాత్యులు మార్నింగ్, మిడ్ డే, ఈవినింగ్ అని స్థూలంగా మూడు విభాగాలు చేశారు. అర్లీ అవర్స్, లేట్ అవర్స్ అని చేర్చారు. అదే మన వాళ్ళు వగటి భాగమును కూడా వదునైదు విభాగాలు చేశారు!

1 రాత్రము 2. శ్వేతము 3 మైత్రము 4 శారభటము 5. సావిత్రము 6. విజయము 7. గాంధర్వము 8. కుతవము 9. రోహిణీయము 10. విశించము 11. సోమము 12. నిర్భతి 13. మాహేంద్రము 14. వరుణము 15. భటము.

వరుసగా ఒక్కొక్క భాగానికి 48 నిమిషములు!

అంతేకాదు మన ప్రస్తుత గణితం ఒకట్టు, వదులు మొదలు, కోటి లేదా మిలియన్, బిలియన్ వరకే ఎదిగింది, ఈ క్రింది వివరాలు చూస్తే మన వాళ్ళు ఎంత ఎత్తుకు ఎదిగారో అవగాహన అవుతుంది.

అర్చుదం	-	వది కోట్లు
బృందం	-	నూరు కోట్లు
ఖర్చం	-	వేయి కోట్లు
నిఖర్చం	-	పదివేల కోట్లు
శంఖం	-	లక్ష కోట్లు
అంబుజం	-	వది లక్షల కోట్లు
సముద్రం	-	కోటి కోట్లు
పదార్థం	-	వేయి కోట్ల కోట్లు

రామాయణంలో ఈ వర్ణనలు సాక్షాత్కరిస్తాయి. బారతంలో వదు నెనిమిది అక్షాహిణీల నైన్యం యుద్ధంలో పాల్గొన్నట్లు వ్రాశారు. అక్షాహిణీ అంటే 21875 రథాలు, అన్ని ఏనుగులు, 65610 గుఱ్ఱాలు, 109350 కాల్యాలము.

ఇలాగే భవనములను కూడా వదునాలుగు వర్గాలుగా విభజించారు!

వండు ఇటుకలతో కట్టబడినది	-	భవనం
రాళ్లతో నిర్మించబడినది	-	మందిరం
మట్టిగోడలతో తయారైనది	-	సుధారము
పచ్చి ఇటుకలతో నిర్మించబడినది	-	సుమనము
కర్రలతో కట్టబడినది	-	మానస్యము
బై త్రములతో అల్లబడినది	-	చందనము
వస్త్రములతో రూపొందించబడినది (దేరా)	-	విజయము
గడ్డి, ఆకులు	-	కాలము
జల గర్భితము (Air Conditioned)	-	ప్రాయువము
లక్కతో నిర్మించబడినది	-	ఆనిలము
బంగారు శిఖరము కలది	-	కరము
వెండి శిఖరము కలది	-	శ్రీవదం
రాగి శిఖరము కలది	-	సూర్యమంత్రం
ఇనువ శిఖరము కలది	-	చండము

రంగుల విషయములో, మన వారి నిశిత విభజన వరికించండి:

అరుణము = తేలికపాటి ఎరుపు
 పాటలము = తెలుపు ఎరుపు కలిసిన రంగు
 కపిశము = నలుపు పసుపు కలిసిన రంగు
 దూమము = నలుపు ఎరుపు కలిసిన రంగు
 కపిలము = ఎరుపు పసుపు కలిసిన రంగు
 కర్పూరము = మిశ్రమ రంగులు.

పూర్ణిమ అంటే ఇంగ్లీషులో FULL MOON. దానిని కూడా మనవాళ్ళు
 మూడు రకాలుగా చెప్పారు.

అనుమతి = ప్రకాశము లేని పూర్ణిమ
 రాక = ప్రకాశవంతమైన పూర్ణిమ
 నీనీవాళి = చంద్రకళ అగుపడినది
 కుమారా = చంద్రకళ కనబడనిది.

యాంత్రిక యుగము వచ్చాక ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులు పెరిగి,
 విదేశీయులకే మనకన్న ఎక్కువ తెలుసు అనుకుంటున్నాం. మనవారు సాగు
 భూమిని ఎన్ని రకాలుగా వర్గీకరించాలో వరిశీలించండి.

వై హేయము = వడ్డు వండించదగిన భూమి.
 శాలేయము = రాజనాలు వండించదగిన భూమి
 తిల్యము = తిరిలు   ,,   ,,
 మాష్యము = మినుములు   ,,   ,,
 మౌద్గీనము = పెసలు   ,,   ,,

శంఖాకృతము = రెండుసార్లు దున్నబడిన భూమి.

బీజాకృతము = విత్తనములు చల్లి, దున్నబడిన భూమి

హల్యము }
కృష్ణము } విత్తుటకై దున్నబడిన భూమి
సీత్యము }

ద్రౌణికం = రెండు తూములు విత్తదగిన పొలము

ఆధకి = కుంచెడు ధాన్యము విత్తదగినది

భారీకము = పుట్టెడు ధాన్యము విత్తదగినది.

వస్త్రములను నాలుగు రకాలుగా విభజించారు:

వల్కలము = నారతో నేయబడినవి

కార్పాసము = ప్రత్తి మొదలగు వాటితో నేయబడినది

కౌశేయము = పురుగు (వట్టు పురుగు)

రాంకవము = జంతువుల రోమములతో

అప్పట్లో టెరిలిన్, పాలియెస్టర్ లాంటి సింథటిక్ వస్త్రాలు లేవు!

దూరములను కొలుచుటకు ఈ ఆధునిక యుగములో మిల్లిమీటర్లు, సెంటిమీటర్లు, మీటర్లు వచ్చాయనుకోండి కాని, వాటికి చేతిలో చేపు లేదా స్కేలులాంటివి కావాలి! అలాంటి బాదరబండి అక్కరలేకనే కొలుచుటకు మనవారి చేపులు చూడండి:

హస్తం = చాచబడిన వ్రేళ్ళనుండి మోచేతి వరకుండు దూరము

ప్రాదేశము = బొటనవ్రేలినుండి చూపుడు వ్రేలివరకుండు దూరము

(చిద్దెడు)

రత్ని = మోచేతినుండి పిడికిలితో కూడిన దూరము

అరత్ని = మోచేతినుండి చిటికెనవ్రేలివరకు

తామ్రము = బొటనవ్రేలి నుండి నడిమివ్రేలివరకు

గోకర్ణము = బొటనవ్రేలినుండి ఉంగరపువ్రేలువరకు కొంత.

వితనీ = బొటనవ్రేలినుండి చిటికెన వ్రేలివరకు

ఇంగ్లీషులోలాగే విభిన్న చతుష్పాత్ సమూహాలకు వేరు వేరు పేర్లు తెలుగులో వున్నాయి.

బైష్ట్రకము = ఒందెల గుంపు

మేకల గుంపు = ఆజకం

ఏనుగుల గుంపు = గజత

గొర్రెల గుంపు = బైరత్రకం

ఆవుల గుంపు = గోత్రము, దైనుకము

ఎద్దుల గుంపు = బైక్షకం

నైనికులు తుపాకుల పేర్చేటప్పుడు నిరిజుడు వద్దటికి వ్రక్కేకించి పేర్లు వున్నాయో లేదో తెలియదు. కానీ, విల్లునెక్కు పెట్టేటప్పుడు ఎన్ని విధానాలున్నాయో గమనించండి. విల్లునెక్కు పెట్టునప్పుడు.

ఎడమకాలు ముందుకు చాచిన—వ్రక్కారీధము

కుడికాలు ,, ,, —ఆరీధము

రెండుకాళ్ళు సరిగనుంచిన—సమవదము

కాళ్ళను ఎడముగా నుంచిన—విశాఖము

కాళ్ళను గుండ్రముగా నుంచిన—మందలము

ఆ కాలంలో కూడా సంగీతవాద్యాలు ఎన్నోరకాలు వుండేవి. వాటిని స్థూలంగా నాలుగు రకాలుగా విభజించారు.

తతములు = తంతులతో కూడిన వాద్యములు: వీడెలు, వీణ మొ॥

మురజములు = చర్మముతో తయారైనవి: డోలు, మృదంగము,

తబల మొ॥

సుషిరములు = వాయువుతో కూడినవి: వేణువు, మేళము మొ॥

ఘనములు = తాళములు, ఘటము మొ॥

మృదంగములలోని భేదములను కూడ వివరించారు.

అంక్యము = కరకకాయ ఆకృతిగలది

ఊర్వకము = యవమధ్య ఆకృతి కలది

ఆలింగ్యము = గోవు పుచ్చ ఆకృతి కలది

ఆవుదూదను ఇంగ్లీషులో 'CALF' కాప్ అంటారు. ఆ దూదలను కూడ మనవారు విభజించారు.

తర్జకము = అప్పుడు పుట్టిన దూద

తఱపి బష్కయము = ఆరునెలల దూద

వత్సము = ఏడాది లోపల దూద

వత్సతరము } = వని మఱిగింపదగిన దూద
దమ్యము }

ఆర్షభ్యము = ఆబోతు కాదగినది

గోవతి = ఆబోతు

అలాగే బండిని లాగు ఎద్దును కాకటము అంటారు. కాడి మోయు ఎద్దును యుగ్యము అంటారు. తల కాడి మోయు ఎద్దును ప్రాసంగ్యము అంటారు.

ఆవులలో కూడా ఎన్నో రకాలున్నాయి. అన్నిటికీ ఇంగ్లీషులో 'COW' ఒక్కటే శరణ్యం.

ఉవసర్య = చూలి యగుటకు తగిన కాలము కలది

వ్రష్టాహి = పెయ్యగా నున్నపుడే చూలియైనది

పీనోద్ని } = పెద్ద పొదుగుగల ఆవు
పీవరస్తని }

దేనుక్య = కుదువ బెట్టబడిన ఆవు

గృప్తి = ఒకసారి యీనిన ఆవు, నిరుడుమాలి యావు అని కూడా అంటారు.

సమాంసమీన = ప్రతియేడు ఈను ఆవు

రకరకాల పశువుల గుంపులను గూర్చి వైన వివరించబడింది అలాగే.

వేణువుల వరుస = వేణుకము

బడిపిల్లల సమూహము = మాణవ్యము

జనుల గుంపు = జనత

గ్రామముల గుంపు = గ్రామ్యత

ఎందు పిడుకల కుప్ప = కారీషము

జోళ్ళ వరుస = కార్మము

రూమముల వరుస = రూమ్య

త్రాళ్ళ ప్రోగు = పాశ్య

సహాయకుల గుంపు = సహాయతము.

ఇలా విడి విడిగా పేర్లు వున్నాయి.

న్యాయ స్థానాల్లో తగాదాలు ఎన్ని రకాలుంటాయో మనవారు చేసిన యీ క్రింది వివరణను చూస్తే వారి న్యాయకాత్ర పరిజ్ఞానము విశదమౌతుంది. వివాదాలు 18 రకాలంట!

1. అవ్వ పుచ్చుకొనుట
2. సొమ్ము దాచుట
3. ఒకరి సొమ్మును తాను అమ్ముట
4. ఉమ్మడి బేరము
5. ఇచ్చినదానిని మరలించుట
6. జీతము ఇయ్యకపోవుట
7. ఒవ్వకొని మరలబడుట

8. క్రయ విక్రయములు చేసి తిరగబడుట
9. స్వామి, భ్యత్య న్యాయము
10. సీమా నిర్ణయము (సరిహద్దు తగాదా)
11. దండవాక్పారుష్యము
12. దొంగతనము
13. బందిపోటు మున్నగు సాహసము
14. శ్రీ సంగ్రహణము
15. భార్యభర్తృక్రమము
16. దాయభాగము
17. ద్యూతము
18. ప్రాణిద్యూతము

పొగరుబోతు తనాన్ని కూడా మనవారు వర్గీకరించి, వాటికి ప్రత్యేకంగా పేర్లు పెట్టారు.

1. అన్నమదము	2. అర్థ మదము
3. శ్రీ మదము	4. విద్యా మదము
5. కుల మదము	6. రూప మదము
7. ఉద్యోగ మదము	8. యౌవన మదము

న్యాయ స్థానాల్లో సాక్షులను చెప్పేవారిని కూడా మనవారు వదకొండు రకాలుగా వర్గీకరించారు:

1. లిఖితుడు (సంతకం చేసినవాడు)
2. స్మరితుడు
3. యదృచ్ఛాభిజ్ఞుడు (విషయమును విని తెలుసుకొన్నవాడు)
4. గూఢుడు (రహస్యముగా పొంచి తెలుసుకున్నవాడు)
5. ఉత్తరుడు

పై అరుదుగురు కృత సాక్షులట. అనగా నిర్ణయించుకొనబడిన వారట.

6. గ్రామస్థులు.
7. ప్రాధ్యికార లేఖక సభ్యులు.
8. రాజా
9. కార్యాధికారి
10. వాదిచే పంపబడినవాడు.
11. అతని కులమువాడు.

సాక్ష్యమిచ్చుటకు అర్హులు కానివారిని కూడా విడరించారు.

“బాలకుండు, వృద్ధు, వగవాడు, చుట్టంబు
బూతు, నూనగాడు, పాతకుండు
బొంకులాడు ముచ్చు - ముండరి, కొంకిడు
కల్లు త్రాగువాడు - కాడు - సాక్షి!”

పై వారేకాక వీరుకూడా సాక్ష్యానికి వనికిరారట:

“అన్నదమ్ముడైన, ఆలు మగందైన
కొడుకు తండ్రియైన కూడియుండి
పొత్తు ధనము నందు పూటవాటును నవ్వు
సాక్ష్యమును వహింప జనదు జగతి ”

ఆంగ్ల భాషా వాఙ్మయ సంపద నిస్సందేహంగా అట్లాంటిక్ సాగరమే!
కానీ, కొన్నికొన్ని విషయాల్లో మనము చేసుకున్నంత నూత్న విభజన చేసుకో
లేదేమో! బ్రదర్-ఇన్-లా, పాదర్-ఇన్-లా, సిస్టర్-ఇన్-లా, ఇలా ఇన్ లా
లతో లాగించారు. తోడికోడలు, ఆడబిడ్డ, వియ్యంకుడు, ప్షడ్డకుడు - వీటికి
ప్రత్యేక పదాలున్నట్లు లేవు. పోతే, పెద్దలను గౌరవించే సంప్రదాయమున్నట్లు
కనబడదు! సిస్టర్, బ్రదర్, యూ, పెద్దలకూ చిన్నలకూ ఒకే పదము! ‘ఐ’ -
(నేను) ని కాపిటర్ అక్షరముతో వ్రాసుకుంటారు. మరి అహంకార సూచకమో!
ఆంగ్లేయుల ఆభిజాత్య ప్రదర్శనో?

2. మన భాషలో చిత్రపదాలు

ఆ మధ్య ఒక మంత్రిగారి మీటింగ్‌కి వెళ్ళా, ఆ మాత్యులవారు అనర్గళంగా ఉవన్యాసం దంచి పారేస్తున్నారు, అప్పడాల ప్రాముఖ్యత దగ్గరనుంచీ, ఆటంబాంబు అవశ్యకత దాకా; వరకట్న సమస్య నుండి, వాతావరణ కాలుష్య నివారణ గూర్చి. ఇంతకూ అది ఎవరో మంత్రిగారి వర్గంతి మహాసభ!

వయోజన విద్యనుగూర్చి కాబోలు చెబుతున్నారు. “మన ‘సమాజము’లో యింతమంది ‘పండితమ్మన్యులు’న్నారు. వీండ్లు ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క వయోజనుడికి రోజుకు ఒక్క గంట చొప్పున చదువు చెప్పితే, మన రాష్ట్రంలో- ఆ మాటకొస్తే మన దేశంలో నిరక్షరాస్యత ఏనాడో ఎగిరిపోయి యుండేది” అన్నారు. “చేసి, చూపించు నీ యువన్యాసమేల?” అని అనుకున్నా.

ఇంతకూ చెప్పొచ్చేదేమంటే ‘సమాజము’ ‘పండితమ్మన్యులు’ అని సచివులవారు వాడిన పదాలకు సభను అలంకరించిన పెద్దల్లోగాని, శ్రోతల్లోగానీ ‘రియాక్షన్’ వుంటుందేమోననుకున్నా, అలాంటిదేమీ లేదు పైగా కరతాళ ధ్వనులు మ్రోగాయి కూడా! “సమాజము” అంటే పశువుల సంత అని అర్థము. సమాజమునకు ‘సమాజము’నకు అంత వ్యత్యాసము. అలాగే ‘పండితమ్మన్యుడు’ అంటే పండితుడుగాదు, పాండిత్యహీనుడు అని అర్థం!

మా బంధువౌకాయనకు వాళ్ళ వూర్లో ఒకసారి మనంగా సన్మానము జరిగింది. నేను వాళ్ళ వూరికి వెళ్ళినపుడు నాకు ఆయనగారు అంతకన్న మనంగా, ప్రేమ వేయించిన సన్మాన వ్రతము చూపించాడు. అందులో ఫలానా గ్రామవాసులు ఫలానా వారికి సమర్పించుకున్న ‘అభిశంసన పత్రము’ అని వుంది ఖర్మ! ‘అభిశంసన’ అంటే ‘నింద’ అని అర్థం!

ఇలా తెలిసీ తెలియని వదములను వ్రయోగించడం ఒక్కొక్కప్పుడు బెడిసికొట్టవచ్చు! పైగా మన అజ్ఞానం శోతలు పనిగట్టే ప్రమాదం! మన భాషలో యిలాంటి యమా ప్రమాదపదాలు చాలా వున్నాయి. పైకి అది ఏదో గంభీరంగా, గౌరవ వాచకంగా కనిపిస్తుంది. తీరా అర్థం చూస్తే అవి నిందలై కూర్చుంటాయి. మచ్చుకు కొన్ని మనవి చేస్తా:

“మీరు కృష్ణకర్ములండి” అనో “ధర్మధ్వజులండి” అనో అన్నారనుకోండి. అంటే మీరు” ఏదో కృష్ణ తత్త్వ ఉపాసకులనీ ధర్మవర్తనులనీ అంటున్నారనీ మిమ్ములను పొగడుతున్నారనీ అనుకున్నారో...గోవిందా, మీరు పొరబడుతున్నట్లే! కృష్ణ కర్ముడు అంటే దురాచారుడు. ధర్మధ్వజుడు అంటే కూటి కోసం నన్యాని వేషం వేసిన దొంగ సన్నాసి!

మీరు ‘ఋష్యప్రోక్త’ సత్కారానికి అర్హులన్నారనుకోండి. అదేదో ఋషీశ్వరులు చెప్పిన విధంగా, వేదోక్తంగా సత్కరించదగినవాడు అని అనుకుంటారు. వప్పులో కాలేశారు. అయ్యా! ఋష్యప్రోక్త అంటే దూలగొండి చెట్టు. మీకు వంటినిండా దూలగొండిని పట్టించాలి సుమా! అని అవహేళన

వీడు మా గురుకుల పాఠశాలలో ‘క్రియాకారుడు’ అంటే కార్య ప్రాధకుడు అనో, కార్యకూరుడు అనో అనుకునేరు క్రియాకారుడు అంటే క్రొత్త శిష్యుడు!

మొన్న ఒక మిత్రుడు ప్రొద్దున్నే మా యింటికి వచ్చి ‘మీ నాన్నగారున్నారా’ అని అడిగాడు. వాడితో మాట్లాడటం మా నాన్నగారి కిష్టంలేదు వాడితో ప్రొద్దున్నే అబద్ధం చెప్పటం నాకు ఇష్టంలేదు. “ఆ ...వున్నారు. కానీ పెరట్లో పుష్పికవిముక్తికై నిష్ఠివన కార్యక్రమములో నిమగ్నులై వున్నారు” అన్నా. పాపం, ఆ శాస్త్రీ ఆర్థంగాలా. అదేదో తపోనిష్ఠలోనో, వ్రాజాది కార్యములోనో, పుష్పార్చనలోనో నిమగ్నమై యున్నాడనుకున్నాడల్లేవుంది. మళ్ళీ

వస్తానంటూ చక్కా వెళ్ళిపోయాడు. అయ్యా! నిష్ఠివనము అంటే వనము కాదు. నిష్ఠలేదు. ఉమియుట అసే! పుష్పిక అంటే వండ్లకు వట్టిన పాచి! పుష్ప సంబంధము సున్న!

“స్వామీ! మీరు శ్రోత్రియులే కాదు క్షేత్రియులు: పురోభాగులు: బ్రాహ్మణ బ్రువులు: బ్రహ్మ బిందువులు. తమ వాక్కులో నాట్యమాడు తుంటాయి. మీరు త్రికాలములయందూ ఆహ్వాకములను నల్పుతూ కాల నూత్రమునకు కట్టుబడి వుంటారు. మీరు మా పాలిటి ప్రతియోగులు:” అంటూ మా పూర్ణో పురోహితుణ్ణి ప్రక్కింటి వండితుడు వేళాకోళంగా అంటూడేవాడు. పాపం! ఆ సంస్కృతభూయిష్ట వదజాలం అర్థంగాక ఆ పురోహిత బ్రాహ్మడు ఏదో చిరునవ్వుతో, తల వూపుతూ, తనను పొగడుతున్నాడని భ్రమవడేవాడు. ఆ మాటల కర్థం తెలిస్తే? బాబోయ్ ఇంకేమన్నా వుందా? దవడ వాయించే వాడు. ఇంతకూ వాటికి అర్థారేమిదో తెలుసా అండి? క్షేత్రియుడు అంటే ఏదో క్షేత్రాలను దర్శించిన వాడనుకునేరు. వరదార రతుడు! పురోభాగి అంటే ఎప్పుడూ తప్పులు పట్టువాడు! బ్రాహ్మణబ్రువుడు అంటే కేవలము జాతిమాత్ర బ్రాహ్మణుడు! బ్రహ్మబిందువులు అంటే వేదము చెప్పినపుడు వడే నోటి తుంపరలు! కాలనూత్రము అంటే అది ఒక నరక విశేషము! ఇక ప్రతియోగి అంటే విరోధి!

“అయ్యా! వారు ఈ గ్రామములో సుప్రసిద్ధులు. ఒకరు దేవానాం ప్రేయుడు. మరొకరు వైశికుడు. ఇంకొకరు బిందులుడు. ఆ పొయ్యేమనిషి అక్షదేవిగారు అని అంటే, ఆహా! ఈ గ్రామమెంత పుణ్యము చేసుకున్నదో కదా, అని అనుకోవడం కద్దు. ‘దేవానాంప్రేయుడు’ అంటే మూర్ఖుడు! ‘వైశి కుడు’ అంటే బహువేశ్యోపభోగుడు! ‘బిందులుడు’ అంటే అంకుటాలికోడుకు! ‘అక్షదేవి’ అదేదో దేవత పేరు కాదు. జూదరి అని! ఇదీ కథ.

అర్హ్య పాద్యములంటే తెలుసు. మరి ద్విపాద్యము అంటే? ఒకటికి రెండింతలు దండుగ అని!

ఒకసారి మంత్రిగారు “అమెరికా వారు నియుద్ధ వ్రకటన చెయ్యాలి” అన్నారట. నియుద్ధము అంటే యుద్ధము చేయకుండుట అని అనుకున్నట్లున్నారు. నియుద్ధము అంటే ‘బాహుయుద్ధము’ అని నైమందికార్థం!

వదువు అంటే తెలిసిన వదమే. క్షవదువు అంటే దగ్గు, తుమ్ము అని అర్థం! రామబాణం అంటే రాములచారి బాణం అనుకునేరు. అది తాటాకు గ్రంథాలను తొలిచే ఒక పురుగు.

భగవదంశము అంటే భగవంతుని ఆంశము కానీ అవదంశము అంటే ఊరుగాయ!

అభినివేశము అంటే వ్రవేశం, కుతూహలం అనే అర్థం వాడుతాము. అభిని అంటే నల్లమందు(ట)! ఇలాంటివి ఎన్నో! ఎన్నెన్నో!

తస్మాత్! తెలిసీ తెలియని పదాంశోలికి పోకండి. పారాహషేర్!

3. అర్థాలు మార్చుకున్న పదాలు

కొంతకాలము క్రిందట ఒక ప్రముఖ సాహితీవేత్త విమర్శకుడు, ఒక సుప్రసిద్ధ నీనీ కవిగారి సంస్మరణ సభలో మాట్లాడుతూ “గౌరవనీయులైన” అనే ప్రయోగము తప్పనీ “మాన్యమహోదయులైన” అని లేదా ‘గౌరవ్యులైన’ అని ప్రయోగించాలనీ నెలవిచ్చారు. ఆ సభలోనే “సత్యమేవ జయతే” అనే ప్రయోగంకూడా తప్పనీ “విజయతే” అనవచ్చుగానీ “జయతే” అనరాదనీ, అలాగే “ఆధ్వర్యవము” అని వాచాలిగాని “ఆధ్వర్యము” అనడం తప్పనీ విశదీకరించారు. “స్వాగతము” అనే అనాలి. “మస్వాగతము” అనకూడదట!

కొంతమంది వండితో తములకు వ్యాకరణంపై వట్టింపు ఛాల ఎక్కువ. ఒక మహా వండితుడు, విమర్శకుడు, మహాకవి “మంగళారతులు” అనే ప్రయోగము దుష్టమనీ “మంగళహారతులు” అనేదే కరక్టనీ చెప్పాడు. నేను హరుకోకుండా మరి “మముగన్న తల్లికి మంగళారతులు” అనే ప్రయోగం వుంది గదండీ అని అడిగితే “అందుకే మన తెలుగు తల్లి దౌర్భాగ్యం ఇలా వుంది” అని విసుక్కున్నారు. వాళ్ళ లాక్షణిక దృష్టి అలాంటిది. క్రమశిక్షణ, కట్టుబాటు, సంకల్పబలముకూడా అలాంటివే. అభినందించాల్సిందే. కాలానుగుణంగా మారరు; మారిన వారికి, మారదలచుకున్నవారికి ‘లై నెన్సు’ ఇవ్వరు!

కానీ, నాకనిపిస్తుంది. ఏదైనా ఒక బాష అది సజీవంగా వుండాలంటే ఆ బాషలోని వద స్వరూపాల్లో, వ్యాకరణ నియమాల్లో, కాలక్రమానుగతంగా కొంత మార్పు తప్పదేమో! తప్పైనా, వాటిని సహించక తప్పదేమో! ఈ వ్యాసము ముఖ్యోద్దేశ్యం అలాంటి మార్పుచెందిన వద ప్రయోగములగూర్చి సంక్షిప్త వివరణ మాత్రమే.

అవాంతరము వచ్చి పడిందంటే అంటాము, అనుకోని సంఘటన అనే అర్థంలోనో, చిక్కు అనే అర్థంలోనో అవాంతరము అంటే పూర్వనైమంది కార్యము లోపలి భాగము అని మాత్రమే!

ఏ కాలో, చెయ్యో, సరిగలేని అబ్బాయిని అవకరణ అబ్బాయి అనడం వింటూంటాం. అవకరము అంటే పొరకతో చిమ్మి చేర్చిన కనవు కువ్వు అని మాత్రమే!

“ఎందుకంత కంగారు పడతావ్?” ‘నీవేం కంగారు పడకు’. అంటాము కంగారు అంటే, పూర్వనైమందిక అర్థము ‘యుద్ధము’ అని మాత్రమే!

అంతా సవ్యంగా జరిగిందా? అని అడుగుతాము మఱి ‘సవ్యము’ అంటే కుడి, యెడమ, ప్రతికూలము అని మాత్రమే పూర్వార్థాలు!

నెలవు అంటే ‘హాళిదే’ అనే అర్థంలోనే ఎక్కువ ప్రచారములో వుంది. కానీ ‘నెలవు’ అంటే కేవలము ‘అజ్ఞ’, ఖర్చు అని మాత్రమే.

మొన్న ఒక మిత్రుడు మన ముఖ్యమంత్రిగారు ‘సభాజనము’ను బాగా ఆకట్టుకుంటారు అన్నాడు. సభాజనము అంటే పావం అసలు అర్థం తెలియక! ‘సభాజనము’ అంటే “చుట్టిమురిను అలింగనాదులచే సంతోషపరచుట” అని! ఆకట్టు అంటే అడ్డగించు అని మాత్రమే అర్థం. ఆకర్షించు అనే అర్థము ఎప్పుడు ఎట్ట దిగుమతి అయిందో?

ఇంతెందుకు ‘రేపు’ అంటే ప్రొద్దుట అనే అర్థం కూడా వుందని యీ కాలం కుర్రాళ్ళకు ఎంతమందికి తెలుసు?

పోతే కొన్ని కొన్ని ప్రయోగాలు మరి ఘోరంగా దిగుమతయ్యాయి!

ఇంట్లో కుర్రాళ్ళు గోల చేస్తూంటే, లేదా ఎవరైనా 'సుత్తి' కొడుతుంటే "ఎవండ్రా వెధవ 'సొ...' అనడం కద్దు. అయ్యా! సొద అంటే నిమంటువు చూడండి. శవమును కాల్చుటకై పేర్చిన కట్టెల ప్రోవు! జనతాపార్టీ ఆవిర్భవించినపుడు ప్రతికలవాళ్ళు దేశమంతా జనతాపార్టీకి బ్రహ్మరథము వట్టారు అని వ్రాశారు, 'బ్రహ్మరథము' అంటే మృతి పొందిన సన్యాసులను తీసికొని ప్రోవు వాహనం అని అర్థము!

'చీర' అంటే వస్త్రము అనే అర్థము కూడా వుంది. కానీ యిప్పుడు ఎవరైనా 'ఒరేయ్! వెళ్ళి త్వరగా చీర కట్టుకొని రారా!' అంటే మన పని ఖాళీ!

హిట్లర్ 'నియంత' స్టాలిన్ నియంత అనీ మన ప్రతికల వాళ్ళు వ్రాస్తుంటారు. 'నియంత' కేవలం నడుపువాడు అని మాత్రమే. నిరంకుశ ప్రవర్తకుడు అని లేదు.

టూరిస్టు కేంద్రము అనటానికి పర్యాటక కేంద్రము అని వాడు తుంటాము. పర్యటన అంటే బిక్ష లోనగువాని కొఱకు తిరుగుట అని మాత్రమే. పర్యాటక కేంద్రము అంటే దీని ప్రకారము బిక్షుక కేంద్రము!

వాడు డబ్బు కోసం క్రొత్త క్రొత్త పన్నాగాలు వన్నుతున్నాడు అంటాం. మరి పన్నాగము అంటే 'ప్లాను', వ్యూహము అనే అర్థం లేదు. వల్లకి పైకప్పు!

భోపాల్ బాధితులకు నష్ట పరిహారము యివ్వాలి అని ప్రతిక బాష! పరిహారము అంటే 'విడుపు' చేయి అని అర్థం. మఱి యీ కంపెన్ సేషన్ అనే అర్థం స్థిరపడిపోయింది!

ప్రణాళికా లక్ష్యాన్ని అధిగమించారు అని ప్రతికల్లో చూస్తుంటాము, లక్ష్యం కన్నా ఎక్కువగానే సాధించారు అనే అర్థంలో. "అధిగమించు" అంటే

పొందు, తెలియు, చదువు, అనే ఆర్థాలు మాత్రమే వున్నాయి దాట అనే ఆర్థం ఇవ్వనే లేదు!

గ్రామీణ బాంకు అంటున్నాం. మఱి 'గ్రామీణ' అంటే 'వేళ్ళ' అని కూడా ఆర్థం!

ఆమె నింపాదిగా నడుస్తూంది అంటారు. 'నింపాది' అంటే సమృద్ధి అని మాత్రము ఆర్థం. 'చెరువులో నీరు నింపాదిగా ఉన్నాయి' అని వ్రయోగం.

విద్వారం అంటే విచిత్రం అనే ఆర్థంలో వాడుకవడింది విద్వారం అంటే మూర్ఖత్వం!

'రథస' అనే పదాన్ని తీవ్ర రూపము దాల్చిన చర్చ అనే ఆర్థం లోనో, గలబా, గోల అనే ఆర్థంలోనో వాడుతుంటాము. మరి, రథస అంటే 'వేగము సంతోషం అని మాత్రమే నిఘంటువులో వుంది!

ఇలా పూర్వనై ఘంటికార్థమును సమూహంగా మార్చుకున్న పదాలు ఎన్నో.

అలాగే, యీ వ్యాసం ప్రారంభంలో, విమర్శకు గురైన (ఆధ్వర్యము, జయతే) పదాల లాగానే తమ రూపాలను స్వల్పంగా మార్చుకొన్న పదాలు కూడా కాల వ్రవాహంలో ఎన్నో దొర్లాయి.

మా రోజుల్లో శిఖా విహీనులకు, నొసట బొట్టు లేని వారికి, స్వాముల వార్లు తీర్థము కూడా ఇచ్చేవారు కారు. మరి ఇప్పుడు కాల మహిమతో, మారిన విజ్ఞాన యుగంలో, ఎలాగో రాజీవడి 'తీర్థమిస్తూనే వున్నారు. అదిగో', అలాగే, ఈ ముసుగు పదాలు కూడా దొర పదాల్లాగా చలామణీ అయిపోయి, చందోబద్ధ కవితల్లో కూడా చిరునవ్వుతో దర్శనమిస్తున్నాయి! తప్పుడు మరి. అలా మారిన దానివల్ల సాహిత్యరంగానికి ఏమీ లోటు రాదు. కొంవలు అంటుకోపు కూడా. మచ్చుకు కొన్ని ఉదాహరిస్తా :

‘వైన పటారం లోన లొటారం’ : దీని అసలు స్వరూపం బటారం.
‘ప’ కాదు.

‘తాళి’ కట్టిన భర్త అంటాం. మంగళసూత్రం అనే అర్థంలో ‘తాలి’యే
మొదటి రూపం.

అడపాదడపా కాదు. ఎడపదడప!

బ్రోచేవారెవరురా : ‘బ్రో’ కాదు. బ్రో!

చందనము అనే అర్థంలో గంధము అంటాం గందమే సరియైనది.
‘ద’కు వత్తు లేదు.

అలాగే అభ్యాసము అనే అర్థంలో సాధన అంటాం. సాదనయే. ‘ద’కు
వత్తు లేదు. సాధన అంటే సాధించుట అని!

అయ్యా! బోగి పండుగ కాదండోయ్. బోగి పండుగ. ఎందుకో ‘వత్తు’
దిగింది. కొంత కాలానికి ‘విద్య’ విద్యాలయాలు శుద్ధవదాలైపోతాయేమో!

సరే, పత్రికల వారి పుణ్యమా అని మేధస్సు, వివక్షత, వధ, వాదన,
ఇడుము చతుష్టస్థి కళలు ఇవన్నీ గ్రాంథిక బాషా పద గౌరవాన్ని క్రమ
క్రమంగా సంతరించుకుంటున్నాయి ఏం చేస్తాం. కానీయండి. అసలు వదాలు,
మేధ, వివక్ష వధము, వాదము, ఇడుమ, చతుష్టస్థికలలు!

ఇలాంటి మార్పులతో సరిపెట్టుకోవచ్చు. అసలు వదాలే కాలగర్భంలో
మరుగున పడిపోయేదానికన్నా మేలే కదా! వాటిని గూర్చి మరో వ్యాసంలో.

4. మరుగున పడిపోతున్న మన భాషా పదాలు

“అర్థాలు మార్చుకున్న తెలుగు పదాలు” అనే వ్యాసంలో, కొత్త రూపు సంతరించుకున్న కొన్ని తెలుగు పదాలను గూర్చి కొంత వరకు తెలుసు కున్నాము.

వాడుకలోనే అంతరించిపోతున్న మన భాషలోని పదాలను గూర్చి కొంత వివరిస్తా.

యావద్దేశానికి రాజభాషగా ఉండదగిన అన్ని హంగులూ సంతరించు కున్న మన భాష, స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తర్వాత అభివృద్ధి సంగతి దేవు డెరుగు, నానాటికి దిగజారిపోతుందని తెలుసుకొన్నప్పుడు తెలుగువాని హృద యము బాధవడకపోదు.

ఉదాహరణకి ‘రేపు’ అంటే కేవలం మరుదినము అనే అర్థం మిగిలింది. ‘ప్రొద్దుట’ అని కూడ అర్థం వుంది. రేపు మాపు అంటాం. అంటే ప్రొద్దున - సాయంత్రం అని. ప్రొద్దుట అనే అర్థమునకు సాయంకాలము ప్రాప్తించి అస్త మించిపోతుంది!

గొడుగు అంటే అందఱికి తెలుసు గొడుగు పట్టుకునే కర్రను ‘కామ’ అంటారని ఈతరం వారికి ఎంత మందికి తెలుసు? అలాగే ‘గిడుగు’ అనే పదం కూడా వుంది. అది ఇంటి పేరుగల వారు కూడా వున్నారు. దాని అర్థం

చాలమందికి తెలియకపోవచ్చు. గిడుగు అంటే కర్రలేని గొడుగు. బహుశా ఆ కాలంలో వుండేవి.

నీళ్ళను మరగించటానికి తెల్లించుట అంటారు. మఱి 'తొర్లించు' అంటే కాచిన నీటిని చల్లార్చటం!

అప్పశం అంటే అందరికీ తెలుసు. దప్పశం అంటే పులుసు అని చాలా మంది మఱచిపోయారు. "వంగనామము" అంటే తెలుసుగాని, "బుంగనామము" అనే మాట విన్నారా? తెల్లనామమునకు ఎర్రనామమునకు మధ్య ఎడమ లేకుండా వుంటే బుంగనామము అంటారు.

వల్లెవాసులలోనే తెలుగు భాష నిలిచియుంది. నగర వాసుల నాగరికతా మాహాత్మ్యముతో, మంచి మంచి వదాలు మరుగునవడిపోతూ వున్నాయి. ఈ క్రింది వదములు గమనించండి:

కన్నాకు = తమలపాకుల కట్టపైనుండే ఆకు.

కన్నెబావి = నీళ్ళులేని బావి.

నడబావి = నడచిపోవుటకు మెట్లుగల బావి.

ఉణ్ణుకట్టు = పాలు పిండునపుడు అవు కాళ్ళను కట్టుట.

తలకోల = సాదువుకాని అవును పిడుకునపుడు కొనను తాడు గట్టి దాని కొమ్ములకు తగిలించి వట్టుకొనెడి కోల.

ఓదె = కోతకోసి చేనిలో అక్కడక్కడ వుంచెడు వెన్నుపోచల ప్ర్రోగు.

అడిగండ్లు = అంటే దాన్యమును మలచగా అడుగున నిల్చిన రాళ్ళు.

చిట్టంటులు = శృంగారంలో చేసే దంతక్షత, నఖక్షతాది క్రియ.

తోకచిచ్చు = నివృ రగిల్చిన పిడుకల వరుస.

పాటిరేవు = దిగి నడచి దాటిపోదగిన రేవు.

తలపొలము = ఊరి పొలిమేరలను ఆనుకొనివున్న పొలము.

ఇలువరము = గోడలులేని ఎత్తు గుడిసె

ఈడుముంత = పాలు పిడుకుపాత్ర

మూన = వస్త్రగాలితము చేయగా మిగిలినది.

కోడు = దాన్యమును చేటలో పోసికొని ప్రక్కవాలుగా అటునిటు
త్రివృదం!

ఈ యువతరానికి కట్నం అంటే బాగా తెలుసు! వట్నం, కొట్నం
అనే పేర్లు వినియుండక పోవచ్చు.

వట్నం = దాన్యము నించిన గోనె. ఆ గోనెను మోసికొనుపోయెడు
కర్ర వట్నం కర్ర.

కొట్నం = వడ్ల దంపకము.

కలుజు = చెరువులో నుంచి నీళ్ళుపోవుటకు రాతితో కట్టిన మార్గము.
రాతి తూము.

నత్యకారము = క్రయవిక్రయముల విషయమై మాట గట్టిచేసుకొనుట.
ఇదే సంత కరువు, సంచ కరువుగా మారింది.

రెడ్డిగము = ఈ పదము నా మటుకు నేను వినలేదు సుమండీ! ఈ
మధ్యనే మా బామ్మ నోటి నుంచి విన్నా. రచ్చబండలవద్దనో,
వరండాల్లోనో కొంతషండి మోకాళ్ళనీడ్చి అంగవస్త్రముతో బిగించి
ఆ 'పోజు'ను 'రెడ్డిగము' అంటారుట. ముడుచుకొన్న ఒక కాలితోద
మీద మోకాలి మీదుగా ముడుచుకున్న మరియొక కాలిపాదము మోపి
ఆ కాలిని అంగ వస్త్రముతో యీడ్చి కట్టుకొని కూర్చోవడం.

ఉంకుటుంగరము = వదూవరులు వివాహము చేసుకొనుటకు పరస్పరము
సమ్మతించి, మాస్సుకొనెడి ఉంగరము.

అంపుదోడు = ప్రయాణమైపోవువారికి తోడుగా వంపబడువాడు.

అడితి = ఒక వర్తకుడు మరియొకడు వంపే సరుకు అమ్మి, మరల
వానివద్ద, నూటికి ఇంత అని వుచ్చుకొను తరుగు (కమిషను).

అకత్రాళ్ళు = కవ్వమును తగిలించుటకై ఉరికంబమునందు కట్టెడు
త్రాళ్ళు.

గుత్తికవ్వం = వెదురుకొయ్య చివరను చీల్చి దారముతో గట్టి పీర్చుచిన కవ్వము.

అలెపొయ్యి = గాడిపొయ్యి.

తూపి = మూల విగ్రహముండెడి చోటికి మీద, విమానమువలె ఎత్తుగా కట్టిన కట్టడము.

తూగు పలక = తాపీవాడు గోడల మట్టము సరిమాచుటకై వ్రేలాడ గట్టిన నిడుపాటి పలక.

వట్టుబడి = ఏదేని ఒక వద్దుక్రింద వ్యయమైన ధనము.

వస్త్రాయించు = వశ్యాతావబడుట.

వారయాత్రికుడు = పెండ్లికి వచ్చిన చుట్టము (బహుశా ఆ కాలములో పెండ్లి అయిదు రోజులు జరుగుచుండెడిది. అందుచేత పెండ్లికి ముందు రోజు వచ్చి, పెండ్లిముగిసిన మరునాడు వెళ్ళేడివారు)

మండకంచము = అంచు కట్టించిన కంచము.

మడిసందులు = చంకలు.

నిక్కల = పలించిన కల

తలపు సాకిరి = ఈ కార్యము నీ వెఱిగి యుండుమని, పలుమారు వాదిచే తెలిపింపబడిన సాక్షి.

గుట్టసాకిరి = వాదిచే యేర్పాటు చేయబడి వచ్చి, రహస్యముగా దాగి యుండి ప్రతివాది మాటలన్నియు విన్నసాక్షి.

గచ్చులాడి = బయటకు యోగ్యురాలివలె నడించునట్టి ఆడుది. ముచ్చలాడి.

కొలి = చిన్న పిల్లలు చిల్లకర్ర ఆడుకొనుటకు త్రవ్వే చిన్న గుంత. దీనిలోంచే 'కొలిమి' వచ్చిందేమో!

దబ్బి చిప్పలు = తాటిచెట్టును బ్రద్దలు చేయు సాధనము.

తవ్వదెబ్బలు = బడులలో ఉపాధ్యాయులు అలస్యముగా వచ్చి నందుకు, పిల్లలను పరుసక్రమముగా కొట్టెడు దెబ్బలు.

కట్టుబండి = అన్ని సౌకర్యములు సమకూర్చబడిన బండి. (ఇప్పుడు మనము చూస్తున్న ప్రచార రథములు!)

ఏగుపెండ్లి = పెండ్లిలో యేర్పాటు చేయు ఊరేగింపు; మెరమణి.

వెలిమాడు = విదేశములకు పంపబడు దాన్యము.

లోమాడు = విదేశముల నుండి దిగుమతి చేసుకున్న దాన్యము.

వారకము = లేనికాలమందు, వడ్డిచేకుండ, కలిగిన కాలమందు, మరల పుచ్చుకొనెడు ధనాదికము.

నాగు = దాన్యమును అప్పుగా తీసికొని అదనముగా ఇచ్చు దాన్య రూపము వడ్డి.

కవలుకొను = వేదము మున్నగు వాటిని పఠించునపుడు కొంత సామ్యముచే ఒకటి విడువబడి, మఱియొక్కటి వచ్చి కలియుట.

వట్టము = చిల్లర మార్చునపుడు పెట్టు నష్టము.

వల్లిగము = బొక్కెన మీది ఇనుప పరియము.

చునాయించుట = బట్టలు మడత పెట్టుట.

గుడికట్టు = గ్రామమునకు నలుదిక్కుల ఎల్లరి ఏర్పాటు.

అద్దెడ = పూడిక ఎత్తుటకు ఈతబద్దలు లోనగువానితో అల్లిన తట్ట

సలుగ = (1) దాన్యమును కొలుచుటకై నిర్దీత సంఖ్య ముగిసిన తోడనే గుర్తుకై దోసిలితో ఎత్తిపోసెడు దాన్యపు కుప్ప.

(2) కొలుచువానికి పుట్టికి ఇంత అని ఇచ్చెడు దాన్యము.

(3) రూపాయలు మొ॥ కొలుచునపుడు నిర్దీత సంఖ్య ముగియుతోడనే గుర్తుకై దోసిలితో ఎత్తియుంచెడు రూపాయ లోనగునవి.

వెనుకప్రమాను = ఏతము బాసకు నీళ్ళెత్తువాడు కూర్చుండుటకై నిలుపు కాళ్ళమీద అడ్డముగా నుంచిన ప్రమాను.

కూటి ముత్యాలు = నకిలీ ముత్యాలు.

ఒంటింపు = వీడు, వీడు యీ యీ పనులకు చెయ్యవలెను అనెడి యేర్పాటు.

మరి ఇలాంటి పదాలు మరెన్నో వున్నాయి. వీటిని మన భాష క్షీణించిపోకుండా ముందు తరాలవారికి అందించవలసిన బాధ్యత మనందరిమీదా వుంది.

5. పొంతనలేని తికమక పదాలు

ఇంగ్లీషులో వేరు వేరు అర్థాలు గల రెండు పదాల కలయికతో ఏక పదంగా మారుతుంటాయి. వాటి అర్థం మాత్రం కలిసిన ఆ రెండు పదాల అర్థాలకు పొంతన ఉండదు. మాట వరసకు JOURNEY అంటే ప్రయాణం. Man అంటే మనిషి. మరి Journeyman అంటే ప్రయాణికుడు కాదు! 'అర్హతలున్న పనివాడు' అని. అలాగే KID, NAP, (కిడ్ అంటే పనివాడు NAP అంటే కునుకు నిద్ర) Kidnap అంటే ఎత్తుకొనిపోవుట. After అంటే తర్వాత All అంటే అందరు. మరి Afterall అంటే నీచార్థం! అలాగే Understand కూడా. హండ్రెడ్ వెయిట్ అంటే 112 పౌనులు. నూటికి సంబంధం లేదు! Honey cart అంటే తేనెకు ఏ మాత్రం సంబంధం లేకపోగా అది మలమును తీసికొనిపోవు ట్రక్కు అలాగే Canadian River అనేది U.S.A. లో వుంది. కెనడాలో లేనేలేదు!

కొన్ని పేర్లు ఎలావచ్చాయో తెలియవు హైదరాబాద్ లో చిలకలగూడా ప్రాంతంలో చిలకలు లేనట్లు, దోమలగూడాలో దోమలు ఉంటాయని గ్యారంటీ లేనట్లు, నీకింద్రాబాద్ లో 'ఆవులమంద'కూ ఆవులకూ సంబంధం లేనట్లు, మద్రాసులో థాజండ్ లైట్స్ ఏరియాలో వేయి దీపాలు కానరానట్లు, ఎక్కడా పొంతనుండదు. నేతి బీరకాయ, పెరుగు తోటకూర బావతు. బెల్లంతో చేసి, చక్కెర పొంగలి అంటున్నట్లు! మన ఇంట్లో చేసుకున్నా మైసూరు బజ్జీ అయినట్లు! పోతే మన ప్రజాస్వామ్యము కూడా అంతేగదా!

బంగారు తీగల బియ్యంలో ఎంత బంగారం వుంటుందో, సెవంటీన్ "జ్యువెల్స్" వాచీలో అన్ని సగలున్నాయి!

ఇలాంటి వింతయైన పొంతనలేని తెలుగు పదాలను గూర్చి కొంత వివరిస్తా.

వీనుగు కొమ్ములు :
 గణిక నూదులు :
 గంగాజలములు :

} ఇవన్నీ ఏవో దాన్య విశేషములట

కోతి పుల్లలు : కోతికి సంబంధం లేదు. సాలెమ్మగ్గపు వరికదారములను మీదికి తగిల్చెడు పుల్లలట!

వీనుగడుగులు : చిత్రవర్ణ విశేషములు!

గోస్తనము : మీరనుకునే ఆవు పొడుగు కాదు. నలుబది వూసరి సరమట!

చీరచింపు : చినిగిన చీర కాదండోయ్. ఒక మత్స్య విశేషమట!

బట్టమేక అంటే అది ఒక వక్షి యని నాకు చాలాకాలం వరకు తెలియదు సుమండీ!

ఒక్క అనేది సంఖ్యకు సంబంధించినది.

ప్రౌద్ధ అంటే సమయమును తెలుపు పదము.

మరి 'ఒక్కప్రౌద్ధ' అంటే ఉపవాసము!

ఈ అర్థం ఎలా దిగుమతి అయిందో మరి!

6. ఆంగ్ల వాసనతో కూడిన ఆంధ్ర పదాలు

ద్రావిడ భాషలైన తెలుగు, తమిళము, కన్నడ భాషలకు అక్కడక్కడ పోలికలు కనబడతాయి. సంస్కృతం, లాటిన్ వదాలకూ చాలా చోట్ల పొంతన కనబడుతుంది. మాతృ - మదర్, పితృ - ఫీటర్, పాదర్, గ్రాసము - గ్రాస్, వాసము - హౌస్, గోళము - గ్లోబ్, దంత - డెంటల్, తరు - ట్రీ - ఇలా ఎన్నో.

తెలుగు వదాలకు కూడా ఇంగ్లీషు వదాలతో సావత్త్యం కద్దు. మౌత్ - మూతి, పెయిన్ - నొప్పి, ఓత్ - ఒట్టు, బాయ్ - అబ్బాయి, కోస్ట్ - కోస్తా, లాడ్ - పిల్లాడు. వ్రాయు అంటే WRITE, కానీ పలికేటప్పుడు మాత్రము 'వ' కారం వాళ్ళు వదిలేసి రైట్ అంటారు. మనము 'రాయు' అంటాం! అలాగే మరికొన్ని వదాలను గమనిద్దాం.

అలవెన్స్ : Allowance - అంటే భృత్యము. డియర్ నెస్ అలవెన్సు, ట్రావెలింగ్ అలవెన్సు - ఈ అలవెన్సు శబ్దం 'లవణ' శబ్దంలోంచి వచ్చి యుండొచ్చని నా అభిప్రాయం.

నొకర్లు, సేద్యగాండ్లు ఇప్పటికీ అంటూ ఉంటారు "మీ యింట్లో ఉప్పు తిని బ్రదుకుతున్నాం. మీరేం చెపితే అది చేస్తాం" అని.

'వాళ్ళ ఉప్పు తిని, వాళ్ళకే ద్రోహం చేస్తావుట్రా' అంటాం.

ఉప్పు అంటే సంస్కృతంలో 'లవణం' 'లావణం' అంటే సంస్కృతంలో కొత్తగా వచ్చిన వానిని పట్టికలో (అనగా ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ లిస్టు!)

ప్రాసుకొనుట అని అర్థం. అసలు జీతము అంటే ఇంగ్లీషులో SALARY సాలరీ ఇది కూడా SALT లో నుంచి వచ్చిందే పూర్వకాలంలో జీతము ఉప్పు, చింతపండు బియ్యం వగైరాలు వస్తురాశులతో ఇస్తుండేవారు కరువు భత్యం బదులు ఈ పద్ధతే బాగుంటుందేమో!

రేకంటు = అంటే సూర్యుడు అని అర్థం. 'రే' RAY అంటే ఇంగ్లీషులో కిరణము అని అర్థం విద్యుత్తును మనము Current కరెంటు అంటారు ఈ 'కరెంటు'కు 'రేకంటు'కు సంబంధం లేదంటారా. అరవంలో ఉరల్ తెలుగులో 'రోలు' అయినట్లు!

కెలవు = అంటే అనురాగము, ప్రేమ. ఇంగ్లీషులో లవ్ అంటే ప్రేమ.

గుర్విణి = అంటే గర్భవతి. గర్భవతిని మెడికోలు గ్రవిడా అంటారు.

ప్రేమికుడు

లేదా

ప్రియురాలు

}

ఇంగ్లీషులో PARAMOUR

మరుడు అంటే మన్మథుడు. PARA అంటే అసాధారణమైన, కృత్రిమమైన. అనుబంధమైయున్న అనే అర్థాలున్నాయి. పేరా నైకాంజీ, పేరా టైఫాయిడ్ లాగా. మరి ప్రేమికుడు అభినవ మన్మథుడే గదా!

కేడ = అంటే దూర్తుడు ఇంగ్లీషులో కె డి. అంటే దొంగ! ఎలా వచ్చిందో?

కేరడము = అంటే తిరస్కారము. ఇంగ్లీషులో I care a dam అని తిరస్కార సూచకంగా అనడం వింటూంటాం.

తక్షక = అనేది ఒక విష సర్పము. రక్తములో విష పదార్థములు ఏర్పడడాన్ని TAXAEMIA టాక్సేమియా అంటారు.

అంగారము = అంటే నిప్పు. అకలిని అగ్నితో పోలుస్తాము. ఖుదాగ్ని అగ్నిమాంద్యము అలా, ఈ అంగారానికి ఇంగ్లీషులో Hunger!

లుక్కు = అంటే లోపము. ఇంగ్లీషులో LACUNA!

స్వ్యాతము : కుట్టబడినది. ఇంగ్లీషులో SUTURE..

ఓవరి అంటే లోపలి గది అని అర్థం. ఇంగ్లీషులో OVARY అంటే గర్భకోశం. అది గర్భము లోపలి గదియే కదా!

నరకము : ఇంగ్లీషులో NECRO అంటే శవము.

వర్షము : ఇంగ్లీషులో SHOWERS షవర్స్ కు లింకు.

దక్ష : ఇంగ్లీషులో DUX అంటే నాయకుడు.

మిడియ : అంటే వేద వాక్యం. వేదాలను శ్రుతులు అంటారు. మానవ సృష్టి ప్రారంభంలో వేదాలు మానవులకు దేవతలకూ మీడియాగా నిలిచి యున్నాయేమో!

కట్టడి : దీనికి 'Custody'కి లింక్ లేదా?

కుట్ర : ఇదే ఇంగ్లీషులో 'క్రిక్కు' అయ్యుండొచ్చు!

ఇలా ఎన్నో. ఎన్నెన్నో.

7. విరుద్ధార్థ పదాలు

ప్రతి బాషలో, కొన్ని కొన్ని వరస్పర విరుద్ధమైన అర్థాలు గల పదాలుండొచ్చు. ఇతర బాషల సంగతి మనకొద్దు. తెలుగు బాషలో మాత్రం అలాంటి చిత్రమైన అర్థాలు గల పదాలను, మచ్చుకు కొన్నింటిని ముచ్చటించుకొందాం.

అరిష్టము = కీడు (మామూలు అర్థము). అదృష్టము, మజ్జిగ అని కూడా వుంది.

అభిమానము = ప్రేమ; చంపుట; అజ్ఞానము.

అహారము = భోజన పదార్థము, దొంగతనం.

భార్గవి = లక్ష్మీదేవి; గణిక.

మందారము = మందారము; జిల్లేడు.

బడబ = బ్రాహ్మణస్త్రీ; తార్కుడుకలె.

ద్విజ = బ్రాహ్మణుడు; వక్షి; దంతము.

శిశ్విదానుడు = సదాచారుడు, దురాచారుడు.

ఇబ్బంది = అసౌకర్యము; అడవి వందికిని ఊరవందికిని పుట్టిన వంది.

శల్యము = ముండ్ల వంది; ఎముకల గూడు.

అశీన్సు = మేలుకోరుట; పాముకోర.

అట = ఆట; నింద.

నరేంద్రుడు = రాజు; పాములవాడు.

కుచి = కుత్రత; శృంగార రసము.

గృహిణి = ఇల్లాలు; కందిరీగ.

వ్యంజనము = భోజన వదార్థము; మర్మావయవము.

నంకోచము = బిడియము; కుంకుమ పువ్వు.

పాళి = కలము పాళి; మీసాలు కల స్త్రీ.

ప్రాయము = యౌవనము; మరణించువరకు ఆహారము లేకుండుట.

శివ = గౌరి; నక్క.

శ్రద్ధాశువు = శ్రద్ధకలిగిన వ్యక్తి; వేవిళ్ళుగల ఆడుది.

భాగ్యము = సంపద; పావము.

వితండము = మొండియైన; తాళము.

వివరము = వివరము; రంధ్రము.

గ్రామీణ = గ్రామ సంబంధము; వేశ్య.

కళ = చంద్రునిలో వదునారవ భాగము; మూర్చ.

వర్షము = వాన; పేడితనము; (సంవత్సరము కూడ)

అనలు = అసలు; బురద.

నవ్యము = కుడి; ఎడమ ప్రతికూలము.

పరిసరము = చుట్టు ప్రక్కల; చావు.

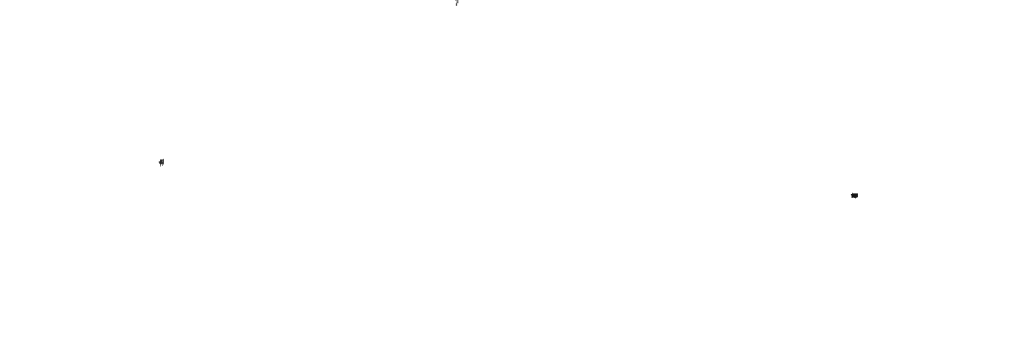
నిహ్నావము = నమ్మిక; అవనమ్మిక.

నందర్భము = సన్నివేశము; పువ్వులను గ్రుచ్చుట.

ఇలాంటివే ఎన్నో!

తృతీయ భాగం

కొనమెరుపులు!

కొస మెరుపులు

1. మంత్రయగంలో 'మనుస్మృతి' ఉండేది. యంత్ర యగంలో 'మనీ' స్మృతి మెండైంది!
2. ప్రబంధ కవిత్వాలూ, మహా కావ్యాలు నాడు వట్టిషర్ బంధ కవిత్వాలు, మహావ్యయాలూ నేడు.
3. గత కాలంలో తాళవత్ర గ్రంథాలు అందరి నోళ్ళలో; మన కాలంలో మహామహా గ్రంథాలే ఆరిమారా గూళ్ళలో!
4. నాటి కవితలకు 'మీటరు' ముఖ్యం; నేటి కవితలకు 'మేటరు' ముఖ్యం.
5. ఆ నాటి గ్రంథాలు రాజుల నాశ్రయిస్తే నేటి గ్రంథాలు ఎన్నో తరాజుల నాశ్రయిస్తున్నాయి!
6. అర్థబలముండే గ్రంథ ముద్రణ ఎంత వని కానీ, అర్థబలము ఉండేనే లోకానికి పనికి వస్తాయి. లేకుంటే తూకానికే!
7. కవి 'తల'కే అర్థమయ్యే కవితలు
వరితలకు కడువెతలు!
8. కవి తల వ్రాతను బట్టి 'కవితల' వ్రాత రాణించేది.
9. తమ కవితలే ఉత్తమ కవితలను కుంటే ఎట్లా?
10. విమర్శించేవారు క్రిటిక్కులు
కిరీటము పెట్టేవారు 'కిరీటి'క్కులు
11. రచయితలు రెండు రకాలు. గ్రంథకర్తలు గ్రంథహర్తలు!
12. గ్రహింపబడేది కవిత్వం
సంగ్రహింపబడేది అసలు నీసలు కవిత్వం
13. వర్తమాన రచయితలకు, కళాకారులకు 'గిప్టు' ఒక్కటి చాలదు;
'లిప్టు' ఉండేనే వర్తమాన రచయితలవుతారు.

14. కాలబట్టి కింది కీడ్చే అక్షరం 'ష' తెలుగువారు సరిక్షణులేకాదు 'ష' లక్షణులు. కాదంటే ప్రక్కవాడి కాలు!
- (a) అనర్హులను సన్మానించకపోతే సమాజం నిదురావస్థలో
అనర్హులను సన్మానించితే దురావస్థలో ఉన్నట్లు?
15. వెల్తు (Wealth) వుంటే మాత్రం వెలితి వుండకూడదా?
16. తనఖా (జీతం) తనకాధారం!
17. అప్పిటైట్ (Appetite) ఎక్కువైతే
అప్పు డైట్ కావచ్చు!
18. సుఖం మరిగితే సుఖం కూడా మరిగి మరిగి చివరకు అవిరిగావచ్చు.
19. 'గీత' వక్రిస్తే జీతంతోనే సంసారం జరుగుతుంది
గీత బాగుంటే 'గీతం' తోనే తిరుగుతుంది
20. ఒకరికి పై ఆదాయం మెండు
మరొకరికి 'పై' కూడ ఆదాయం లేకుండు
21. కార్యాలయాల్లో సీట్లు రెండు రకాలు
శివాలయాలు విష్ణుాలయాలు!
ఒక వర్గం వారు ఉద్యోగస్థులు
మరొక వర్గం వారు ఉద్యోగాస్థులు!
22. అధికారులు అంటే ప్రభుత్వ కారులను అధికముగా కోరువారు.
23. కార్యాలయాధికారులంటే
కార్యంలో లయమయ్యే అధికారులా?
కార్లను నిలయాల్లో వాడుకొనేవారు!
24. జానీ రూకలు జేరితే
జాగరూకత అత్యవసరం!
25. ప్రజలకు తనపై విశ్వాసం కల్గించువాడు నాయకుడు.
తమపై విశ్వాసం కల్గించేవాడు నిజమైన నాయకుడు.
26. పెద్ద పెద్ద రచయితలకు పెన్నులోనే పెన్నిది!

27. ఆరోగ్యానికి 'యా' వత్తు బీజాక్షరం !
యా వత్తు మితిమీరితే ఆది షరం!
28. సీరియల్ నవలలు
వఠితల తలలకు వలలు!
29. ఈ దేశం నాది అనుకొని పని చెయ్యమన్నాడు -గాందీ.
'నేతలు దేశమంతా మాదే' అని పల్కారు -నాందీ.
30. ప్రసంగించేటప్పుడు, వర్షు తీసేటప్పుడు
ప్రజ్ఞ లేకుంటే ప్రమాదం.
31. శతఘ్నులకన్నా కృతఘ్నులే ప్రమాదం.
32. నిగ్రహం వుంటే శనిగ్రహం ఏం చేస్తుంది?
33. స్వప్నావస్థలో పసందైన విందు
జాగ్రదావస్థలో ఆజీర్తికి మందు!
34. తానొకటి తలిస్తే నైతాను మరొకటి తలుస్తాడు.
35. "పెద్ద గండం తప్పింది, అంతా ఒక పీడకల అనుకోండి అంటే
అవును పీడకల అవసరం తప్పింది" అన్నాట్ట.
36. కృతజ్ఞతను ఆశించువాడు అజ్ఞాడు
చూపనివాడు అధముడు.
37. నయాగరాలాంటి కోవం కూడా
నయగరాలతో తగ్గించవచ్చు!
38. కోవెలకును వేంచేసే
ప్రతి వ్యక్తి భక్తుండా
గారేజిలో వుంచేస్తే
ప్రతి పనువు వాహనమా?
39. నిజమైన ప్రగతి, కోరికలను సాధించడం కాదు.
కోరికలను జయించడం!

40. కోడి అండము నేటికి మాత్రమే తిండి.
నాలుగు రోజులు ఓపిక వట్టిలే అండ!
41. శరీరానికి కావలసింది పొషణ కాదు. పోషణ!
42. వరిశ్రమలు అంటే పరశ్రమలపై ఆధారపడేవి.
43. బాష ఎంత ప్రయోజనకారి!
మన తెలివితేటలను విప్పి చెప్పవచ్చు
కప్పిపుచ్చవచ్చు కొండొకచో
అవి లేకుండానే వక్తగా చలామణి కావచ్చు!
44. పాలకులు 'తమ' శాసనాలతో
అదుపులో పెడతారు మనిషిని
ప్రవక్తలు మత శాసనాలతో
అదుపులో పెట్టారు మనసును!
45. వ్యసనాలుంటే వసన వాసాలుండవు
46. ఏ కాంతత కు భయపడేవారు
ఏ కాంతనూ పెండ్లాడకూడదు!
47. నిద్రలో నీవు కన్న ఆ తీపి కలలు
నిజం కావాలంటే ముందు ఆ నిద్రమత్తు వదలు!
48. వివాహమునకు కారణం ఘటన
విడాకులకు కారణం ప్రతిఘటన.
49. నాకు లోకంతో ఏం వని అనుకోవడం వంచన
లోకానికి నేను కావాలి అనుకోవడం ఆత్మవంచన.
50. 'విలన్' అంటే ఎదుటివాడిని విలవిల ఆడించువాడు.
51. ప్రతి'నిధి'ని మ్రింగువాడు ప్రతినిధి
52. ఫిజీషియన్ అంటే ఫీజును ఆశించువాడు
53. అవ్వరస అంటే అవ్వను సరసనే మిగిల్చేది

54. మేనక మేనక అని కొంగుబట్టుకొని తిరిగితే మేనా కావాలి అని నిక్కిందట.
  55. వర్జీనియాలో వాళ్ళంతా Virgin లా? రోమన్సుకే రోమాన్సు తెలుసా?
  56. పెన్సిల్వేనియాలో పెన్సిల్ ఫాక్టరీ లెక్కువా?
  57. 'డి' 'స్క్రిక్టు' అధికారి స్క్రిక్టుగా వుండకూడదు?
  58. కొందరు కవులు ఓపీయం నేవించితేగానీ ఓ 'పొయం' రాయలేరట!
  59. మత్, మత్ (వద్దు, వద్దు) అని మనస్సును హెచ్చరించేది మతము!
  60. 'తమ'స్సు (చీకటి)ను తలక్రిందు చేసి వెలుగుసిచ్చేది మతము!
  61. చరిత్రకారులంతా 'భూత'ప్రియులు!
  62. 'జాయ్'ని కల్గించేది 'జాయ' (భార్య)!
  63. 'రం' తాగితే కనబడేది రంభ!
  64. బ్రాంతి కలిగించేది బ్రాంది!
  65. 'కొదేశన్' ఎక్కడనుంచో కొద్దేయబడినది!
  66. 'గాడ్' అంటే ప్రవంచానికి 'గార్డ్'!
  67. 'ప్రయివశీ' Privacy అంటే
  68. ప్రీయవశత్వమునకు, వరవశత్వమునకు దోహదకారి!
  69. ఆల్కహాల్ అంటే ఆలుతో కలహాల్ కల్గించేది.
  70. రియల్ జనులను మలచేదే రెలిజియన్. రెలిజియను లేకుంటే రెబెలియన్!
- నమ్మకద్రోహి అంటే నమ్మకంగా ద్రోహం చేసేవాడు.
 నైతస్కోపు అంటే బ్రదికే స్థితికి స్కోపు ఉందా అని వరీక్షించేది!
 గేస్తు అంటే గెస్తులను ఆదరించువాడు.
71. చెప్పితే రావచ్చు చదువు చెప్పకున్నా వచ్చేదే సంస్కారం!
  72. కొందరు చదువుకున్నప్పటికీ సంస్కారవరులుగా వుంటారు!
  73. దేవునికి కావలసింది హారతి పూజలా? 'హార్టీ' Hearty పూజలు!

74. 'సేవ' చేసుకొనుటకు పనికొచ్చేది సేవ ఎట్లవుతుంది?
75. నా స్తికులయినంత మాత్రాన నైష్ఠికులు కాకూడదా?
76. ఎక్కువైతే విదేశాల్లో చదువు; 'కిక్కు' కోసం కావాలి మధువు!
77. వాయిదాల పద్ధతిలో కొనకు; ఫాయిదా పెద్దగా ఉందనుకొనకు
వాయిదాలు తీరగానే వస్తువుపోదు అమ్ముడూ; అందుకని నా మాట
విను తమ్ముడూ!
78. బందిపోట్ల బెడద నిత్యం ఎక్కుతున్నా బంగారంధర మాత్రం
నిచ్చెనెక్కుతూందే?
79. ఒకప్పుడు వర్ణవ్యవస్థ సువర్ణవ్యవస్థ; అదిప్పుడు భ్రష్టుపట్టి వ్రణ
వ్యవస్థగా మారింది!
80. 'సారా' స్వతహాగా చేస్తే నేరం; సారస్వతంలో వ్యాపారం—ఘోరం.
81. ఎదుటి వాడు నిన్ను చూచి అసూయపడితే అది వాడి తప్పు.
వాడిని చూచి, నీవు గర్విస్తే - అది నీ మూర్ఖత్వం!
82. మోపెడ్లలో కొన్ని బారీ 'పేర్లు'
(Pairs) కూర్చుంటే రిపేర్లు మోపెడు!
83. నీ నవ్వు వాలకం నీ ఎదలోని ఫలకం!
84. కొందరు పుత్రులు సకాలంలో వార్షిక పోషకులు.
మరి కొందరు అకాలంలో వార్షిక కారకులు!
85. ప్రతి పిచ్చాసువప్రతి ఒక కొశ్చన్ మార్క్
కారాగారం ఆశ్చర్యార్థకం!
86. తరుణి మనస్తత్వము తరతరాల కొశ్చన్ మార్క్!
87. వస్తువు వెల తెలిసేది కొన్నప్పుడు
కాని దాని విలువ తెలిసేది పోగొట్టుకొన్నప్పుడు!
88. యువకులు కొందరు గత చరిత్రను వరిస్తారు.
వృద్ధులు కొందరు తమ గత చరిత్రను కలవరిస్తారు.

89. తలిదండ్రులు తమ పిల్లలకు చిన్నప్పుడు నేర్పిస్తారు పాఠాలు!
పెద్దయ్యాక పిల్లలు నేర్పిస్తారు గుణ పాఠాలు!
90. జబ్బు పుష్టిగా వుంటే జబ్బు పుష్టి ఎట్లనిపిస్తుంది!
91. జీవితంలో కొందరి ఆశయం జీర్ణాశయం నింపుకుంటే చాలని!
92. సంస్కృత బాషకు లింగ సమస్య
ఇంగ్లీషు బాషకు స్పెల్లింగు సమస్య!
93. మన విద్యలు మానవ స్వభావాన్ని మరుగు పరుస్తున్నాయేగానీ
మెరుగు పరచడం లేదు.
94. విశ్వము అనే వచ్చని పంట పొలంలో
మానవుడొక దిష్టి బొమ్మ
95. వరమ ఆర్థిక చింత కాదు-
పారమార్థిక చింత కావాలి.
96. వృద్ధుల కన్నా
యువకులే మిన్న
వృద్ధులకు బలవర్థకాలన్నీ
బలవ్యర్థకాలే.
యువకులో - ఏ మందులేకున్నా
వృద్ధావ్యం సాధిస్తారు!
97. అవసీతలం ఒక ఆడిటోరియం
డబ్బులిచ్చుకున్నా
కొంతమందికి వెనుకనీట్లు
ఇచ్చుకోకున్నా కొంతమంది
అనర్థులకు కూడా ముందునీట్లు!
98. ప్రజలు ప్రవక్తల ప్రవర్తనను అనుసరిస్తారు
ప్రవచనాలను వక్కకు పెడతారు.

99. ఏది పుణ్యం? ఏది పాపం?
అంతరాత్మ మెచ్చింది పుణ్యం
పదేపదే గుచ్చితే పాపం!
100. 'పానం' (71) ఎక్కువైతే కిక్కిస్తుంది
మరీ ఎక్కువైతే చెక్కిస్తుంది!
101. జగ మెరిగిన బావనికి జాగ్రహి తెలియాలా?
102. నియంతృత్వంలో పాలించేవి వ్యామాలు
ప్రజాస్వామ్యంలో గోముఖ వ్యామాలు!
103. ఇంగ్లీషు వారు పెద్ద చిన్న లేకుండా మాట్లాడుతారు. అన్నకూ తమ్మునికి,
(బదర్) అక్కకూ చెల్లెలకూ (సిస్టర్) నీకు, మీకూ (యూ) సంబోధన
ఒకటే! వారి బాషలో అక్షరాలన్నీ గురువులే. అందుకేనేమో అందరిపై
పెత్తనం అహంబావం ఎక్కువ. అందుకేనేమో నేను (ఐ) కాపిటల్లో
వాడతారు!
104. నీది కూడా 'రైట్' అన్నవాడిది సంస్కారం; నాదే 'రైట్' అన్నవాడికి
నమస్కారం!
105. Wed Lock ముందే విడాకులంటే ఎట్లా?
106. సుఖాన్ని జయించాలంటే
తలపుతోనే అడ్డగించు
కష్టాన్ని జయించాలంటే
తలవంచి అనుభవించు.
107. ప్రకృతిలో ఈ దిష్టిగొట్టు వూలు సృష్టికర్త చేతనాలు!
108. బంధువులు దైవసృష్టి
బంధాలు బావసృష్టి!
109. వాదన, బోధన కన్న సాధన మిన్న
110. పురుషోత్తముని కొలచటం ఉత్తమం
ఉత్తమ పురుషునిగా మలచటం ఇంకా ఉత్తమం

111. ఆనందం అర్థవమైతే అది సంగీతం
సంగీతం మనీషవిస్తే అది మన శిల్పం!
112. ఇరువైపుల తగవు (న్యాయం) వుంటే
తగవులు అవి ఆగవు
ఒక వైపు తగవుంటే
తగవులు అవి సాగవు!
113. కష్టేపలీ అన్నాడు పూర్వం
ఈ కాలంలో అది అపూర్వం!
114. మతం మత్తు మందు అన్నాడు మార్క్స్
మత్తు మందు నేవించడమే మతం అంటున్నారు మాడరన్స్!
115. మితిమీరిన మతిమరుపు
శృతి మించిన స్వాతిశయం
నడమంత్రపు అధినేతల
అధికారజనిత వ్రథమావలక్షణం!
116. లక్ష సర్లక్షజాలను తక్షించగల
దక్షత - కక్ష అనే ఒక్క లక్షజానికుంది!
117. సంస్కార లక్షణం స్వచ్ఛంద క్రమశిక్షణ;
118. కొందరు తమ విశ్వాసాలకు అంకితమై జీవిస్తారు. మరికొందరు
విశ్వాసాలను అంకితం చేసి జీవిస్తారు.
119. ప్రతిభ కన్నా, ప్రతిభను గుర్తించే ప్రతిభ మిన్న.
120. కరుణ అనేది ఋణంగా ఇస్తే దారుణం.
121. నిమంటువు సాహిత్య దీపికలు గాదు
జ్ఞాపకశక్తి విజ్ఞాననూచిక కాదు.
122. వయస్సు విజ్ఞాననూచిక కావాలి
వృద్ధావ్యనూచిక కారాదు.

123. మనకు వచ్చినదానితో బ్రతుకుతాం.
మంచి బ్రదుకుకు బాట మనం ఇచ్చినదానితోనే!
124. అర్థాంగితో స్పర్థ లేకుంటే
అద్దె కొంపైనా ఇంపే - కళ్ళకింపే;
అర్థాంగి స్పర్థాంగి అయి అగ్రహిస్తే
స్వగృహమైనా - కంపే - ముళ్ళకంపే
125. ప్రేమ ఒక ఉషస్సు
కామం ఒక తమస్సు
వివాహ మొక సదస్సు
సంతానం .... కన్సు బున్సు
ఉత్తరార్ధ నమస్సు!
126. ప్రేమలేని పరిణయాలు
పెళ్ళి లేని ప్రేమాయణాలు
చిరంజీవులు, శాశ్వత సమకాలికులు!
127. స్వచ్ఛమైన ప్రేమ పెనుమంట
తుచ్ఛమైన ప్రేమ చిరుదీవం
విరహ పీచిక లెక్కువైతే
అది గువ్వన చెలరేగుతుంది
ఇది చప్పున చల్లారుతుంది!
128. నీ తాపులు వలపులు
దాచుకో .... ఒక ఇంటితో
నీ తల దాచుకో ఒక ఇంటితో
129. ప్రేమ దెలిస్కోపు
అసూయ మైక్రోస్కోపు
130. అర్థాంగి చక్కని చుక్కగాకున్నా
చక్కని చుక్కానిగా వుండాలి!

131. ఇల్లు నీవు వసించెడి చోటు కాదు
వరవశించెడు చోటు
నీవుండు చోటుకాదు.
నిన్నుండమనే చోటు!
132. ప్రేమ పెండ్లికి ఉషఃకాలం .... ఆయితే
పెండ్లి ప్రేమకు సంధ్యాకాలం కాకూడదు!
133. అన్ని ప్రేమాయణాలు పరిణయాలుగా మారవు
అన్ని నేరాలకూ శిక్ష ఉండదు.
134. సుతులకు సతులు వస్తే మతుల గతులలో మలుపు!
135. నేనే మా ఇంటికి యజమానిని
అని చాటుకొనుటకు
అనుమతించిందోయ్ మా మానిని
136. ఎలనాగ అరచే ఎలక్కాన్
పురుషుడు ప్రొటాన్
ఒక్కటైతే వ్రణయం
విడిపోతే వ్రళయం
137. ప్రియుని అలవాట్లకు
జరిగే పొరపాట్లకు
ప్రేయసి పెడుతుంది చీవాట్లు
ఆ చీవాట్ల శక్తి
అది ఎన్ని మెగావాట్లు?
138. ఆలి
మీద వాలి
తే కావాలి
ఇంట్లో ఒక లాలి?

139. 'మౌనం అర్థాంగీకారం'
అర్థాంగి కారంగా వుంటే
మౌనం వహిస్తే లేదు తంటా!
140. పయోధరాలు నల్లవడందే
వంటలు వండుతాయా?!
141. పయోధరాలకు ఆచ్ఛాదన అంబర మే!
142. వంద నీతి సూక్తుల కన్న
ఒక్కనాతి సూక్తి మిన్న!
143. శారీరిక స్థితిని బట్టి
'శారీ'రకం ఉండాలి!
144. అవ్వదప్పుడే కాంతత తవ్వకుండా వావాలి
అంతులేని ఏకాంతత అయితే మరి చావాలి!
145. శ్రామికులకు 'రేపు' కూర్చి ఒక్కచే దిగులు
కాముకులకూ 'రేపు' (!!) గూర్చి ఒక్కచే తెగులు!
146. సంఘ దిక్కరణ తగని వని
సంఘ సంస్కరణ తగ్గని వని!
147. వ్రజులకు కావలసింది దర్శకులు కాదు
చేసి చూపించే మార్గదర్శకులు!
148. పద్మమంచం నీదైతే మాత్రం
పద్మే నిద్ర నీ చేతిలో వుందా!
149. అబద్ధాలకు అతివ్యాప్తి యోగం
నిజాలకేమో అతి సుషుప్తి రోగం!
150. కష్టము శ్రామికునిది -
అదృష్టము పారిశ్రామికునిది!
151. పొట్ట ఎండితే పుట్టేవి కళలు
పొట్ట నిండితే పుట్టేవి లలిత కళలు!

152. Fine Art గీసేవానికి Fine Heart

వుంటుందని గారంటి లేదు.

153. ఇంట్యూషన్ లేకుంటే

ఇంట్లో ట్యూషన్ దండగ!

154. ఏజంటు పనికి ఏజంటూ (Age) లేదు.

155. విమర్శలకు పారిపోకు

పొగడ్తలకు జారిపోకు

156. జాగ్రదావస్థలో ఆత్మవిమర్శ

నిద్రావస్థలో అన్యవిమర్శ

158 నీవు మొద్దువెధవపురా' అని మాస్టారు అంటే

"మా'స్టారు' బాగుంటే మీ దగ్గరికెందుకొస్తాం" అన్నాట్ట.

159. వేదాంతికి 'వాసాంసీ జీర్ణాయ' శ్లోకం

వంట బట్టుతుంది. వేశ్యలోలునికి వంట బట్టుతుందా?

160. సర్వేంద్రియాణాం నయనం ప్రధానం

ఏ వైద్యమైనా నయం ప్రధానం!

161. అర్థాంగి వయస్సులో వున్నప్పుడు

అన్నిటికీ ఓ యస్ అన్నవాడు

వృద్ధాంగి అయినంత మాత్రాన

ఓ యాస్ అంటాడా?!

162. ముదిత అంటే ముదిమిని తప్పించేది.

కొందరు తెప్పించవచ్చు.

163. తిరువతి దేవుడిని చూడాలని వతి దేవుడిని పీడిస్తే పుణ్యమొస్తుందా?

164 వయస్సు మీరగానే పయస్ ఆలోచనలు రావాలి (Pious) ప్రెస్

చింతలో పడితే పీస్ ఉండదు.

165 జీబ్రాకూ ఆల్ జీబ్రాకు ఏం సంబంధం? డోలుకూ గంగ డోలుకూ

ఉన్నంత.

166. కొంతమంది అకల్ మంద్లకు (తెలివిగలవారు) ఆకలి మందం!
167. నేటి కె. జి. విద్యార్థులను చూస్తుంటే యూనిఫారం సంగతి దేవుడెరుగు
గూనిఫారం అవుతుందేమో అని భయం వేస్తుంది.
168. ఆరగించటం మన చేతిలో వుంది;
ఆరగించుకోవటం మన చేతిలో వుందా?
169. విదురసీతి మంచిదే. 'వెదురు' సీతి ఇంకా మంచిది. ఉరుములురిమినా
నిలదొక్కుకొని మరీ పెరుగుతుంది వెదురు చెట్టు!
170. కుండలో వండుకొని తింటే 'కుండలిసీ' శక్తి వస్తుందా?
తాయెత్తులు కట్టుకుంటే ఎత్తుకు పై యెత్తులు వేయటం వస్తాయా?
171. రొద్దె విరిగి నేతిలో వడుతుంది కొందరికి
చెట్టు విరిగి నెత్తిమీద వడుతుంది మరికొందరికి!
172. చిక్కిపోయ్యారేంటి అంటే
'చిక్కిన పాలు తీసికుంటున్నాం
చిక్కని పాలు చిక్కడంలా' అన్నాట్ట!
173. తాటిమీద మాటమీద నిలబడటం కష్టం!
174. పద్యం పాడరా అంటే నేపథ్యంలోనే పద్యం పాడతా అన్నాట్ట!
175. ఓట్లకోసం వోటర్లందరికి ఇచ్చాడు దావత్తు
పావం అభ్యర్థికి దక్కలేదు ధరావత్తు!
వంట పొలం అమ్మి ఊర్చిపెట్టాడు యావత్తు!
176. పేరులోనే కాదు PAIR లో కూడా వుంది పెన్నిధి!
177. కాలెండరు పేజీ తిరిగితే
లెండరుకు వడ్డి పెరుగుతుంది.
'అప్పా'రావు నడ్డి విరుగుతుంది!
178. ఎక్కడో 'దివి'లో దేవుడున్నాడనే వాళ్ళను అక్కడనే వుంచడం
మంచిది!

179. భక్తికి కావలసింది ఎదలో ఆరాటం- ఆర్పాటం కాదు!

180. అయ్యా! అభ్యర్థిగారూ!

నేను ఓటు వేసినంత మాత్రాన

నిన్ను వరించినట్లు కాదు

ప్రత్యర్థిపై నిరాశ ఆవరించినట్లు కానే కాదు

వాడిమీద పెట్టుకున్న ప్రభు తొలగినట్లు!"

181. మనిషిని తొలచివేసే విషయాలే

వాడిని కొలిచే సాధనాలు!

182. ఎన్నో భావాంకురాలు

మొలకెత్తిన చోటుకన్నా

నాటబడిన చోటనే

నాణ్యంగా విస్తరిస్తాయి!

183. తొందరగా చెయ్యటానికి వూనుకో

తొందరపాటు మాత్రం మానుకో!

184. గాలి నిండిన కాలిబంతికి తన్నులెక్కువ!

185. తన్నుతిన్న కాలిబంతికి ఎగురుడెక్కువ!

186. బంతిలో గాలి మిందిలో కలిసినా

మనిషిలోని మానవత్వం మంటలో కలిసినా

వతనం తప్పదు.

287. బౌతిక విలాసాల్లో అత్యంత ఖరీదైనది

నైతిక జీవనం!

188. జీవితంలో కాసులు లేకుంటే అన్నీ తిరకాసులే!

189. జానీ రూకలు చేరితే జాగరూకత అత్యవసరం!

190. కలిమి కాలంలో పాండిత్యం శోభ: లేమికాలంలో అనునిత్యం షోభ!

191. కలిమిని హరించే వానికి శిక్ష; కాలాన్ని హరించేవాడికి శిక్ష లేకపోవడం

వివక్ష!

192. కలికాలంలో మనీ బలానికి మనోబలానికి చెలిమి!
193. ధనం సుఖానికి సాధనం కాకున్నా ధనముందే సుఖంగా రోదనం చెయ్యవచ్చు!
194. అర్థం అనర్థములకు మూలం కాదు. అర్థ వ్యామోహం మాత్రం సర్వానర్థాలకూ మూలం!
190. ప్రావర్తి ఎంత వుంటేనేం వాడింట్లో ప్రావర్ టీ దొరకదు!
196. ధనికులు తాము ఆదునికులమని భ్రమిస్తారు!
197. 'మనీ' మాట్లాడుతుందట
కానీ వెళ్ళేటప్పుడు మాట్లాడకుండానే పోతుందే!
198. లాకర్ లేకుంటే మాత్రం
లాభియర్ కాకూడదా!
199. ధనముందే మనం మనం అద్వైతం
లేకుంటే క్షణం క్షణం ద్వైతం!
200. డబ్బు అంటుంది నన్ను (None)
అనుభవించకపోతే ఎట్లా అని!
201. మనీ సంబంధం 'హార్మనీ'కి ప్రతిబంధం
కొండొకచో అనుబంధం!
202. కొందరికి జీవితం వడ్డించిన విస్తరి
మరి కొందరికి విస్తరించిన వడ్డి!
203. అర్థవాసులంలా (earth) అర్థదాసులే!
204. ఫినాన్స్ (Finance) 'కడ్' అనువాడు
పీనాసికడై!
205. అందం సృష్టిని బట్టిగాదు. నీ దృష్టిని
అనుసరించి వుంటుంది.

Acc. No.

26692

894.813704
SES

రూ - 63 - 00.